

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Über dieses Buch

Dies ist ein digitales Exemplar eines Buches, das seit Generationen in den Regalen der Bibliotheken aufbewahrt wurde, bevor es von Google im Rahmen eines Projekts, mit dem die Bücher dieser Welt online verfügbar gemacht werden sollen, sorgfältig gescannt wurde.

Das Buch hat das Urheberrecht überdauert und kann nun öffentlich zugänglich gemacht werden. Ein öffentlich zugängliches Buch ist ein Buch, das niemals Urheberrechten unterlag oder bei dem die Schutzfrist des Urheberrechts abgelaufen ist. Ob ein Buch öffentlich zugänglich ist, kann von Land zu Land unterschiedlich sein. Öffentlich zugängliche Bücher sind unser Tor zur Vergangenheit und stellen ein geschichtliches, kulturelles und wissenschaftliches Vermögen dar, das häufig nur schwierig zu entdecken ist.

Gebrauchsspuren, Anmerkungen und andere Randbemerkungen, die im Originalband enthalten sind, finden sich auch in dieser Datei – eine Erinnerung an die lange Reise, die das Buch vom Verleger zu einer Bibliothek und weiter zu Ihnen hinter sich gebracht hat.

Nutzungsrichtlinien

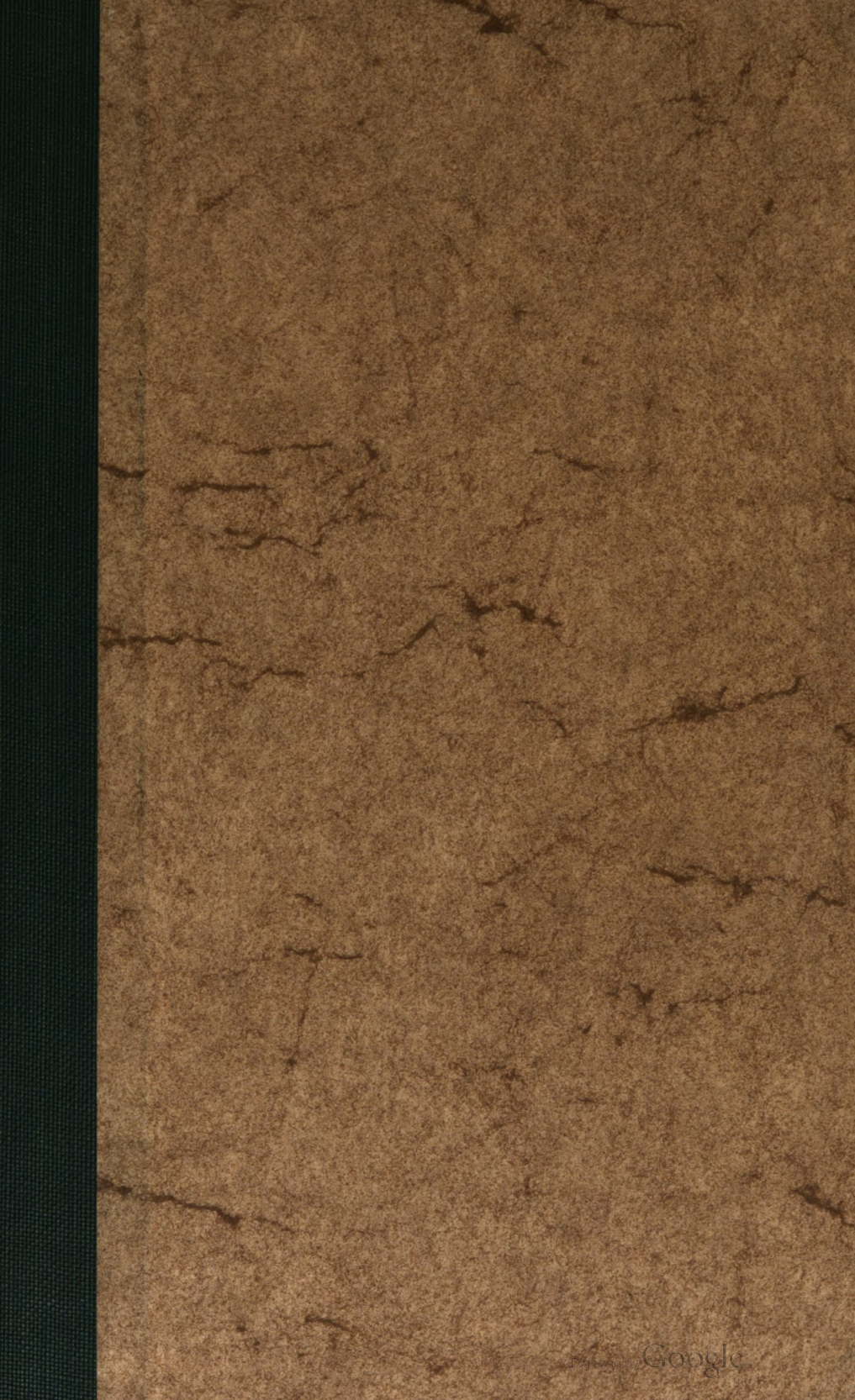
Google ist stolz, mit Bibliotheken in partnerschaftlicher Zusammenarbeit öffentlich zugängliches Material zu digitalisieren und einer breiten Masse zugänglich zu machen. Öffentlich zugängliche Bücher gehören der Öffentlichkeit, und wir sind nur ihre Hüter. Nichtsdestotrotz ist diese Arbeit kostspielig. Um diese Ressource weiterhin zur Verfügung stellen zu können, haben wir Schritte unternommen, um den Missbrauch durch kommerzielle Parteien zu verhindern. Dazu gehören technische Einschränkungen für automatisierte Abfragen.

Wir bitten Sie um Einhaltung folgender Richtlinien:

- + *Nutzung der Dateien zu nichtkommerziellen Zwecken* Wir haben Google Buchsuche für Endanwender konzipiert und möchten, dass Sie diese Dateien nur für persönliche, nichtkommerzielle Zwecke verwenden.
- + *Keine automatisierten Abfragen* Senden Sie keine automatisierten Abfragen irgendwelcher Art an das Google-System. Wenn Sie Recherchen über maschinelle Übersetzung, optische Zeichenerkennung oder andere Bereiche durchführen, in denen der Zugang zu Text in großen Mengen nützlich ist, wenden Sie sich bitte an uns. Wir fördern die Nutzung des öffentlich zugänglichen Materials für diese Zwecke und können Ihnen unter Umständen helfen.
- + *Beibehaltung von Google-Markenelementen* Das "Wasserzeichen" von Google, das Sie in jeder Datei finden, ist wichtig zur Information über dieses Projekt und hilft den Anwendern weiteres Material über Google Buchsuche zu finden. Bitte entfernen Sie das Wasserzeichen nicht.
- + *Bewegen Sie sich innerhalb der Legalität* Unabhängig von Ihrem Verwendungszweck müssen Sie sich Ihrer Verantwortung bewusst sein, sicherzustellen, dass Ihre Nutzung legal ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass ein Buch, das nach unserem Dafürhalten für Nutzer in den USA öffentlich zugänglich ist, auch für Nutzer in anderen Ländern öffentlich zugänglich ist. Ob ein Buch noch dem Urheberrecht unterliegt, ist von Land zu Land verschieden. Wir können keine Beratung leisten, ob eine bestimmte Nutzung eines bestimmten Buches gesetzlich zulässig ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass das Erscheinen eines Buchs in Google Buchsuche bedeutet, dass es in jeder Form und überall auf der Welt verwendet werden kann. Eine Urheberrechtsverletzung kann schwerwiegende Folgen haben.

Über Google Buchsuche

Das Ziel von Google besteht darin, die weltweiten Informationen zu organisieren und allgemein nutzbar und zugänglich zu machen. Google Buchsuche hilft Lesern dabei, die Bücher dieser Welt zu entdecken, und unterstützt Autoren und Verleger dabei, neue Zielgruppen zu erreichen. Den gesamten Buchtext können Sie im Internet unter <http://books.google.com> durchsuchen.

A. gr. a. 336

Xerokopieren aus konservatorischen Gründen nicht erlaubt
Nur im Lesesaal benutzbar

A

16. 03. 91

<36602461320017

<36602461320017

Bayer. Staatsbibliothek

C
GERMANICI CAESARIS
ARATEA

CVM SCHOLIIS

EDIDIT

ALFREDVS BREYSIG.

*Germanica
Caesaris
Aratea*

BEROLINI

SVMPTIBVS ET FORMIS GEORGII REIMERI
MDCCCLXVII.

404

LIBRARY
MUNICH
1815.

Bayerische
Staatsbibliothek
München

MARTINO HERTZ

QVI COPIAS CRITICAS IN SVVM VSVM CONGESTAS
HVMANISSIME EDITORI VTENDAS CONCESSIT

GRATO ANIMO

EDITOR. •

PRAEFATIO.

Claudi Caesaris Arateorum libri manu scripti, quos equidem nouerim, interpolati sunt omnes. idem quamuis mutili sint, tamen prospera fortuna factum est, ut cum alii alios suppleant saltem Phaenomena integra fere seruauerint. interpolationum autem tria sunt genera, quorum unum, quod omnium codicum est commune, iam ante saeculum nonum ortum est. continetur autem duabus interpolationibus, quarum altera facta est ita, ut homo aliquis pro suorum temporum conditione doctus Arati uersus

541 ὅσσον δ' ὀφθαλμοῖο βολὴς ἀποτείνεται ἀνγῇ,

542 ἐξάκις ἂν τόσση μιν ὑπεκδράμοι. αὐτὰρ ἐκάστη

543 ἴση μετρηθεῖσα δὺν περιτέμνεται ἄστρα,

cum Germanico uidisset intactos, proprio Marte barbare uerteret atque exemplo suo affingeret. sunt autem hi

526 *in sex signiferum si quis diuiserit orbem*

527 *aequalis partes, succumbet regula binis*

528 *inferior signis spatii tantumque tenebit*

529 *una, sui lateris quantum a tellure recedit;*

530 *nec tamen humanos uisus fugit ultimus orbis.*

sic enim σχῆμα illud ἐξάγωνον καὶ φυσικώτατον, ut est in scholiis ad Arati uersum 541, significare uoluit, quod nisi animo finxeris, quid ista regula inferior suumque latus sibi uelint, non intelleges. nam zodiaci in sex partes aequales diuisi singulae partes regulis inter se coniunctae ita ut fiat

hexagonum bina continent signa, harum autem unaquaeque partium aequat radium circuli, id est signiferi, hexagonum circumcludentis, cuius centrum est tellus. haec est illorum uersuum sententia, quorum sermo, ut ait Orellius Phaedri fab. p. 186, habet colorem scholasticum. eorundem primum ex uersu 473 Germanici effictum esse idem probauit Orellius, ultimus uero, quo docemur caelo tenus nos cernere posse, est plane ineptus. quos uersus cum teste Hertzio eadem manus, quae cetera exarauit, antiquissimo codici Basileensi addidisse uideatur, iam ante aetatem Basileensis id est ante nonum saeculum huius archetypo insertos esse censeo. apertius autem uetustatem fert altera interpolatio, quam exhibent uersus 565 566 567, nam in omnibus codicibus a prima manu scripti extant. cum praecedentis uersus parte ita sunt apud Orellium

tunc iterum praedictus nascitur ordo

565 *lanigeri et tauri, geminorum, postea cancri;*

566 *tunc leo, tunc uirgo, tunc scorpios arcitenensque*

567 *et gelidus capricornus et imbriferi duo pisces.*

et ipsa oratio inconcinna est neque uersus, quos nihil aliud esse nisi amplificationem uersus 564 apparet, respondent, ut putauit Orellius, Arati uersibus 545—548, cum hic a cancro incipiens signa zodiaci enumeret, Germanicus autem oriaturs ab ariete. qua in enumeratione libram deesse uiderunt Grotius Orellius Iosephus Frey [nou. mus. Rhen. XIII 421]. iure igitur Grotius et Frey hunc locum delendum censuerunt; aquarium autem desiderari non recte dixerunt. deteriorum enim codicum scriptura reiecta uersus 567 ex auctoritate Basileensis et Parisini legendus est

et gelidus capricornus et imbrifer et duo pisces.

quamquam non ignoro, cum libra pars sit scorpionis, licet per se singulare signum fingatur, pro libra uel chelis scor-

pioneque scorpionem solum potuisse dici, tamen hoc non condonandum erit poetae astronomiae peritissimo, qui ubique dodecatemoria scorpionis et librae diligenter distinxerit et paullo ante u. 548 sq. eius rei meminerit. itaque quin a sciolo interpolatore profecti sint hi uersus, nullus dubito. his igitur duobus locis homines male seduli archetypum, ex quo praestantissimi nostri codices descripti sunt, corruerunt. ceteris autem omnibus, quibus referti sunt reliqui libri, interpolationibus immunes manserunt Basileensis et Parisinus.

Nec minus temere egerunt ei, qui ubi Germanicus eis satisfacere non uidebatur uel ad Auienum confugerunt et ex eius Phaenomenis et Prognosticis quodcumque placebat suo poetae uindicarunt neque, ut res ferebat, contaminatione abstinerunt uel spreto Auieno pluribus locis uersus de suo addiderunt. hoc est alterum interpolationum genus, quod repraesentant Susianus uel Leidensis Bernensis Einsidlensis. habet enim Susianus teste Grotio quatuordecim uersus Auieni 371 372 376 377 378 383 384 388 389 390 749 747 748 750 [cf. adnot. ad German. u. 146 et 342], habent Bernensis et Einsidlensis quadragenos quaternos, nam praeter illos quatuordecim uersus Susiano adiectos praebent ex Auieni Phaenomenis uersus 373 et 374 [cf. adnot. ad German. u. 146], ex Prognosticis uersus 415—436 443 444 447 544 551 552 [cf. adnot. ad fragm. I 55]: iam ex Germanici uersu 148 et 370 Auieni contaminatus est hic

at capiti suberunt gemini prolemque tonantis
quem seruant illi tres codices [cf. adnot. ad Germ. u. 146].
ipsis autem interpolatoribus, id quod iam alii uiderunt, debetur uersus

ora frementis abhinc tu respice forte uiator
qui post Auieni uersum 390 legitur in uno codice Bernensi;
ipsorum pingui Mineruae debentur uersus huius notae

diuidit atque sagittiferi pernicia crura
 qualem habet Bernensis uel ut est in Susiano et Einsidlensi
diuidit et sagittiferi medium pernicia crura.
et geminis humeros et tauri ungula dextra.
radit ophiuchi humeros uastos fulgere notabis.
eminus exurgit Minoia nota corona.

horum primus inuenitur in tribus illis libris post uersum 464,
 alter et tertius post uersum 472, post uersum 691 quartus.
 denique cum in eisdem codicibus uersus 568—571 deessent,
 stolidi correctores uersum 572

orbis perfecti diuisus tollitur arcus
 talem sibi efficiendum existimauerunt
aeui perfecti diuisus tollitur orbis.

cuius corruptelae ueram causam cognouit Orellius, qui quidem ut aliis locis ita hic p. 188 sq. sibi non constet, Bernensem codicum familiam, quam p. 149 in primis sequendam esse critico censuerat, neglegens.

Attamen genuini sunt hi omnes

in terra temptare undas iuuat, aspera sed cum
adsultat lateri deprensae spuma carinae,
tunc alii curuos prospectant litore portus

301 *inuentasque alii terras pro munere narrant,*

302 *interea exanimat pauidos instantis aquae mons.*

ast alii procul a terra iactantur in altum,
munit eos breue lignum et fata instantia pellit,
nam tantum a leto, quantum rate fluctibus, absunt.

quorum uersus 301 et 302 Iosephus Frey l. l. p. 427 deleri iussit. neque enim opus est ἀνέφησις, si mecum u. 300 sqq. ita interpretaris: alios qui proximi sint terrae iam prospectare portum, alios remotiores a litore gaudere terra inuenta, alios tamen procul a terra in altum iactatos nec portum nec terram conspicientes salutem desperare.

Atque immerito suppositicium existimauit Grotius uersum 458

lacteus hic orbis nullo minor orbe rotatur
quia hoc non esset in Arato. est autem ut opinor in Arato, is enim ait

Γάλα μιν καλέουσιν.

τῷ δ' ἦτοι χροίην μὲν ἀλίγκιος οὐκέτι κύκλος
478 *δινεῖται, τὰ δὲ μέτρα τόσοι πισύρων περ ἔόντων*
οἱ δύο, τοὶ δὲ σφρων μέγα μείονες εἰλίσσονται.

hanc de magnitudine circulorum sententiam antea quidem uersibus 449—451 Germanicus uniuerse, lacteae uiae ratione non habita, expressit, at hoc loco u. 458 inter maximos caeli circulos lacteum numerari dicit, id quod ante omisit repetens. Romanum uere poetam neque anxie uestigia Arati pressisse et tam libere quam perite rem tractasse iam inter omnes constat. quodsi Grotius u. 458 contaminatum esse censet ex Ciceronis Phaenomenon uersu 249

Lacteus hic nimio fulgens candore notatur
et Germanici uersu 496

hos inter medius nullo minor orbis agetur
non moueor, cum nusquam alibi Arateorum indicia interpolationis ex Ciceronis Phaenomenis haustae inueniantur, cum ut cuilibet alii dicenti uel scribenti ita poetae quoque liceat eisdem uerbis plus semel uti, praesertim si eadem res pluribus locis commemoranda est. uelut Germanicus ter dixit 'rapere orbem' u. 30 171 661. quae cum ita sint, etiam non est cur accedamus ad sententiam Iosephi Frey, qui et uersum 458 et praecedentem a Germanico abiudicare conatus hoc loco aliquid excidisse arbitratur.

Illorum trium codicum uitiis adnumerandae sunt complures singulorum uerborum mutationes et transpositiones, quae quidem maximam partem ad sensum nihil faciant. eo

pertinet u. 9 *parta* 11 *in* 30 *axis* 40 *cursus* 49 *uersat* 87 *fulget* 110 *omnes* 111 *usus* 225 *breuiore* 232 *summi* 241 *austros* 331 *exit* 332 *ludit* 371 *radians* 446 *quorum praedicta figura est* 475 *leuibusque* 480 *auerso* 484 *flagranti sidere* 491 *micat orbis in illo* 502 *toto fulgebit in orbe* 511 *docemus* 512 *decurrens* 517 *in illum* 520 *nascentur* 550 *quae mihi dicta canant magnum sidus Orionis* 559 *parentem* 561 *infectas* 562 *defendens* 564 *temperat hunc* 567 *imbriferi* 576 *Phoebus signo* 580 *trahetur* fr. III 70 *horridus* 73 *feret*. haec omnia magistello alicui uel pluribus id genus hominibus, a quibus Aratea et scholia Germanici in usum scholarum attractata esse ueri simillimum sit [cf. Orelli p. 147], deberi existimo. nec ceteras quas antea indicaui interpolationes cum Grotio ad solos 'exscriptores et pictores' referendas esse pro comperto haberi potest.

Restat ut de tertii generis interpolationibus dicam. eae inde profectae sunt, quod quae non intellexerant librarii ad suum arbitrium mutare ausi sunt. hac mente uersum 385, cum originem corruptelae, quae est in uerbis *causa si*, non intellexissent — erat enim in archetypo CAVSAST — duabus uocibus ultro mutatis ita feliciter constituisse sibi uisi sunt

nullum nomen habent nec causam nominis ullam.
eodem ducti errore in uersu 375 alii scripserunt *notat si nullam*, alii *nota similem* pro *notast nullam*.

At cum eiusmodi medelis non essent contenti, uersum 208, quippe quem in archetypo suo mancum inuenissent, modo ita exornauerunt

Andromede radiat quae stella sub ipsa micante
ut est in Strozziano, modo ita

Andromede radiat stellaque sub ipsa micante
quod praebet ex Vaticanis unus. huius notissimi generis de-

prauationes plerumque prae se ferunt codex Freibergensis et Italarum libri, Strozianum dico et Vaticanos.

Codices autem omnes memorabili quodam uitio laborant, quod notatum quidem est a uiris doctis, ab Orellio l. l. p. 186 et a Iosepho Frey nou. mus. Rhen. XIII 418 sqq., sed nondum, ut opinor, radicitus extractum. uersus enim illos [526 — 530], de quibus supra diximus, excipit ornatissimus et splendidissimus de circulo zodiaco locus [u. 531 — 572]. quem si cum tenui signorum enumeratione Aratea comparaueris, inusitatam Germanico mirabere magniloquentiam atque ordinem astrorum cum ab ipsius tum ab Arati more diuersum. redundat enim totus locus fabulis, fabulis autem Germanicus aut omnino abstinere aut eis parum fidei habere solet cf. Phaen. 31 166 264. iam enumeratio incipit ab ariete, duce signorum, non a cancro. postea tamen non sibi constat Germanicus et in ea parte carminis, qua stellas, quae cum XII signis aut occidunt aut oriuntur, describit, eundem atque Aratus sequitur ordinem, orsus a cancri signo. alter autem signorum ordo omnibus in fragmentis Prognosticorum seruatus est. huc accedit quod fragmentum primum incipit a uersu contaminato huius editionis quadragesimo:

una uia est solis bis senis lucida signis.

hinc Iosepho Frey orta est suspitio, descriptionem illam zodiaci errore librariorum ex Prognosticis in Phaenomena irrepsisse. sed non omnes uersus huius loci Prognosticis restituendos esse existimo, nam ultimos tres eorum [570 — 572] sine dubio Phaenomenis uindicari necesse est, si Aratum et conexum sententiarum respicis, nisi forte etiam u. 568 et 569 hoc loco retinere atque aliquid antea excidisse arbitrari mauis.

Si quidem recte hanc descriptionem circuli zodiaci ad

Prognostica migrauimus, non est quod, qui auctore Rutgersio Var. Lect. II 9 p. 122 sq. Phaenomena a Germanico abiudicare conantur, uersus 558—560 quasi telum quoddam protendant, uti carmen ne uiuo quidem Augusto scriptum esse probent siue illud *genitali corpore numen*, quod est in uersu 558, ad mortem Augusti, quod esse uerum uidetur, siue ad natales eius referunt. nam uersibus Phaenomenon 444 et 445 Prognostica designari eaque post Phaenomena et scripta et edita esse manifestum est. et si qua fides est codicibus Basileensi et Parisino, ex subscriptione utriusque libri et inscriptione Parisini non amplius dubitari debet, quin auctor carminis Claudiae gentis fuerit, non Flauiae. ipso Phaenomenon exordio delegamur ad aeuum Augusti. ecquonam tempore terrestris naualisque pax a Romano poeta aptius celebrari potuit quam aetate Augusti, quo imperante Ianus ex anno a. u. c. 519 primum clausus est, quo principe Ianum Quirinum, ut ipse monumentis Ancyrano et Apolloniensi promulgari iussit, ter senatus claudendum esse censuit? quod poeta eum, cui carmen dedicauit, genitorem suum seque ipsum illo natum praedicat, hoc neque Augusto neque Germanico obstare, mihi persuaserunt Merkelius in Ibin p. 379 et Imhofius Domitian. p. 131 sqq. denique illud *pax tua*, quod Rutgersius ad Vespasianum et id quod ab eo conditum fuerit Pacis templum referri uoluit, ad aram Pacis Augustae anno a. u. 741 dedicatam (cf. res gest. diu. Aug. ed. Mommsen. II 37 p. 31) referendum esse uidetur. Claudio igitur Caesare Germanico, Drusi filio, auctore Arateorum renuntiato redeamus ad codices.

Secundum interpolationum genera tres codicum ordines constituimus. ac primi quidem ordinis omniumque praestantissimi hi sunt libri:

1. *codex Basileensis*, olim signatus K. III 34^a, nunc A. A. N. IV, 18. teste Eyssenhardto Mart. Cap. p. LXII, membranaeceus, forma quadrata, foliis quadraginta quinque, saeculi VIII. conlatus est ab Hertzio. in ligatura manus saeculi XIII haec scripsit

liber astronomie

XLVI. Or.

claudii cesaris

in eiusdem pagina auersa legitur: *sagittarius IN lumina nunc pe.* subscriptionem habet medio folio 45 auerso hanc

CLAUDI CAESARIS:

Arati phenomena.

explicit feliciter

deo gratias.

litterarum ductus depictos inuenies apud Eyssenhardt. p. LXII, cuius descriptioni codicis etiam hoc addendum est quod legitur fol. 12 adu.

anno quinto decimo imperii tiberii

litteris *periti* deteris. quibus uerbis ni fallor annus p. C. n. 858 significatur, qui est annus quintus decimus imperii ex foedere Verodunensi *tripertiti*. scriptus est liber ab hominibus linguae latinae ignaris, qui ne uerba quidem et syllabas recte distinxerint. itaque fieri non potest quin in hoc codice aliqua interpolationis suspitio nascatur, qua de re recte iudicauit Frey nou. mus. Rhen. XIII 411. scriptura quidem plurimis locis corrupta est, sed ultro nil addiderunt librarii. integrum igitur habet Basileensis adseruatum archetypum et illas duas interpolationes supra a nobis indicatas iam huic archetypo infuisse patet. initio autem codicis ordo uersuum hic est 1—134. 143. 135—146. 147 et 148 bis. 149—206. 207 deest. 208. inde a uersu 209 ordo non turbatur, desunt autem hi 224. 248—250. 255—257. 270—272. 278—280.

284—286. u. 287 et 288 falso inter omisos numeravit Orellius p. 144, postea uero p. 170 eiusdem uersus 288 uariam lectionem adtulit. 289 et 290, quos deesse Orellius non dixit. 315—317. 321—323. 328—330. 333—335. 341. 344—346. 356—358. 363—365. 379—381, non 380—382, ut scripsit Orellius p. 145. 393—395. 400. 402. 414—416. 426—428. 431. 432. 434—436. 440—442. 459—461. 513. 532—534. 583—725. fragm. I. II. raro inueniuntur correctiones ab aliena A^o manu factae (A^o). porro notandum est, in fine uersuum punctum, mediis in uersibus raro interpunctionem reperiri. post singula scholia figurae astronomicae adpictae sunt usque ad procyona. bini uel terni uersus, a quibus descriptiones astrorum incipiunt, plerumque uncialibus litteris exarati sunt. praeter Aratea et scholia eis inserta continet A duo capita astronomica, quorum alterum fol. 2 adu. incipit a uerbis *alia descriptio praefatiouis*, alterum ab his *Ostensionem quoque de quibus uidentur*. prius autem paucis exceptis concrepat cum posteriore, quod originem traxit e graeca quadam scriptione in Vranologio Petauii p. 256 sqq. edita. huic eiusque uersioni latinae barbarie infuscatae nihil commune est cum scholiis Germanici. quale autem sit interpretamentum illud latinum, ex specimine infra adposito intellegi potest.

Petauii Vranolog. p. 256.

Codex Basileensis.

Τὴν μὲν δεῖξιν τῶν φαι-
ρομένων δέον ποιῆσθαι πρὸς
τῷ νότῳ, ἀντίας ἔχοντα τὰς
ἀρκτους, δεξιὰ τὰς ἀνατολάς,
ἐναντίους δὲ τὰς δύσεις. ἡ
δὲ φυσικὴ θέσις τῆς σφαίρας
τοῦ κόσμου ἐστὶ τοιαύτη ὥστε
ἔχειν μεσουρανοῦντα καρκίνον
ἐπὶ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ,

*Ostensionem quoque de qui-
bus uidentur oportet fieri ad-
austrum ex aduerso habens
septentrionem, a dextris orien-
tem, a sinistris occidentem.
naturalis autem positio sphae-
rae mundi haec est, quod sit
medio caelo cancer super so-
listitio aestiuo, orientales par-*

ἀνατολικὰς χηλὰς ἐπὶ τοῦ ἰσημερινοῦ, δυτικὸν κριόν, δράκοντος κεφαλὴν πρὸς τῷ ὀρίζοντι· περιέχεται δὲ ὑπὸ τοῦ ὀρίζοντος. ἡ δὲ κατὰ τὴν ἐξήγησιν τῶν Ἀράτου φαινο- μένων ἐστὶ τοιαύτη ὥστ' ἔχειν μεσουρανοῦντα αἰγόκερων ἐπὶ τοῦ χειμερινοῦ τροπικοῦ, ἀνα- τολικὸν κριὸν ἐπὶ τοῦ ἰσημε- ρινοῦ, δυτικὰς χηλὰς, δράκον- τος κεφαλὴν ἄνω πρὸς τῷ ὀρίζοντι, ὅπου	<i>tes super aequinoctialem, occi- dentalem arietem, draconis ca- put deorsum in id quod ter- minat. ipsa quoque secundum narrationem positio de qui- bus Arati uidentur talis est, quod habeat medio caelo ca- pricornium super hyemalem solistitium, orientalem arie- tem super aequinoctialem, oc- cidentales plagas, draconis capud sursum apud arcticum ubi</i>

μίσγονται δύοσιές τε καὶ ἀντολαὶ ἀλλήλησιν.	<i>miscentur occasu erit et orientis alterutri.</i>

Denique silentio praetereundum non est, Iosephum Frey in programme Culmensi anni 1861 hunc ipsum codicem Basileensem significare uoluisse nec quemquam Bambergensensem.

2. *codex Parisinus* bibliothecae imperialis n. 7886, olim *P* Puteaneus, membranaceus, forma quadrata, foliis triginta sex, eadem manu saeculi VIII exeuntis scriptus. conlatus est ab Hertzio. incipit

CLAVDII CAESARIS ARATI†PHOENOMENA †
 secuntur Aratea cum scholiis iteriectis ita subscripta fol. 14
 adu.

CLAVDII CAESARIS ARATI†PHOMENA·EPE.
ARATI GENVS

his subiunguntur septendecim uersus de anno et mensibus, quorum primus est *Bis sena mensum uertigine uoluitur annus*, extremus est hic *Per nonas idus decurrens atque kalendas*. post uacuum duarum linearum spatium

*Gens bragmanna quidem mirisq̃ morib. extat
Hiclegitur lector mentem fide uideat
Hic pauli & senece breuiter responsa leguntur
Quaenam notauit nomine quisq. suo
Quelib. magne decus mundi & clarissime cesar
Albinus misit munera parua tuus.*

deinde una linea uacua relicta

*ALEXANDRI REGIS MACEDONV̄ ET DIN†DIMI
REGIS BRACMANORVM† DE PHILOSOPHIA PER
LITTERAS† FACTA CONLATIO*

sequitur epistula Alexandri et responsum Dindimi.

fol. 15 adu. leguntur *ARATI EA QVAE† VIDENTVR.*
† *Ostensionem quoque de quibus uidentur oportet fieri e. q. s.*
est idem caput astronomicum quod continet A.

fol. 19 adu. *INCIPIT* reliqua lineae parte et sequente
uacua relicta *PRECLARA OSTENSIO† sacri uoluminis*
cetera.

fol. 20 adu. inuenitur latina uersio Arati cum scholiis interiectis. quae cum eundem fontem graecum indicent, ex quo fluxerunt scholia Germanici, quamquam is qui illa e graeco in latinum uertit utriusque linguae adeo rudis erat, ut τῶν παρρησιῶν more interpretis Basileensis latine diceret *de quibus uidentur* et *Ala Dianam*, tamen passim ad constituenda scholia Germanici adhibui. eadem interpretatio reperitur in codice Bruxellensi 10698, de quo postea dicemus.

fol. 36 adu. post scholia in uerba *continentem in celos signv̄*. exeuntia una linea uacua relicta *ARATI QVE VIDENTVR*. tum tribus lineis uacuis relictis secuntur uersus de mensibus anepigraphi

Primus romanas ordiris Iane kalendas cetera
quos excipiunt haec

ITERV̄ VĒRS DE N̄ DIERV̄ SINGVLORV̄ MENSIV̄

Dira patet iani romanis ianua bellis cetera.

fol. 36 au. *Tetrasticon. autenticū de singulis mensibus.*

Hic iani mensis sacer est en aspice aris

finitur ita *Quē medio cancri sydera lēa uiret.* ea quae tetrastichon de Iulio mense sequantur a manu recentissima addita esse testatur Eyssenhardt. p. LXII. Arateis idem ordo uersuum est atque in Basileensi, idem uersus omissi praeter u. 402. Parisinum quidem olim, cum scholia sola respiciebam, superiorem putabam Basileensi, nunc autem aliter iudico, illum huic posthabendum ratus.

Parisini apographon Heinsianum seruatur in bibliotheca regia Berolinensi [Ms. Diez. B. Sant. 94 in 4].

3. *codex Matritensis*, membranaceus, saeculi XII, signatus A. 22 ex Ioannis Iriarte catalogo Mss. gr. p. 203 ab Orellio Phaedri fab. nou. p. 57 ad fragmentum III Arateorum conlatus. qui cum ex archetypo huic classi librorum simillimo profectus esse uideatur, hoc loco nominatur.

Secundi ordinis libri sunt

4. *codex Bernensis n. 88*, membranaceus, forma maxima, saeculi X. cf. Orellii Phaedr. fab. p. 140 cum annotatione. conlatus est ab Hertzio. incipit

Werinharius ep̄s deſc̄ sc̄e Marię

*CLAVDII CAESARIS ARATI * PHOENOMENA.*

post singulas astrorum descriptiones lacunae relictæ inserendis, ut Hertzius suspicatus est, imaginibus, quae nunc in marginibus interioribus depictæ sunt. scholia quaedam leguntur in marginibus exterioribus. eadem manus, quae dedicationem codici inscripsit, passim lectiones addidit plerumque cum Basileensi conspirantes (*B*²). ordo uersuum hic *B*² est 1—64. 90—95. 71—82. 84—89. 96. 98—142. 144—146. 148 contaminatus. Auieni Phaen. 371—374. 376—378. Germ.

u. 147. uersus contaminatus. Auieni u. 384. 388—390. Germanici u. 149. 150—156. 241—266. 268. 270—285. 387—393. 315—320. 286—299. 301—314. 321—332. 341. Auieni u. 749. Germ. 342. Auieni. 747. 748. 750. Germ. u. 333—340. 344—386. 446—464. uersus interpolatus. 465—472. duo uersus interpolati. 473—554. 556—567. 572—725. fragm. II u. 1—12. 15—28. fragm. I u. 40—55. Auieni Prognostic. 415—436. 443. 444. 447. 544. 551. 552. postremo uersus christianus *uale fidens* ** *domino Christi uestitus amore*. asterisco rasuram singularum litterarum notauit.

g 5. *codex Leidensis*, olim *Susianus*, signatus Vossianus Latinus Q. 79. in catalogo librorum bibliothecae publicae uniuersitatis Lugd.-Batauae anno 1716 Lugduni apud Batauos edito p. 383 col. a ita describitur: 'Aratea, cum figuris pulcherrimis, et illuminatis, majusculis litteris. Olim Iac. Susii, qui emit Gandavi CIOIOLXXIII, mense Ianuar. Post figuras est carmen, incipiens, SIGNORVM PARTES QVORVM PRAEDICTA FIGVRA. Finit, Vale. Fidens in Domino Christi uestitus amore. In membr. vetustissima.' scholia non habet, bis autem praebet carmen et uncialibus litteris scriptum et monachalibus, ut ait Grotius Syntagm. Arat. pag. 2 notarum, quem eo usum esse constat. qui codex ut mihi Lugduno Batauorum in hanc urbem mitteretur suffragante ministerio regio tamen non impetraui. cum uero ab Orellio, qui quidem eum non uiderit, antiquissimus praedicetur, a Kiehllo in extrema epistula critica [Mnemosyn. II 1853 p. 82 sqq.] minimae auctoritatis codex nominatur, haec adiciendo 'dum enim omnia [i. e. carminis uncialibus litteris scripti] saeculi septimi sextiue imaginem fidelissime referant, quorum litterae unciales scribae essent notissimae, una planetarii effigies aliquot habet minusculas, e quibus Geeliius protractis una et altera formae ante nonum saeculum incognitae ma-

nifesto tenuit falsarium.' mihi autem quo ille loco habendus sit ex eis quae antea disputauimus iudicari posse arbitror. Leidensi librum simillimum adseruari in museo Britannico me docuit W. N. du Rieu. idem, quae eius est humanitas, Aratea codicis Leidensis 61 (cf. Bücheler. Petron. p. xiii) descripta mecum communicauit. quae cum ad codicem inferioris ordinis pertineant neglexi.

6. *codex Einsidlensis n. 388*, membranaceus, foliis formae duodecimplicatae 22, saeculi XI cf. Orelli p. 140. scholiis caret.

Tertius ordo codicum hic est

7. *codex Strozianus XLVI* bibliothecae Leop. Laurentianae Florentinae [cf. Bandini bibl. Leop. Laur. t. II p. 384 sqq.], membranaceus, quadrata forma minore, foliis 62, saeculi XIII. ab Hertzio conlatus. incipit fol. I

Item uersus de anno solari seu de regularibus mensium

Nec rota p girum. quam tradit machine lymphæ cetera.
de quibus uersibus adeas Bandinium l. l. fol. II au. continet haec

Versi cycli anni uersalis.

Linea Xp̄e tuos. prima ē quae continet annos e. q. s. ultimus uersus hic est

aetatem lune monstrat nouissimus ordo.

sequitur usque ad folium 12 auersum *Arati genus* [cf. Suringar. progr. scholastic. Leidens. a. 1842 p. 9], quod eadem folii pagina excipiunt haec

T. Claudii caesaris arati phenomenia Incipit ↑ feliciter.

Item de celi positione et quinq; circulis ↑ mundi ↑.

ad marginem manus saeculi XV notauit *Inueni qd' huius libelli autor fuit Cesar germanicus. et dicitur aratheum carm̄.* his alia manus aequalis addidit *testis Lactantius Firmianus. LI. 1. capto. XXV. 7. li. V. c. V.* (id est Lactant. I

b *

21, 28 et V 5, 4 Buenem.). secuntur scholia *Celum quinque circuli distinguunt quae ita finiuntur communem habent stellam.* deinde fol. 14 adu. haec *In ultimo circulo et maiori *qui *est *exterius *comprehenduntur 12 signa *equaliter mensurata gradibus firmamenti *per *quam mensuram uere scitur quid de firmamento tenet signum et ubi sit stella fixa *in signo et *in *parte celi.* uerba asteriscis notata in codice breuiata sunt. tum praebet carmen, cui inserta sunt scholia. inter fabulam autem de naue et uersum 359 Germanici haec leguntur *Quedam regina occupata guerra suorum inimicorum quadam uice ibat ad castellum suum et inueniens iuxta fossatum equum mortuum consumata carne et ossibus *adhuc stantibus uigore *neruorum. dixit *consotiis. *quid est id. *tunc illi *dixerunt ei *domina ossa unius equi mortui et stans putauit uelle fieri *instrumentum tale *quod posset ire *per aquam. hanc assignans rationem. *sicut iste equus ibat *per terram uiuus sic potest similis illi ire *per aquam et uocato dolobratore *nomine argo dixit ei *magister. Ite ad talem equum et intueamini bene *eum *et *sicut ille est ita puta te *conponere *instrumentum de ligno quo ualeam ire *super hostes meos *per aquam. Ille uere iuit et bene conspexit reuersus ad *dominam dixit *domina bene imaginaui *et bene fatiam. Aliud emblema inuenitur ante scholion Martiani [uid. adnot. ad pag. 188, 20]. est autem hoc: *Cum isti duodecim menses essent in prato et loquerentur ad inuicem uenit quedam. ♀. igitur cum haberent ignem in medie sui. et inter omnia dixit Iañ ♀ Quid uidetur tibi de mense Iañ respondit hic dicens malus mensis est et tediosus et cetera et sic per ordinem dixit malum de omnibus et sic nihil dederunt ei. postea uenit martius hac de causa cui dixit bonum de omnibus et sic laudantes uirum fecerunt ei honorem etcetera.**

post fragmentum III folio 52 aduerso subscriptio est haec

T. claudii cesaris arati. pheno|mena explicit feliciter.

hanc secuntur scholia de sole et luna et excerpta Pliniana, quibus fol. 62 adu. altera manus subscripsit

*Liber Colucii pyeri (corr. ex preri) de Stignano Cancel-
la|rii Florentini.*

in Arateis idem fere ordo uersuum seruatur ut in Basileensi. etenim u. 143 et post uersum 134 legitur et suo loco, semel autem inueniuntur u. 147 et 148. eosdem uersus cum Basileensi Strozianus omittit nisi quod habet u. 224. 400. 402. 513. desideratur u. 430.

8. *codex Vrbinas bibliothecae Vaticanae 1358, membra- V*
naceus, forma maxima, foliis 54, saeculi XV. contulit Hert-
tzius. folio 1 auerso praebet haec *In hoc codice fragmen-
tum Arati de signis caelestibus et iginius philosophus de
imaginibus continetur.* fol. 2 adu. *Aratus sicionius in sicilia
nouiter repertus incipit feliciter.* sequitur uita Arati, quam
excipiunt scholia *Caelum circulis V* ita exeuntia *connexio
*uero *piscium *communem habet stellam.* inde a folio 4 au.
secuntur Aratea cum scholiis interiectis, finiuntur uersu 430
*Vocalis rostro super ydraq. lucet sequente fabula de hydra
Idra super cuius caudam — per singula latera.* interposita
solis imagine, cui adscriptum est *deest in exemplari,* sequitur
fol. 37 adu. fragm. III 52—163. inde a fol. 39 adu. usque ad
fol. 47 au. leguntur scholia de sole, post quae imago solis
repetitur, de luna, excerpta Pliniana cum descriptione po-
lorum cf. p. 112 adnot.

fol. 47 au. leguntur primo haec *Primum a sole incipie-
mus presagia. purus oriens* [cf. Plin. n. h. XVIII 341. 342],
deinde Hygini P. A. IV 6—14, inde a uerbis capitis sexti
manu sinistra bootis exteriori usque ad uerba capitis quarti

decimi (fol. 54 au.) *sed non ut aliquem conclusiorem locum totumq. spacium impleat lumine. Si quis. subscriptum est Non plus inuenitur.*

Aratea conspirant cum editione Victoris Pisani, quae prodiit Venetiis. Anno salutis. M.CCCCLXXXVIII. octavo calendas novembres. cuius editionis uarias lectiones *P* littera insignitas retulit Orellius.

V^a 9. *codex bibliothecae Vaticanae 3110*, membranaceus, forma quadrata, foliis 104, saeculi XV. inspexit Hertzius. incipit

Higinus Marco Fabio plimum salutem
post Hyginum et Fulgentii continentiam Vergilianam continet extremo fol. 52 adu. haec

Inueni librum metricum et prosaicum cui titulus erat T. Claudii Cesaris Arati phenomena de celi positione et quinq. circulis mundi. Ex hoc libello excerpsi solummodo carmina. sed in alio uolumine tam uersus quam prosae scripta sunt.

inde a fol. 52 au. secuntur Aratea quae sic finiuntur fol. 58 auerso

- [425] *Toto clarus equo uenientis nuntiat euros.*
- [413] *Quae boreā celum spectantibus idicet ortū.*
- [429] *Hic primo ortus est crater premit ulterioŕis*
- [433] *Sub geminis prochion fulgenti lumine surgit.*
- [437] *Quiq. aliae stellę diuersa lege feruntur.*
- [438] *Et proprio motu mundo contraria uoluunt.*
- [439] *Curriculo exceduntq. loco et uestigia mutant.*

folia 59 et 60 uacua sunt, tum incipit a fol. 61 Hygini P. A. liber tertius *Igitur incipiemus a polo borreo protinus dicere et finitur fol. 92 au. ita effusionem urne aquarii qui ad ipsum usque decurrit accipiens. fol. 93 incipit Mundus igitur ex quatuor elementis* [Martian. Cap. VIII 814]. Martiani fragmentum usque ad finem libri octauī porrigitur et

finitur sic aut retrogradi facit. marciاني felici capelle astrologia explicat.

10. *codex Vaticanus 1653* membranaceus, foliis 176, V^b saeculi XV, continet carmina haec anepigrapha: fol. 1—72 Manilii astronom. incip. *Carminē diuinas artis et cēscia fati* fol. 74—166. Valerii Flacci Argonautica. incip. *Prima deum magnis canim^s freta puia natis* fol. 168—176. Germanici Aratea quae ex editione principe descripta esse uidentur. omnino enim cum ea conspirant et adseuerante Molza manum scriptoris indicant, qui Nicolao V pontifice maximo multa exemplaria in usum bibliothecae Vaticanae descripsit. inspexit Hertzius.

11. *codex Freibergensis*, incertae aetatis, cf. Orelli l. l. p. 141.

12. *codex Vaticanus 3293*, olim Ioannis Gaddi, membranaceus, ea forma quam uulgo dicunt octauam, foliis 64, saeculi XV. fol. 1—27 continet Sereni Sammonici carmen. incipit *Phaëbe salutiferum quod panginus assere carmen*. est autem quartus uersus editionis Ackermannianae. finitur *pellet medicina dolorem*. fol. 29—42 Germanici Aratea. fol. 46—63 Priapeia inscripta *Incipiunt priapeia*. folia intermedia et 64 uacant. inspexit Hertzius.

13. *codex bibliothecae Vaticanae regius 1801*, chartaceus, forma octaua, foliis 188, saeculi XV. continet a fol. 1 usque ad fol. 53 Aratea cum scholiis. finitur *impleat lumen* | *Plura deficiunt quae propter uetustatem et Quinternio* | *num fractionem colligi nequaquam potuerunt*. sequitur Paulus Diaconus de uerborum significatione fol. 54—139 et recens quoddam de Ouidii uita et in Ibin commentarium fol. 140—188. simillimus est Vrbinati, a quo initio carminis haec dissidere animaduertit Hertzius 4 *rhetorq*; 13 *caueat doctus quid uitet*

20 libratas 22 quem dixere polon cuius pars mersa sub undas 32 Cresia uos stellis alunt. ab Hertzio inspectus est.

14. *codex bibliothecae Laurentianae Florentinae Gadditanus*, plut. LXXXIX sup. n. 43. membranaceus, saeculi XV (cf. Bandini l. l. t. VI p. 310 sq.). fol. 1 habet inscriptionem *IN ISTO | CODICE CONTINETVR LIBER | ARATI ET IGINII | DE IMAGINIBVS*. fol. 2 au. *INCIPIT LIBER ARATI DE SIGNIS | CELESTIBVS* | continet deinde Aratea et scholia nitidissimis imaginibus interpositis. fol. 70 adu. post excerptum Hyginianum legitur infima pagina *Non sene troua piu*. fol. 71 uacat. fol. 72 adu. *Igitur incipiemus a polo boreo ptinus dicere*. reliqua inuenies apud Bandinium. ab Hertzio inspectus.

II 15. *codex Palermitanus bibliothecae senatus E. 11*. chartaceus, forma quadrata minore, saeculi XV. fol. 1 habet inscriptionem manus recentioris

for] for]

Ex libris R^{di} pr̄is n̄ri m̄i Bap^{te} for] fac^e Teologie pfessoris
q̄ die 27 m̄tii 1497 obiit. |

deinde legitur

FRAGMENTVM: ARATI | IN. SICILIA: COMPERTVM.
| CVM: COMENTO.

secuntur uita Arati lacunis corrupta et scholia *De celo. Celum circulis quinque. Hic est stellarum ordo*. fol. 4 incipit

ARATVS: A: M: TVLLIO | CICERONE: TRADVCTVS:
Ab Ioue principium cetera. scholia carmini inserta sunt, quibus adiunguntur excerpta Pliniana et Hyginiana. extrema uerba sunt *spacium impleat lucem si quis*.

Plura deficiunt propter uetustatem et quinternio | num fractionem colligi nequaquam potuerunt.

finis arati cum comtario.

passim lectiones cum textu discrepantes manu scriptoris ad marginem notatae sunt. ab Hertzio inspectus est.

His codicibus subiungatur editio princeps cf. Hertz. in *e* act. menstr. academ. Berolin. a. 1847 p. 19. uolumen est forma maxima, foliorum 169. in folio 1 adu. haec leguntur

*MARCI MANLII POETAE CLARISSIMI AS|TRONO-
MICON AD CAESAREM AVGVST|VM LIBER PRI-
MVS.*

folia sequentia continent usque ad fol. 62 au. Manilii astro-
nomica. fol. 63 post breuem epilogum, qui incipit *Marcus
Manlius Mathematicus cuius extat hoc opus elegantissimum*,
praebet argumenta singulorum Manilii librorum.

fol. 64 adu. habet hanc inscriptionem *ARattus germa-
nici ad augustum* et continet laterculum imaginum. fol. 65
adu. inscribitur

ARATHVS GERMANICI AD AVGVSTVM.

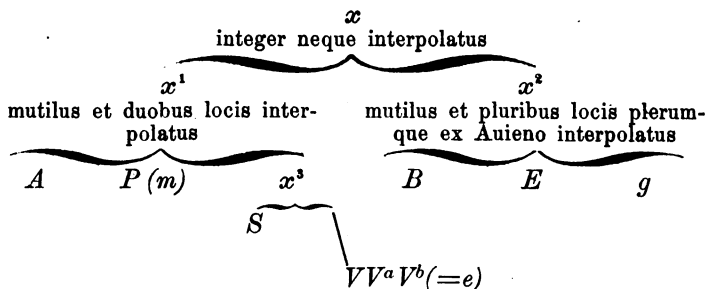
secuntur Aratea imaginibus exornata usque ad fol. 88 au.
quod ita exit

? FINIS ?

*BONONIAE IMPRESSVM PER ME VGONEM| RVGE-
RIVM ET DONINVM BERTOCHVM| ANNO DOMINI.
M.CCCC.LXXIIII. DIE VIGESI|MA MARTII: LAVS
DEO AMEN;?;*

a folio 89 usque ad finem leguntur Valerii Flacci Argonau-
tica, quibus adiecta est eadem subscriptio, nisi quod hic post
BERTOCHVM legitur *REGIENSES* et *SEPTIMA MA-
DII* pro *VIGESIMA MARTII*. conlata est ab Hertzio.

Tertii ordinis codicum primum obtinet locum Strozianus,
nam is, cum omnes ex eodem archetypo familiae Basileensi
propinquo profecti esse uideantur, multo minus degenerauit
quam ceteri. qualis autem mea quidem sententia fuerit pro-
pinquitas codicum omnium, schema subiectum ostendat.

Ad primum igitur fontem carminis (x) adscendere nequimus, iam mutilus atque interpolatus est uterque archetypus ($x^1 x^2$), ex quo pendent antiquissimae duae familiae Basileensis et Bernensis; ex archetypo Basileensi familiae affini (x^3) profectus est Strozianus, ex eodem profecti sunt ceteri interpolatione gliscente.

Quae cum ita sint, in primis sequendos esse censui libros Basileensem et Parisinum. at cum illi mutili aut corrupti erant, grauatus secundi ordinis libros adii. ex tertiae autem classis cōdicibus uni Stroziano et uno quidem loco [fr. III 57] fidem habendam esse existimaui.

Scholia genuina atque integra continentur libris AP, in alteram priori non prorsus dissimilem formam redacta habent S et V, sed ita ut V iam multo plura corruptionis uestigia praebeat quam S [cf. progr. schol. Posnan. a. 1865 p. 12 sq.]. pleniora quidem sunt haec scholia Stroziana Basileensibus, sed ea pars qua AP carent ex uariis auctoribus Hygino Plinio Censorino Martiano Isidoro compacta est. nam etiamsi Reifferscheidio (Sueton. reliq. p. 440 sqq.) concedendum sit, aliquot scholiorum frustula ex Suetonio hauriri potuisse, tamen uix probari poterit ea omnia, quae scholiis et Isidoro sint communia, referenda esse ad Suetonium. iam est tertium genus scholiorum quod a genuina forma adeo abhorret, ut singularis libri speciem prae se ferat. ea

scholia, quae nominani Sangermanensia, seruauerunt hi codices

1. *codex bibliothecae imperial. Parisin. Sangermanensis G 778, olim 301*, membranaceus, forma quadrata, saec. VIII. inde a folio 57 ad folium 74 insunt haec: *Arati ea q̄ uidentur* etc. fol. 60 au. *descriptio duorum semispheriorum*, cui subiunguntur duae imagines. fol. 61 adu. *arati genus* fol. 61 au. *DE CAELI POSITIONE Caelum circulos quinq;* cetera *DE STELLIS FIXIS ET STan†tib;* *Stellarum aliq̄ cetera* fol. 62 adu. med. *INVOLVTIO SPHERE. hic ē stel-larū ordo* cet. fol. 63 au. — fol. 74 au. *Vertices extremos — adeptos fuisse opinabantur uictoriam.* fol. 75 secuntur uersus, quos descripsi p. 202 et Boeti commenta, contulit Hertzius.

2. *codex bibliothecae conuentualis Sangallensis 902, G^a* membranaceus, forma maxima, saec. X. continet scholia a pag. 69.

3. *codex eiusdem bibliothecae Sangallensis 250, mem- G^b* branaceus, forma maxima, saec. XI. oriuntur scholia a pag. 447. errores scriptoris altera manus (*G^{b2}*) secundum *G^{b2}* exemplar Sangermanensi simillimum correxit. (Sangallensium scholiorum extare epitomen in codice olim Sangallensi nunc Turicensi Statii Thebaidos saec. X ostendit Orellius epist. crit. ad Maduigium p. LXIII. uterque Sangallensis conlatus est ab Hertzio.

4. *codex Bruxellensis bibliothecae Burgund. 5413—5421, B* membranaceus, forma quadrata, continet pag. 1—27 epistulas Hincmaris et Nicolai Papae, pag. 28—64 commentarium initio mutilatum de conciliis Nicaeno, Antiocheno, aliis, pag. 65—80 de fide et ueritate contra haereticos et antischismaticos. secuntur extremis octo foliis numerorum expertibus duo capita quae ita incipiunt: INVOLVTIO SPHE-

RAE. *hic est. stellarum. ordo cetera.* DE STELL *Stellarum alie reliqua.*

5. *codex bibliothecae Vaticanae regius 1324, chartaceus, forma maxima, saec. XV. post Hygini poetica astronomica exhibet fol. 21 au.*

Explicit liber hygini

Liber capit Arati exordium.

secuntur eadem scholia quae in codicibus Sangallensibus leguntur eodemque ordine. inspexit Hertzius.

Veterem illum Arati interpretem latinum cum scholiis e graeco uersis praeter Parisinum exhibent totum hi duo codices

1. *codex biblioth. reg. Bruxellensis (10615—10729), membranaceus, forma maxima, saec. XII. ab Hertzio conlatus. numerus 10698 complectitur folia 99—105 au. incipit Praefacio Arati. Preclara ostensio sacri uoluminis reliqua. Inuolucio sperere. Hic est stellarū ordo utroq; circuloq; cetera. inde ab extremo folio 99 adu. incipit Aratus latinus A ioue incipim⁹ quē nq^a uiri relinquim⁹ Archau^m e. q. s. interiecta sunt scholia Phaenomenis. his subiunguntur Diosemea quae desinunt fol. 104 adu. col. a. secuntur ARATI EA QVE VIDENTVR stensionē qq; de qb; uidentur cetera. ARATI GENVS quod fol. 105 au. col. a ita desinit mathematice repimus aut illū et illum et sup.*

2. *codex Parisinus biblioth. imper. 7887, olim Colbertinus, forma quadrata, saec. IX ineuntis. recentioris manus inscriptionem prae se fert ARATI EA QVAE VIDENTVR†. praebet deinde a fol. 2 au. usque ad fol. 6 adu. caput astronomicum e graeco traductum (ostensionem quoque — in id ipsum suggerunt), a fol. 6 adu. usque ad fol. 8 adu. eiusdem capituli pars repetitur (ALIA DESCRI O (sic) PREFATIONIS† Subtus terra — semipheriis). tum sequitur ARATI*

GENVS cui subscriptum est *EXPLICIT ARATI*†. a folio 10 adu. incipit *Preclara ostensio*. post haec inuenitur Bedae liber inscriptus *DE QVADRIFARIO DĪ OPERE*. in extrema pagina 22 commentarii cuiusdam in Donatum legitur initium. inspexit Hertzius.

Praeter haec subsidia ad emendanda scholia adhibui *Aratea Schaubachiana*, quae in bibliotheca uniuersitatis literariae Lipsiensis (n. 1225^a) seruantur (cf. de P. Nigidii Figuli fragm. p. 13 sq. Philol. XIII p. 658 sq.).

Danielis Parei, Philippi filii, notas in Germanici Imper. *Aratea* manu scriptas et in bibliotheca regia Berolinensi (Ms. Diez. B 133 4°) adseruatas ut denuo inspicere possem, ab eximia liberalitate Georgij Pertzii, uiri illustrissimi, facile impetraui. quibus e notis, quas Pareus citius a se compositas fatetur, quam asparagi coquantur, excerpsti has coniecturas: Phaen. u. 16 *nomenque* 38 *Dicto exercerent dominae famulae Corybantes* 43 *fugientia* 52 *squamigeri ab lapsu* 59—61 *quaeque sedet mento lucente nouissima: cauda extremum qua Elices sidus micat, hac radiatur serpentis decliue caput.* 65 *defessa* 69 *saeuo* 85 *rotantur* 117 *pacata* 135 *ferreaque inuento gens est laetata metallo* 155 *exploso* 183 *supra terrae cum fulget Myrtilus oras* 307 *ferit* 348 *uoti* 377 *defit* ut Orellius. ad scholia, quae ab Isidoro Hispalensi scripta esse existimat, haec pertinent: p. 107, 5 *et populo monomoera dicuntur* 109, 2 *iugula* ut ego. 159, 6 *quo illae concinerent* 176, 7 *Dercetis*. cetera uel ab aliis inuenta et publici iuris facta uel audacius quam uerius excogitata omittenda esse censi.

Codicibus autem ita usus sum, ut imaginis cuiusdam eorum adumbrandae causa omnium scripturas usque ad uersum 102 Phaenomenon adferrem, inde autem codices *APB* solos respicerem et passim tantum, ubi illi laborant, reliquos

libros in primis *Eg* adhiberem. in scholiis Basileensibus lectiones codicum *AP* religiose notavi, nisi quod concrepantium numerorum uarias scripturas negleximus. quamquam in recentioribus scholiis liberius egi, tamen ne nimiam copiam scripturarum praeberim uereor. orthographiam codicis *A* et, cum ille intermittit, codicis *B* secutus sum in carmine, scholiorum orthographiam moderandam esse putavi ex libris Basileensi Stroziano Sangermanensi.

Quibus de causis u. Phaen. 531—569 uncis includenda et Prognosticorum fragmento primo inserenda censuerim, iam antea p. xi explicavi. fragmenta ipsa ita disposui, ut eum ordinem sequeretur, quem argumentum eorum postulare uidetur. nam ex secundi fragmenti fine [u. 23 sqq.] hoc ipsum a tertio exceptum fuisse apparet. secundo autem illud anteissem suspicor, quod in primo loco posui. etenim cum poeta in hoc carmine coniunctiones planetarum cum duodecim signis tractauerit, primo eum de zodiaco ipso egisse ueri simile est.

Scholia ita digessi, ut Basileensia seorsum exhibeantur. Stroziana autem et Sangermanensia libris *SG* in uniuersum concrepantibus in unum redegi [p. 105—107, 13. 193, 5—202, 8], at ubi codices prorsus inter se discrepabant, aut Stroziana una cum Sangermanensibus coniuncta, sed ita ut spatio uacuo et *S G* litteris margini adpositis discernerentur [p. 112, 4—182, 8], aut seorsum Stroziana [107, 14—112, 3. 182, 9—193, 4. 203—220] atque item Sangermanensia [p. 221—232] excudenda curavi. postremo addidi scholia Bernensia.

De editionibus Arateorum, quas equidem uiderim, recte Orellius [p. 149 sq.] iudicauit. etiam hodie inter omnes eminet editio Grotiana, quae anno 1600 Lugduni Batauorum in lucem prodiit. ea semper erit splendidum monumentum summi ingenii atque amplissimae doctrinae. I. C. Schwartzius,

quamvis aliquoties pueriliter peccauerit [cf. Orelli. ad u. 508 523 638 fr. III], quaedam ulcera feliciter sanauit. cuius libro Coburgae anno 1715 edito cum carerem, eas coniecturas Schwartzianas, quae haut spernendae uidebantur, ex Orellii adnotationibus sumptas addidi. in iusta autem obliuione iacent editiones Buhlii et Halmae. nec quaesiui librum Schmidianum, cuius memoria nunc septimum iam lustrum aboleseit [cf. Orelli. p. 150]. Orellius uero optime de Germanico meritis est, quippe qui primus post Grotium libros manu scriptos repetiuerit. is si Basileensi magis indulsisset, haut erat sane quod quisquam rem ab eo perfici non potuisse crederet. huiusce autem libelli suasor atque adiutor mihi erat Martinus Hertz, praeceptor meus carissimus. nam uir ille humanissimus studiis meis in Germanico collocandis adeo fauit, ut totum instrumentum criticum, quod olim Germaniam Galliam Italiam peragrans conlegerat, liberalissime mecum communicaret. praeterea saepe numero me consilio et re iuuerunt Ioachim Marquardt et Hermannus Peter. laboris autem partem minime iucundam lubens suscepit Theodorus Plüss indice in scholia conficiendo.

Dum liber excuditur, Adolfus Kiessling tanta erga me fuit liberalitate, ut editionis nostrae plagulas rursus cum Basileensi accuratissime conferret. quo factum est, ut quae in adnotationibus aut omissa aut non recte relata sunt hoc loco et addere et corrigere possem. sunt autem haec:

Phaen. 2 *tâ* 9 *tê* 90 ^TELICENS SEQVITVR 97 *maturis-*
que 107 *tela etaferebas* u. 143 post u. 134 ita legitur: *quis-*
quis priora tenet uestigia quinque secunda, suo loco ita: *qui-*
que prior tenet uestigia quiq. secunda 148 *accipitis* et ante

scholia et post ea 162 *gemūt* (*it* in rasura). u. 182 et 183 addidit A' sed diuerso atramento 184 *Lasides* 205 *poene* ex bone correctum uidetur 210 *tristristissima* 213 *longe* totus u. 218 in rasura, sed a priore manu scriptus uidetur 273 *draconis i* ex *e* correcta 275 *phebi* corr. ex *poebi* 301 *alii* corr. ex *alti* 343 *PRIMARE* 347 *inhibent iam* corr. ex *inhibetiam* 367 *liquidis* extat in codice 384 *capud* 453 *committunt* 463 *Transuēse persecatac^{us}* 471 *fulgentes* corr. ex *fulgentis* 496 *agentur* post rasuram septem litterarum 509 *Nec correxit A'* ex *Nen* 514 *sulcus* ut uidetur 549 *scelas* priore *s* ab A' in *c* mutata 552 *plausus* sed altera *u* in correctura 554 *cochitis* corr. ex *cochitis* 575 *noita* sed *i* postea inserta 582 *nube* corr. ex *nobe* fragm. III 112 *phoeb&* 162 *frustat.* in scholiis p. 55, 4 *inuocarc&* *quō &* ΑΙΟCΕΧΠΟΤΟ ΑΝΤΟΙ 55, 6 ΑΥΤΑΡΟΙΠΠΟ CΕΝΔΙΟC 55, 11 ΝΟΥΤΕ 55, 12 ΕCΘΛ·ΝΟΥΓ 55, 13 ΑΗΡΟΝ ΑΝΤΙ CΟΝΟ ΜΑCΕΙΕ ΚΑΙ 59, 13 *cynosura* corr. ex *cynosora* 59, 15 *helicen* corr. ex *heliten* 60, 4 *p̄dicti h̄* duo 60, 8 *inlatus* 60, 13 *adposuisse non possuisse* ut retulit Eyssenhardt. 60, 16 *celoϕ* 60, 17 *septentriones* corr. ex *septentriones* 62, 2 *preclaram* 62, 9 *crimen esse* 62, 18 *clariorē* 63, 4 *VIII* corr. ex *VIII* 63, 9 *mortum* ut est apud Eyssenhardt. 65, 20 *refertur* 66, 1 *iam diu* 66, 3 *alterium* 66, 15 *Icarium* 66, 17 *ululatu mortem requirens* 66, 19 *contulit tibiq.* 67, 12 *can* A' 69, 14 *genitorom* A' 70, 10 *magis* 70, 17 *aseni* 73, 3 *quadrii* A' cum lacuna octo litterarum *quadrigio fecisse* A' 73, 10 *themisa maltheae cū* 74, 4 *stellā* 75, 1 *signum* 75, 17 *apellatas* 76, 10 *hercus* 79, 15 *ungulis . . in singulis* 79, 17 et 80, 1 *hellencolo↑* *hos portam* 80, 16 *memoriauitq.* 81, 3 *hii* 82, 2 *quaemulta quequae* 82, 6 *obtanti* 82, 13 *polytecte* 83, 6 *dextero* 85, 3 *simulacrum* 85, 8 *exortu* 85, 10 *mistrū* 85, 12 *extellis* 85, 15 *posteam quam* 85, 17 *inmortalitatibus* 85, 20 *reiactarent A'* *seiacta-*

rent A² 86, 1 pacto corr. ex pecto 86, 5 cyrena 86, 14 ab iis 86, 15 per 86, 17 aliis 87, 5 capri 87, 7 nutriterosed attitatorum 87, 14 conhabuisse dum 90, 12 chorus qui 91, 7 posteriorum 91, 10 interficit 93, 17 mercuri itaque Mercuri legendum est 93, 17 dei in eam 93, 19 apellauerunt ibid. inlatione in 94, 12 thabas A¹ 95, 16 subterraneo 97, 4 adflixit 97, 8 posteri^us 98, 3 caudali claras^{*} II 98, 7 praeuertens 100, 14 adferrae 102, 6 circulo 102, 10 quae 102, 11 de hishaenonquae 102, 13 factum ante correct. ibid. etuitiout 103, 1 pheon 104, 4 cun α 104, 7 iam peperisse A 104, 8 lacte miratae A.

Kiesslingius autem non solum conferendo codicem sed etiam emendando complures scholiorum locos studia nostra adiuuit. plagulis enim Basileam transmissis praeter discrepantem scripturam codicis inscripsit haec: p. 56, 8 sqq. cum dicit Zenodotus Iouem esse aera et Cratem eiusdem esse opinionis [et] testemque esse Philemonem comicum qui dicit 58, 16 persequeretur (cf. Catast. III διωκομένην) 60, 8 sq. quae eum (cf. Cat. III ἡ κατέσκησεν αὐτόν) 60, 9 Eratosthenes enim dicit 60, 13 semper (cf. Cat. III ἀσι) 61, 13 clariorem in sinistra parte 61, 21 sq. ex his duas in extrema manu claras 63, 17 Hyrieum quod olim ipse Munckerum secutus receperam, nunc autem reiciendum censeo 63, 19. 20 mexisse atque lotium in corio terra obrutum 64, 3 constituerat 64, 8 claram in ore unam non recte scriptum esse recte monuit, num uerum sit quod ipse inuenit insequentes claram et obscuram dubitans 65, 13 sed omnibus terram aratam (siue terram inoratam ex Hesiodi op. et d. 119) edidisse quibus uitam alerent (ex Hygino) 65, 15 sq. minus eam cum eis conuersatam 65, 23 in terra mortales conueniret 66, 7 suauitate confirmari Ampellii excerptis Nigidianis iure adnotauit et u. 17 uerba commiserando ulutatu ad ca-

nem referenda esse ab Ampelio doceri arbitratur 67, 4 αἰώ-
 ρας quas oscilla latine dicimus 67, 6 αἰωρεῖσθαι necessa-
 rium esse censuit 67, 7 in soli latere uidetur solio 67, 12
 nos caniculam nominamus 68, 12 in pedibus singulas
 ut u. 15. 70, 20 labore liberauit 71, 10 notabili 71, 15 cornu
 III non magnae, similes in sinistro 71, 16 XVIII 72, 18 in
 propoda ut antipoda apud Augustinum et Lactantium 74,
 2 heniochus appellatur 74, 12 a Neptuno fratre 74, 21
 ob id ab Ioue honorata. signum autem tauri cuius priores par-
 tes parent, reliquum corpus non adparet, spectat [autem]
 orientem. frons cum facie etc. 75, 4 Phaesule Ambrosia siue
 Phaesule et Ambrosia 76, 10 duae 79, 4 cum esset interfecta
 in Pelio monte, eamque naturalem speciem conseruare 80,
 17 id fanum abest ab Alexandria iter dierum nouem. ha-
 renosum est. 82, 7 illi, ait, piscis recte se habet 86, 15
 exortus etesiae uenti 86, 21 crure I in pedibus 87, 18 be-
 stiam 91, 4 fiunt. summa XI delenda 95, 6 quo opora est,
 aestum oriri 96, 15 [gentis] quod ex generis repetitum ui-
 detur 97, 3 in sementem eorum 98, 11 paret 98, 16 ficus
 ut interpretatio grossos uocabuli aut arbores delendum (cf.
 Cat. XLI συκῆν ὀλινθους ἔχουσαν) 101, 4 peccati 101, 16 ha-
 bet stellas anguis +XII 103, 6 uxorem, ipse de sideribus.

Scribebam Posnaniae mense Maio a. MDCCCLXVII.

CONSPECTVS SIGLORVM.

Codices Arateorum.

- A* = codex Basileensis.
B = codex Bernensis.
E = codex Einsidlensis.
g = codex Leidensis.
m = codex Matritensis.
P = codex Parisinus.
S = codex Strozianus.
V = codex Vrbinas.
V^a = codex Vaticanus 3110.
V^b = codex Vaticanus 1653.
-

- e* = editio princeps Arateorum.
-

Codices scholiorum.

- A* = codex Basileensis.
B = codex Bruxellensis.
G = codex Sangermanensis.
G^a = codex Sangallensis 902.
G^b = codex Sangallensis 250.
P = codex Parisinus.
II = codex Palermitanus.

S = codex Strozianus.

V = codex Vrbinas.

Scholia Bernensia seorsum inde a p. 233 edita **H** insignita sunt.

b = editio Buhliana.

ε = editio Eyssenhardtiana.

Stellula (*) uersui praefixa interpolationem, stellula in linea iacens (•) litteram erasam indicat.

Vncinis [] delenda aut transponenda inclusi.

13. IV. 35. (Verso 133-134)

CLAVDI CAESARIS

ARATI PHAENOMENA.

Ab Ioue principium magno deduxit Aratus,
 carminis at nobis, genitor, tu maximus auctor,
 te ueneror, tibi sacra fero doctique laboris
 primitias. probat ipse deum rectorque satorque.
 quantum etenim possent anni certissima signa,
 qua sol ardentem cancrum rapidissimus ambit
 diuersasque secat metas gelidi capricorni
 quauae aries et libra aequant diuortia lucis,
 si non tanta quies, te praeside, puppibus aequor
 cultorique daret terras, procul arma silerent?
 nunc uacat audacis in caelum tollere uultus
 sideraque et mundi uarios cognoscere motus,

Inscriptione carent **AVVaVb** || **CLAVDII CAESARIS ARATI PHAENOMENA** **B** || **CLAVDII CAESARIS ARATI PHAENOMENA** + **P** || **T** Claudii cesaris arati phenomēta incipit ↑ feliciter *Sante scholia* || **ARATHVS GERMANICI AD AVGVSTVM** **e** || 2 *post carminis, non post Aratus interpungunt* **SVVaVb** **e** || 4 *Primitias. (itias. in ras.)* **B** || *Primicias probat* **V** || ipsa **B¹** *corr.* **B²** || 5 *possint* **APSVVaVbge** || *possent (i superscripsit altera manus)* **B** || 6 *Quā* **Va** || *ardente* **A** || *rapidissimus* **S** || 7 *mtas* **S** || 8 *Queue* **B¹** || *queue* **E** || *Quaq;* **Va** || *equant* **SVVb** || *diuortia* **V** || 9 *parta* **B'ESVVaVbge** || *preside* **ABVVaVb** || *equor* **SV** || 10 *arua* **PVVb** **e** || 11 *uocat* **V** || *audaces* **BPSVVaVbge** || *ad* **B'EPSg** || *celum* **SVVaVb** || 12 *syde-* **raq** **Vb** || *et uarios caeli* **Buhlius** || *agnoscere* **BEG** ||

navita quid caueat, quid scitus uitet arator,
quando ratem uentis aut credat semina terris.
15 haec ego dum Latiis conor praedicere Musis,
pax tua tuque adsis nato numenque secundes!

Cetera, quae toto fulgent uaga sidera mundo,
indefessa trahit proprio cum pondere caelum.
axis at inmotus semper uestigia seruat
20 libratasque tenet terras et cardine firmo
orbem agit. extremum geminus determinat axem,
quem Grai dixere polon; pars mersa sub undas
oceanī, pars celsa sub horrifero aquilone.

Axem Cretaeae dextra laeuaque tuentur
25 siue arctoe seu Romani cognominis ursae
plaustrae, quae facies stellarum proxima uero:
tres temone rotisque micant sublime quaternae.
si melius dixisse feras, obuersa refulgent
ora feris; caput alterius super horrida terga

13 Hauita *V* || qduitet qs doctq arator *V* || uitet doctus *Vbe* ||
15 Nec in Hec correct. *S* || Nec *Va* || latis *BEp*g || letis *V* || laetis
PVbe || laciis *S* || cogor *AB²PSVVaVbe* || predicere *BSVb* || 16 assis
B¹SVVa || 17 caetera *Ae* || que *VVb* || fulgore (e deleta) *S* || uasa *A* || sy-
dera *Vbe* || 18 traxit *A* || proprie *S* || celum *BVVaVbe* || 19 Ax
sisatis motus *A* || atis motus *P* || Axistat motus *S* || Axis stat mo-
tus *VVbe* || Axis sed motus *Schwartzius* || 20 tenet ex teneo correct. *P* ||
21 agit extremum *AP* || agit extremum . geminus *BVVaVbe* ||
22 Grai om. *VVbe* || graii *Vag* || polum *BEg* || polon ueteres *VVbe* ||
quo *B¹* pars *B¹* || altera in margine *V* || 23 Oceani *VVb* ||
orrifero *AS* || 24 Axem nam cretae *B* || cretae *A* || creteae *P* ||
cretee *S* || creteq *VaVb* || leuaq *BSVaVbe* || 25 arctoe *BVbe* ||
arctos (os in ras.) *Va* || arctoe *P* || artoe *S* || romane *V* || roma-
nae *Vbe* || urse *S* || 26 Plaustraque quae *AB* || Plaustraq. quae
PVa || Plaustra queq' *E* || Plaustra quaeque *g* || Plaustra
queq *S* || Plaustrum uel facies *VVbe* || plaustrae *Grotius* ||
uera *PSVVaVbe* || uerae *Barthius apud Orell.* || 27 Trestē onero-
tisq. *A* || polisque *B¹* || quaternę corr. ex quaterre *P* || quaterne *Vb* ||
quime *S* || 28 Simellus *A* || si meliust proposuit *Orellius* || 29 capud *AS* ||
ulterius *B¹E* ||

alterius lucet; pronas rapit orbis in ipsos
 decliuis umeros. ueteri si gratia' famae,
 Cresia uos tellus aluit, moderator Olympi
 donauit caelo; meritum custodia fecit,
 quod fidae comites prima incunabula magni
 fouerunt Iouis, attonitae cum furta parentis
 aerea pulsantes mendaci cymbala dextra,
 uagitus pueri patrias ne tangeret auris,
 Dictaei texere adytis famuli Corybantes.
 hinc Iouis altrices Helice Cynosuraque fulgent.
 dat Graiis Helice cursus maioribus astris,
 Phoenicas Cynosura regit. sed candida tota
 et liquido splendore Helice nitet; haut prius ulla,
 cum sol oceano fulgentia condidit ora,
 stella micat caelo, septem quam Cresia flammis.

30 relucet *B* || axis *BE* || 31 declinis *AV^aS* || declines *BEP* || hume-
 ros *B* reliqui et *e* || ueteris *ABEPSVV^aV^be* || ueteri *Grotius* || sic
BE || fame *S* || forme *V* || formę *V^b* || 32 Cressia *corr. in Cresia P* ||
 nos *SV^a* || habuit *V^b* || abuit *e* || olimpi *BPV^b* || olȳpy *S* || 33 do-
 nabat *B¹* || celo *SV^b* || meritā *P* || 34 Quid *B¹* || fide *AP* || fide
B¹ *corr. B²* || fides (*s deleta*) *S* || fidei *VV^be* || magna *P* || 35 uersum a *B¹*
omissum addidit B² || *om. E* || Fuderunt *VV^be* || attonite *V^b* ||
 36 Aera *V^b* || pulsabant *V^a* || mendaci. (*s erasa, i non superscripta,*
ut uoluit Orellius) *B* || cimbala *SV^b* || 37 aures *B* (*ex auris correct.*)
P reliqui et *e* || 38 dictae aetexere dei *A* || dictei texere datis *B¹E* dei
B² || Dictei texere datis famuli *g* || dicta exercent dominae *F* ||
 Dictę aetexere dī *P* || Dicta exercere dee *S* || Dicta exercere domine
VF^b || Dictę exercere deę famuli *V^a* || Dicta exercere dominae *e* ||
 Dictaei texere Atydis *Grotius* || Dictaeae tegerent dominae *Barthius* ||
 Dictaeis texere adytis *Heinsius ap. Orell.* || Dictaei texere adytis
Schraderus ibid. || choribantes *B* || chorybantes *E* || corypantes *P* ||
 corȳbantes *S* || coribantes *VV^aV^be* || 39 Hic *VF^be* || helyce *SV^be* ||
 cinosuraq. *B* || 40 graiis *B* || helyce *SVV^be* || cursum *BE* || maiori-
 bus *e* || 41 phenicas *A* || Phenicas *PVV^be* || Phenicas *BV^a* || cynos
 d
 ura *A* || secundatota *corr. in secandidatota P* || 42 helyce *B* ||
 helyce *SVV^b* || post Helice, non post nitet interpungunt *V^be* || haud
praeter A omnes et e || 43 oceano *VV^aV^b* || 44 qua *VV^be* ||
 clesia *S* || flamis (*s in trium fere litterarum rasura*) *SV* ||

45 certior est Cynosura tamen sulcantibus aequor,
quippe brevis totam fido se cardine uertit
Sidoniamque ratem numquam spectata fefellit. X

Has inter medias abrupti fluminis instar
inmanis serpens sinuosa uolumina torquet
50 hinc atque hinc supraque illas mirabile monstrum.
cauda Helicen supra tendit, redit ad Cynosuran
squamigero lapsu; qua desinit ultima cauda,
hac caput est Helices; flexu comprehenditur alto
serpentis Cynosura; ille explicat amplius orbes
55 sublatusque retro maiorem respicit arcton.
ardent ingentes oculi, caua tempora claris
ornantur flammis, mento sedet unicus ignis.
tempus dexterius qua signat stella draconis
quaque sedet mentum, lucetque nouissima cauda

45 equor *V^b* || 46 cardine *P* || 47 Sydoniamq. *V^a* || Sidoniamq. *V^b* || 47 sq. fefellit *†* ab inter *A* || 48 De dracone *inscriptio V^a* || Ast *P* || abrigui *S* || luminis *VV^b* || liminis *e* || Has inter rigui medias ad fluminis instar *V^a* || 49 immanis *B* et praeter *APS* reliqui *e* || uersat *B¹e* || 50 supraque *ABEPVV^b* || supraq. *V^a* || sup *q* illas mirabilē monstret *S* || supraque *Grotius probante Frey nou. mus.*

rhen. XIII 413 || 51 Canda *P* || superat tenditateynos uran *A* || pene ad *B²* || Helicen superat tendit simul ad *F* || helicen superat tendit pene ad *P* || helycen superat tendit ad cynos uran *S* || heli- cem supat tendit simul ad *V* || helicē supat, fedit caput ad *V^a* || helycē superat . tendit simul ad *V^be* || Cynosuram *BEVV^aV^be* || 52 squammigero *V* || caude *V* || 53 capud *AS* || helyces *SV^be* || fluxu *P* || flexolo *S* || compraenditur *A* || comprehenditur *BEVV^ae* || comprehenditur *P* || comprehenditur *V^b* || 54 cinosura *B* || cynosure ille *VV^b* || Serpentis : cynosurae ille *e* || urbes *SV^a* || 55 arcton *P* || arton *S* || arcthon *V^a* || 57 Ornatur *V^b* || flamis *V^a* || 58 quae

AV || *q̄. P* || que *V^b* || dexteriquē *B¹* dexteriquē *B²* || dexterius sig- nat quoq. stella *SV^a* || qua *Grotius* || 59 quaeque *ABEPSV^ae* || quaque *Grotius* || Queq. *V^b* || quaeque *s₂* et mento *SV^a* || mento *codd. omnes et e* || mentum *Grotius* || luxere nouissima caudae *Grotius* || 58 quae 59 quaeque 60 lucent qua proxime cauda *Frey l. l. 415 sq.* ||

extremumque Helices^{ss}sidus micat. hac radiatur
serpentis decliue caput, qua proxima signa
occasus ortusque uno tanguntur ab orbe,
oceani tumidis ignotae fluctibus arctoe,
semper inocciduis seruantes ignibus axem.

60

Haud procul effigies inde est defecta labore.
non illi nomen, non magni causa laboris,
dextro namque genu nixus diuersaque tendens
bracchia, suppliciter passis ad numina palmis,
serpentis capiti figit uestigia laeua.

65

Tum fessi subter costas atque ardua terga
clara Ariadnaeo sacratast igne corona,
hunc illi Bacchus thalami memor addit honorem.

70

60 extremum qua *Grotius Orellius* cf. *Luc. Müller de re metr. p. 284* ||
Helicis *A* || helyces *S* || helyce *VV^b* || helice *e* || sydus *PV^b* || ac
codd. omnes et *e* || hac *Grotius* || 61 decline *ABEPSVV^aV^bg* || capud
A || capd' *S* || quae *AEPge* || $\bar{q}$ *S* || sic *B¹* quae *B²* || qua *Gro-*
tius || 62 ore codd. omnes et *e* || orbe *Grotius* || 63 oceani *SVV^aV^b* ||
ignote *AV^b* || ignitę *P* || arctę *P* || arcthos *V^b* || 64 in occiduis *VV^be* || ser-
uant ex ignibus *Schwartzius* || axen *S* || hunc uersum secuntur u.
90—95, tum u. 71—89 in *BE* || 'draconem sequitur arctophylax, arcto-
phylacem corona, coronam ophiuchus, ophituchum uirgo' *Grotius* ||
u. 65—69 omittunt *BEg* || 65 Haut *V* || efficiens *APVV^aV^be* || effigie
S || effigies *Grotius* || unde praeter *P* omnes et *e* || labere
V^aS || 66 numen *APSVV^aV^be* || numen non illi *V^a* || 67 nanq; *V* ||
68 brachia *PSVV^ae* || pansis *SVV^a* || parsis *V^be* || nūmina *S* ||
69 capti *e* || fugit mutat. in figit *A* || saeua *APe* || seua *SVV^aV^b* ||
saeua *Scriverius ap. Buhl.* || laeua *Grotius* || u. 70 omittunt *BEVV^bge* ||

^P
70 SUTER *A¹* *P* addidit *A²* || subter *Orellius* || sup *PSV^a* ||
u. 71—89 omisso u. 83 exhibent post u. 95 *BE* || Ariadneos sacrata
stigne *A* || ARIANNEO SACRATA EST *B* sacrata est *Eg* || ariadneos-
sacratęst *P* || adriadne obsecrat. atstatq; igne corona *S* || adrianeae (decem
fere litterarum spatio interiecto) stat igne corona *V* || adriadneo
sacrat atstatq; igne *V^a* || Ara ariadneae propius stat igne coronae
(ae ex a altera manu correctum uidetur) *V^b* || Lara ariadneae propius
stat igne corona *e* || clara Ariadneae prope qua stant signa
coronae *Schwartzius* || 72 brachiis *V* || bacus *V^a* || talami *S* ||

terga nitent stellis, at qua se uertice tollit
succiduis genibus lasso et miserabile sidus,
75 hac ophiuchus erit. longe caput ante notabis
et uastos umeros, tum cetera membra secuntur.
illis languet honos, umeris manet integer ardor,
luna etiam mensem cum pleno diuidit orbe.
lux tenuis manibus, per quas elabitur anguis,
80 pressus utraque manu, medium cingens ophiuchum.
scorpios ima pedum tangit, sed planta sinistra
in tergo residet, uestigia dextera pendent.
impar est manibus pondus, nam dextera paruam
partem anguis retinet, per laeuam attollitur omnis,
85 quantumque ab laeua distantia sarta notantur,
erigitur tantum serpens atque ultima mento
stella sub aetheria lucet crinita corona.
at qua se dorso sinuabit lubricus anguis,
insigni caelum perfundent lumine chelae.

thalmi *Vb* || honore *Vb* || 73 aquas euertice *A* || ad quas se
uertice *B* || aqua *PS* || a quo *VVbe* || a qua *Va* || 74 succi-
dus *A* || Succiduis *PVa* || lapsum *APSVVaVbg* || et om. *Va* ||
sidus om. *APVVbe* || miserabile pandit *SVa* || post hunc uersum octo
lineae in fine paginae uacuae sunt relictae *B* || 75 Hic *APSVVaVbe* ||
ophiuchus *BP* || ophiuchus *S* || ophyocus *Va* || post erit non inter-
pungunt *AVVaVbe* || caput *AS* || nitendo *APVVbe* || notabilis *Bg* ||
ante intendens *SVa* || 76 dum *AP* || caetera *e* || membra *S* || se-
quantur *BVVaVbge* || 77 Illic languet hūor humeris *V* || humeris
manus *VVbe* || 78 pleno mense cum *B* || pleno mensem quum *Eg* ||
luna ut iam pleno mensem cum diuidit orbe *Rutgersius lect. Venus. 279*
Burm. orbes *B* || 80 cyngens *e* || ophiuchum *BP* || ophiocū *S* || ophyu-
chum *V* || ophyocū *Va* || ophiuchum *Vbe* || 81 Scorpius *BVVbg* ||
Scorpius *e* || pede *P* || 82 dextera *A* || 83 omittunt *BEG* || impar
AP || Est impar *VVbe* || iam *AP* || paruam *AP* || paruam *SVa* || 84 rema-
net *Vb* || leuum *B* || leuam *VaVbe* || 85 Quantumcūq; *V* || ad leuam
B || ab leua *PVa* || a leua *VVbe* || sexta *V* || 86 Errigitur *V* ||
87 aetherea *Vae* || etherea *VVb* || fulget *BEG* || 88 ad qua *Eg* ||
ad quam *VVb* || ad quas edorsos inuadit *SVa* || dorsos inuabit
(*r addidit A2*) *A* || peruadet *Grotius* || 89 Insignis *ASVa* || Insig-

Ipsam Helicen sequitur senior baculoque minatur, 90
siue ille arctophylax seu Bacchi ob munera caesus
Icarus ereptam pensauit sidere uitam.

non illi obscurum caput est, non tristia membra,
sed proprio tamen una micat sub nomine flamma, 95
arcturum dixere, sinus qua uincula nodant.

Virginis inde subest facies, cui plena sinistra
fulget spica manu maturisque ardet aristis.
quam te, diua, uocem? tangunt mortalia si te
carmina nec surdam praebes uenerantibus aurem,
exosa heu mortale genus, medio mihi cursu 100
stabunt quadrupedes et flexis laetus habenis
teque tuumque canam terris uenerabile numen.

Aurea pacati regeres cum saecula mundi,
Iustitia inuiolata malis, placidissima uirgo,
siue illa Astraei genus es, quem fama parentem 105

nes *VF^b* || per eundē *BE* || perfundunt *VF^b* || chele *V^a* || *hunc uersum*
sequitur u. 96, u. 90 litteris maiusculis scriptus legitur post u. 64 in B ||

^F ^T
90 Inde ELICEN *A* (*F T add. A²*) || Indelicen *P* || Inde *SVV^ae* ||
helycē *e* || senio *S* || IACOLOQ[·] *B* || iaculoque *Eg* || minantur *A* ||
minatus *Buhlins* || 91 Siuelle *A* || Seu ille *B* || Siuerte *P* || Si uelle
SV^a || Se uelle *VF^be* || Siue ille *Eg* || arto philax *A* || arthophylax *B* ||
arctophilax *e* || eu brachio munera cecus *A* || seu *om. B* || bacchino
munere cesus *B* || brachio munera cūs *P* || eubracchio munera cecus
S || eu brachia munera caecus *V^a* || brachiorum munera caecus *VF^be* ||
Bacchi ob munera caesus *Grotius* || 92 Icarus *A* || Icharus *V^a* ||
pensabit *BEg* || munera ripam *AP* || munere ripam *SVV^aV^be* ||
93 capud *A* || capd' *S* || 94 numine *SV^a* || flama *V^a* || *uersum* 95
uacuo nouem linearum spatio intermisso excipit u. 71, u. 96 legitur
post u. 89 in B || 96 *hunc uersum om. VF^be* || 97 *hunc uersum om.*
BEg || Fulgent *V* || spicula manum *A* || 98 *post uocem non interpungunt*
ABPV || Qua te *B* || diuā *P* || uocant *V^aV^be* || mortalia siti *B* || 99 Car-
mina . *B* || surdū *P* || prebes *ABP* || orbem *P* || 100 mediomine curru *B* ||
curru *Eg* || michi *V^a* || 101 quadripedes *BE* || flexus *P* || letus *BV^aV^b* ||
102 tuum *V* || 103 reget *ABe* || reget & *P* || regeres *Grotius* ||
saeculi *A* || 104 inuiolatam aliis *A* || cū uiolatā aliis *P* || uirga *A* ||
uirgo *ex uerbo corr. B* || 105 Seu *B* || illi *e* || astra etgenus est *A* ||

- tradidit astrorum, seu uera intercidit aevo
 ortus fama tui, mediis te laeta ferebas
 sublimis populis nec dedignata subire
 tecta hominum et puros sine crimine, diua, penatis,
 110 iura dabas cultuque nouo rude uulgu in omnem
 formabas uitae sinceris artibus usum.
 nondum uesanos rabies nudauerat ensis
 nec consanguineis fuerat discordia nota,
 ignotique maris cursus priuataque tellus
 115 grata satis, neque per dubios audissima uentos
 spes procul amotas fabricata naue petebat
 diuitias, fructusque dabat placata colono
 sponte sua tellus nec parui terminus agri
 praestabat dominis, sine eo tutissima, rura.
 120 At postquam argenti creuit deformior aetas,
 rarius inuisit maculatas fraudibus urbis
 seraque ab excelsis descendens montibus ore
 uelato tristisque genas abscondita rica,
 nulliusque larem, nullos adit illa penatis.

astrei genus est *B* || astra& genus est *P* || astra genus fuerit *e* || *Astraei*
 genus es *Grotius* || quam *P* || 106 seu uero *B* || seuerio *e* || intercipit *APe* ||
 107 Orius *A* || Orius famat in *P* || tela etaferebas *A* || 108 sublimem
 in populis *coni. Barthius* || designata *Ae* || 109 penates *om. AP* || pena-
 tes *B* || puros mores sine crimine diue *e* || 110 nouoru deuulgu *A* ||
 omnes *B* || 111 sinceros *B* || usus *B* || 112 uesano *AP* || enses *B* ||
 113 consanguinis *A* || discordia non *A* || cf. *Lactant. inst. V 5* || 114 proau-
 itaque *Schwartzius probante Orellio, at cf. Lachmann. ad Lucret. I 360* ||
 115 neque pertutos *A* || pdutos *P* || 116 Sed procul *e* || naui *A* ||
 petebant *ABe* || petebat *P* et *Grotius* || 117 Diuitiasq. fructusq.
P || 118 terminis *A* || 119 Prestabat *P* || signo *ABPe* || dominis,
 sine eo tutissima, rura *Lachmannus ad Lucret. I 360 iustissima coni.*
Orellius || signata limine rura *Frey nou. mus. Rhen. XIII 414* || 120 creuit
 argenti *AP* || 121 Raribus *B* || inuasit *ABP* || inuasit *e* || inuisit *Eg* || urbes
BPe || 122 ab ea descendens *AP* || 123 tristisque *APe* || tristesque
B || tristisque *Grotius* || genus *P* || abscondit a ripa *A* || abscondit
 aripa *P* || ripa *Be* || uitta *Grotius* || rica *Salmasius ad Tertullian. de*
pallio, Lutet. Paris. 1622. 8. p. 117. cf. Orelli. p. 211 || 124 Nullus

tantum cum trepidum uulgus coetusque notauit 125
 increpat 'o patrum suboles oblita priorum,
 degeneres semper semperque habitura minores,
 quid me, cuius abit usus, per uota uocatis?
 quaerenda est sedes nobis noua, saecula uestra
 artibus indomitis tradam scelerique cruento.' 130
 haec effata super montis abit alite cursu,
 attonitos linquens populos grauiora pauentis.

Aerea sed postquam proles terris data nec iam
 semina uirtutis uitii demersa resistunt
 ferrique inuento mens est lactata metallo 135
 polluit et taurus mensas assuetus aratro,
 deseruit propere terras iustissima uirgo
 et caelist sortita locum, qua proximus illi
 tardus in occasum sequitur sua plaustra Bootes.

Virginis at placidae praestanti lumine signat 140
 stella umeros. Helicen ignis non clarius ambit,
 quique micat cauda quique armum fulget ad ipsum
 quique priora tenet uestigia quique secunda.

tunc larem. nullos *B* || nullosque *Schwartzius* || penates *Be* ||
 125 Tantum *A* || notauitque coetus *A* || cetusque notabat *B* ||
 e&usq. notauit *P* || cetusque notauit *e* || coetusque uocauit *Buhlius* ||
 126 Increpato patrum *A* || Increpito patrum *e* || soboles *Be* ||
 127 Degeneres semperque habitura *AP* || Degeneres habuit semperque
 habitura *e* || minoris *AP* || nepotes *Grotius* || 128 cuius habitus super
 uocata *A* || cuius habitus sup uocata *P* || nunc habitus super et
 mala uota *e* || precatis *B* || precaris *Schwartzius* || 129 Querenda
BP || 130 tradat *e* || student *Buhlius* || 131 eff&a *P* || montes *B* ||
 monitus *e* || petit *B* || 132 pauentes *e* || 134 dimensa *B* || post hunc
 uersum legitur u. 143, qui postea suo loco inuenitur *APe* || 136 adsue-
 tus *B* || 137 proprie *AB* || proprie *P* || propere *e* *Lactant. inst. V 5* ||
 138 caeli sortita *ABPe* || em caeli sortita *Grotius* || caeli sortitura locum
Schwartzius || in stellis sortita locum *idem* || caelist ego || 139 tardius
e || occasu *ABPe* || occasum *e* || 140 placide *B* || prestantes *B* ||
 prestanti *P* || lumina *B* || 141 helycenq. *e* || nunc *P* || 142 quodque
B || cauda micat *P* || quodque *B* || u. 143 omittit *B* subditictum

clunibus hirsutis et qui sua sidera reddit,
 145 namque alii, quibus expletur ceruixque caputque,
 uatibus ignoti priscis sine honore feruntur.

Qua media est Helice, subiectum respice cancrum;
 at capiti suberunt gemini. qua posterior pes,
 horrentisque iubas et fuluum cerne leonem.

*suspiciatur Frey, progr. Culmen. n. 1861 p. XII || 143 quisquis
 A || quisq. P || prior tenet A || quinque A || quisq. P || 144 aliae
 ABe || alii Grotius || glunibus hysutis P || et qua B ||
 145 expletum A || expletum P || ceruix P || capudque A ||
 146 ignotis APe || ignote B || ignoti Grotius || post u. 146 haec
 leguntur in B:*

1 AT CAPITIS SVBERVNT GEMINI PROLEMQUE TONANTIS
 [cf. Germanic. 148 et Auienus 370]

2 Aegregiam et proprio post reddita numina caelo [Auienus 371]

3 Nam Lache demonius cum Mars caluisset Aphidnis [Auienus 372]

4 Castor acecropi tulit incrementia belli [Auienus 373]

5 At frater lucemque et fata superstitit aeni [Auienus 374]

6 Protinus alternae germanos tempora uitae [Auienus 376]

7 Iuppiter attollit caelique in celsa receptans [Auienus 377]

8 Aeternae flagrare facis iubet ignibus ambos. [Auienus 378]

post uacuum decem linearum spatium:

9 QVA MEDIA HELICEN SVBIECTVM RESPICE CANCRVM
 [Germanic. 147]

10 Qua pede posterior et duro concaua dorso [Germ. 148 Auienus. 383]

11 Tegmina curuantur geminas micat ardor in auras [Auienus 384]

12 Forma solis dispar chelerum flamma coruscat [Auienus 388]

13 Namque tribus stellis adoletur dextera cancro. [Auienus 389]

14 Leua duas pigro succedit fomite flammis. [Auienus 390]

iterum uacuo decem linearum spatio relicto:

15 ORA FREMENTIS ABHINC TV RESPICE FORTE VIATOR

16 Horrentisque iubas et fuluum cerne leonem. [Germanic. 149]

Cum B conspirat E, nisi quod praebebat u. 1 capiti 2 Egregiam 3 Lacedaemoniis 4 in clementia 9 Helice 10 Qua posterior pes 12 Forma sedet — chelarum 14 succedit. idem uersus praeter quartum et quintum legebantur in codice Grotii g. || u. 147 et 148 bis leguntur ante scholia et post ea in AP || 147 quam AP || hlyce e || 148 accipitis ante scholia, accipiti post scholia A || accipiti utrobique P || ad capitis B || ancipitis suberit e || pars e || 149 uuluum A ||

hunc ubi contigerit Phoebi uolentior axis, 150
accensa in cancro iam tum geminabitur aestas.
tunc lymphae tenues, tunc est tristissima tellus
et densas laetus segetes bene condit arator.
ne mihi tunc remis pulset uada caerulea puppis;
dem potius uentis excusso uela rudente 155
excipiamque sinu zephyris spirantibus auras.

Est etiam aurigae facies, siue Atthide terra
natus Erichthonius, qui primus sub iuga duxit
quadrupedes, seu Myrtoas demersus in undas
Myrtilos. hunc potius species in sidere reddit, 160
sic nulli currus, sic ruptis maestus habenis
perfidia Pelopis raptam gemit Hippodamiam.
ipse ingens transuersus abit laeua geminorum
maiorisque ursae contra delabitur ora.
numina praeterea secum trahit, una putatur 165

150 contingerit *A* || phebi *AP* || 151 tunc *e* || 152 hinc *B* || nimfe
B || nimphe *P* || tristissitellus *A* || 153 letus *B* || segentes *A* || con-
det *ABP* || aratro *AP* || 154 nemini *A* || tum *B* || remistu isset
A || uaga *A* || 155 neu potius *B* || excluso *Ae* || exclude *P* || ridente
A || rudenti *B* || 156 excipiantque sinus *B* || zephyris *ABPe* ||
furentibus *P* || auris *A* || post hunc uersum in fine paginae unicum
sex fere linearum spatium, pagina sequenti sequitur u. 241
157 MAURIGAE (*M* hasta transfixa) *A* || aurige *P* || Atthide terra om.
AP || inclyta forma lacunae cod. *A* inscripsit manus saec. XV uel ut
Hertzio uidetur saec. XVI || inclyta forma *e* || Atthide terra *Eg* ||
158 erythonius *A* || Erichthonius *g* || erichthonius *P* || herictonius *e* ||
qui tribus *A* || qui curru *e* || 159 QUADRIT^PEDES *A* || Quadripedes
P || MYSTEAS *A* || mirteas *P* || 160 MIRT^PYLOS (*I* in ras.) HUNTO-
TIUS (*p*riore *T* hasta transfixa) — SIDERE^r AEDDIT (*p* et *r* ad-
ditit *A*²) *A* || Mirtilios *P* || speties *e* || sydere *P* || 161 cursus *e* ||
ruttis *A* || moestus *e* || 162 perfidiam *e* || telopis (*t* deleta) *A* || rat-
tam *A* || hippodiam *A* || 163 leua *e* || adit laeuam *Grotius* || 165 nu-
mia *A* || illa putatur *Lactant. instil. I* 21 ||

- nutrix esse Iouis, si uere Iuppiter infans
 ubera Cretaeae mulsit fidissima caprae,
 sidere quae claro gratum testatur alumnum.
 hanc Auriga umero totam gerit, at manus haedos
 170 ostendit, nautis inimicum sidus, ubi illos
 orbis ab oceano celsos rapit; haut semel haedi
 iactatam uidere ratem nautasque pauentis
 sparsaque per saeuos morientum corpora fluctus.
 Aurigae pedibus trux adiacet ignea taurus,
 175 cornua fronte gerens et lucidus ore minaci.
 quamlibet ignarum caeli sua forma docebit,
 et caput et patulae naris et cornua tauri.
 fronte micant hyades. qua cornus flamma sinistri
 summa tenet, subit haec eadem uestigia dextra
 180 aurigae mediaque ligat compagine diuos.
 Myrtilos exoritur summo cum fluctibus ore,
 totus cum tauro lucet; ruit oceano bos
 ante, super terras cum fulget Myrtilos ore.

167 cretę emuisit *A* || cręęę *P* || cretae *e* || 168 gratum te gestat *e* ||
 sidere testatur quae claro gratum alumnum *Buklius*, in *notis ex Lac-*
tantio correxit || 169 humero *P* || ad *AP* || humero portans at
 manibus *Buklius*, in *notis Grotium secutus* || 170 sidus sub *A* || sydus
P || sidus in undis *e* || u. 171 in *marginē superiore codicis A addi-*
tus a manu scriptoris uel aequali || ad *A* || oceanum *P* || celsus
APe || celsos *Schwartzius* || aut *AP* || haud *e* *Grotius* || hedi *e* ||
 172 pauentes *Pe* || 173 ter saeuos *A* || scaeuos *e* || morientum *P* ||
 174 AURIAE *A* || ATIACET (*priorem T transfixit A*²) IGNEA-
 TEDURUS (*D hasta transfixa*) *A* || 175 gerent *A* || igne minaci
e || 176 quem liber *APe* || quemlibet *Eg* || quamlibet *Grotius* ||
 ignorum *A* || formando *e* || docebat *Ae* || docerę *P* || 177 capud *A* ||
 patulas *APe* || patulae *Grotius* || nauis *A* || nares *e* || 178 hiades *P* ||
 cornua *APe* || cornus *E* || 180 ligant *APe* || ligat *Grotius* || 181 Myr-
 tilus *A*² || piscibus *APe* || fluctibus *Eg* || u. 182 et 183 addidit
*A*² || 182 oceanobis *A* || oceono *P* || 183 myrtilius *A* || myrtilus *Pe* ||
 quam fulget suspicatur *Orellius* ||

Lasides etiam caelum cum coniuge Cepheus
 ascendit totaque domo, quia Iuppiter auctor
 est generis — prodest maiestas saepe parentis.
 ipse breuem patulis manibus stat post Cynosuram
 diducto passu. quantum latus a pede dextro
 Cepheos extremam tangit Cynosurida caudam,
 tantundem ab laeuo distat; minor utraque iungit
 regula Cepheos uestigia. balteus ambit
 qua latus, ad flexum sinuosi respicit anguis.
 193 Cassiepia uirum residet sublimis ad ipsum,
 clara, etiam pernox caelo cum luna refulsit,
 sed brevis et paucis decorata in sidere flammis.
 qualis ferratos subicit clauicula dentes,
 succutit et foribus praeducti uincula claustri,
 195 talis disposita est stellis. ipsa horrida uultu
 sic tendit palmas, ceu sit planctura relictam
 Andromedam, meritae non iusta piacula matris.
 200

Nec procul Andromede, totam quam cernere posse
 obscura sub nocte licet, sic emicat ore,
 sic magnis umeris candet nitor. hanc media ambit
 ignea substricta lucet qua zonula palla.

184 Lasides *P* || CONIUGĒ PHAEWS *A* || 185 qua *P* || 186 prude-
 sti *A* || sepe *A* || 187 stat posicynosuram *A* || cinosurā *P* ||
 188 passim *APe* || passu *Eg* || quantus *P* || 189 cynosura *AP* ||
 190 tantum demabia euo distat *A* || distat minor: utraque *e* || deter-
 minat *Grotius* || 191 baltheus *e* || 192 ADFLIXUM *A* || adflexum
P || afflexum *e* || ac flexum *Grotius* || hac flexum *Schwartzius* ||
 193 Cassiepia *AP* || Cassiepea *Grotius* || Cassiepeia *Buhlius* ||
 194 pernox *APe* || nox *Eg* || pernox *Grotius* || cum stellas luna
 refulsit *Grotius* || 196 subiicit *e* || obicit *Eg* || obici *Grotius* ||
 197 floribus *P* || praeducit *APe* || praedicti *g* || praeducti *E Ouden-*
dorp. ad Apul. Met. IV 10 || 198 dispositis stellis *AP* || dispositis telis
 ipsa *e* || orrida *A* || 199 ceu si *AEPe* || ceu sit *Grotius* || 201 andromedē
P || andromedā *e* || CERNERE NOTV *A* || cernere nōdū *P* || cernere non-
 dum *e* || cernere posse *Eg* || 203 humeris *A* || magnus *e* || candit *P* ||
 candor nitet *e* || ac media *APe* || hanc media *Eg* || 204 substricta *A* ||

205 sed poenae facies remanet districtaque pandit
bracchia, ceu duri teneantur robore saxi.

Andromedae capiti sonipes supereminet ales,
uertice et Andromedae radiat quae stella, sub ipsa
aluo fulget equi, tres armos et latera aequis
210 distinguunt spatiis, capiti tristissima forma
et ceruix sine honore obscuro lumine sordet.
spumanti mandit sed qua ferus ore lupata,
et capite et longa ceruice insignior exit
stella nitens, armis laterique simillima magno.

215 nec totam ille tamen formam per singula reddit.
primo praestat equum, medio rupta ordine membra
destituunt uisus, rudis inde adsurgit imago.

Gorgonis hic proles. in Pierio Helicone,
uertice cum summo nondum decurreret unda,
220 Museos fontis dextri pedis ictibus hausit.
inde liquor genitus nomen tenet Hippocrenes;
fontes nomen habent. sed Pegasus aethere summo
uelocis agitat pennas et sidere gaudet.

fulget qua *e* || zouula *e* || talla *A* || 205 poene *AP* || destrictaque
AP || distractaque *Eg* || districtaque *e* || 206 Brachia *A* || ceu magni *e* ||
207 omittunt *APe* || 208 uertice et *Eg* om. *APe* || Andromedae radiatq.
stella sub ipsa *A* || Andromedæ radiatq. stellam sub ipsa *P* || Andro-
medae uero radiat qua stella sub ipsa *e* || 209 albo *APe* || aluo *Eg* ||
equus *e* || ARMOSSED *A* || armo sed *Pe* || armos et *Eg* || 210 destrin-
gunt *A* || Destingunt *P* || Distingunt *e* || distinguunt *Eg* || lapiti *P* ||
tristissima *A* || 211 obscure *A* || mandet set quae *A* || mandit
seque *Eg* || sord& sed quae *P* || sed quae *e* || sed qua *Grotius* ||
lupato *APe* || lupata *Grotius* || 213 longe *Ae* || ceruce *e* || 214 sella
e || armis largiq. *A* || armis larium *P* || 216 primum *Grotius* || pres-
tat *AP* || equoammedior apta *A* || equo medio rapta *Pe* || equum medio
rupta *E* || 217 radiis unde absurgit *AP* || radiis hinc surgit *e* || rudis
inde assurgit *Eg* || imago correct. ex imigo *A* || 218 hinc *e* || implerio
A || Implerio *P* || imperio *g* || 219 decurret *A* || discurreret *Eg* ||
221 nomen dedit *e* || hippocrenem *A* || hippocrenē *P* || Hippocrenem *e* ||
Hippocrenes *E* *Orellius* Hippocrenes *g* || 222 fontes inq'men *A* || Fontis
nomen *Eg* || Fontes inquemem *P* || Fontes nomen *e* || Fons id nomen
habet *Grotius* || Fontis nomen habes *Orellius* || Fontes nomen ha-
bent probauit *Frey nou. mus. Rhen. XIII* 413 || 223 uelocisagittat *A* ||

Inde subest aries, qui longe maxima currens
 orbe suo spatia ad finem non tardius ursa 225
 peruenit et quanto grauiore Lycaonis aretos
 axem actu torquet, tanto perniciosior ille
 distantis cornu properat contingere metas.
 clara nec est illi facies nec sidera possunt,
 officiat si luna, sua uirtute nitere. 230
 sed quaerendus erit zonae e regione micantis
 Andromedae; terit hic medii diuortia mundi,
 ut chelae, candens ut balteus Orionis.

Est etiam propiore deum cognoscere signo,
 deltoton si quis — donum hoc spectabile Nili 235
 diuitibus generatum undis — in sede notabit.
 tris illi laterum ductus, aequata duorum
 sunt spatia, unius breuior, sed clarior igne.
 hunc aries iuxta. medium deltoton habebit
 inter lanigeri tergum et Cepheida maestam. 240

Hunc ultra gemini pisces, quorum alter in austrum

Uelocis. agittat *P* || pinnas *E* || sydere *P* || u. 224 *omittunt AP* ||
 224 torrens *e* || currens *Eg* || 225 suo *om. AP* || uram *AP* || ursae
Eg || ursa *Grotius* || Orbis: et ad finem spatiis non tardior horam
e || 226 quando *APe* || quanto *Eg* || breuiore *E coniecit Grotius* ||
 licaonis *AP* || 227 axem actutor quet *A* || axem uel tutor quem *e* ||
 gratior *e* || 228 distantes cursu *Grotius* || contingerem&as *P* ||
 229 claraue nec illi est *e* || sydera *P* || 230 nitire *A* || 231 querendus
AP || quaerendum *Eg* || zona erigione *A* || zonae regione *P* || zonae
 ratione *e* || zonae e regione *Grotius* || 232 erit *AP* || summi
 diuortia *Eg Grotius Orelli* || medii *APe cf. Arat. 231 μεσσοῦ δὲ*
τρίβει μέγαν οὐρανόν || 233 c.ϕle *P* || candens ut (non aut ut
adnotauit Orellius) *AP* || candent ut *Eg* || aut *e* || 234 PROPRIE
A || propiore *Pe* || propiore *Eg* || 235 domum *A* || 236 zeneratum
A || ueneratum *e* || ueneratum Indis *Barthius* || undes *P* || notarit *e* ||
 237 ductos *A* || 238 Sunspatia unius. breuior *A* || ignis *Ege* ||
 239 hinc *Grotius* || iuxta modiū *P* || habebit. *e* || 240 Inter ea nigeri
 tergum etcephai damestam *A* || Intereanigeri *P* || mestum *P* ||
 241 hinc *Schwarzzius* || austros *B* ||

- tendit, Threicium boream petit alter et audit
 stridentis auras, niueus quas procreat Haemus.
 non illis liber cursus, sed uincula cauda
 245 singula utrumque tenent uno coeuntia nodo.
 nodum stella premit. piscis, qui respicit auras
 Threicias, dextram Andromedae cernetur ad ulnam.
 Subter utrumque pedem deuotae uirginis ales
 Perseos effigies, seruatae grata puellae.
 250 moles ipsa viri satis est testata parentem,
 tantus ubique micat, tantum occupat ab Ioue caeli.
 dextra sublata solium prope Cassiepieae
 sublimis fulget pedibus properare uidetur
 et uelle aligeris purum aethera findere plantis.
 255 Poplite sub laeua, tauri certissima signa,
 Pleiades suberunt breuis et locus occupat omnes,
 nec faciles cerni, nisi quod coeuntia plura
 sidera communem ostendunt ex omnibus ignem.
 septem traduntur numero, sed carpitur una,
 260 deficiente oculo distinguere corpora parua.
 nomina sed cunctis seruauit fida uetustas:
 Electra Alcyoneque Celaenoque Meropeque

242 threiciu *A* || reiciu *B* || treiciu *P* || et omittunt *AP* ||
 altera: uidit *e* || 243 niueas *P* *Grotius* || hemus *Be* || 245 cin-
 gula *B* || utrunq. *e* || tenit *A* || tenet *P* || 246 Nondum *AP* ||
 premit piscis *e* || 247 Threicia *A* || Treicia *P* || Threida *e* ||
 androme decernantur *A* || andromede *P* || cernantur *BPg* ||
 cernnt' *E* || cernuntur *e* || cernetur *Grotius* || ad illam *B* || *u.*
 248 — 250 omittunt *APe* || 248 DEUOTE *B* || 249 seruatae *B* ||
 251 ab omittunt *AP* || ione *P* || 252 dextera *ABP* || sublatae. *B* ||
 similis *ABPg* || probe Casiepiam *A* || ppecusiepiam *P* || cassiepia
Bg || dextra sublata solium prope Cassiepeae *Grotius* || 254 &thera
B || tangere *APe* || *u.* 255—257 omittunt *APe* || 255 leuo. *B* ||
 256 PLIADES *B* || Pleiades *g* || 257 facile est *B* || faciles *Grotius* ||
 259 NUMEROSE CARPITUR *A* || 260 deficient *A* || distinguere *AP* || parua
 ex paruo corr. *B* || 261 nomina corr. ex nemina *P* || seruabit *A* ||
 262 alcioneq. *Pe* || celenoq. *Ae* || caelanoq. *B* || *u.* 263 om. *e* ||

Asteropeque et Taygete et Maia parente
caelifero genitae, si uere sustinet Atlas
regna Iouis superosque atque ipso pondere gaudet.
lumine non multis Plias certauerit astris,
praecipuo sed honore ostendit tempora bina,
cum primum agricolam uentus[†]super immouet atri
et cum surgit hiems, portu fugienda peritis.

265

Quin etiam lyra Mercurio dilecta, deorum
[†]plurimulum accepte prohs caelo nitet ante labore
deuinctam effigiem planta erecta[†]quoque dextra
tempora laeua premit torti subiecta draconis.

270

263 Asteropeque et Taygete et mala parente *A* || Asterope et taygete simul et mea parentem *B* || Asterope et taygete et mea parentem *E* || Asteropeq. et tayg&e & Maia parente *P* || Asterope et Taygete et Mea parentem *g* || Ac Sterope et Taygete et Maea parente *Grotius* || 264 genitaest uere *A* || genitas si uerus sustinet *corr. ex* siue rursus tinet *B* || genita est uere *P* || alas *AP* || adhlas *B* || athlas *e* || 265 adque *B* || 266 multo *e* || pliascertauerat *A* || plyas *e* || certauerat *P* || *u.* 267 *omittit B* || 267 tempore *e* || *u.* 268 et 269 in codice *Grotii* post *u.* 271 positi erant, itaque 'alieno loco' librum *ms.* aestas referre in nota ad *u.* 268 *Grotius* dicit || 268 super immouet atri *A* || supimouet atri *P* || supimminet agri *B* || super imminet agri *E* || super iminet auster *e* || ueniens superimminet aestas *Grotius* || cum perit, agricolam uellens superimminet aestas *Schwartzius* || agricolae maturans imminet aestas *Voss. ad Aratum* p. 52. || *u.* 269 *omittit B*, quem uersum in *B* transpositum post *u.* 272 dicit *Orellius* p. 143 || 269 at cum *g* || hyemps *P* || hyems *e* || portu figienda *A* || ponto est fugienda *B* || ponto fugienda *g* || portu fugienda *e* || ponto, fugienda peritis *Grotius* || et cum surgit, hiems ponti fugienda *Schwartzius* || portu fugienda peritis *probaquit Voss. l. l. coll. u.* 308 sq. iam nauita portu infestam noctem fugitat et *Verg. Georg. I* 374 sq. aut illum surgentem uallibus imis aeriae fugere grues || *u.* 270—272 *omittunt APe* || 271 Plurimulum accepte prohs celo *B* || Plurimulum accepta (*in notis* acceptae) prohs caelo *g* || Proli accepta pio caelo *Grotius* || deoque Primum affecta sacris cunis, nitet *Schwartzius* || 272 deuinctam *Voss. ad Arat. p.* 54 || plantae erecta quoque dextra *B* || planta erectaque dextra *g* || planta qua erecta sinistra *Grotius* || plantaque erecta sinistra *Buhlus* || 273 leua *e* || porti *AP* || tortis *Grotius*.

[summa genu subuorsa tenet, qua se lyra uoluit.]

- 275 Contra spectat auem uel Phoebi quae fuit olim
cygnus uel Ledaë thalamis qui illapsus adulter
furta Iouis falsa uolucer sub imagine texit.
inter defectum sidus cygnumque nitentem
Mercurialis habet sedem lyra. multa uidebis
280 stellarum uacua in cygno, multa ignea rursus
aut medii fulgoris erunt. penna utraque laeta,
dexterior iuxta regalem Cepheos ulnam,
at laeua fugit instantem sibi Pegason ala.
piscibus interlucet equi latus, ad caput eius,
285 dextra manus latices qua fundit, aquarius exit.
quo prior aegoceros semper properare uidetur
oceano mersus sopitas condere flammās.
tum breuis occasus ortusque intercipit hora,
cum sol ambierit metas gelidi capricorni.
290 nam neque perficiet cursus et uota breuis lux,
et cum terrores auget nox atra marinos,
multum clamatos frustra expectaueris ortus.

u. 274 post u. 608 ponendum censuit Grotius || 274 summam e || sub-
orsa A || sub.orsa P || subuersa Bge || submersa Grotius || subuorsa
Frey nou. mus. Rhen. XIII 411 || lira B || 275 ue B¹ uel B² || phebi
A || phobi P || phebi e || qui B || 276 Cignus uelle daethalamis A ||
Cignus P || CIGNUS B || Cignus dethalams candens e || lapsus AB
Pe || illapsus Grotius || u. 278—280 omittunt APe || 278 cignum-
que B || 280 signū. B cignū. littera s erasa B¹ || cygno Grotius ||
281 pinna E || lata Grotius || 283 At fulget leua B || leua Pe ||
u. 284—286 omittunt APe || ordo uersuum in codice B hic est: 285,
post spatium uacuum fere decem linearum 387—393, aliquot lineis in
fine paginae uacuis relictis 286 sqq. || 285 qui B || qua Grotius ||
286 cum primum ergo chero B || cum prior Grotius || 287 OCFA-
NO A¹ correxit A² || 288 TUMBRES OCCASUS A || tum imbres
Pe || ora APe || u. 289 et 290 omittunt AP || 290 nec uota Buhlius ||
ante hunc uersum excidisse aliquid censet Frey nou. mus. Rhen. XIII 418,
cui adsentiri non possum || 292 spectauerat AP || spectaberis B ||
spectaueris g || spectauerit e || expectaueris Grotius ||

tunc rigor aut rapidus ponto tunc incubat auster;
 pigra ministeria, et nautis tremor alligat artus.
 sed rationem animi temeraria pectora solunt,
 nulla dies oritur, quae iam uacua aequora cernat
 puppibus, et semper tumidis ratis innatat undis.
 in terra temptare undas iuuat, aspera sed cum
 adsultat lateri deprensae spuma carinae,
 tunc alii curuos prospectant litore portus
 inuentasque alii terras pro munere narrant,
 interea exanimat pauidos instantis aquae mons.
 ast alii procul a terra iactantur in altum,
 munit eos breue lignum et fata instantia pellit,
 nam tantum a leto, quantum rate fluctibus, absunt.

295

300

305

Belligeri Titan magnum cum contigit arcum
 ducentemque ferum sinuato spicula neruo,
 iam clausum ratione mare est, iam nauita portu
 infestam noctem fugitat longasque tenebras.
 signum erit exorians nobis tum nocte suprema
 scorpios, ille micat super freta caerula cauda.
 insequitur grauis arcus et in lucem magis exit.

310

ⁱ
 293 rōgor *A* || frigora *B* || 294 Nigra *B* || tarda *e* || occupat
 artus *B* || 295 E rationem anni *A* || Et rationem anni *P* || anni
B || soluent *APe* || 296 qua *B* || cernant *B* || cernent *P* || 297 in-
 natet *e* || 298 Anterratē temptare *B* || Interea *Pe* || inter ratem
g || 299 adsaltat *A* || deprensę *B* || u. 300 omittit *B* || 300 alti *A*
Pe || alii *Grotius* || littore *e* || u. 301 et 302 delendos censet *Frey l. l.*
p. 427 || 302 examinat *P* || intransantis *A* || aq. *P* || hunc uersum post
 u. 303 transponendum putat *Grotius* || 303 alii *B* || e terra *Ae* || &erra
P || in altum *Ae* || 304 Munithros *A* || Munitihos *P* || Punit eos *B* ||
 et hos *e* || facta *P* || pellunt *B* || 305 Nec *e* || loeto *B* || fluctibab-
 sunt *A* || 306 Belligerum *ABPe* || Belligeri *Grotius* || titan etiam
 contigit arcum *P* || Titan etiam cum contigit *e* || 307 Lucentemque
B || ferunt *APe* || 308 clausam *A* || 309 fugiat *B* || fugit ad *e* ||
 310 tunc *B* || superba *B* || 311 Scorpio *AP* || Scorpius *Be* || Scor-
 pios *S* || super *e* || cerula *BP* || ceruia *e* ||

tunc alto Cynosura redit, tunc totus in undas
mergitur Orion, umeris et uertice Cepheus.

315 Est etiam, incertum quo cornu missa sagitta,
quam seruat Iouis ales. habet miracula nulla,
si caelum ascendit Iouis armiger. hic tamen aruo
unguibus innocuis Phrygio rapuit Ganymeden
et telo appositus custos, quom Iuppiter arsit
320 in puero, luit excidio quem Troia furorem.

Delphin inde brevis lucet iuxta capricornum
paucis sideribus, tulit hic Atlantida Nymphen
in thalamos, Neptune, tuos, miseratus amantem.

Sidera, quae mundi pars celsior aethere uoluit
325 quaeque uident boream uentis adsueta serenis,
diximus. hinc alius decliuus ducitur ordo,
sentit et insanos obscuris flatibus austros.

Primus in obliquom rapitur sub pectore tauri
Orion. non ulla magis uicina notabit
330 stella uirum, sparsae quam toto corpore flammae;
tale caput, magnisque umeris sic balteus ardet,

313 alte *ABPe* || alto *Grotius* || repit *APe* || regit *B* || redit *Grotius* ||
314 Megitur *A* || Vergitur *B* || Orio numeris *A* || cephoëus *B* ||
u. 315—317 omittunt *APe* || 317 hic tam arduum *B* || hic tamen ar-
dum *Eg* || si caelum ascendit tamen arduus armiger, hic est. Ungui-
bus is nocuis *Grotius* || hic etenim arduum *Schwartzius* || is enim ar-
ctum *Buhlius* || hic Catamitum coni. *Orellius* || post hunc uersum lacunam
suspiciatur *Frey progr. Culm. p. XV sq.* || aruo scripsi || 318 UNQUIBUS
*A*¹ corr. *A*² || PHRICYVM *A* || Phrygium *Be* || frigiu *P* || Phry-
gio scripsi || GANIMEDĒ *A* || ganimeden *B* || ganimedē *Pe* ||
319 'fortasse appositus't *Orellius* || appositus cuius *B* || quo *ABPe* ||
quom *Grotius* || 320 excidium *B* || u. 321—323 omittunt *APe* ||
321 Delphinus inde *B* || Delphini inde *g* || Delphin inde *Grotius* ||
322 atiantida *B* || 324 quae omittunt *AP* || 325 Quae quae (a deleta)
uident boreā *A* || borean *B* || assueta *e* || 326 dediuus *A* || decliuus
(sic) *e* || declinis *B* || dicitur *B* || senti& insanos *B* || obscuris
A || u. 328—330 omittunt *APe* || 328 PRIMINOBLIQUO ('INOBL
in ras.) *B* || obliquo *Eg* || obliquum *Grotius* || obliquom *ego* ||
329 non nulla *B* || 330 cum toto *B* || flamme *B* || 331 Tela *APe* ||

sic uagina ensis, pernici sic pede lucet.
 talis ei custos aderit canis ore timendo.
 ore uomit flammam, membris contemptior ignis.
 Sirion hunc Grai proprio sub nomine dicunt.
 cum tetigit solis radios, accenditur aestas,
 discernitque ortu longe sata, uiuida firmat,
 at quibus adfectae frondes aut languida radix,
 exanimat. nullo gaudet maiusue minusue
 agricola et sidus primo speculatur ab ortu.

335

Auritus leporem sequitur canis et fugit ille,
 sic utrumque oritur, sic occidit in freta sidus.
 tu paruum leporem rimare sub Orione.

340

At qua cauda canis languenti desinit astro,
 fulgent Argos stellis aplustria puppis,
 puppe etenim trahitur, non recto libera cursu,
 ut cum decurrens inhibet iam nauita remos

345

capud *A* || magnique humeri *B* || baltheus *Pe* || exit *B* || 332 lu-
 dit *B* || fulget *e* || post u. 332 leguntur u. 341, *Auieni uersus* 749
Germ. u. 342, Auieni u. 747 748 750 Germ. u. 344 333—340 in B ||
 u. 333—335 omittunt *APe* || 333 custos haeret *Voss. ad Arat. p. 66* ||
 334 contentior *B* || 335 priosū nomine *B* || 336 tegit *P* || aestus
B || 337 Distenditq. *e* || 338 *A* quibus *B* || adstete frondex *AP* ||
 adsuetas *B* || arctatae *e* || adsutae *Grotius* || affectae *Orellius* || ad-
 fectae *ego* || languida *B¹ corr. B²* || cernis *B* || ceruix *Grotius* ||
 339 Examinat *BP* || malusue *A* || 340 sydus *P* || speculator *AP* ||
 u. 341 omittunt *APe* || 341 AUDITUM *B* || CANIS ET FUIT IL-
 LE *B* || post u. 341 praebent *BEg Auieni u. 749*: urgetur cursu ru-
 tili canis ille per aethram (ethra *B* aethera *g*) || 342 VERVMQ. *A* ||
 infra sydus *P* || infera sidus *e* || uersum 342 secuntur in *BEg Auieni*
uersus 747, 748, 750: paruulus in stellis lepus est quoque, namque
 ubi magnas emicat Orion gemina ad uestigia subter uoluitur (effu-
 git *Auienus*) instantem premit igneo Sirius ore || 343 tum parum *e* ||
 peruum *A* || laporem *P* || PRIMA RE *A* || prima res *P* || perpende
 sub *e* || rimare *Orellius* || u. 344—346 omittunt *APe* || post u. 344
 leguntur in *B* u. 333—340 || 345 Fulget et *B* || ARGOS *B* || cf.
Priscian. instit. VII, 74 P. 769 ed. Hertz. I, 351 || 347 at cum *e* ||
 inhibⁿ& re^mpos *A* || remis *Gronovius probante Orellio* ||

auersamque ratem uotis damnatus ad oram
perligat, optatam cupiens contingere terram.

350 sed quia pars uiolata fuit, coeuntia saxa
numine Iunonis tutus quom fugit Iason,
haec micat in caelo, lateri non amplior auctus,
quam surgit malus; qua debet reddere proram,
intercepta perit nulla sub imagine forma;

355 puppis demisso tantum stat lucida clauo.

Haud procul expositam sequitur Nereia pristis
Andromedam. media est Solis uia, cum tamen illa
terretur monstro pelagi gaudetque sub axe
diuerso posita et boreae uicina legenti.

360 auster pristin agit. duo sidera perlegit unum,
namque aries supra pristin piscesque feruntur.
belua sed ponti non multum praeterit amnem,
amnem, qui Phaethonta suas defleuit ad undas,
postquam patris equos non aequo pondere rexit,
365 uulnere reddentem flammam Iouis; hunc, noua silua,
planxere ignotis maestae Phaethontides ulnis.

Eridanus medius liquidis interiacet astris.

348 uatis *AP* || ab ore *ABEPge* || ad oram *Grotius* || 349 Perlegit
ABEPge || perligat *Grotius* || praeligat *Munckerus* || 350 seu *Gro-*
tius || quae *B* || qua *coni. Orellius* || fugit *B* || 351 Numina *B* ||
tutus confugit *APe* || cum fugit *B* || 352 hac *coni. Orellius* || amplius
B || actus *Ae* || actu *P* || aucta *B* || auctus *Orellius* || 353 maius *B* ||
quadebe tr&d dereproram *A* || 354 Inter... cepta *B* || Intercapta
ferit *P* || 355 roscida clauo *B* || u. 356—358 *omittunt APe* || 356 At
B || haud *Grotius* || pistris *B* || pristis *E* || 359 Diuersi *B* || le-
gente *Be* || 360 pristis *AP* || pistris *e Grotius* || agat *P* || agens
Grotius || prolegit *P* || praelegit *Schwartzius* || 361 sup *P* || prist
inpiscesq. *A* || pristim *B* || pistrim *e* || 362 preterit *e.* || u. 363—365
omittunt APe || PHETONTA *B* || phetonta *E* || 365 fulmine *Gro-*
tius || reddentur *B corr. B¹* || flamas! iouis hunc *B* || 366 plansere
e || adaestae phetonides *A* || adaest aepha&onides *P* || adesie *e* ||
phetontides *B* || phetonides *e* || undis *e* || 367 Heridanus *B* || me-
diis *e* || liquidis *om. A* || liquidus *e* || hic iniacet undis *B* ||

huius pars undae laeuum ferit Orionis
lapsa pedem. procul ambobus qui piscibus unus
uincula conecit, nodus cristam super ipsam 370
aequoreae pristis radiat. sunt libera caelo
sidera non ullam specie reddentia formam
sub leporis latus auersam post denique puppim
inter et Eridani flexus clauumque carinae.
atque haec ipsa notast nullam praebere figuram, 375
sunt etenim toto sparsi sine nomine mundo
inter signa ignes, quibus etsi propria desit
forma, per appositi noscuntur lumina signi.

Est etiam a geminis diuersus piscibus unus,
qui borean fugitat, totus directus in austros, 380
uentre sub aegoceri, pristin conuersus ad imam.
infimus hydrochoos sed qua uestigia figit,
sunt aliae stellae; qua caudam belua flectit
quaque caput piscis, media regione locatae

368 unde *B* || leuum *e* || tenet ast Orionis *B* || 369 amotis qui pisci-
bus usus *ABEPge* || ambobus qua piscibus unus *Grotius* || 370 con-
iectit *AP* || coniecit *B* || coniectat *e* || connectit *Grotius Orellius* ||
conecit *scripsi* || Aequore *APe* || Aequorea *B* || aequoreae *Grotius* ||
pistrix *B* || Pistris *Grotius* || adiat *AP* || radians *B* || adit *e* || radiat
scripsi || sunt illi libera *e* || libero *A* || 372 nonnullam *AP* || caelo
reddentia *B* || reddentia *A corr. A¹* || hunc uersum om. *e* || 373 lepo-
risque *e* || uersam *APe* || 374 Eridanum *Ae* || heridanū *B* || endanum
P || Eridani *Grotius* || flexusque *e* || cauumque *APe* || 375 nota si
AP || nota est *B* || notat si *e* || notast *scripsi* || prebuere *B* || pre-
bere *P* || fere *e* || 376 etiam *ABPe* || etenim *Grotius* || totos ex totus
corr. A¹ || totos *P* || mundo ex mundi *corr. A¹ ut uidetur* || mundi *B*
Pe || 377 et propria *A* si superscripsit uel manus prima uel huic aequa-
lis 'casu uero an consilio haud dixerim detersum est' *Hertzius* || si om.
P || ignes etiam quibus et sua desit *e* || 'an legendum defit?' *Orellius* ||
378 oppositi *Be* || u. 379—381 omittunt *APe* || 379 DIUERSIS *B* ||
diuersus *Grotius* || 380 fugiat *B* || fugitat *Grotius* || 381 aegocheri
B || pristim *B* || Pistrin *Orellius* || 382 Hydrochoos *B* || hidrochoor
P || idrochoos: *e* || sed quae *AP* || sedque *B* || 383 quae *AP* ||
384 locate *Pe* ||

385 nullum nomen habent nec causast nominis ulla,
 sic tenuis cunctis iam paene euanuit ardor.
 nec procul hinc dextra defundit aquarius undas
 atque imitata cadunt errantis signa liquoris.
 e quibus una magis sub cauda flamma relucet
 390 squamigeræ pristis, pedibus subit altera signi
 fundentis latices. est et sine honore corona
 ante sagittiferi paullum perniciæ crura.

Scorpios erecta torquet qua spicula cauda,
 turibulum uicinum austris sacro igne uidebis
 395 arcturum contra; sed quanto tardius ille
 oceanum, occasu tangit, tanto magis artæ
 turibuli metæ. uix caelum suspicit et iam
 præcipiti tractu uastis dimittitur undis.
 multa dedit natura homini rata signa salutis
 400 uenturamque notis cladem depellere suasit.
 inter certa licet numeres sub nocte cauenda
 turibulum, nam si sordebunt cetera cæli
 nubibus obductis, illo splendente, timeto,
 ne pacem pelagi soluat uiolentior auster.
 405 tunc mihi siccentur substricto cornua uelo

385 habent *omittunt AP* || causa si *AP* || causa est *B* || causam *e* ||
 causast *scripsi* || ullam *e* || 386 pene *Be* || poene *P* || u. 387—393
 post u. 285 *exhibet*, 394—445 *omittit integra pagina* post u. 386 *uacua*
relicta B || 387 diffundit *e* || 388 liquores *AP* || 389 succanda *A* ||
 magna relucet *AP* || 390 Squamigeræ (*prior e deleta*) *A* || Squami-
 geri iustis *B* || signa *B* || 392 sagitti ferit *A* || sagictiferi *e* || nullum
 perniciæ *AP* || multum *Morellius* || perniciæ *A* || pernida *P* || u. 393—395
omittunt APe || 393 erepta *B* || 396 tanto et magis arte *APe* || tanto
 magis artæ *Grotius* || 397 Thuribulo *e* || turibulo *AP* || maeteui caelo
A || m&eui cælo *P* || uim caelo *e* || suscipit &iam *A* || 398 Precipiti
e || dimi etitur *A* || dem&itur *P* || u. 400 *omittunt AP* || 400 nouis *e* ||
 401 Inter cætalicet *A* || numeris *A* || Jnumeris *P* || u. 402 *om. A* ||
 402 Thuribulum *e* || tempora cæli *g* quod probauit *Voss. ad Arat.*
p. 78 || 403 splendenti metuendum *g* || splendente timendum *Grotius* ||
 405 spissentur *Grotius* || abstricto *AP* || astricto *e* || substricto *g* ||

et rigidi emittant flatus per inane rudentes.
 quod si deprensae turbavit lintea puppis
 incubitque sinu laxo, uel mergitur undis
 prona ratis sorbetque inimicum Nerea prora,
 uel si respexit seruator Iuppiter, aegre 410
 ultima persoluunt iactati uota salutis;
 nec metus ante fugit, quam pars effulserit orbis,
 quae boream caelum spectantibus indicet ortum.

Sunt etiam flammis commissa inmania membra
 Centauri, capite atque hirsuto pectore et aluo 415
 subter candentis hominem reddentia chelas,
 inde per ingentis costas, per crura, per armos,
 nascitur intacta sonipes sub uirgine. dextra
 seu praedam e siluis portat seu dona propinquae
 placatura deos, cultor Iouis, admouet arae, 420
 hic erit ille pius Chiron, iustissimus omnis
 inter nubigenas et magni doctor Achilles.
 hic umero medium scindens iter aetheris alti,
 si tenuem traxit nubem stellasque recondit,
 toto clarus equo uenientis nuntiat euros. 425

406 Erigit temit tant latus *A* || Erigit te mittant *P* || Erigat emit-
 tantq. latus *e* || Et rigidi emittant flatus *g* || 407 deprensa *Ae* || de-
 prehensa *P* || 409 soluetque *Ae* || soluitq. *P* || sorbetque *Grotius* ||
 410 perspexit *Ae* || perspexerit *P* || respexit *g* || aeger *APe* || aegre
g || 411 iactatae *APe* || iactati *Grotius* || sal^{ut}is *A* || 413 Borean *g** ||
 orbem *g* || u. 414—416 *omittunt APe* || 414 commissa inmania *Eg* ||
 commissa inmania *scripsi* || 415 pectoris aluo *E* || corpore et aluo *g*
 pectore et aluo *Orellius* || 416 candenteis *g* || 418 VIRGINE DEX-
 TER *A* || dextera *E* || dexter *P* || 419 predam *e* || *e omittunt AEPg*
addidit Grotius || propinque *A* || propinq. *P* || 420 arma *P* || 421 tu-
 tissimus *AEPge* || iustissimus *Grotius* || 422 magno *A* || doctor *P* ||
 423 Hinc *Eg* || scandens *APe* || scandit *Eg* || scindens editio *Veneta*
 (*P apud Orellium*) || a&eris *P* || alii *A* || 424 stellasq. uerecondit *A* ||
 steltq. uerecondit *P* || stellasue *e* || 425 uenientes *e* ||

Nec procul hinc hydros trahitur, cui cauda superne
 Centaurum lucet, tractu subit ille leonem,
 peruenit ad cancrum capite et tria sidera tangit.
 huic primos tortus crater premit, ulterioris
 430 uocali rostro coruus forat. omnia lucent,
 et coruus pennis et paruo pondere crater
 et spatio triplicis formatus sideris hydros.
 Sub geminis procyon fulgenti lumine surgit.
 Hic caelo ornatus trahitur noctemque diemque;
 435 sors sua cuique data est; semel adsignata tuentur
 immoti loca nec longo mutantur in aeuo.
 quinque aliae stellae diuersa lege feruntur
 et proprio motu mundo contraria uoluunt
 curricula exceduntque loco et uestigia mutant.
 440 haud equidem possis alio contingere signo,
 quae diuis sedes. hinc atque hinc saepe uidentur
 occasus ortusque. neque anfractus breuis illis,
 annosasque uias tardus uix perficit orbis.
 hoc opus arcanis si credam postmodo Musis,
 445 tempus et ipse labor, patiantur fata, docebit.

u. 426—428 *omittunt APe* || 426 *superni Eg* || *superne Grotius* || sub
 arma Centauri *Schwartzius* || 427 *tractus Eg* || *tractu Grotius* || 428 *ca-*
piti E || *tristia Eg* || *tria Grotius* || 429 *Hic primo ortus A* || *Hic*
primo est ortus E || *Hic primos ortus Pge* || *huic primos tortus Gro-*
tius || 430 *Vocalis e* || *foret AP* || *lucet A* || *lucet P* || *corui super*
idraq. lucet e || u. 431—725 *omittit e* || u. 431 432 434 435 436 *omit-*
tunt AP || 432 *triplici Eg* || *triplicis Grotius* || 433 *fulgentia sidera*
surgit Grotius || 435 *assignata Orellius* || 436 *In morti Eg* || *immoti*
Grotius || *immoti scripsi* || 437 *Quique aliae si stellae A* || *Quique*
aliq P || *At quinque stellae Eg* || *At quinae stellae Grotius* || *Quin-*
que Orellius || *legiferuntur A* || *curantur P* || 439 *curriculo AP* || *cur-*
ricula Eg || u. 440—442 *omittunt AP* || 440 *possim E* || *passim g* ||
possis Grotius || *ullo Schwartzius* || 441 *diuisa dies g* || *diuis sedes*
E || 442 *amfractus E* || 443 *Annonasque AP* || *tardius P* || *praeeficit*
A || *praeeficit P* || *perficit Eg* || 444 *archanis AP* || *arcanis Eg* || *si*
Eg || *an AP, ex glossemate ortum esse cum Orellio suspicor* || 445 *facta*

Signorum partis, quorum est praedicta figura,
annum expleturi praecedunt quattuor orbis.
interualla trium transuersus colligat unus.
nec par est illis spatium: duo namque feruntur
inter se aequales; duo, quorum est maxima forma;
et totidem rursum praedictis ante minores.
hi semper distant, illos communia signa
committunt. qua se tangunt, pars aequa rotarum
diuiditur, binos ut si qui desecet arcus.

450

Dissimilis quintus liquida sub nocte uidetur,
sidera cum reddunt sinceris eminus ignis.
lactis ei color, et mediis uia lucet in umbris.
lacteus hic orbis nullo minor orbe rotatur.

455

Celsior ad boream qui uergit circulus altos
et peragit tractus uicinis haud procul ursis,
per geminos currit medios, uestigia tangit
aurigae plantamque terit Perseida laeuam,
transuersae Andromedae latera utraque persecat actus

460

AP || fata *Eg* || 446 est *omittit B* || PREDICTA *B* || 447 praedi-
cunt *AB* || predicunt *P* || quatur *A* || 448 Inter nulla *A* || tran-
uersus *A* || colligit *BP* || colligat *margo E* || 449 Nec per stelli
*A*¹ || Nec per^{se} stelli *A*² || Nec p se^e stelli *P* || illi *B* || illis *Gro-*
tius || s. quoniamque *A* || s. q̄nque *P* || 450 aequales quorum est et
maxima *AP* || a. quorum exstat m. in ras. *B* || a. quorum est m.
Eg || duo quorum est m. *Grotius* || 451 totidem inter se *ABP* || to-
tidem rursum *Grotius* || predictis *P* || 452 Hiis *A* || his *P* || illis
B || 453 quae *AP* || 454 quis *B* || 455 Dissimiles *B* || quintus *A* ||
cunctis *B* || uidentur *B* || 456 sidere *B* || sincero seminus *A* || ignes
B || 457 et calor *A* || est, mediis (medius *E*) ut lucet *BEg* || est,
mediis et lucet *Grotius* || hunc et sequentem uersum delendos censet
Frey nou. mus. Rhen. XIII 417 || 458 nullo minus *B* || rotatu *AP* ||
hunc uersum suppositiciū putat *Grotius* || u. 459—461 *omittunt AP* ||
459 borean *g* || 461 per geminorum humeros currit *Grotius* || 462 Au-
rige *A* || planta. *P* || tegit *B* || legit *Schwartzius* || persida *AP* ||
leuam *B* || 463 Transuesep^rpersecata^tus *A* || secat utraque latera
tactu *B* ||

et totam abs umero dextram; summa ungula pulsu
 465 acris equi ferit orbis iter. tunc candidus ora
 cygnus habet iuxta, cubito lucet super ipsum
 nixa genu facies et primis ignibus anguis.
 effugit at uirgo; totus leo, totus in ipso
 cancer. ab aduersis omnem secat ille leonem
 470 clunibus irsutique iubam per pectoris exit,
 cancro fulgentes oculi, ceu regula currat
 per medios, sic diuisi latera utraque tangunt.
 hunc octo in partis si quis diuiserit orbem,
 quinque super terras semper fulgere notabit,
 475 abdi tres undis breuibisque latere sub umbris.
 hoc cancrum tetigit cum Titan orbe, timeto
 aestatem rapidam et soluentis corpora morbos.
 tunc habet aeterni cursus fastigia summa
 erectoque polo breuius non adplicat umquam
 480 candentis currus. aduerso nititur orbe,

: 464 abumero *A* || ab umero *P* || ab humero *BEg* || abs humero
Schwartzius cui adsentitur *Orellius* || dextra *A* || dextram: tum candidus
 ora Cygnus habet pariterque feri pernicia crura. Hac Ophiuchi hu-
 meros uastos fulgere notabis *Grotius* || post uersum 464 praebent *B*
Eg: Diuidit atque (et *Eg*) sagittiferi medium (om. *B*) pernicia crura
 || haec retinuit *Orellius*, iure notauit *Frey* progr. *Culm.* p. *XVIII* ||
 465 Hinc alius rapit orbis iter *BEg* || tunc *AP* || 466 Cignus *P* ||
 iusta *A* || cubitos *B* || 467 Fixa *B* || genus *A* || 468 Et fulgit at *A* ||
 Et fugitat *P* || 469 hirsutis *Grotius* || 470 irsutisq. *A* || hirsutisque
B || hirsutusque *P* || 471 Carcero *A* || qui fulgent *B* || cancro qua
 fulgent *Schwartzius* || currit *B* || illac regula currit *Schwartzius* ||
 inter regula currit *Buhlius* || cf. *Frey* l. l. p. *xxi* || 472 diuidit *A* ||
 sic currit latera *P* || post u. 472 leguntur in *BEg* haec spuria et men-
 dosa: Et Geminis humeros et Tauri ungula dextra Radit Ophiuchi
 (ophiuci *B*) humeros uastos (uastos. *B*) fulgere notabis || 475 Adi-
 trix umbris breuibisque *AP* || Abdit *B* || Abdi *Eg* || leuibisque *B* ||
 476 timete *A* || timeste (ste ex corr.) *P* || 477 rabidam coni. *Orellius*
 || 478 aetherii *Grotius* || custos *B* || 479 breuibis *B* || polo Phoebus
Grotius || 'propius fuisse' putat *Orellius* || applicat unum *B* || 480 cur-
 sus *A*¹ currus *A*² || cursus *B* || auerso *B* ||

dum tangat metas; pronus deuoluitur inde.

Hic boreae propior, contrarius excipit austros;

aegoceros metas hiemis glacialibus austris

aestatisque tenet flagrantia sidera cancer.

hoc medium sidus findit deuexior orbis,

485

fundentis latices genua implicat; illigat illum

intorta pristis cauda; uelocia crura

contingit leporis, canis aluum desecat imam.

desecat et sacrae speciosa aplustria puppis

Centaurique umeros et scorpion ultima cauda

490

spicula torquentem; magnus micat arcus in illo.

inde austro propior sol est aquilone relicto

et gelidas hiemes hebetato lumine portat.

huius tres caelo partes adsurgere cernes,

quinque latent undis et longa nocte feruntur.

495

Hos inter medius nullo minor orbis agetur,

in quo cum Phoebus radiatos extulit ignes,

diuidit aequali spatio noctemque diemque.

bis redit haec facies, librato sidere, mundo,

481 tangant *g* || proneus *A* corr. *A*¹ || 482 Hinc *ABP* || hic *Grotius* || propior *AB* || ppor *P* || 483 Aegocēlos *P* || 484 fraglanti *B* || uersum 485 uersui 484 praeponendum censet *Grotius* || 485 diuexior *B* || 486 fundentes *P* || alligat lilum *A* || alligat *BP* || illigat *Grotius* || 487 pristi *AP* || pistris *B* || pristis *Eg* || inter pristi et cauda decem fere litterarum rasura *A* || 488 contigit *A* || calbum (*c deleta*) *A* || Contigerit Leporis, Canem iam desecat *B* | imum *B* || contingit canis et leporem iam desecat imum *Grotius* || contingit leporis, canis et iam desecat imum *Schwartzius* || 489 sacra speciosae plustria *B* || speciosę *P* || 491 micat orbis *B* || 492 proprior *A* || pprior *P* || 493 hiemp *A* || lum neportat *A* || lumina *B*¹ lumine *B*² || 494 Huius praes *A* || assurgere *B*² || cernis *A* || 495 in omittit *B* || 496 medios *AP* || minus *P* || agentur in ras. *A* || agentur *P* || 497 quos *P* || radios *AP* || intulit *AP* || 498 Diuid& *P* || 499 hec *B* | librato sidera (*sydera P*) mundi *AP* || mundi *B* || librato pondere mundi *Grotius* || mundo *Schwartzius* ||

- 500 cum uer fecundum surgit, cum deficit aestas.
 signa aries taurusque aequo tanguntur ab orbe,
 sed princeps aries totus fulgebit in illo,
 tauri armum subit et flexi duo sidera cruris.
 at medium Oriona secat spiramque priorem
 505 hydri et crateram leuem coruique forantis
 ultima, deficiunt nigra qua sidera cauda.
 illic et chelas transuerso lumine quaeres
 et celsi partem anguis et a medio ophiuchum
 nec procul inde aquilam, toto capite incubat ardens
 510 Pegasus et longae spatio ceruicis inhaeret.
 hos orbis, quorum tractus et signa notamus,
 rectus per medios percurrrens traicit axis.
 tres interuallis paribus sine fine rotantur
 nec mutare uias possunt nec iungere sulcos.
 515 quartus in oblicum tris unus colligat orbis,
 partibus extremis diuersos implicat; unum
 inter utrumque secat medium desectus ab illo.
 non si Palladia doctus formaret ab arte,
 distantis orbis melius religasset ab uno.

500 uere *A* || fecundus *B* || fecundum *P* || 501 taurus quae quo *A* ||
 taurusq. quo *P* || 502 totos *A*¹ totus *A*² || toto *B* || in orbe *B* ||
 503 subiit *A* || cruris (ruris in *ras.*) *B* || 504 Ad *AB* || 505 Hidri
B || hidri *P* || Cratera *AP* || ferentis *AP* || querentis *BEg* || ge-
 rentis *Grotius* || forantis *Frey nou. mus. Rhen. XIII* 412 || 506 ultimi
Buhlus || 507 cheles *P* || quaerens *AP* || 508 celsi mediam partem
ABEPg || mediam deleuit *Schwartzius* || et medio *AP* || ophiucū *BP* ||
 hic etiam celsi genua adspicies Ophiuchi *Grotius* || 509 Aquila toto
B || aquila: at toto *Grotius* || 510 longe *AB* || longo *P* || longae *E* ||
 inheret *A* || inher& *B* || 511 orbes *B* || quorumq. apius *A* || quorumq.
 apices *P* || quorum actus *B* || quorum tractus *Grotius* || docemus *B* ||
 512 Relictus *A* || rectos *Voss. ad Arat. p. 94* || decurrens *B* || traxit
 et *AP* || u. 513 omittunt *AP* || 513 notantur *B* || rotantur *Grotius* ||
 514 sulcus *P* || 515 oblicumtris *A* || in obliquam tres *B* || colligit
ABP || colligat *Grotius* || 516 extremos *B* || unus *B* || defecius *A* ||
 defectus *P* || 517 in illum *B* || 519 medius *AP* ||

sed tribus idem ortus omni nascuntur ab aeuo
atque eadem occasus remanent certissima signa.

520

Quartus ab oceano tantum uestigia mutat,
obliquo currens spatio, quantum capricornus
aestifero distat canero, quam latus ad auras
aetherias surgit, tam sacris mergitur undis.

525

*in sex signiferum si quis diuiserit orbem
*aequalis partes, succumbet regula binis
*inferior signis spatii tantumque tenebit
*una, sui lateris quantum a tellure recedit;
*nec tamen humanos uisus fugit ultimus orbis.

530

[haec uia solis erit bis senis lucida signis.
nobilis hic aries aurato uellere, quondam
qui tulit in Tauros Phrixum, qui prodidit Hellen,
quem propter fabricata ratis, quem perfida Colchis
sopito uigile incesto donauit amori.

535

corniger hic taurus, cuius decepta figura
Europe, thalamis et uirginitate relicta,
per freta sublimis tergo mendacia sensit
litora, Cretaeo partus enixa marito.

520 nascentur *B* || 521 remanet *AP* || 524 distant *A* || quamtautus
A || quāntantus *P* || aures *A* || u. 526—531 *minutioribus litteris a*
manu priori aequali, ut Hertzius suspicatur ab illa ipsa, scripti sed
ita ut praeter consuetudinem codicis non singulae lineae singulos sed
binos uersus complectantur reliqua pagina uacua relicta *A* || iure uer-
sus 526—530 *scholastici, ut ait, coloris Germanico indignos expungi ius-*
sit Orellius cf. Frey nou. mus. Rhen. XIII 422 || 526 infex *P* || 527 Aq-
uales *P* || aries *ABP* || partes *Grotius* || occumbit *AP* || succumbit
B || succumbet *Grotius* || 528 signis patitantumque *A* || spatiis *B* ||
spatii *P* *Grotius* || 529 tui *AP* || suis *B* || sui *Grotius* || 530 tam in-
humanos. sus fulgituēctim' orbē *A* || fug& *P* || 531 bissemi lucidas
ignis *A* || u. 532—534 *omittunt AP* || 533 hellem *B* || Hellen *g* ||
535 uigiles *AP* || uigili *B* || uigile *Grotius* || donabit *Bg* || amore
ABP || amori *Grotius* || 537 Europae *ABP* || Europe *E* || 538 men-
datia *BP* || 539 Litore acetae *A* || Litore cr& *P* || Litore creteo
B || Litora *Grotius* ||

540 sunt gemini, quos nulla dies sub Tartara misit;
 sed caelo semper, nautis laetissima signa,
 Ledaeos statuit iuuenis pater ipse deorum.
 te quoque, fecundam meteret cum comminus hydram
 Alcides ausum morsu contingere t̃bello
 545 sidere donauit, cancer, Saturnia Iuno,
 numquam oblita sui, numquam secura nouerca.
 hinc Nemeaeus erit iuxta leo; tunc pia uirgo;
 scorpios hinc duplo quam cetera possidet orbe
 sidera, per chelas geminato lumine fulgens,
 550 quem mihi diua canet dicto prius Orione.
 inde sagittifero tentus curuabitur arcus,
 qui solitus Musas uenerari supplice plausu
 acceptus caelo Phoebeis ardet in armis.
 cochlidis inuentor, cuius Titania flatu
 555 proelia commisit diuorum laetior aetas
 bellantem comitata Iouem, pietatis honorem,
 ut fuerat geminus forma, sic sidere, cepit.
 hic, Auguste, tuum genitali corpore numen
 attonitas inter gentis patriamque pauentem
 560 in caelum tulit et maternis reddidit astris.

540 quos eulla diei *A* || quoseulla dei *P* || 541 natis *AP* || ñtis *E* ||
 542 Ledaeo *A* || Laedeos *B* || Ledeo *P* || 543 fecunda *AB* || marg.
E || faecundam *P* || cominus *B* || c̃comminus *P* || ydr̃am *B* || 544 Al-
 chides *B* || ausus morsus *AP* || contingere chelae *coni. Orellius* || c.
 talum *aliquis amicus Orellii* || 545 cancerum *ABP* || cancer *Scaliger*
apud Grotium || 546 securae *A* || nouercae *ABEPg* || nouerca *scripsi* ||
 547 hic *A* || nemeus *ABP* || tunc *B* || 548 Scorpion *B* || duplex *ABP* ||
 duplo *Grotius* || 549 scelas *A* || flumina *A* || fulmine *P* || 550 Quae mihi
 (michi *B*) dicta canant (canat *E*) magnum sidus Orionis *BEg* || Quae
 mihi dicta canant magnum scelus Orionis *Grotius* || 551 sagitti fero-
 lentus *A* || lentus *B* || 552 plaustis *A* || plaustus *P* || 553 phoebeis *A* ||
 phebeis *P* || 554 coclitis (*in leui rasura A*) *AP* || Poplitis *B* || cochlidis
Grotius || tithania *B* || u. 555 omittunt *BEg* || Prelia *P* || 556 pĩatis
A || pietatis *corr. ex pietati B* || honore *P* || 557 geminos *AP* ||
 coepit *B* || 559 parentem *B* ||

proximus infestas, olim quas fugerat, undas
 Deucalion paruum defendens indicat urnam.
 annua concludunt Syriae duo numina piscis
 tempora; tunc iterum praedictus nascitur ordo
 *lanigeri et tauri, geminorum, postea cancri, 565
 *tunc leo, tunc uirgo, tunc scorpios, arcitenensque
 *et gelidus capricornus et imbrifer et duo pisces.
 huius quantum altas demergitur orbis in undas
 oceani, tantum liquidum super aera lucet.]
 nullaque nox bis terna minus caelo trahit astra, 570
 nullaque maior erit, quam quanto tempore in auras
 orbis perfecti diuisus tollitur arcus.

Saepe uelis quantum superet cognoscere noctis
 et spe uenturae solari pectora lucis.
 prima tibi nota solis erit, quo sidere currat, 575
 semper enim signo Phoebus radiabit in uno.
 cetera tunc propriis ardentia suspice flammis,
 quod cadat aut surgat summoue feratur in orbe,
 quantoque exilient spatio, cum caerulea lincunt;
 namque aliis pernix saltus, maiore trahuntur 580

561 infectas *B* || solinqua *A* || solinquas *P* || 562 Decalion *A* || Deo-
 calion *P* || parum *ABPq* || paruam *E* || defendens *B* || ulnam *B* ||
 563 nomina *B* || 564 Temperat hunc *B* || tempora; at hinc *Grotius* ||
 predictus *P* || 565 Lani.,.,.,geri *B* || et Aurige minorum post ea *A* ||
 566 tum *B* || scorpios *corr. ex scorpius P* || arcitenens *A* || Arqui-
 tenensque *B* || 567 geminus *AP* || et imbrifer feret duo pi. *A* || et im-
 briferi duo pisces *B* || corpricornus & himbrifer & duo pisces *P* ||
 u. 568—571 *omittit B* || 570 bisterminam^{IN}us *P* || trait *P* || asta *A* ||
 571 tempore in au. *A* || temporeisau *P* || 572 Aeni perfecti diuisus
 tollitur orbis *B* || 573 noctibus *A* || noctem *P* || 574 uentura *B* || uen-
 ture *P* || 575 quod *A* || curret *A* || currit *B* || 576 Phoebus signo *B* ||
 phebus *P* || radiauit *A* || radiantis *B* || radiatur *Grotius* || 577 tum
B || proris *B* || pronis *Grotius* || suscipe *om. A¹ addidit A²* || suscipe
P || 578 quid *ABP* || quod *Orellius* || ut surgat *B* || submoue *A* || ab
 orbe *B* || 579 quantoue *B* || exilli atspatio *A* || exiliat *P* || cerula
ABP || lingunt *B* || linquunt *Grotius* || 580 saltu maiore *A* || alius

mole alia, oceanum tardo linquentia passu.
 quod si nube caua solis uia forte latebit,
 occulet aut signum conscendens uertice caelum
 altus Athos uel Cyllene uel candidus Haemus,
 585 Gargaron aut Ide superisue agitatus Olympus,
 tunc dextra laeuaque simul redeuntia signis
 sidera si noris, numquam te tempora noctis
 effugient, numquam ueniens Tithonius ortus.

Cum primum cancrum Tethys emittit in auras,
 590 excipit oceanus Minoae sarta coronae
 occidit et dorso piscis caudaque priore,
 mergitur in totos umeros ophiuchus et anguis
 ultima cauda micat, tortus habet illa timendos.
 nec multo aretophylax hunc longe subiacet astro,
 595 lumine qui primo cum scorpius occidit undis
 occulitur pedibus; durat tamen arduus ore,
 dum rigidum aegoceri signum freta lucida terret.
 siderea uix tum satiatu luce bootēs
 in terras abit et noctis plus parte relinquit.
 600 at contra nullo defectus lumine totus

maior *B* || saltum maior *P* || saltus *Orellius* || trahetur *B* || 581 alio
B || oceano *P* || liquentia *BP* || 582 sine nube *A* || sinenubecaua
P || sine fine *B* || reliquos *Phaenomenon* uersus omittunt *AP* ||
 584 quillene *B* || chillene *E* || Cyllene *Grotius* || 585 Gargaro nauti
 dens corr. in Gargaron aut idens *B*¹ ut uidetur || Ide *Grotius* || habi-
 tatus mauult *Orellius* || 586 leuaq. *B* || 587 te addidit *B*² || 588 uen-
 tus *B* || ueniens *Grotius* || 589 primo *B* || primum *Grotius* || tethis
B || Tethys *g* producta ultima syllaba, ut est apud *Vergilium Geo. I* 31
 teque sibi generum Tethys emat omnibus undis. hinc erit mutanda
 illa lex quam scribere solent grammatici de corripienda *ys* finali || di-
 mittit *Schwartzius* || 590 minoae *B* || Minoae *Grotius* || 591 dorsus
B || dorso *Grotius* || 592 ophiucus at *B* || 593 ortus *g* || 594 arcto
 filax *B* || his longe subiacet astris *B* || hinc longe subiacet astro
Grotius || 597 rigidum *B* || rigidum *E* || aego cheris *B* || aegocheri
E || Aegoceri *g* || 598 Sideraea *B* || tuum *B* || tum *Grotius* || sa-
 ciatus *B* ||

Orion umeris splendebit magnaue diui
uagina et claro caelatus balteus igni.
cornua et Eridanus liquido feret utraque caelo.

At cum prima iuba radiarit flamma leonis,
quicquid parte micat caelo, hoc nascente sub undas 605
omne abit atque feri uenientis defugit ora.
tota Iouis mersa est pennis stellantibus ales,
quique genu posito defessus conditur undis 608
summa genu subuorsa tenet, qua se lyra uoluit, 274
crure tenus; redit in caelum uasti caput hydri 609
et pernix lepus et procyon et Sirius ipse 610
totiusque canis rabidi uestigia prima.

Accipe quae uitent exorsae uirginis ora:
delphinus notis iam tum deflexerit undis
et lyra dulce sonans et flammis cincta sagitta
et niueus cygnus properarit tangere fluctus, 615
utraque penna uolans caudam uix lucet ad ipsam,
nigrescitque Padus, terrae qui proximus amnis.
tum caput abscondet sonipes, tum tota latebit
ceruix, at contra sublimior hydra feretur
cratera tenus et surgent aplustria puppis 620
Argoae totusque canis; sed cum pia uirgo
nascitur, illa ratis media plus arbore lucet.

Surgentis etiam chelas sua signa notabunt:
exilit oceano nunc toto crine bootis,

602 celatus *B* || caelatus *Grotius* || 603 heridanus *B* || 605 hoc *omit-*
tunt BEg, *inseruit Grotius* || 606 omnem *B* || omne *Grotius E* || fert *B* ||
feri *Eg* || defigit *B* || defugit *Eg* || hora *BEg correxit Grotius* || u. 274
iure hic collocauit *Grotius* || 610 syrius *B* || Sirius *g* || 611 rapidi *B* ||
rabidi *Grotius* cui hic uersus esse spurius uidetur || 613 motis *B* || no-
tis *Grotius* || deflexerit *idem* || 617 qua coniecit *Orellius* || 618 abscon-
dit *B* || abscondet *Grotius* || cum tota *B* || tum tota *Grotius* || 620 Terra
tenus traxit *B* || surgentia plustri *B*¹ || surgentia, ^aplustri^a *B*² || cra-
tera tenus et surgent aplustria *Grotius* || 621 Argoe *B* || 622 media
tenus arbore *Grotius* || 624 Exilem *B* || exilit *Grotius* ||

625 quem claro ueniens arcturus nuntiat ore,
 celsaque puppis habet, cauda minus attamen hydra,
 nixa genu species flexo redit ardua crure,
 partibus haud aliis; nocte eluctata suprema
 bis solet illa una caelo se ostendere nocte,
 630 nam si Phoebeos currus, dum longa uenit nox,
 occasu sequitur, rursum fugit oceanum ortu
 crure simul chelis fulgens. cum scorpius exit,
 iam totis radiat membris miserabile sidus;
 at cum tantum abiit, quantum lyra surgit ab undis,
 635 arcus ipsa suo caelo referetur imago.
 imperfecta redit caelo tum tota corona
 et Chiron pius ad caudam cognoscitur imam.
 Pegasus abscondit toto tunc pectore pennas
 nec lucet cauda praemersus pectore cygnus.
 640 abdit et Andromede uultus et maxima pristis
 occasu insequitur metuentis uirginis ora,

625 nuntiatore *B*¹ corr. *B*² || 626 attamen illa *B* || hydra *Grotius* ||
 628 aliis *ex corr. B* || noctem fluctuata *B* || nocte eluctata *Grotius* ||
 supredā *B*¹ supremā *B*² || 629 ille *B* || illa *g* || noctem *B* || nocte
Grotius E || 630 cursus *B* || currus *g* || 631 occasus *B* || occasu *Gro-*
tius || ortus *B* || ortu *Eg* || u. 632—635 ita reformare conatus est *Grotius*:
 Crure, simul Chelae fulgent, cum Scorpius exit Haud cunctatus abit:
 quum Chiron surget ab undis, Arcusque ipsa pio caelo referetur
 imago, Iam totis radiat membris miserabile sidus || 632 chaele ful-
 gent *B* || chelae fulgent *Eg* || chelis fulgens *Schwartzius* || 633 tum
 totis *B* || iam totis *Grotius E* || 634 tantum *ex tantus corr. B* || abit
BEg || abiit *scripsi* || lira *B* || 635 Argo sipia suo *By* || Argo siria
 suo *E* || arcus ipsa *Orellius* || refertur *B* || referetur *Grotius* ||
 636 cum *B* || tum *Grotius* || 637 chyron *B* || prius *BEg* || *correx*
Grotius || ima *B* || imam *Grotius* || 639 cignus *B* || 640 ardet et
 Andromedae uultus *B* || abdit et Andromede uultus *Grotius* || sed
 maxima pistris *aut pistrisque marina legendum putat Grotius* || 641 oc-
 casum sequitur *B* || oceano insequitur *Grotius* || occasu insequitur
Schwartzius || uenientis & uirginis *B* || uentis et uirginis *E* || uenien-
 tis et uirginis *margo Eg* || uenientis uirginis *Grotius* || uenientia uir-
 ginis *Schwartzius* || metuentis uirginis *Orellius* ||

crista super caelo fulget. caput abditur ipse
regalis Cepheus alias intactus ab undis.

Scorpius exoriens, cum clarus fugerit amnis,
scorpius Oriona fugat, pauet ille sequentem.

sis uati placata, precor, Latonia uirgo;

non ego, non primus, ueteres cecinere poetae,

uirginis intactas quondam contingere uestes

ausum hominem diuae sacrum temerasse pudorem.

deuotus poenae tunc impius ille futurae

nudabatque feris angusto stipite siluas

pacatamque Chion dono dabat Oenopioni.

haud patiens sed enim Phoebi germana repente

numinis ultorem media tellure reuulsa

scorpion ingenti maiorem contulit hostem.

pareite, mortales, numquam leuis ira deorum.

horret uulnus adhuc et spicula tincta ueneno

febilis Orion. et quamquam parte relicta

caeli tpaene fugit, tamen altis mergitur undis,

scorpius ardenti cum pectore contigit ortus.

nil super Andromedae, nil pristis luce fruetur.

in caput atque umeros rapit orbis Cassiepiam,

declinemque trahunt aeterni pondera mundi

corruptaque cadit forma, certauerat olim

642 ipsi *B* || 643 cephoeus *B* || altis *B* || ipse regalis Cepheus
alias intactus ab undis *Voss. ad Arat. p. 111 cf. Frey progr. Culm.*
p. XXIII || 644 Scorpius *B* || quam clarus fulserit *B* || cum clarus
fugerit *Grotius* || 646 si *B* || sis *Grotius* || 650 poene *B* || 651 am-
busto suspicatur *Orellius conl. Vergil. Aen. VII 524* || 652 chyon *B* ||
653 Ad (at *E*) patiens etenim *BEg* || haud patiens sed enim *Gro-*
tius || 658 quanquam *B* || relecta *Grotius* || 659 Coeli poene *B* || teli
paene *Grotius* || pone suspicatur *Orellius* || 660 Scorpion *B* || Scor-
pius *g* || 662 Insuper atque *B* || in caput *Eg* || Cassiepia *B* || Cas-
siepiam *Grotius* || 663 declinemque *B* || declinemque *Grotius* || ae-
terno pondere *B* || aeterni pondera *Grotius* || 664 cadunt *B* || cadit
Grotius || certauerit *B* || certauerat *Grotius* ||

665 qua senis aequorei natis, cum litore Canchli
 Doridos et Panopes spectasset stulta choreas.
 illa abit oceano, totius sarta coronae
 in caelum redeunt, totum se liberat hydrys.
 cruribus expectat Chiron, obscurior arcu,
 670 corpore iam toto uasto sub uertice clarus.
 tum fera, quam dextra portat Centaurus, in auras
 exilit et claris aperitur flexibus anguis;
 innixumque genu laeua minus aequora lincunt.
 At cum prima subit facies remeabilis arcus,
 675 iam sicca oceano Chiron pernicia crura
 expulit et celsis ophiuchus fulget in astris.
 nil trahit obscurum serpens et trunca recepta
 desinit esse manu membris deformis imago.
 iam lyra cum superis et cygni dextera penna,
 680 radit tellurem rediens cum sidere Cepheus.
 tum canis abscondit totius corporis ignis
 et latet Orion et semper tutus in undis
 est lepus Argoaeque ratis, qua flexile signum
 in puppim formatur, adhuc aplustria lucent.
 685 mergitur et Perseus et caprae nobile lumen.

665 sinus *B* || senis *Grotius* || cancri *B* || Canchli *Grotius respiciens*
Plin. n. h. V 65 || 667 totiens quę sarta corona *B* || totius sarta co-
 ronae *Grotius* || 669 expectant *B* || expectat *g* || chyron *B* || arcum
Grotius || 670 iam toto nastus et uertice *B* || iam nasto, iam toto
 uertice *Grotius* || iam toto uasto sub uertice *Schwartzius* || 673 in-
 nixusque *B* || innixumque *Schwartzius* || leua *B* || lincunt *B*¹ || lin-
 cunt *B*² || lincunt *Grotius* || 674 arcu *B* || arcus *Grotius* || 675 chyron
B || pernicia *B* || 676 expulit celsis *B*¹ || et addidit *B*² || expulit celsis
mutatum in expellit celsis E || extulit coniecit *Orellius* || Ophyucus *B* ||
 677 nihil *B*¹ || nil *B*² || sed *BEg* || et scripsi || 678 manum *B* || manu
Grotius || mediis *BEg* || rediens *Grotius* || Nisi *Schwartzius* || mem-
 bris *ego* || 679 cigni *B* || cygni *g* || 680 radiens *B*¹ || rediens *B*² ||
 cephoëus *B* || 682 tutus ex totus *corr. B*¹ || atque imperfectus in un-
 dis *Grotius* || 684 athuc *B* || plustria *B*¹ *corr. B*² || 685 capre *B*¹
 caprę *B*² ||

Aurigam totum abscondit ueniens capricornus
 atque omnem ornatum uenerandae numine puppis.
 tum procyon obscurus abit; redit armiger uncis
 unguibus, ante omnis gratus tibi, Iuppiter, ales.
 omnibus et stellis cygnus redit et leue telum
 et paruus delphinus et apta altaria sacris.
 *eminus exurgit Minoia nota corona.

690

Hydrochoos caelum scandens simul euocat ore
 et ceruice tenuis fidentem Pegason alis.
 auersum Chirona trahit nox atra sub undas,
 oceanus caudam tinguat, nondum capit ora,
 non uastos umeros, non pectora tristia setis.
 hydram plus mediam condit, pars tertia lucet.

695

Hanc pisces abdunt orti totumque biformem.
 cum geminos pisces aquilonis prouocat aura,
 ille etiam surgit, qui tristis respicit austros;
 piscibus ille simul surgit, sed liberat ortus,
 cum pernix aries in caelum cornua tollit.
 pisces educunt Cepheida; laetior illa
 Nereidas pontumque fugit caeloque refertur.

700

Ortus lanigeri properabunt condere sacrum
 turibulum; patrio fulgebit in aethere Perseus.
 Persea cum pennae reddunt, iam Plias ab undis
 effugit et dextro tauri cognoscitur armo.

705

687 omne *B* || omnem *E* || 692 minori nota *B* || exsurgunt simul
 exorto Capricorno *Voss. ad Arat. p. 121* || hunc uersum spurium esse
 primus uidit *Grotius* || 693 Hydrocoos *B* || 695 chiron atrahit *B*¹ chi-
 rona trahit *B*² || 696 oceanus *B* || 697 tum pectora tristia sertis *B* ||
 non pectora tristia setis *Grotius* || 699 ortumque *B* || tortitumque
E || orti tumque *g* || totumque *Grotius* || biformes *B*¹ || post bifor-
 mes *r* adscripsisse uidetur *B*² || biformem *Grotius* || 702 et *B* || sed
Grotius || 703 celum *B* || 704 cepheida *B* || letior *B*¹ letior *B*² ||
 705 Nereidos *B* || Nereidas *Grotius* || pontoque fugam *B* || pontum-
 que fugit *Grotius* || 707 Turibulum *B*¹ Thuribulum *B*² || aethere *B* ||
 708 pinnae redeunt *B* || pennae reddunt *Grotius* || 709 et cognoscitur
B || et deleuit *Grotius* ||

710 fixus ut in curru trahitur sine curribus ullis
 Myrtilos. haut totum cernes, non integer ipse
 in caelum\redit, at pars dextera mergitur undis;
 uertice lucebit, teneros manus efferet haedos.
 laeua Iouis nutrix umero radiabit in ipso,
 715 proxima telluri nascetur planta sinistra.
 cetera cum geminis perfecto sidere surgent.
 Tauro pistriceis pariter cristaeque refulgent
 caudaque; uicinum terris iam cerne booten.
 et cum se genibus demisit pars ophiuchi,
 720 signum erit, oceano geminos remeare relicto.
 totaque iam pristis lucebunt squamea terga;
 Eridani et primos deprendat nauita fontes,
 caelum conspiciens, dum claro se mouet ortu
 Orion; habet ille notas, quae tempora noctis
 725 significant, uentosue truces fidamue quietem.

710 et in curru *BE* || et in curui *g* || nixus et incurpus *Schwartzius*
 || ut in curru *Halma* || illis *B* || ullis *E* || 711 cum interit ipsum
BEg || non integer ipse *Grotius* || 712 celum *B* || redit pars *B*¹ r
*adecit B*² || redit pars *E* || redit et pars *g* || at *Grotius* || pars tertia
Schwartzius || 713 effugit *B* || efferet *Grotius* || hedos *B* || 714 Leua
B || humeros *B* || radiauit *B* || radiabit *Grotius* || 716 surget *B* ||
 surgent *Grotius* || 717 pistrices *B* || pistriceis *Grotius* || cristeq. *B*¹ ||
 cristeq. *B*² || 718 cern& *B*¹ || cerne *B*² || 719 dimisit *B* || ophiuci
B || 720 gemino *B* || geminos *Grotius* || 721 piscis *BEg* || pistris
Grotius || pristis *scripsi* || terra *B* || terga *Grotius* || 722 Heridani
B || primo *B* || primos *Grotius* || deprehendat *DEg* || deprendat *Gro-*
tius || deprendet *Schwartzius Orellius* || 723 semouit *B* || se mouet
g || 724 noctes *B* || noctis *Grotius* || 725 significet *B* || significant
Grotius || fidamque *B* || fidamue *Grotius* ||

[PROGNOSTICORVM RELIQVIAE]

I Haec uia solis erit bis senis lucida signis. / *et*
nobilis hic aries aurato uellere, quondam
qui tulit in Tauros Phrixum, qui prodidit Hellen,
quem propter fabricata ratis, quem perfida Colchis
sopito uigile incesto donauit amori. 5
corniger hic taurus, cuius decepta figura
Europe, thalamis et uirginitate relicta,
per freta sublimis tergo mendacia sensit
litora, Cretaeo partus enixa marito.
sunt gemini, quos nulla dies sub Tartara misit; 10
sed caelo semper, nautis laetissima signa,
Ledaeos statuit iuuenis pater ipse deorum.
te quoque, fecundam meteret cum comminus hydram
Alcides, ausum morsu contingere ^tbello
sidere donauit, cancer, Saturnia Iuno, 15
numquam oblita sui, numquam secura nouerca.
hinc Nemeaeus erit iuxta leo; tunc pia uirgo;
scorprios hinc duplo quam cetera possidet orbe
sidera, per chelas geminato lumine fulgens,
quem mihi diua canet dicto prius Orione. 20
inde sagittifero tentus curuabitur arcus,
qui solitus Musas uenerari supplice plausu
acceptus caelo Phoebeis ardet in armis.
cochlidis inuentor, cuius Titania flatu
proelia commisit diuorum laetior aetas 25
bellantem comitata Iouem, pietatis honorem,
ut fuerat geminus forma, sic sidere, cepit.
hic, Auguste, tuum genitali corpore numen
attonitas inter gentis patriamque pauentem
in caelum tulit et maternis reddidit astris. 30
proximus infestas, olim quas fugerat, undas
Deucalion paruam defundens indicat urnam.

annua concludunt Syriae duo numina piscis
tempora; tunc iterum praedictus nascitur ordo
35*lanigeri et tauri, geminorum, postea cancri,
*tunc leo, tunc uirgo, tunc scorpios, arcitenensque
*et gelidus capricornus et imbrifer et duo pisces.
huius quantum altas demergitur orbis in undas
oceani, tantum liquidum super aera lucet.
40*una uia est solis bis senis lucida signis.]
hac rapitur Phoebe, per idem Cythereius ignis
fertur iter, per idem cristatus uertice Mauors
Mercuriusque celer, regno caeloque uerendus
Iuppiter et tristi Saturnus lumine tardus.
45 omnibus his gemini motus, quorum alter ab ipsis
nascitur et proprios ostendit sidere nisus —
tunc mundum subeunt lento pede — concitus alter
inuitos rapit et caeli circumrotat orbem.
annua sol medius designat tempora, Phoebe
50 menstrua, namque anno solem remeare uidebis,
mouerit unde suos currus per signa uolantis.
hoc peragit spatium breuiore citatior orbe
mensem expleturis Phoebe contenta diebus.
annuus est Veneri cursus neque tardior illa
55 Mercurius, binos Gradius perficit orbis.

u. 40—55 omittunt *APe* || idem uersus leguntur post u. 28 secundi
fragmenti in *B* || u. 40 dimidium interpolatori debere uidit *Orellius* ||
40 *BISSENIS B* || 41 ac *B* || hac *Grotius* || phobe *B* || Phoebe
Grotius || 42 uertice ex uertice correct. *B* || 43 Mercurius queceler
(que ex que corr.) *B* || caelique *Schwartzius Orellius* || 48 circum
notat *B* || circumrotat *Grotius* || phobeque *B* || Phoebe *Grotius* ||
50 nam qua anno *B* || namque anno *Grotius* || 52 spatio breuior *B*¹
(superscripsit q; *B*²) || spatium breuiore *Grotius* || 53 contempta *Bg*
|| contenta *E* || contenta *Grotius* || 54 Annus *B* || uersui 55 subiun-
guntur *Auieni Prognosticorum uersus* 415 — 436. 443. 444. 447. 544. 551.
552 *BE* || post u. 552 haec leguntur in *B*: Vale fidens ** domino
Christi uestitus amore.

II Grandine permixtas aries niuibusque caducis
 spargit uicinas supra iuga tristia nubis.
 taurus portat aquas et uentos excitat acres.
 fulmina tum crebro iaculatur Iuppiter et tunc
 intonat emissis uiolentior ignibus aether. 5
 at geminis leuiter perstridunt caerula uenti,
 rarus et in terras caelo dimittitur humor.
 omnia mitescunt tranquillo sidere cancri.
 siccus erit leo, praecipue cum pectora feruent.
 uirgo refert pluuias et permouet aera uentis. 10
 lenius est librae signum; uix rorat in illo.
 scorpios assidue caelo minitabitur ignis:
 lentior in pluuias magis inuenit arua quieta
 atque trucis uenti densa niue saepe rigeunt.
 rara sagittifero descendunt flumina terris; 15
 aegoceros aliis parcit, sed frigora durat
 instabilique gelu fallit uestigia passus.
 qui fundit latices caelo quoque permouet imbris.
 omnia miscentur cum piscibus; aspera uentis
 aequora turbatos uoluunt ad sidera fluctus; 20
 imbribus incumbit caelum solemque recondit;
 grandine pulsatur tellus, niue moenia durant.

II *Hoc fragmentum ab AP omissum legitur post Phaenomenon u. 725*
in B || 1 permixtus B || permixtas Grotius || 2 spargunt uicina
tristis supra iuga piscis B || emendauit Grotius || 3 excicat B || ex-
citatur Ey || aries B || acres Grotius || 4 tunc crebro Grotius cf. Lach-
mann. ad Lucret. I 130 || 5 emissus B || emissis E² || 6 Ad B¹ ||
At B² || 9 cui B || cum Grotius || 11 rore B || rorat Grotius ||
12 assiduus Grotius || u. 13 et 14 omittit B || 13 arua ctur E || arua
quieta g || in pluuias ueniet; magis arua quieta Grotius || in plu-
uias magis impetet arua quieta Schwartzius || 14 uentos Ey || uenti
Grotius || 15 Sagittiferique rara B || Rara sagittiferi E || sagitti-
fero Grotius || descendit pluuias B || descendunt flumina Grotius ||
16 Ego cheros B || aegoceros g || alia spargit et B || alias spargit
et E || aliis parcit sed Grotius || 17 falli BEy || fallit Schwartzius ||
21 incelum B ||

Haec ut quisque deus possedit numine signa,
adiungunt proprias uires. torpere uidentur
25 omnia Saturno; raros ille exprimit ignis
et siccas hiemes adstrictis perficit undis.
grandine durantur pluuiæ, niue grando putrescit
et rigor accedit uentis. mitissimus ille

III Iuppiter est illo laetus magis. hic ubi solis
uitauit flammæ proprio bene lucidus ore,
commissas Cereri fruges spectabis in herbis
pomaque purpureo primum nascentia flore;
5 nec pecus in fetu fallit, noua turba repente
mugiet e stabulis, arto balabit ouili.
idem ne tellus nimium siccata tepore
destituat sata, cum tēgit fera cornua tauri,
dat pluuias sorbetque datas, cum Pliada fugit
10 atque adiit geminos. canero placidissimus idem

23 signa *corr. ex sinna B* || 24 torpore *B* || 26 adstrictis *B* ||

III *Hoc fragmentum a BEg omisum post u. 582 sine ulla diuisionis nota præbent APS || m = codex Matritensis apud Ioannem Iriarte catal. mss. gr. p. 203—212. b = Burmannus in Antholog. Lat. i = Iriarte ||*

u. 1—51 om. *e* || 1 ex illo *m* || laeto *APm* || laetus *bi* || ubiq. *A* || solus *Am* || solis *P* || solis *bi* || 2 proprior *Am* || u. 3 et 4 omittunt *APS* || 3 commissus caereri *m* || erbis *m* || 5 f&u falet *A* || f&u fallit *P* || infaetu falit *m* || fallit *Orellius* || 6 Mugiet stabilis *Am* || Mugi& estabulis *P* || in stabulis *Si* || alto *APm* || arto *Orellius* || ualebit *Am* || balauit *P* || balabit *bi* || obili *A* || 7 n&ellus *P* || nimio *susp. Orellius* || siccata repente *APm* || siccata tepore *i* || 8 Distuat *A* || Distituat *Pm* || Destituat (*corr. ex Distituat S*) *Sbi* || tari *A* || 9 pliade *APm* || quom Pliada *Orellius* || 10 adidgeminos *A* || adit geminos *P* || adid geminos *m* || Atque adiit *i Heinsius* ||

dat modicas uires rabidos et temperat aestus.

et leo terribilis sub te, pater, ipse repellit

instantis morbos et Ditis limina cludit.

incipit agricolis in uirgine soluere uota.

iam tum maturae ségetes et spicea pendet

15

ante larem primum perfecta messe corona.

libra tumescentis musto bene percoquit uuas.

scorpion ingrediens tua, Liber, munera condit

iamque sagittiferum scandens sua sidera reddit

numquam laetae hiemi. modice tamen in capricorno.

20

hydrochoon piscesque agitat saeuissimus idem,

si statuit currus quocumque in sidere fessos.

lanigero tonat et Poeni per terga leonis

omniaque hibernis permiscet mensibus astra.

At cum Phoebeos Mauors effugerit ignes,

25

siue aries geminique deum siue acre leonis

sidus et aequatae librato pondere chelae

aut arcu pollens aut imbris fusor habebit,

11 rapidos *APm* || rabidos *Orellius* || aestu *Am* || 12 terribilis *Am* ||
subterpater *A* || subte pater *m* || 13 Instantes *P* || lumina *P* || limina

claudit *Heinsius* || 14 sorbere *APm* || soluere *Sbi* || 15 Jam ^{tu}mnature
(n ex a correctâ uidetur) *A* || Iamtum *P* || spicaea *A* || spice *P* ||

spicea *m* || pendent *A* || pendent *Pm* || spicea pendet *Heinsius* *i* ||

16 Larem patrium coni. *Orellius*, at de lare familiari, omnium la-
rum princeps, cogitandum esse existimo || persecta messe *Heinsius* ||

perfectam esse *Am* || coronâ *APm* || 17 tumescentes *P* || per quoquit

A || pquoquit *P* || percoquit *Sm* || 18 Scorpioni *Am* || libra *AP* ||

liber *m* *Heluetius* *ap.* *Orellium* *p.* 200 || odit *Am* || cedit *P* || condit

Heinsius || 19 munera *APm* || sidera *i* || redit *Am* || 20 Num qualaete

A || Num qua laete *m* || læ *P* || tam *A* || capricorno *P* || 21 Hy-

drocoon *APm* || agittat *P* || 22 Sistatuit *Am* || fessus *Am* || 24 omnia

quae *m* || hiberni *APm* || hibernis *bi* || 25 Atq. phoebeus *P* || At

quom *i* || 26 germiniq. *A* || domum *Heluetius* || acri *AP* || acre leonis

mb || 27 Sydus *P* || equate *A* || aequate *Pm* || caelae *A* || chelae ^{leonis} *P* ||

u. 27 repetunt *AP* nisi quod extremo uersu leonis praebet *A* chelae

P || 28 himbris *P* || furor *APm* || fusor *bi* ||

spissatis caecus nebulis hebetabitur aer
 30 nullaque praecipites agitant aequora uenti.
 his idem lentos signis cum supprimet ignis
 belliger et nigra cursus statione tenebit,
 tum crebro magnus tonitru pulsabitur aether,
 tum resoluta dabit nimbos cum grandine nubes,
 35 sed magis, hibernae sciderit cum sidera partis,
 effundet totas uiolento numine uires.
 at modicos imbres, proni cum cornua tauri
 frugiferamque deam uel brumalem capricornum
 attigerit, liquido non saeuus ab aethere fundet.
 40 insertus cancro, terras cum letifer ortu
 Sirius adflauit, nocituros temperat aestus.
 scorpios at primae qua tollit acumina caudae
 frigidaque extremi iam claudunt sidera pisces,

29 siocatis *Am* || siccatis *P* || spissatis *Orellius* || nebulithebet habi-
 tur *A* || heb&habitur *P* || 30 praecipite sagittabant *A* || precipites
P || 31 lento. signis *A* || lentos ignis *P* || supprimit *Am* || supprimit
P || supprimet *i* || his idem lentos pisces cum supprimit ignis *Hel-*
uetius || 32 Velligeret *A* || Velliger. & *P* || Belliger et *Sm* || stantione
A || tenebat *P* || tenebat *A* || tenebit *b* || 33 Tunc *P* || tonetru *A* ||
 aethae *A* || nimbus *Am* || nubis *Am* || 35 steterit *APm* || steterint *b*
 || steterit quom sidere *i* || sciderit *Orellius* || sydera (a *ex* e *corr.*) *P* ||
 36 uiolentos *Am* || uiolentior *P* || uiolento *Heinsius* *i* || uiolentior
 agmine *Heluetius* || turbine uel murmure *Heinsius* || 37 Ad *APm* ||
 at *Heluetius* || himbres *P* || proni cum *A* || prouicum *P* || probi cum *m* ||
 proni *Heluetius* *i* || 38 capricornū *A* || 39 Adigeret *A* || Aliger & *P* ||
 Adigerit *m* || Attigerit *i* || hab&here *P* || 40 Incertus *APm* || in-
 sertus *Heluetius* *i* || letifer *A* || 41 Strius *AP* || Sirios *S* || Syrius
m || afflauit *A* || aestas *P* || u. 35—41 ita constituit *Heluetius*: sed ma-
 gis hibernae steterint cum sidera partis frugiferamque deam uel bru-
 malem capricornum, at modicos imbres proni cum murmure tauri ali-
 ger et liquido non saeuus ab aethere findet insertus cancro, terras
 cum letifer ortu Sirius adflauit nocituro, temperat aestus || 42 ad-
 prime *AP* || adprimae *m* || quacolitae cumina *A* || qua colit aecumina
P || qua colit ecumina *m* || at primae qua tollit acumina caudae *Hein-*
sius *i* || 43 sydera *P* ||

Martia non illos turbabit stella neque imbre
aut ulla condet nitidos caligine soles.
sed si forte diem uictus mutauerit aer
et uentos aut fundet aquas, gelidissimus undae
fit rigor et toto boreas dominabitur orbe.

45

At faciles glebas astringit frigore uerno
alma Venus, pecudis claro cum uellere fulsit
sub lucem exoriens eademque, ubi tempore eodem
aetherium uenit taurum super, imbris atris
et tonitru crebraque abscondit grandine terras.
temperat in geminis annum nec crede sereno
nubila nec diuturna putes, cum sidere cancri
fulserit ardentis; tantum hoc nil sidere certum.
flagrantis placide lucens haec temperat aestus,
cum posuit sedem Nemeaei finibus astri.
uirgineque et libra semper pendentia tantum

50

55

44 Maritia *AP* || Martia *S Heinsius i* || Marcia *m* || turbauit *AP* ||
turbabititella *m* || itella neq. imbres *A* || itelaneq. imbres *P* || tur-
babit stella *Heluetius i* || imbre *i* || Martia non illos turbabunt tela
neque imbres *b* || 45 Aud *A* || Haut *P* || Haud *m* || aut ulla condent
b || 46 Sed diforte *A* || Seddi forte *P* || Sed si forte *Smb* || diem
uarius mutauerit aer et die uultum mutauerit aer *proposuit Orellius* ||
47 aqua *APm* || unde *AP* || 48 rimrigor *A* || Rimrigor *P* || Rim rigor
m || Tum rigor *i* || fit rigor *b* || 49 Adfaciles glebae bastastringit *A*
|| Ad flacilesglebebastaststringit *P* || Ad faciles glebae lusta stringit
m || At *Sbi* || facilis glebae luta stringit *i* || glebas astringit *b* ||
50 uellure *A* || fulsis *AP* || fulsit *Smb* || 51 Sublucem *AP* || Sub lu-
cem *m* || 52 aethereum *e* || uenit austrus *A* || uenit austros *P* || ue-
nit taurus *me* || uenit taurum *Grotius* || sub *e* || imbris astros *AP*
|| imbris atrum *e* || atris *Grotius* || 54 credeo *AP* || 55 puta *APm* ||
56 Funserit *AP* || fons erit *e* || fulserit *m Grotius* || ardentis hoc in
litore certam *AP* || ardentis patet h'q; in littore nautis *S* || ardentis
tamen hoc in littore certum *e* || tantum hoc nil sidere certum *Gro-*
tius || 57 placidi *AP* || lucens hic *APe* || lucis uis *Grotius Orellius* ||
lucens haec *ego* || annum *e Grotius Orellius* || omittunt *APm* || t estus
S || aestus *scripsi* || 58 Composuit *e* || Nemeis *APme* || Nemeaei
Grotius || astris *AP* || astrum *me* || astri *Grotius* || 59 Virgineq. li-
brat *AP* || et om. *m* ||

- 60 nubila continua magis in statione manebunt.
 nunc quoque nulla fides caelo, cum scorpion acrem
 stat super, incerta namque omnia lege feruntur.
 heu quantis terras tunc Iuppiter imbribus omnis
 obruet! aut glomerata cadet quam densa per aethram
 65 immitis grando! caelum quam saepe sonabit!
 cum spatium attigerit tendentis spicula signi,
 non terris imbres, ponto non flamina derunt-
 et caeli terret sonitus mortalia corda,
 cum sedem aegoceri Cythereius attigit ignis.
 70 umidus at gelidos portendit aquarius imbris,
 hibernaeque cadunt pluuiæ concretaque grando.
 piscibus a geminis ut prima recurret in astra
 Hesperos, haec tibi signa dabit, cum lucifer teur ora
 ingrediens Venus alma polum; sed ubi Hespero ignis
 75 prouocat aetherios et noctem ducere terris
 incipit, exoriens ecce haec Cytherea mouebit.

60 instacione *e* || 61 Tunc *Grotius Orellius* || caelum *APme* || caelo
Grotius || acer *APme* || acre *Grotius* || 63 cum *Ame* || tum *P* || tunc
scripsi || ignibus *APme* || 64 heu glomerata *Grotius* || quādensa *P* ||
 astras *AP* || astra *e* || aethram *Grotius* || 65 Iam mitis *A* || Iāmitis
P || caelo *e* || sonauit *A* || 66 attingerit *A* || singula signis *APm* ||
 singulaque ignis *e* || spicula signi *Grotius* || 67 flamin^d aderunt *A* ||
 flāmina derunt *P* || deerunt *e* || 69 egocerictheus *A* || egoceri cy-
 theus *P* || agoteri cithereius *e* || egokeri *m* || attingit (n *deleta*) *A* ||
 ignisⁿ (g *corr. ex p*) *P* || 70 Vmidos *P* || Humidus *m* || Horridus *e* ||
 ad caelidos *AP* || ad gelidos *m* || ignis *APm* || ignes *e* || imbres *Gro-*
tius || 71 Hybernae quae *A* || concreatq. granda *A* || post hunc uersum
 aliquid excidisse suspicatus est *Grotius* || 72 sub *APme* || ut *scripsi* ||
 recurrat in astra *P* || recurrerit astra *e* || suprema recurret in astra *i* ||
 73 Hesperus *e* || signalabit cum *A* || signa feret *e* || signa labe Tum
m || lucifer cur ora *Am* || lucifer. aurora *P* || Hesperos h' signat la-
 bentia lucifer hora *S* || lucifer ora et luce priore *Grotius* || lucifero
 ore *Schwartzius* || lucifer audit *Orellius* || 74 ingreditur *e* || 75 noctem
 inducere *susp. Orellius* || 76 exoriens haec caecytherea *A* || exoriens
 hęc *te P* || haec *om. m* || citherea *e* || monebit *P* ||

uere caueto imbres et fulgura culmine ab alto,
 Phrixum rutilo pecus ut radiauerit astro.
 nubila commixtusque fragor pluuiabilibus undis
 flaminaque adsiduo terris instantia pulsus
 et dirae caelo deiecti grandinis ictus,
 uere magis nitido tauri cum sidere fulsit,
 adparent; geminis eadem inconstantia perstat,
 cum dederit soles, inducet nubila caelo;
 nubila cum fuerint, subitos mirabere, soles
 et modo de uento, gelido modo protinus imbre
 lucens alterna superabit nube serena.
 si Venus ingressa est spatiosi sidera cancri,
 pacem mundus habet; non ulli corpora soles
 pestiferi incendunt, non sidera densa solutos
 astringunt artus alieno tempore; lenis
 omnia pacato tum sidere temperat aer.
 ac rapidis eadem ne solibus aestuet orbis,

80

85

90

77 cauer imbres et fulgera comamenalto (comam en alto m) *Am* ||
 Uereñ cauere fulgora comam.enalto *P* || uere cadent *Orellius in ap-*
pendice p. 60 || fulmina *c* || 78 Phryx'a *A* || Phryxea *P* || Phrixee
 rutulo *m* || Phriseum *c* || Phryxeum *Grotius* || pecudis radiauerit
APm || pecus irradiauerit *e* || pecus ut radiauerit *Grotius* || 79 cum
 mixtusque fragor pluuiabilibus *A* || 80 flaminatq. (m) adsiduo *A* ||
 flaminatq. adduo *P* || terris tum stantia *APe* || terris instantia *Grotius*
 || 81 Dirae caelo *AP* || E caelo diri deiecti *e* || et caelo diri deiecti
Grotius || 82 uer magis infidum *Grotius* || 83 Adponi *A* || Adpone
P || Apponi *m* || Appota *e* || apportat *Grotius* || apparent *Orellius in*
app. p. 60 quem secutus scripsi adparent || constantia *APm* || incon-
 stantia *Grotius* || peristat *A* || prestat *P* || praesto est *Grotius* || per-
 stat *m Orellius* || 84 inducit *e* || nebulo *A* || nebula *P* || 85 subito
AP || 86 te uento *APe* || cum uento *Grotius* || de uento *Schwartzius* ||
 modo omittunt *AP* || 87 lucet et *APm* || lucent *e* || lucens *Grotius* ||
 alter nauit nube *A* || alternabit *m* || alternauit nube *P* || lucet et al-
 terna uariabit *i* || 88 Sin leuis *APe* || Si Venus *Grotius* || 89 nonnulli
AP || non ulli *me Grotius* || 90 densi *A* || 92 Omnia peccatorum sy-
 dera *P* || sidera *A* || 93 Ad *APm* || At *e* || Ac *Grotius* || idem *e* ||
 aestuat *AP* || aestuet *e* ||

- efficiet, magni signo conspecta leonis.
- 95 uirgine erunt pluuiæ plenique in nube fragores,
concaua quos reddunt incluso nubila uento.
detrahet autumnno pluuias eademque replebit
nubibus adsiduis caelum neque frigora prima
extremum autumnni superent glacialia librae.
- 100 scorpios at raris, ne quid caua terra grauetur,
horrebit pluuiis. at diris omnia nimbis
continuisque ruent, cum per sinuosa feretur
cornua Centauri rapida distenta sagitta.
aegoceros imbres et crebro lumine ruptos
- 105 nubibus elidet sonitus tremuloque nitore
flagrantis teli mortalia lumina uincet.
haec eadem fundens praedicat aquarius imbrem.
extremi saeuis maria increbrescere uentis
ostendent pisces, Veneris quos stella notarit.
- 110 Et quoniam certis extat uia cognita signis,

94 Efficient *e* || magni conspecta signa *e* || magni cum spectat signa
Grotius || 95 plerique *APme* || pluresque *i* || plenique *Grotius* || fla-
gores *A* || 97 Detrahit *APme* || detrahet commendauit *Orellius in app.*
p. 60 || attrahit *Grotius* || repleuit *APe* || replebit *m* suadente *Orellio*
recepti || 98 caelum ob *Am* || celum ad *P* || caelumque ob *e* || Chele
neque *Grotius* || frigore *APm* || primo *m* || 99 glaciaterrore *A* ||
glatiaterrore *P* || glacia terrore *m* || glacialia terrae *e* || glacialia li-
brae *Grotius* || 100 ad *AP* || quis *AP* || quid *Grotius* || caui *P* ||
101 pluuiis *A* || addiris *AP* || ad diris *m* || ad diros *e* || at diris
Grotius || nimbos *APme* || nimbis *Grotius* || 102 ruet *AP* || ruit *me* ||
ruent *Schwartzius* || sinua *AP* || tenetur *APe* || feretur *Grotius* ||
103 rapide *Orellius* || distincta *APe* || distenta *Grotius* || 104 aegoge-
ros *AP* || Aegaceros *e* || lumine *e* || ruptis *Pm* || 105 & lud& *A* || &
ludet *P* || eludet *e* || elidet *Grotius* || 106 numina uincet *APe* || mor-
tales numina uincet *Grotius* || lumina uincet *i* *Schwartzius* || 107 prae-
dicet *m* probante *Orellio* || 108 Extremis aeni *Pe* || Extremis aenis *m* ||
saeui *A* || increbrescere *P* || 109 ostendunt *e* || uenerisq; (uenerisq. *P*)
stella *AP* || notarint *AP* || 110 Est *AP* || certis ratiuiam *A* || certis
rati uiam *Pm* || Est quoniam certis recte uia *i* || et quoniam certis
satis est uia cognita signis *coni. Orellius* ||

accipe quid moueat mundo Cyllenius ignis,
 si modo Phoebei flammās effugerit axis,
 matutina ferens solitos per sidera cursus.
 cum pecudis uillis aurati fulserit astro,
 uentorumque graues et dirae grandinis irae 115
 non intermisso patiendae tempore surgent.
 quin pluuias alias alia in regione notabis
 adfore; non omni namque est tunc imber in aruo.
 ast ubi se tauri sinuatis cornibus effert,
 grandine significat. geminis tranquilla serenti 120
 et placidum nautis spondet caelumque fretumque
 nubilaque atque imbres, aestus ac frigora miscet.
 certus at ardor erit, quamuis iuuet aura fauoni,
 cum uasti calida radiabit sede leonis.
 templa sed Astraei simul ac possederit ignis, 125
 omnia mixta feret, pluuias tantum modo libra,
 scorpio sed pluuias meditabitur; undique uenti,
 undique grando uenit, rumpuntur culmina nimbis.

111 mundu *A* || mundum *P* || mundus *Sm* || cillenius *Pe* || signis *P* ||
 112 phob& *A* || Phoeb&uas *P* || efugerit *A* || euaserit *e* *Orellius* ||
 113 solitus *APm* || solitos *Se* | 114 cum pricum ullis *A* || cum pricū
 nullis *P* || cum pecū *m* || cum pecudum uillis *e* || pecoris *i* || pecudis
Grotius || auratum *e* || astrum *e* || 115 dira *A* || 116 patienti *e* || qua-
 tiendi *Grotius* || pariendo *Schwartzius* || 117 alias pluuias (*m*) etiam
 regione *AP* || pluuias alias etiam in regione *e* || alias alia in regione
Schwartzius || 118 Affore *Orellius* || non minimus *Grotius* || arui *A* ||
 aruis *e* || 119 setauris inuatis cornibus^a effert *A* || taurus *Pe* || 120 signa
 facit *Grotius* || gemini *Grotius* || sereni *APme* *Grotius* || serenti *Schwar-*
tzius || 121 plaucidum *P* || spondent *Grotius* || fr&tumq. *P* || 122 a
 frigore *A* || miscent *Grotius* || 'pro miscet matim cancro sc. spondet
Mercurius. nisi forte malis suspicari uersum esse omissum, in quo cancri
 mentio facta sit' *Schwartzius* || 123 Certus ardor *APm* || certior ardor
e *Grotius* || certus at ardor *Orellius* || uiuet *AP* || iuuet *Se* || iubet *Grotius* ||
 124 rabiauit *A* || radiauit *P* || radiabit *e* || 125 extraeis *A* || extraneis *P* ||
 aetheri *e* || Astraeae *Grotius* || Astraei *Schwartzius* || possiderit *AP* ||
 126. 127 omnia mixta feret, pluuias meditabitur: ingens *e* *Grotius* ||
 127 Scorpions et *m* || 128 culminant imbres *A* || fulmina et imbres

- centauri attigerit cum iam Cyllenius arcum
 130 aut ubi consurget capricornus sede biformis,
 aut subitos caelo deducet crebrius imbres
 fulminis aut iactu magnum perrumpet Olympum.
 nulla serenato capricornus nubila caelo
 comparat, at gelidos flatus caelique fragores
 135 non alio melius signo praedicere possis,
 piscibus haec eadem quamuis cognoscere detur.
 quandoquidem exortus mundo Cyllenius ignis,
 quid faceret primo docui cum lumine solis,
 tempus et occasus moneat quae discere Phoebi.
 140 uer erit hibernis totum exsecrabile nimbis
 et crebro tonitru ninget, florentia rura
 spesque nouae segetis quantientur grandinis ictu.
 uretur caelum, magni cum regna Tonantis
 ingrediens pecudis conscenderit aurea terga.
 145 hinc et Agenorei stellantia cornua tauri

P || fulmina uel flumina nimbis *Wakefield. ad Lucret. l 1013* || culmine
 nimbi coni. *Orellius* || 129 cillenius *Pe* || arcus *APe* || arcum *Grotius* ||
 130 Aut idem ubi consurgit capricornis et debiformis (et debiformis *m*)
Am || Aut idem ubi consurgit capricornis & debi formis *P* || consurget
Grotius || inde biformis *i* || 131 subito *AP* || 132 iactum agnum *A* ||
 Olympo *A* || olympum *P* || Olympon *ex scriptura codicis A restituendum*
censet Orellius || 134 angelido *A* || aut gelido *P* || aut gelidos *e* || at
 gelidos *Grotius* || 135 medius *AP* || predicere *P* || 136 cognoscere fas
 sit *e* || 137 exoritur ignis quoque discedere phoebe *A* || discedere phoebe
deleuit et cylleneus superscripsit A¹ || exoritur ignis quoque cylleneus
 (cylleneus *m*) *Pm* || exoritur *e* || exortus *Grotius* || 138 primo modo
 cuicum *A* || primo modo cui cum *Pm* || primum modo cui *e* || quid
 faciat primo mundo *Grotius* || primum docui *Schwartzius* || 139 mo-
 neatq. discedere *A* || moneat discere *P* || moneatque discedere *m* ||
 moneat quoque *e* || tempus et occasu moneat quae discere Phoebi
Grotius || 140 Verserit *AP* || execrabile *e* || nymbis *P* || 141 tonetru
A || iunget *APm* || ninget *Grotius* || 142 Spes quae quantientur *A* ||
 quantientur et ictu *om. P* || 143 Urenturque caelumagni *A* || Vrenturq.
 celo *P* || Vrenturque *m* || 144 pecudis ingreditur aurea *e* || pecudis
 redit intrans aurea *Grotius* || 145 arcenorei *A* ||

quidue ferant gemini, rapido quid sidere cancer,
 si penitus quaeres: taurum saeuire uidebis
 grandine nec contra ferri ratione probanda
 aut cancrum aut geminos; calidus uestigia seruat
 hinc, quo ducta, leo saeuisque caloribus ardet. 150
 flatibus at gelidis miscet tranquilla serena
 spicifera dea nota manu, nec libra metenti
 dissentit diuae; sed, ut haec, uentura serena
 nuntiat, at uentis cessat mare, cessat et aer.
 scorpios in pluuias rarus, sed nubibus atris 155
 creber agit nimbos et saeua tonitrua portat,
 clara sagittiferi tetigit cum lumina signi.
 aegocero semper caelo leuis excidit imber,
 frigidus at rapidis horrebit aquarius euris
 brumalesque dabit pluuias atque igne perenni 160
 cum sonitu quatiet nubes. si cura sagacem

146 fortasse rabido *Orellius* || 147 penitusq. restaurum *A* || q̄res *P* ||
 quaeras *e* || 148 Grandine n̄titcontra *A* || grandine nitit contra *P* ||
 149 cancro aut geminis *APe* || cancrum aut geminos *Grotius* || 150 Hic
e || dicta *APe* || haec quae dicta *Grotius* || ducta *Orellius* || 151 Fla-
 tus adgelidis *AP* || Flatus ad gelidis *m* || Flatus at geminis *e* || flatibus
 at gemini *Grotius* || misc& *misc&* *P* | serenis *APe* || sereni
Grotius || seueris *Orellius* || serena *i* || 152 Specifer adeamita (adea-
 muta?) manu nec libera tendenti *A* || Spicifera dea nuda manu t li-
 bera tendent (*sic*) *P* || nuda manu nec libera tendenti *m* || Spiciferae-
 que manu tendenti libera nutu *e* || spiciferaeque manu tendenti nubila
 libra *Grotius* || spiciferaque manu pendenti Libera nutu *Schwartzius*
 || spicifera dea nota manu nec libra metenti *Orellius* || 153 dissendit
A dissensit *A* || sed enim haec *Grotius* || solum haec *Schwartzius* ||
 154 aduentis *APm* || et uentis *e* || a uentis *i* || at uentis *Orellius* ||
 155 astris *AP* || 156 nimbos *P* || 157 sigittiferi *A* || lumine *AP* ||
 158 excidis *A* || 158 adrapidis *A* || a rapidis *m* || 160 Brumatusq.
AP || Brumatusque *m* || Brumalesque *e* || 161 segura sagem *A* || se
 cura sagacē *P* || securas agem *m* || segura laboris *e* || si cura labo-
 ris *Grotius* ||| si cura sagacem *Orellius* ||

non frustrata animum certo me limite ducit,
haec eadem tibi signa dabunt non inrita pisces.

III

cur diuite lingua

Graecia praecurram potiusque triangula' dicam?

162 Non frustrat *Am* || Non frustratum *P* || frustrata *Orellius in app.* ||
limite *P* || dicit *A* || ducat *e* || ducit *P coni. Orellius* || 163 irrita *e*
|| CLAVDI CAESARIS: > † ARATI PHENOMENA. † EXPLICIT
FELICITER † DEO GRATIAS · subscriptio codicis *A* || CLAUDII
CAESARIS ARATI † PHOMENA · EPL · subscr. cod. *P* ||

IIII

Priscianus de figur. numer. 32 II 417 Hertz.: Caesar in Arato 'cur
diuite *e. q. s.* || Graeca τριγωνον potius quam triangula dicam?
Schwartzius || Graecia praecurram? potius, quam triangula, dicam
signa trigona? *Orellius* || Graeca parum curem potiusque triangula
dicam. *Lachm. ad Lucret. III 917* || fortasse Graecis ut hoc uoluerit
poeta, se nolle Latinae linguae ubertate Graecum auctorem, quem se-
quebatur, superare et trianguli uocabulo uti pro eo, quo ille usus erat.
Hertzius ||

SCHOLIA BASILEENSIA.

Ab Ioue principium] . . .

Quaeritur quare ab Ioue coepit et non a Musis ut Homerus? conueniens magis hoc aestimauit principium Phaenomenis, uti Iouem inuocaret, quoniam et ipsarum Camenarum est origo Iuppiter. non solus autem ita coepisse uidetur⁵ Aratus, sed et Crates comicus a Vesta incipiens [et] †profari carmina et Sophron in mimo qui ‘nuntius’ scribitur [a Vesta incipiens] ‘omnis inuoco deos, Iouem omnium principem.’ et quaeritur cuius Iouis meminerit utrumne fabulosi an naturalis. et philosophorum quidem plurimi naturalis¹⁰ aiunt eum Iouis meminisse, Crates autem Iouem dictum

A = codex Basileensis. *P* = codex Parisinus. *ε* = editio Eysenhardtiana.

1 CLAVDII CAESARIS ARATI † PHAENOMENA † inscribitur *P* || praecedunt Germanici Phaenom. u. 1—16 in *AP* || de hoc prooemio dixi in progr. schol. Posuan. a. 1865 p. 1 sqq. || 2 Queritur *P* || incepit Aratus Schaubach. progr. schol. Meining. a. 1817 p. 14 || cf. caput περί ἑξηγήσεως uitae Arati subiunctum ap. Petau. Vranolog. p. 271 et Buhl. Arat. II p. 433 || 3. 4 phaenomenis *P* || 4 & quō & *A* || 5 non uidetur ergo Aratus solus itiam incipere sed etiam †Socrates (soctes^a Bruxell. sacrates *P*) poeta ab ipsis sumpsit principium, obsecrans diis ut sobrius per rationem scribens incoet ‘et ego per omnia ita incipiam’ Arati interpres latinus in *P* et cod. Bruxell. || 6 ab isto incipiens [et] profari *ε* || sententia est Cratetem ut Aratum non incepisse a Musis || fortasse profatur || 7. 8 a Vesta incipiens deleuerunt Grotius (cf. Suringar. de mythographo astronom. p. 18) et Meinekius fragm. com. graec. II p. 251 || 8 omnes *P* || deos om. *A* || 9 queritur *AP* || utrum ne *A* || 10 cf. Buhl. l. l. p. 437 || 11 haec et quae infra secuntur Crateti Mallotae attribuit Wachsmuth de Cratete Mallota p. 62. idem Crates numerari uidetur inter τοὺς περί τοῦ ποιητοῦ (sc. Ἀράτου) συνταξαμένους ap. Petau. Vranolog. p. 267 ||

caelum, inuocatum uero merito aërem et aetherem, quod in his sint sidera. et Hōmerum Iouem dixisse in aliqua parte caelum

ὥς δ' ὅτε ταρφεῖται νεφέλαι Διὸς ἐκποτέονται
et ipsum Aratum

αὐτὰρ ὁ Ἴππος

ἐν Διὸς εἰλεῖται,

cum dicit Herodotus Iouem dictum esse aera et Crates eiusdem esse oppinionis et testem [quem esse] Philemonem comicum dicit

ὃν οὐδὲ εἰς λέληθεν οὐδὲ ἐν ποιῶν
οὔτε κακὸν οὔτ' ἄρ' ἐσθλὸν, οὗτός εἰμ' ἐγώ
Ἀήρ, ὃν ἄν τις ὀνομάσειε καὶ Δία.

hoc autem constat et ipsum Aratum dicere

1 aere *A* || 2 is *A* || 3 sidera *P* || *Homer. T 357* ubi νεφέδες legitur || 4 ΩΣΑΟΥΤΟΥ ΤΑΡΦΕΙΑ ΙΝΕΦΕΛΑΙΛΙΟΙΟΙΕΧΠΟΤΟΑΝΤΟΙ *A* || ΩΣΑΟΥΤΟΥ ΤΑΡΦΕΙΑ ΙΝΕΦΕΑ ΑΙΔΙΟΙΕΧΠΟ ΤΟΑΝΤΟΙ *P* || 6 *Arat. 223* || ΑΥΤΑΡΟΙΠΠΟ ΣΕΜΑΙΟΣ ΕΙΛΕΙΤΑΙ *A* || ΑΥΤΑΡΟ ΙΠΠΟΤΟΕΙ ΕΙΔΕΙΤΑΙ *P* || 8 erodotus *P* || heroditus *Arati* interpres latinus || *Hesiodus Suringar. ε* || *Herodot. I 131* οἱ δὲ (Πέρσαι) νομίζουσι Διὶ θυσίας ἔρδειν, τὸν κύκλον πάντα τοῦ οὐρανοῦ Δία καλέοντες || esse *om. P* || dictum *del. ε* || *cratō AP* || 9 /opinionis / ee / i. e. esse opinionis *P* itaque non recte dixi *Philolog. XIII p. 659* || testemq. *A* || quem esse *deleuit ε* || *philonem AP* || *Philemonem Meineke fr. com. IIII p. 32* *Platonem Cobet. obseru. crit. in Platon. p. 180* || testante illi et *Philemone* poeta dicente 'quem nullus oblitus est etc. *Arati interpres latinus* || cf. *Buhle II p. 438* || ΙΟΝΟΥ ΔΕΕΙΟΙ ΛΕΛΙΟΗ ΝΟΥΔΕ ΕΝΠΟΙΩ ΝΟΥΤΕ ΚΑΚῪ ΟΥΤΕ ΓΕ ΕΣΘΛΗΝΟΥΓ· ΣΕΙΜΕΙΕΙ Ἀ (Ἀ deleta) ὠΛΗΡΟΝ||ΑΝΤΙ ΟΝΟΜΑΤΙ ΙΕΚΑΙ ΔΕΙΑ· *A* || ΙΟΝΟΥΑΕΕΙΟΙ ΔΕΛΙΕΝ ΝΟΥΛΕ ΕΝΙ ΤΟΥΩ ΝΟΥΤΕ ΚΑΚῪ ΟΥΤΕ ΓΕΕΘΑΝΟΙΟΕΥΜΕ ΙΕΙΩΛΗΡΟΝΑΝΤΙ ΟΝΟΜΑΤΙ ΙΕΚΑΙΔΕΙΑ· *P* || cf. *Stob. Eclog. I 2 p. 17* *Meinek.* ὃν οὐδὲ εἰς λέληθεν οὐδὲ ἐν ποιῶν οὔδ' αὖ ποιήσων οὐδὲ πεποιήσας πάσαι, οὔτε θεὸς οὔτ' ἄνθρωπος, οὗτός εἰμ' ἐγώ ἀήρ, ὃν ἄν τις ὀνομάσειε καὶ Δία || cf. *Ennii Epicharmum apud Varronem de ling. lat. V p. 70* *Speng.* istic est is Iuppiter quem dico quem Graeci uocant aërem (*Ennianae poes. reliq. ed. Vahlen p. 168, 8. Haupt. lect. ind. Berol. aest. 1861 p. 6*) ||

τὸν οὐδέποτε ἄνδρες ἔωμεν ἄρρητον.

namque quoniam nihil aliud est uox quam percussus aer, uidetur conuenienter dixisse auctoritatemque rei praestat 'plenas Ioue uias' referens et 'omnis hominum conuentus.' nihil eorum quae in terra sint sine aere est. ratione etiam 5 'omnes Iouis usum desideramus.' nam cuncti mortales ostendunt usum suspirio, sed per quem uiuimus aere indigent. [†]at quod ait 'dextra monstra' ad auguria pertinent auium. propter quod et Stoici Iouem esse adfirmant, qui per materiam manat spiritus. et similis nostra anima. Zenodotus 10 Aetolus et Diodorus aiunt nec fabuloso Ioui officere eius modi oppinionem. esse enim [†]talem causam Iouem et conuenire omnes uias eo confertas, quas tamquam loco eius describit. dicendo autem 'nos etiam genus eius' ostendit animae immortalitatem. bene praeterea quod 'lenem' ait. 15 nouerat enim uirtuti aliquid aemulum futurum, 'deum' igitur

1 *Arat. 1. 2* || ΤΟΝΟΥΔΕ ΠΟΪΤΑ|ΝΑΝΑ|ΡΕCΕΩΜΕΑΡΡΙΤΟΝ Α
ΤΟΝΟΥΛΕ ΝΟΪΤΑΝΑΡΕΤΕΩΜΕΑΡΡΙΤΟΝ P || cf. *Arat. ed. Bekk.*
p. 49, 14 || 2 nox quō A || 3 ueri ε || prestat AP || 4 cf. *Arat. 2. 3*
μισταὶ δὲ Διὸς πᾶσαι μὲν ἀγνισαί, πᾶσαι δ' ἀνθρώπων ἀγοραὶ || 5 ra-
tionī AP || 6 omnes cuius usum A || cuius omnes úsum P || omnis
ε || Iouis scripsi. cf. *Arat. 4* πάντῃ δὲ Διὸς κεχρήμεθα πάντες || cuncta
A || cunc mortales P || 7 sedq:, p uiuimus A || sed p quae uiui-
mus P || sed per quem scripsi || 8 ad AP || adauria A || At quod ait
'dextra monstrat' ad auguria pertinet auium *Vrbinas* cf. *Arat. ed. Bekk.*
p. 49, 34 || uerba at-auium alieno loco stare uidit *Pareus* in notis mss.
in *Germanici Imp. Aratea* et infra post immortalitatem ponenda esse
censuit cf. de P. *Nigidii Figuli fragm. p. 10 sq.* || 10 *Nenodotus* P ||
11 *eotolus* AP || cf. de P. *Nigidii Figuli fragm. p. 10* || efficere AP ||
officere scripsi, cf. *progr. Posnan. p. 2* || huius modi opinionem P ||
12 natalem coni. *Hertzius* || *Zenodotus* autem *Aetolus* et *Diodorus*
aiunt nequē fabulis contendere huiusce modi subministrationem, ini-
tium enim omnium rerum Iouis. *Arati interp. lat.* || 13 ταῖν P || 14 non
AP || nos scripsi cf. *Arat. 5* τοῦ γὰρ καὶ γένος εἰμὲν || 15 anime A ||
16 aliqui demulum A || sciebat enim aduersarium *Arati interp. lat.* ||
aliquid malum *Pareus* || deo A || Dō P || deum ε || *Arat. 5. 6* ὁ δ'
ἥπιος ἀνθρώποισιν δεξιὰ σημαίνει ||

aduersus delicta 'lenem.' sed quoniam omnium in totum bonorum causast, rationabiliter et omnium parens adfirmatur et non solum hominum sed etiam deorum.

Cetera quae toto]

- 5 Hanc Hesiodus dicit Lycaonis filiam in Arcadia solitam cum Diana uenari et in montibus uagari, quae uitiata ab Ioue celauerit Dianam. quam grauidam nudam lauante cum aspexisset irata dea efferauit eam. et dum esset ursa Arcada esse enixam. Amphis comicus poeta refert Iouem
10 Dianae effigie transfiguratum in uenatione Callistum compressisse. tempore partus pleno cum uexaretur Dianae culpam indicasse. iratam Dianam in ursam transfigurasse. quae dum in montibus uagaretur, a quibusdam pastoribus comprehensam cum puero et perductam ad Lycaonem. post
15 tempus in Lycae iouis templo confugientem cum [eam] Arcas filius prosequeretur, ubi nefas erat intrare eam et ab Arcadibus utrique interfici possent, Iuppiter utrosque caeli astris intulit ursamque eam nominauit. Ouidius a Iunone ob pelicatum in ursam transfiguratam eam scribit. habet
20 stellas in capite septem et in singulis umeris singulas bb-

1 in Ioue ε || 2 causas & AP || causast scripsi || 5 praecedunt Germanici u. 17—64 in utroque codice || Catast. I mythogr. ed. Westerm. p. 239 Hygin. P. A. II 1 III 1 || Hanc i. e. ursam maiorem || hesiodus A || Hesiodus cf. Hesiodi fragm. ed. Markscheffel. p. 353 || dūcit P || licaonis P || solitū AP || solitam margo apographi Berolinensis || 6 ueneri P || 8 et ferrauit A || 9 es setenixa A || e& enixa P || esse enixam margo apogr. Berol. || Amphis cf. Meinek. fr. com. III p. 320 || poetare p A || poetā refert P || 10 effigiae A || oppressisse P || 14 compressā A || cumpressam mutat. in compressam P¹ || comprehensam margo apogr. Berol. || perducata A || perducta P || licaonem P || 15 lycei iouis A || liceiouis P || confugiens AP || confugientem Buhlius || 16 p¹sequeretur A || persequeretur P || uerba ubi-eam hoc loco delenda et post confugientem ponenda censeo || eam seclui || eam corr. ex eum P || cum ε || et addidi || 18 Ouidius Met. II 466 Fast. II 177 || 19 applicatū A || ob pelicatum P || in Vrbinas om. AP || transfiguratū A || & scribit A ||

seuras, [duas]) in armo unam, in pectore [unam] *duas*, in pede priore claras *duas*, in summa cauda claram unam, in uentre claram unam, in crure posteriore *duas* et in extremo pede *duas*, in cauda *tres*. fiunt *xxiii*.

Vr̄sa minor a pluribus Phoenice uocatur. ex eadem ⁵ ratione qua superior astris inlata beneficio Dianae. *hanc* prius, quod *Iouis* eam infamasset, efferasse. †quod cognita miseratam immortalitate donasse submutasse et aliam possuisse ursam, ut essent duo eius beneficia [duas ursas fecisse]. Aglaosthenes [inquit] autem in Naxiacis Cynosuram dicit ¹⁰ Iouis fuisse nutricem unam ex Idaeis nymphis. a qua in Cretae oppido Istoe, quam Nicostratus composuit, portum et circa eum locum Cynosuram appellatam. haec Cynosura fuit cum †Telchines qui dicuntur Curetes Idaei. Aratus Cy- nosuram et Helicen Cretensis Iouis nutrices fuisse dicit, ob ¹⁵ quod sunt caelesti honore donatae. habet stellas in ipso

1 *duas hic deleui et post pectore posui* || *unam deleui* || 3 *cruce P* ||
5 *Cat. II Hygin. P. A. II 1 III 1 fab. 177* || *phenice A* || *Cat. II 10:*
ἐτιμήθη δὲ ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος· γνοῦσα δὲ ὅτι ὁ Ζεὺς αὐτὴν
ἐφθειρεν, ἡγήρωσεν αὐτήν· ὕστερον δὲ σεσωσμένη (σεσωφρονισμένη
Bernhardy Eratosth. p. 118) λέγεται δόξαν αὐτῇ περιδεῖναι, ἀντιθεῖσαν
ἕτερον εἶδωλον ἐν τοῖς ἄστροις ὥστε δισσᾶς ἔχειν τιμὰς || 6 *ho-*
norata est a Diana propter praedictas ruinas. ignorans enim, quod
Iuppiter eam uiolasset, sicut iam antea dictum est, fecit eam agre-
stem. postea uero sentiens dicitur gloriam ei superponere adiciens
illi aliud signum inter astra ut duplices habeat honores Arati interp.
lat. || *inlata corr. ex inluta P* || *dianā A* | *hanc addidit ε* || 7 *pru-*
quam P || *Iouis addidi* || 8 *miserata AP* || */immortalitateⁱ/* *miserata*
A || *immortalitati P* || *submutasse corr. ex submutuasse A* || 9 *benefi-*
cio A || *benefitio P* || *beneficia scripsi* || *duas ursas fecisse deleuit ε* ||
10 *aglaostenens A* || *Aglaosthenes P* || *Agasthenes marg. apogr. Be-*
rolin. || *cf. fragm historic. graec. ed. Müller. III p. 293* || *autem inquit*
P || *inquit deleui* || 11 *ideis P* || *nimphis A* || 12 *istēquam P* || *Ἰστοῖς*
Cat. || *Ἰστοί ε* || *portus AP* || *portum scripsi ex Cat. καὶ τὸν ἐν αὐτῇ*
δὲ λιμένα || 14 *thelchinis Frbinas* || *Telchinis Buhlus* || *idei P* ||
Aratus u. 30 sqq. || *cynosura P* || 15 *nutricis A* || 16 *quos AP* || *quod*
margo apogr. Berol. || *honore donate A* || *donatae honore P* ||

latere **III** in quattuor angulis claras et in cauda claras **III**.
fiunt **VII**. sub eis maximum sidus apparet, quod uocatur
polus a quibusdam, circum quod putatur totus orbis uerti.
†praedicti autem duo reliqui uocantur choreutae. †decem
⁵ et **VII**.

Hic est amplissimus inter utrisque septentrionibus me-
dius positus. qui putatur hortorum Hesperidum custos fuisse
et ab Hercule interfectus a Iunone astris inlatus, quoniam
eum horti sui custodem posuerat. dicunt enim cum Iuno
¹⁰ Ioui nuberet auctore Pherecyde deos omnis ei munera at-
tulisse et Terram mala aurea cum ramulis suis attulisse
muneri, quae in hortis suis inseri iusserit. cum a filiis At-
lantis saepe uexarentur, custodem horti draconem adpo-
suisse, quem Hercules occiderit. hunc alii Iouem memoriae
¹⁵ uirtutis Herculis astris instituisse dicunt; *alii a gigantibus*
Mineruae obiectum, quem illa contortum caelo immiserit et
inter septentriones †conlocasse. habet stellas in capite claras
v, in corpore toto usque ad caudam complures. quae fiunt **XV**.

1 laterē **P** || clauda **P** || 2 maximis *corr. ex* maximum **A** || apparet
sydus **P** || 3 quo **AP** || quod *scripsi* || 4 praecedunt autem duae stel-
lae quae (qui) uocantur *suspiciatus sum* || uocantur *corr. ex* putantur
A || chore. utedecem **A** || ohore utedecem **P** || choreutae *scripsi ex*
Hygino: reliquae autem duae *χορευται* dicuntur quod circum polum
uersentur *cf. Herm. I 453 sq.* || duae et **VII** *suspicio* || 6 *Cat. III Hygin.*
P. A. II 3 III 2 || Hic i. e. draco || septentrionib' **P** || 7 inter ad po-
situs *referendum duco, nam tmesis est, ut mihi statuo; eadem de causa*
p. 71, 22 positus *addendum censui* || positus medius **P** || ortorum **A** || 8 in-
latus **AP** || quē **A** || qm̄ **P** || quoniam *scripsi* || 9 Dicit **AP** || dicunt
scripsi || dicitur ε || 10 phere cy.^{de}deos **A** || *Pherecyd. fragm. ed. Sturz.*
p. 133 || omnes **P** || attuliss& terram **A** || attulisse. Terram **P** || attu-
lisse et Terram *scripsi* || 12 munera **P** || q; in ortis **A** || suis Iuno
inseri ε || athlantis **A** || 13 sepe **A** || uexaretur **AP** || uexarentur *corrector*
apogr. Berol. teste ε || posuisse **A** *secundum Eyssenhardtii conlationem*
Kieslingianam || 14 cū Hercules **A** || 15 intulisse *apogr. Berol.* || alii
a gigantibus *addid. ex Hygino Schaubachius ego* || 16 mimerue **P** || con-
tortum **A** || celo **A** || inmiserit **P** || 17 locasse **P** || *exspectas aut immi-*
serit et conlocauerit aut immisisset et conlocasset || 18 oplures **A** ||

Haud procul effigies]

Hic est Hercules super anguem incumbens, claua reiecta, pelle leonis opertus. dicitur, cum ad mala aurea profectus esset, ut refert Panuassius Heraclea, serpens hortorum custos immensae magnitudinis insomnisque fuisse. qui cum Herculi obstiterit victorque maximo periculo Hercules abierit, Iouis hunc laborem memoriae dignum honorauit et utrosque sideribus intulit ita ut in certamine fuere eorum habitus: serpentis caput iam defectum, Herculem super genu prementem, altero pede caput calcantem, dextra manu claua tenta, sinistra leonis pelle obuoluta. habet stellam in capite 1, in brachio 1, in umeris singulis claras, in sinistro cubito 1, in ipsa manu 1, in ilio utroque 1: clarior in sinistra parte, in dextro femore 11, ἐπὶ γόνατος 1, in crure duas, in pede unam, supra dextram manum, quae appellatur claua, in leonina pelle quattuor. summa uiginti quattuor.

Haec corona dicitur esse Ariadnes. quam Liber astris

1 praecedunt Germanici u. 65—70 || 2 Cat. IV Hygin. P. A. II 6 III 5 Rabanus Maurus de computo LI tom. I p. 695 Mign.: deinde Hercules super anguem incumbens genu flexo claua reiecta pelle leonis opertus dicitur || Hic i. e. Engonasin || incumbens P || 4 panuassius A || scripturam Πανυασσις saepe inueniri obseruauit Bernhardy Gr. Litt. II p. 213 || cf. Panyasid. fragm. ed. Tschirner. p. 47 Meinek. Analecta Alex. p. 369 || hostorum P || custos A || 5 immense magnitudinis A || magnitudinis immense P || hercules P || obstiteret A || obstiterat P || obstiterit scripsi cf. progr. Posn. p. 3 Herm. I 454 || cui cum Hercules obstiterat u. m. p. [Herculis] ... ε || 6 herculis AP || ab ioue AP || abierit Iouis scripsi || maximū hunc A || 7 utrisque A || syderibus P || 9 defectum apogr Heinsian. ap. Schaubach. prog. Meining. 1833 p. 10 || caput erectum Schaubach. l. I || 10 altero decaput A || altero caput P || altero pede caput scripsi || claua dextra sinistra A || claua sinistra P || clauam ε || claua tenta scripsi || 12 humeris P || 13 illa utraque A || ilia utraque P || ilio utroque scripsi || 1 addidit Kieslingius ap. ε || femori A || femere P || 1 ex Catant. addidit ε || XIII P || XVIII Kieslingius || decem et nouem ε || 17 Herculis imagine interposita legitur scholion ad u. 71 pertinens in A, duabus lineis uacuis relictis in P || Cat. V Hygin. P. A. II 5 III 4 || arianes A || liberum AP || Liber scripsi cf. Herm. I 454 ||

intulisse, ut eius nuptias dei in insula Dia celebrarent, cogitans praeclaram facere, qua primum noua nupta coronata est. quam acceperat ab Horis et Venere. sed qui Cretica conscripsit refert cum Liber ad Minoem uenisset, ut eam
 5 uxorem duceret, coronam donum Ariadnae dedisse Vulcani opere confectam ex auro et gemmis. at eodem dono dicitur Thesea ex labyrintho liberasse. tali fulgore fuit. quae post astris adfixa, cum in Naxo utrique uenissent, signum amoris eius et crinis eius, qui fulget sub cauda leonis. habet stel-
 10 las corona viii in orbe positas, quarum iii clarae quae contra capud leonis sunt eius, qui est inter septentriones.

Tum fessi subter]

Hic est qui supra scorpionem stat tenens duabus manibus anguem. qui esse dicitur Aesculapius, rogatu Apollinis patris ab Ioue astris inlatus. qui ab eo fulmine erat
 15 interfectus, quod esset indignatus Iuppiter, eum arte sua rursus post obitum defunctis animas restituere ad uitam. cuius stella clarior est. habet stellas ipse xvii et anguis quem tenet stellas xxviii. habet stellas in capite claram
 20 unam. in singulis umeris claras, in singulis pedibus claras, in sinistra manu tres, in dextera quattuor, ex his duas in dextera manu claras, in cubitis singulis singulas, in singulis

1 ad *corr. ex* at *A* || dii *P* || 2 preclaram *P* || noua^η *P* || 3 acciperat *A* || ab oris *A* | aboris *P* || *Cat. XXVII, 14: 'Επιμενίδης ὁ τὰ Κρητικά ἱστορῶν* || 4 praefert *A* || libera *P* || minonem *AP* || 5 ariadne *AP* || vulgani *A* || 6 ab eodem dō *AP* || at eodem dono *scripsi* || 7 labyrintho *P* || tale *AP* || tali ε || 8 innoxo *A* || cum in Naxo ... ut eis qui uidissent signum amoris esset ε at *cf. Herm. I 454* || sionum *A* || 9 eius *corr. ex* εε *P* || crimen εε *AP* || crinis eius *scripsi* || 10 positus *P* || clare *P* || 11 caput *P* || draconis *legendum esse uidetur ex Cat. V οἱ κατὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ Ὄφειος τοῦ διὰ τῶν Ἀρχίων cf. Philol. XIII 660 adn.* || ei *P* || in *AP* || inter *scripsi* || septentrione *P* || 12 praecedunt *Germ. u. 70—89* || 13 *Cat. VI Hygin P. A. II 14 III 13* || hic i. e. serpentarius || 14 asclapius *P* || 15 inlatus *AP corr. ε* || 18 et in anguis *A* || xxiii *AP correxi ex numero infra posito* || 20 singulas pedibus *A* || 21 is *A* || 22 singulis cubitis *P* | in singulis genibus singulas om. *P* ||

genibus singulas, in dextro crure clariorem. summa xvii. serpentis in oreificio duas, in capite spissas quattuor. usque ad manum Asclepii aliae duae et ad manum est clarior. cum corpore Asclepii viii. in prima flexura iii et secunda flexura ad tertiam usque ad caudam sex. omnes serpentis 5 fiunt xxviii.

Hic ob magnitudinem in duo domicilia partitur. et enim aliud attendunt brachia eius, aliud corpus et cauda intelliguntur ad aculeum. hunc ferunt ex terra ortum summissumque, qui Oriona interficeret ob eius loquacitatem, quod ex 10 uenatione nullam se feram relinquere diceret. isque Oriona percussit et occidit. ob quod a Ioue astris inlatus est, ut eius naturam futuri homines intellegent. Nigidius ita dicit: scorpionem ad perniciem Orionis in insula Chio in monte Pelinaeo ortum uoluntate atque ope Dianae. nam quodam 15 tempore memorat is Iouem cum ceteris immortalibus apud Nisaeum regem Bisthoniurum hospitio dapsili copiosoque adfectu praeditos hilaritate constitisse in uno loco et in corio tauri, qui tum deis immolatus sit eorum gratia, minxisse eoque loco [in] corium terra obrutum, ex quo natus sit 20 Orion. quo ex facto adolescens digna deorum forma atque egregia uirtute incitatus immortalī memoria obtemperabat,

1 clariore *P* || xvi *AP* || 3 eius clarior *P* || 4 in prima addidi ex *Strozziano* || 5 ex *AP* || sex *marg. apogr. Berol.* || 7 *Cat. VII Hyg. P. A. II 26 III 25* || hic i. e. scorpio || domicilia *A* || 8 alii corpus *AP* || aliud c. scripsi cf. *Herm. I 457* || caudam *AP* || intelliguntur *P* || 9 obaculeum *A* || acbaculeum *P* || mortum *A* apud *ε* || submissumq. *P* || 10 ab eius loquacitate *A* || & ab ej loquacitate *P* *correxī ex Strozziano* || 11 hisque *P* || 12 percussus sit *A* || ut om. *A* || 13 cf. de *P. Nigidii fragm. p. 28* || 14 insulam *AP* || monte chaelippio *A* || monte chilippio *P* || in monte Pelinaeo *Rutgers uar. lect. p. 296* || 16 memoratis *A* || mortalibus *AP* || immortalibus *marg. apogr. Berol.* || 17 hospicio *P* || adfectos [praediti] *ε* || 18 praedito *A* || predito *corr ex preditu P* || praeditos scripsi || 19 eis *AP* || deis scripsi || sit addidi || gratia exisse *AP* || minxisse *marg. apogr. Berol.* || 20 lotium *A* || locium *P* || corio *AP* || corium scripsi || obrutum *P* || 22 egregia om. *P* || immortalia [memoria] operabat optemperabatque *ε* ||

quibus ortus dicebatur. nam cum in monte Pelinaeo uenaretur, inridens Dianam contemnebat, eius opera, quae in monte constituebat, obtereus. itaque Dianam misisse scorpionem qui Orionem uita priuaret et postea inpetrasse ut
 5 scorpios xii signorum memoria constitueretur. Iuppiter [memoria] porro Oriona uita priuatum sideribus constituit. scorpios habet stellas x et viii: in singulo cornu binas, primas maiores, insequentes *obscuras*, claram in ore unam, in fronte iii, quarum una clarior in media. in dorso iii clarae, in
 10 uentre duae, in cauda v, in aculeo duae. summa x et nouem. ex iis priores quae sunt in cornibus eius iii, duae clarae, duae obscurae, librae adsignantur, quae chelia dicuntur. stella autem una, quae est in ore canis, Sirius dicitur.

Ipsam Helicen]

15 Hunc dicunt Arcadem esse Iouis ex Callisto filium, quem Lycaon cum Iouem hospitio recepisset, infantem membratim lacerauit cum exitio Iouique in epulis posuit. quomque Iouis domum Lycaonis fulmine incendisset Lycaonemque in lupum uertisset, Arcadem autem compactis membris ad uitam re-
 20 duxisset, pastori cuidam dedit nutricandum. qui cum adulta aetate uenisset, matri inscius uim ferre uoluit. quos utrosque incolae Lycaeï montis cum occidere uellent, Iuppiter [utrosque] ereptos astris intulit. qui ut res gesta est ita manent illa ursae natura; ille impetum faciens, quem Boo-

1 celcinio AP || 2 contemnebat A || 3 obtereus contemnebat A || mississe A || 4 inpetrasse P || 5 memoria *deleui* || 6. orion nauita A || orion uita P || sideribus P || Scorpio P || 8 obscuras *addidi ex Cat. VII: οἱ δὲ δέυτεροι ἀναγοῖ* || clara & nos AP || claram in ore scripsi || 9 iamedia A || dorsū AP || dorso scripsi || 11 ex his P || 12 libre P || chelę adicuntur A || chelea dicuntur P || 13 que P || syrius P || 14 *praecedunt Germ. u. 90—95* || 15 *Cat. VIII. Hyg. P. A. II 4 III 3* || Hunc i. e. *arctophylacem* || archadem A || et AP || ex ε || 16 licaon P *etiam infra per i scriptum* || tūm P || hospicio P || 17 quamq. AP || quomque scripsi || 18 fulminis P || incendisse A || 19 archadem P || ad uitam om. P || 21 mari AP || 22 licaei P || uellet A || 23 utrosque *deleui* || 24 illorum AP || ille ε || inpetum P || botem P ||

ten Homerus uocat. arcturus est stella media. habet
stellas in dextera manu iii, quae non occidunt, in capite
unam claram, ex singulis umeris singulas, in mamillis sin-
gulas. lucidior est in dextra. sub mammam una obscura,
dextro cubito i clara. inter genua utraque una clara et
magna, quae est arcturus. in singulis pedibus singulas.
sunt numero xiii.

Virginis inde subest]

Hanc Hesiodus Iouis et Themidis filiam esse dicit no-
mine Iustitiam, quae cum mortalibus in terris morabatur.
uirorum aspectu se abstinere solitam, cum feminis consuetam
ludere. nondum inter homines nequitiam neque nauigationem
fuisse, sed omnis in terra moratos uitam agere consueuisse
aequitatemque eos praestitisse eo saeculo quod aureum dice-
batur. sed postquam minus aequi essent homines, minime
cum eis conuersatam. / postquam uero hominum mores in
deterius uersi sunt, in toto se e terris abstulit et in ea parte
caeli habitauit, qua et nunc moratur. | alii dicunt eam esse
Cererem, quod spicas teneat, alii Atargatin, alii Fortunam.
ob quam rem sine capite astris infertur. Nigidius de uir-
gine ita refert: uirginem Iustitiam dici siue aequitatem, quae
ab hominibus recesserit et ad immortales merito peruenerit,
cum inter mortales conueniret, omnibus locis conciliabilisque
solitam consistere et praecipere hominibus, ne temere ab
aequitate atque iustitia discederent. quamdiu mortales moni-

1. Version

2 dextra P || 3 singulis P || singulis singulas ε || 4 lucideor A ||
8 praecedunt Germ. u. 96—146 || 9 Cnt. IX Hyg. P. A. II 25 III 24 ||
Hanc i. e. uirginem || Hesiod. theog. 901 op. et d. 254 || dicit add. ε ex
Vrbm. || 11 consultam AP || consuetam marg. apog. Berol. || 13 omnia
terramorata AP || omnis in terra moratos scripsi cf. progr. Posn. p. 3 ||
alere AP || agere scripsi || consueuisse addidi ex Hygino || sed omnia
terram oratam edidisse quibus uitam alerent ε || 14 aequitatem P ||
eis A || eius P || eos scripsi || 15 minutae quiescent A || 17 sunt om.
A || aēris P || 18 numeratur A || 19 atargat in P || 20 ab A || 21 de-
dici A || aequitatemq. P || 22 recesserit (s in ras.) P || 24 precipere P ||

2. Version

tis oboedissent, tamdiu uitam sine cura ac sollicitudine fac-
turos. sed cum neglegentius aequitatem obseruarent in in-
sidiasque declinassent, cupiditate et auaritia alter alterum
deciperent, ab hominibus discessisse. digna caelesti numero
5 immortale praemium pietatis possedit. | sunt qui aliter memo-
rent. Erigonen Atheniensem Icarī filiam fuisse. quod cum
Liber inuentum suum uinum suauiate inter mortales in-
lustraret, ueritum ne, cum ciuibus suis obtulisset saporis
nobilitatem, ebrietatis iucunditatem arbitrarentur maleficium,
10 persuasit Icario amicissimo sibi ut is inferret in ciuitatem
quam uellet [hoc est uinum]. quod et libens amico Icarius
tulit et distribuit in Attice. hi capti nobilitate uini languore
subito uacillantes ueriti, ne non augendae uoluptatis sed mi-
nuendae ualetudinis esset sensus sibi sublatus, commoti uino
15 praecordiaque transpulsi Icarium interfecerunt. quod pro iu-
cundissimo praemio est adeptus contra morem. patris Erigone
commiseratur ululatu mortem, mortuum requirens. canis leni
uestigio eam accersitam ad patris corpus perduxit. quae
eius corpus sepelit ipsaque se in Hymetto monte contulit

1 obedissent AP || futuros AP || facturos Hertzius qui conferri iussit
Dirksen. manuale s. u. facere Sen. ep. 66 Grut. inscr. DCCCXXXVIII 12 ||
2 neglegentius corr. ex neglegentes P || obseruarent (ex ex corr.) P ||
in margo apogr. Berol. || 5 memorant P || 6 erigonen P || micari A ||
7 fortasse uinum uam uitem || mortalitates P || 9 aebri&atem iocun-
ditatis AP || ebrietatis iucunditatem scripsi || 10 inferre in ciuitatem
suam uellet ε || citatem P || 11 hoc est uinum deleuit ε || quod est A ||
animo AP || amico ε || 12 capite P || langore P || 14 ualitudinis P ||
id est sensum sibi sublatus AP || esset sensus sibi sublatus scripsi ||
[id est] sensum sibi sublatus *** ε || Eyssenh. sentirent uel tale ali-
quid excidisse censet. immo non ueriti sunt ne sentirent, sed senserunt ||
15 praecordia P || icarum A || ICarium ex corr. P || int̄ficerunt A ||
iocundissimo P || 16 contra corpus patris ε || 17 cummiserando A ||
commiserando P || ululatumortem mortem AP || commiseratur ululatu
mortem, mortuum scripsi cf. Herm. I 455 || canileni P || 18 tenens ueste
ε || accensam AP || accersitam ε || matris AP corr. ε || 19 ipsa quae
A || hymeto A || hyme^tcomēte P || contulit tibi. A || contulitibi. P ||

ibique sibi laqueo mortem adsciuit. tum dicitur Liber ab Ioue petisse, propter quod Icarius pater Erigones fuisset, siderum signis nobilitaretur. ad eaque uirgines Athenienses quotannis diem festum instituerunt aeoras, quas nos latine dicimus oscilla, ideo quia illam pendentem [qui] iactari ⁵ conspexerunt, quod est apud Graecos πέρεσθαι. ex quo factum est ut soli oscillo iactarentur homines. Icarius autem pater uirginis nominatur stella arcturus. quae cum exoritur spurcissimas tempestates mari terraeque efficit, quod meminit sibi pro beneficio exitium fuisse a mortalibus. ca- ¹⁰ nis autem Icarii qui ululans ante pedes pendens uirginis mortuus est astrum cyon nominatur, quam nos canis stellam nominamus. qui ob eandem causam quando exoritur summam pestilentiam mortalibus portat. uirgo figuratur stellis XVIII. *habet stellas* in capite obscuram nimis I, in ¹⁵ singulis umeris singulas, in sinistra ala obscuram, in dextra ab umero et ab ultima pinna uocatur protrigeter. in singulis cubitis singulas, in singulis manibus [in] ultimis singulas. in sinistra clarior quae uocatur spica. in tunica stellae obscurae VI, in singulis pedibus singulae. summa ²⁰ XVIII.

*oscilla
in uero w
silio*

*cf. Germ.
90 Hg*

*Virgo
in uel
cf. Germ. 140
cf. Germ.
97*

2 orionis P || 3 syderum P || nobilitaretur AP || ad ea quae A || ad ea Quae P corr. ε || 4 aras AP || aeoras Muncker. ad Hygini fab. 130 αλώρας ε || 5 oscilla addidit Munckerus cf. Seru. ad Vergil. Geo. II 389 || illa pendente P || qui deleuit ε || iacturi P || 6 grecos AP || ΦΕΡΕCEM ab altera manu lacunae inscriptum A || ΦΕΡΕCEAI P || πέρεσθαι legit in apogr. Berol., proposuit autem αλώρεσθαι Merkel. Quid. Fast. p. XCIII || 7 solioscillo A || soli delendum censet Muncker. || ¹icarius A || 9 terreq. A || effecit P || 10 exsitium A || ex sitium P || moralibus P || 11 icarius P || 12 cion P || ΚΥΩΝ ε || nominatus A || quod P || 13 qui exoritur A || 15 habet stellas addidi ex Stroz. || 16 humeris P || in singula ala obscuras suspicor || 17 humero P || ad (ab P) altera innauocatur AP || ab ultima pinna scripsi || ab ala extrema una ε || protrigetur P || 18 in deleuit ε || ultimis primis AP || ultimis singulas scripsi || singulae ε || 19 quod AP || quae ε || tanica P ||

Qua media]

Hi dicuntur Castor et Pollux fratres maxima concordia iuncti, ex quibus cum unus excidisset in pugna, quam adversus Athenienses gerebant, partem alternam immortalitatis accepit. quos Iupiter caelo intulit sideribusque. geminos nominavit. qui salutare sunt appellati. alii uolunt Zethum et Amphionem esse. ideo alter citharam habet. quorum prior habet stellas VIII. alter eorum propus appellatur. gemini figurantur stellis XVIII. is qui iuxta cancerum est
¹⁰ habet stellas in capite unam claram, in singulis umeris singulas claras in dextro cubito I, in eadem manu unam, in singulis genibus singulas, in pedibus singulis singulas. fiunt priores nouem. alter in capite I, in mammis singulas, in sinistro cubito II, in manu ultima I, in sinistro genu I, in
¹⁵ pedibus singulas. sinistro pede distans ultimo I quae uocatur πρόπους. fiunt x. duodecim inter signa haec sunt, sed in medio circulo aequinoctiali tropici hiemalis, qui notius appellatur, sita sunt. Nigidius deos Samothracas dicit, quorum argumentum nefas sit enuntiare praeter eos qui myste-

1 praecedunt Germ. u. 147 sq. || 2 Cnt. X Hyg. P. A. II 22 III 21 || Hi i. e. gemini || Ἕξ P || dicuntur corr. ex dicitur A || castor castor A || 3 excidisse A || 4 atanienses P || alteram AP || alternam ε || immortatis A || 5 accipit A || iuppiter P || syderib. q. P || 6 zephum AP || 7 citharam A || chitaram P || 8 cum AP corr. ε || tripus AP || propus Schaubachii ms. Lipsiens. || tropus legebatur in Vlitianis codicibus quatuor Hygini || tropus infra in Vrbinate || 9 gemini figura AP || g. figurantur stellis XVIII scripsi cf. progr. Posn. p. 4 || qui iuxta P || 10 habet stellas addidi || una clara A || singulos umeros A || singulis humeris P || 11 in eadem manu unam addidi ex Vrb. et Stroziano || 12 genibus singula A || singulas addidi || 13 in addidi || 14 in addidi || genus P || 16 nponoye A || ΠΡΟΠΟΥΣ P || duodecim autem signa A || duodecim signa P || duodecim inter signa scripsi cf. Herm. I 456 || 17 hiemalis quae A || hiemalisq. P || notia AP || qui notius scripsi || 18 nidiu AP || dicit addidi ex Stroziano || samothracas P || 19 aenumerare AP || enunciare Wölfflin. Ampel. p. IV || præereos P || ministeriis AP || mysteriis Cauchius apud Schaubach. ms. Lips. ||

riis praesunt. item dicit Castorem et Pollucem Tyndaridas
geminorum honore decoratos, quod hi principes dicantur mare
tutum a praedonibus maleficiisque pacatum reddidisse. et
quo in tempore nauigauerint cum Iasone atque Hercule ad
pellem inauratam auferendam multis laboribus tempestatibus
que conflictati, periculorum atque animarum experti, inpen-
dio potius quam libentius nauigantes laboribus liberare stu-
duerunt [auxilium ferre precantibus instituerunt]. itaque cum
ab Ioue sunt elati petiuerunt a patre sibi liceret in eo caelo
constitui, unde mortalibus auxiliantes prospicere possent. 10
quas ob res uenia data immortalis memoria locoque constituit
ut plerisque mortalibus [auxilantes] gratiam conspectus ex-
hibeant. sunt qui dicunt Herculem et Theseum esse qui
geminorum memoriam publicam possident ideo, quod duo
maxime dicuntur artissimi sodalitate parique industria at- 15
que egregia uirtute decorati sapientiaque ceteris mortalibus
praestantes. namque Hercules duodecim athlis perfectis,
quae ab Eurystheo sunt ei imperata, propter Iunonis Iouis-
que certationem mortalibus memoriam contentionis admi-

1 present *P* || Iter *P* || tindaridas *P* || 2 hii *AP* || 3 totum *AP* || a
marg. apogr. Berol. || malificiisq. *A* || reddisse *A* || 6 animorum *AP* ||
animarum *scripsi* || nimborum *ε* || 8 praecantibus *AP* || p. studuerunt *P* ||
auxilium — instituerunt *deleui* cf. de *P. Nigidii fragm. p. 23* || 10 gratia
conspectu liberantur *A* || 11 ueni ad *A* || uenit ad *P* || uenia data *scripsi*
|| 12 ut *addidit* *ε* || auxiliantes *deleui* || gratia conspectu *AP* || gratiam
conspectus *scripsi* || 13 liberantur *A* || praebent *P* || exhibeant *ε* || et
addidi || thesbium *A* || tesbium *P* || Theseum *Merkelius* || qui esse
genitorum (genitorom *A* teste *Kiessling*.) memoria populum possidere
AP || esse qui geminorum memoriam publicam possident *scripsi* cf.
prog. Posn. p. 4 || Theseumque esse geminos. eorum memoriam hunc
locum possidere *ε* || 14 hi quod *A* || id quod *P* || 15 maximej *P* ||
16 egregia *P* || decoratissima piaq. *A* || decoratissima pia quē *P* || deco-
rati sapientiaque *ε* || immortalib. restantes *A* || immortalib. restanti-
bus *P* || mortalibus praestantes *ε* || 17 athlis *AP* || perfectisq. ab *P* ||
18 eurysteo *A* || euristeo *P* || ei om. *P* || 19 mortali memoria con-
tentionis animantibus & putandę (putandę *P*) causa *AP* || mortali-
bus gloriam (memoriam *ego*) contentionis admirantibus [et] partem ea

rantibus [et] partem ea de causa partem ceteris hominibus auxiliandi gratia egregios memorandosque labores perpessus eximia nobilitate praeter ceteros est peruulgatus. eorumque alter est Iouis alter Neptuni filius, quorum non abest propinquitas.

Cancer astris positus esse dicitur beneficio Iunonis, quod, cum Hercules cum hydra ad fontem Laernium depugnaret, hic cancer Herculis pedem morsu deprehendit, ut Panyasis auctor dicit, quem iratus Hercules calcatum con-
 10 tribulauit. beneficioque Iunonis magnis honoribus decoratus XII signorum numero adnumeratur. sunt in hoc signo in eius testa aliae stellae, quas asinos appellant. Graeci enim ὄνους dicunt. quos Liber astris intulit. quod cum ab Iunone insania obiecta fugeret ad occasus, ut in Dodonaei Iouis
 15 templo responsa peteret, ut Filiscus refert, magnis imbris cum grandine ortis istac, qua transiturus erat inundata, detinuerunt iter eius asini ex contrario transeuntis per aquas. ex his uno insidens et ipse transuectus esse sine periculo insaniaque liberatus dicitur. uno itaque ex his fecisse, ut
 20 uoce humana loqueretur. alterum laboreauit. qui cum sensum accepisset [cum] paucum tempus, cum Priapo de mem-

de causa *Marquardtius* || immortali memoria contentionis aeternatus, purgandae *** causa atque ceteris ε || 2 auxiliandę *AP* || perpessos *A* || 3 pretar *P* || 4 Iouis om. *P* || 6 *Cat. XI Hyg. P. A. II 23 III 22* || 7 ydra *AP* || 9 paniasis *AP* || cf. *Tschirner. fragm. p. 44 Meinek. anal. Alexandr. p. 369* || 10 magibus *A* || 12 texto *A* || textu *P* || testa scripsi || stelle *A* || greci *AP* || 13 ONOIC *P* || 14 ut ultro in ex *Vrbm.* addidit ε || dodonai *A* || dedonaeiūs *P* || 15 magnus imber cum grandine ortus est cumque ε || 16 ortus esteaque *A* || ortus esteaque *P* || ortis istac qua scripsi || innudata detinerent inter eius asini (aseni *A* teste *Kiessling.*) *AP* || cum istac qua transiturus erat inundata detinerent, interueniunt asini conieceram || detinuerunt iter eius asini ε || 17 transientes *A* || 18 is *A* || est *AP* || esse ε || 19 is *A* || 20 alterum procreauit *Schaubach.* quod non intellego [alterum] cetera uita ε || 21 accepisse *A* || cum deleuit ε ||

bro naturali contendere coepit. Priapus compressum asinum
occidere uoluit. quem Iouis beneficio subtractum et pro eo
alterum subpositum occisumque. ambosque *Iouis* immortal
honore donatos astris intulit. est autem eis adpositum et
praeseptum. est et altera origo quae infertur aliis. cum
aduersus gigantas di bellum gererent, Liber et Vulcanus
et satyri asinis sedentes profecti ad pugnam. quod genus
inuisum gigantibus. magnam uocem cum audirent, territi
gigantes hac uoce fugerunt. ob quod sunt astris inlati et in
signo notabilis cancri positi, cuius cursus ad occasum ten-
dit. cancer habet stellas in pectore ii claras, hi sunt asini
— praeseptum autem ut nubes iuxta paret — in dextris
pedibus singulas. fiunt iii obscurae. in sinistris priores ii
clarae, in altero ii, in tertio i, in quarto extremo unam, in
ore i. in dextro cornu iii similes non magnae, in sinistro
ii. fiunt xvii. ex quibus super testam cancri sunt duae
clarae quae *ὄνοι* appellantur. quod autem nubium circa
eum uidetur praeseptum dicitur. asini autem stellas ha-
bent quattuor, duas claras, duas obscuras. reliquae fiunt
duodecim.

20

Qua media]

Hic notabilis et maximus inter signis est *positus* Iouis
beneficio, quod uirtute praeter ceteras bestias praecellat.
aliis placet, quod primus Hereulis labor esset, memoriae

1 Priapus *P* || comprehensum *P* || 2 beneficio *P* || suo tractum *AP* ||
subtractum scripsi || surreptum *ε* || 3 Iouis addidi || 4 eius *A* || 5 pre-
septum *AP* || 6 gigantas corr. ex gigantes *P* || 9 auoce *A* || fugie-
runt *AP* || 12 preseptum *AP* || in addidi || 13 priores *AP* suspicor in
sinistro primo pede cf. Hygin. *P. A. III 22* || 14 quarto addidi ex *Cat.*
XI, 17 ὁ μολὼς ἐν' ἄκρας αὐτοῦ τετάρτου || extremo minore i *AP* || ex-
tremo unam, in ore i scripsi cf. *Cat. XI, 16 Hygin. l. l.* in ore unam ||
15 non *AP* || magne *P* || 16 textum *AP* || testam scripsi || 17 clarae
om. *P* || *ONO·I·A* || *onoi* *P* || 18 preseptum *P* || 21 praecedunt *Germ.*
u. 147—156 cf. not. ad *Germ. Phaen. u. 147* || 22 intersignis *AP* || po-
situs addidi cf. *p. 60, 6* || 23 preter *P* || cellei *AP* || praecellat *Vrbi-*
nas || 24 labores sed *AP* || labor esset *ε* ||

honorificae traditum, ut ait Periandrus Rhodius. Nigidius refert, hunc leonem nutritum apud Lunam iussu Iunonis ad Herculis exitium demissumque caelo a Iunone in terram Arcadiam in regionem Nemeae. in qua speluncam esse, ubi hic leo uictus memoratur quae Amphidymon nomine fuerit. Hercules iussu Eurysthei interfecit eum cum Molorcho hospite suo, cuius clauam [quam] uiribus tributam tum principio est adeptus eaque leonem interfecit. itaque postea claua pro gladio, pelle pro scuto in reliquo tempore uti instituit et apud omnes mortales gratus ob uirtutem haberi coeptus est. Iunoni porro magis in odio peruenerat. qua propter leonem caelesti memoria dignari uoluntate Iunonis arbitrantur. plerique Nemeae gymnicos ludos ab hoc arbitrantur leone institutos. hic totus figuratur. leo habet stellas in capite tres, in collo II, in pectore I, in spina III, in cauda media I, in ultima cauda claram I, sub pectore II, in prioribus pedibus claram I, sub uentre claram I, in medio uentre claram I, in ischio I, in posteriore genu I, in propode claram I, summa XVIII. uidentur aliae iuxta caudam eius stellae obscurae VII, quae uocantur crines Berenices Εὐσεργέτιδος. dicuntur et earum uirginum, quae Lesbo perierunt.

1 honorifice AP || ait addidi || Periandrus AP || Ηεροανδρος (πρώτατος duo codd.) ὁ Πόδιος Cat. || Pisandrus Hygin. || nigius P || 3 dimissumq. AP || 4 archadiā AP || Achaia Pareus || Argolicam Merkel. l. l. p. LXXXVII Arcadiae adnumerat Nemeam Plin. n. h. IV 20 || 5 quia midymon (mon ex num corr. P) AP || Amphidymon Curtius Pelop. II 587 || Bembimon Grotius || Triton Pareus || Didymos Muncker. etiam plura attuli Nigid. frag. p. 25 || 6 hercule AP || euristhei AP || eum addidi || molocho AP || molocho Strozianus || 7 quam deleui || tum ex Ampelio II F. Bücheler. nou. mus. Rhen. XIII 183 || 9 ut A || 11 quam propter AP || 12 caelestia P || donari P || 13 cynicos A || cynnicos P || gymnicos Vrbinas || 14 institutus A nisi forte ex Stroziano scribendum institutum || 16 clara AP || in addidi || 17 clara AP || clara AP || 18 Inschium A || Inschiu P || in ischio scripsi ex Cat. XII ἐν τοῦ ἰσχύου || ppodam AP || propode scripsi || ἐν τοῦ ποδὸς ἄκρου ε || 20 εἴεπτε naoc A || ΕΥΕΠΣΕΝΑΟC P || Εὐσεργέτιδος Cat. || 21 iesbo AP ||

Est etiam aurigae]

Hic Erichthonius dicitur qui primus equos quattuor iunxit, quem Iouis miratus similitudinem Solis quadrigis fecisse et quod prius Panathenaea constituisset astris receptum memoriae tradidit habitu agitatoris. de huius initio deinde ⁵ *Euripides* refert Vulcanum Mineruam dilexisse et quae secuntur dum Erichthonius nasceretur. in hoc signo et capra est quae Iouem nutriuit itemque haedi eius filii. at Musaeus refert, datum Iouem infantem nutriendum Themidi. et Amaltheae Themis [amalthea] eum tradidit. haec fuit do- ¹⁰ mina caprae, quae ex ea Iouem nutriuit. esse autem hanc capellam Solis filiam, cuius aspectus tam atrox fuisse dicitur, ut Titanes eam timerent rogarentque matrem Terram, ut eam abderet. Terra autem in antro clausam Amaltheae tradidit custodiendam ibique Iouem infantem cum cura Amal- ¹⁵ theam educasse. qui cum esset iuuenis et contra Titanas inermis uellet pugnare, eius pellem dicitur arreptam pro scuto usum ea, quod semper Titanis agitata timori fuerit et quod dicebatur media pelle Gorgoneum capud habere. eo tutus tegimento alia caprae terga alia pelle tecta resti- ²⁰

1 praecedunt *Germ. u. 157—173* || 2 *Cat. XIII Hyg. P. A. II 13 III 12* || erichthonius *A* || erichthonius *P* || equos *IIII P* || 3 iunxit *A* || Hesiodus miratum ϵ || quadrii *A*¹ teste *Kicsling.* || prius *AP corr.* ϵ || 4 panatheneaea constituisset *A* || pannatheneaea constituisset (eae ut uidetur ex aa corr.) *P* || 5 tradit *AP* || tradidit *scripsi* || habitum *P* || initia *AP correxit* ϵ || 6 *Euripides* addidi ex *Cat.* || de *Euripide* cf. *Nauck. trag. gr. fr. p. 517* || 7 duerichthonius *A* || dum erichthonius *P* || 8 filii *A* || ut *AP* || at *scripsi* || museus *AP* || 9 datur iouem (*supra iterum* datur *scrips. A*²) *A* || Datur iouem *P* || dat Rhea ϵ || nutriendem (v et u *P*²) *P* || 10 amalthea deleuit ϵ || cum *A* || 13 terrae ut in *A* || 14 amatheae *AP* || 15 cum cura ematheae *B* || cum curematheae *P* || Curetes et Corybantes *Merkel.* || cum Amaltheam ϵ || cum cura Amaltheae *scripsi* cf. *Philol. XIII 662* || 17 acceptam *A* || accepta corr. ex accepto *P* || arreptam ϵ || 18 titana sagittator *A* || titanias agitator *P* || Titanis agitata *scripsi* || 19 quodicebatur *A* || quo dicebatur *P* || quod *scripsi* || media parte *P* || 20 aliusq. *A* || alique *P* || illius ϵ || alia *scripsi* cf. *Herm. I 457* || alii *P* ||

110 cf. *Robert. ex lat. textant. n. l. p. 18* cum u. 110.

tuit. uita et immortalitate donauit caelique astris intulit.
etiam aegiochus appellatur. alii dicunt agitatorem Myrtilum,
Mercurii filium, Oenomai aurigam, a patre astris inlatum.
habet stellas viii. ex eis quae capra dicitur stella i. in
5 sinistro genu eius clara. qui haedi dicuntur in sinistra
manu eius sitae stellae sunt duae. agitator stellas habet
v, capra i, haedi ii. fiunt stellae viii. habet stellas in ca-
pite i, in singulis umeris singulas. sinister clarior qui appel-
latur capra. in singulis genibus singulas. in manu ultima
10 ii. item in sinistra duae. hi uocantur haedi. summa viii.

Aurigae pedibus]

Hunc Iuppiter Neptuno fratri per gratiam dicitur ab-
duxisse. qui figuram tauri, sensum humanum haberet.
quem Iouis Sidonem misit, ut Europam Agenoris filiam ad
15 se portaret. is per pelagus Sidoniam uenit ibique Europam
inter aequales suas ludentem in templo Aesculapi conspexit
eamque repentino abreptu in dorso conlocatam suo deuexit
ad Iouem in insulam Cretam. ob hanc igitur causam Iup-
piter sideribus taurum dignatus est immortalique memoria
20 adfecit. haec Nigidius. Eratosthenes dicit bouem esse quae
fuit Io, cuius priores partes parent, reliquum corpus non
adparet. spectat autem orientem ob id ab Ioue honorata.

1 uitae etiam mortalitate *AP* || uita et immortalitate *scripsi* || cae-
loque *AP* || caelique *scripsi* || caeloque et ε || 2 & eius *A* || aiochus
AP || apallaturii dicunt *A* || apallatari idnt *P* || appellatur. alii dicunt
scripsi || appellatur id notat agitatore (lac. sign.) ε || 3 cenomai *AP*
|| 4 quae om. *P* || 5 quiēdi *P* || dicitur *A* || 6 sita *AP* || 7 Edi *P* ||
8 humeris *P* || 9 caprae *AP* || singulas manultima *A* || Itēr *P* ||
11 praecedunt *Germ. u. 174—183* || 12 *Cat. XIV Hyg. P. A. II 21 III 20*
|| Hunc i. e. taurum || frater *AP* || obduxisse *AP* || abduxisse *scripsi* ||
14 sydonem *P* || 15 sidoneam *A* || sydoniam *P* || 16 suos *P* || asco-
lapi *P* || 17 suo om. *P* || 19 syderibus *P* || 20 Hec *P* || eratastenes
P || Ionem esse quae fugit ε || 21 Io addidi ex *Cat. XII ἑτεροὶ δὲ φασὶ
βοῦν εἶναι τῆς Ἰοῦς μέμνημα* || cum *P* || priore parentes *A* || relicum
P || apparet *P* ||

in signo autem tauri frons cum facie Hyades uocantur. quas Ferecydes Athenaeus nutrices Liberi dicit, septem quod et stellae sunt. quae Dodonides nymphae uocantur. quarum nomina Phaesula et Ambrosia Coronis Eudora Polyxo Phaeo Thyene. quae cum a Lycurgo captiuitatem timentes fugerunt 5 Thebas, subito, ne ab Iunone aliquid paterentur, Iouis caelo inlatas sideribus honorauit. Hyadas appellauit, quod nascente Libero eas inuenerit. temporis signum posuit, quod sint pluuiiales. — ὕειν enim pluere est — et earum ortus imbres concitet. Musaeus ita refert: Hya ex Oceano procreauit 10 filias duodecim. ex quibus quinque stellis figuratas Hyadas, septem autem Pliades. his unus fuit frater Hyas, quem omnes sorores dilexere. quem in uenatu alii ab leone, alii ab apro interfectum dicunt. quae flentes eum obierunt, Pliades nuncupatas, alias Hyades. alii contra sentientes 15 dicunt, quod hoc signo largi imbres fundantur, quod ὕειν pluere dicatur, Hyades appellatas. alii ob eandem causam quae supra est, uelut quidam septentriones [id est] arc-

1 signū autem tauri. fros A || signū autem tauri fons P || in signo Vrbinas || quam faciem AP || cum facie scripsi || hiades P || 2 fericides P || atheneus AP || de Pherecyde cf. Sturz fry. p. 188 || dicit septem. quot ε || 3 que P || dedonides P || nymphe P || 4 phaesulaetambrosia A || psula & ambrosia P || cotoniseudora AP || polyxophriothenis A || pholixo phriotenis P || cf. Hygin. P. A. II 21: Ambrosia Eudora Phesyle Coronis Polyxo Phaeo Thyene || 5 lycurgo A || ligurgo P || captiuitate A || fugerent P || 6 subine A || 7 in latus A || syderibus P || hiades P || cf. schol. Arat. Bekk. 67, 7 ἡ δὲ παρωνομία ἐστίν, ὅτι τὸν Διόνυσον ἀνεθρόψαντο. Ὑῆς δὲ ὁ Διόνυσος. Phavorin. s. u. ταῦρος Eudoc. p. 407 οἱ δὲ φασὶ καὶ ὅτι Ὑάδες Βάκχαι, τιθῆναι τοῦ Διόνυσου, καὶ τὸν Διόνυσον Ὑῆν φασὶν ἀπὸ τούτων τινές || 8 eas in uerni temporis signum posuit ε || 9 yein A || yein (y ex u corr.) P || eorum AP || earum Strozian. || ortus in umbris A || concitat P || cf. Hygin. f. 192 || 10 ex ista refert A || thia ex A || hęc-tibi P || Hya scripsi ex Stroziano || Aethra Muncker. || haec Thia ε || 11 hiadas P || 12 hias P || 14 eum flentes P || 15 nuncupatas P || alii P || 16 yein A || yein P || cf. Tullius Tiro ap. Gell. XIII 9 || 17 dicantur AP || dicatur ε || hiadas P || alias AP || alii ε || 18 id est deleui cf. progr. Pozn. p. 5 ||

ton aut amaxam dicunt, ursa maior ab aliis, quod graeca lingua aretos siue amaxa dicatur. Myrtilus autem Hyades quinque filias Cadmi esse dicit. ⁷ habet stellas taurus in capite quinque, quae Hyades appellantur. reliquae xiii, ⁵ ab abscissioneque tauri usque ad rachin uocantur Pliades. sunt per stellas septem, quas dicunt Atlantis filias esse septem. ex quibus vi clarae sunt, una obscura; quod sex cum deis concubuerunt ex quibus iii cum Ioue. ex Electra Dardanum natum, Maia Mercurium, Taygete Lacedaemona. ¹⁰ cum Neptuno duas. Aleyone, ex [†]quis Hyrieus, Celaeno, e qua Lycus. cum Marte Sterope, ex qua Oenomaus. Merope cum Sisyphe. magnam apud homines dignitatem habent, quod omnibus horis significant. taurus non totus figuratur. habet stellas in [†]fronte utriusque partis. clarior sinistrae ¹⁵ id est in cornibus. in oculis singulas, in naso i. hae stellae v Hyades appellantur. in sinistro [†]cornu i, in dextro i, in ungula iii, in collo ii, in dorso iii. ultima clarior. sub uentre i, in pectore i clara. fiunt [†]xv. ab abscissione

1 uersa minus AP || ursa maior scripsi || 2 siue addidi || amata AP || amaxa scripsi || Myrtilus P || hades A || 3 cadmi P || caput eius A || caput ei P || 4 in capite scripsi ex Stroz. || reliquas AP || reliquae scripsi || 5 abscissioneq. P || taurusq. P || brachin AP || rachin scripsi, uide p. 77, 1 'quod uocatur rachis' || brachia ε || 6 anlantia A || atlindis P || esseptē ^{se} A || 8 eis AP || deis m. apogr. Berol. || eletra A || eieta P || dardanum (d ex t corr.) A || 9 nata mercurium AP || taygetem A || tyagetem P || lacedaemona P || 10 alcione P || hereus AP corr. ε || celaenoe quaticus A || celeoneque & tycus P || 11 cum artes terope AP || Asterope ε index || qua addidit ε || 12 sisypheona A || sysiptone P || cum Glaucō ex qua Sisyphe ε at cf. Hygin. P. A. II 21 p. 471 Stau. Meropen autem Sisyphe nuptam Glaucum genuisse || 13 oris A || honoribus ε at cf. Cat. XXIII 24 μετόρη δ' ἔχουσι δόξαν ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐπισημαίνουσαι καὶ ὄραν || non totus addidi cf. progr. Posen. p. 5 || 14 habet addidi || utpriusq. partisolarior A || in frontis utraque parte id est in cornibus singulas. clarior sinistrae. suspicor || 16 hiades P || in sinistro genu ε ex Cat. || in singulis genibus singulas Stroz. Vrb. || 17 dorso A || dorso om. P || 18 ab addidi ab scissione ε ||

tauri ad id, quod uocatur rachis, septem stellae, quas Atlantides appellant. quae non uidentur simul nisi sex: septima obscura.

Iasides etiam]

Hic in ordine quarto loco situs, quem septentrionalis ⁵ circulus occupat a pedibus usque ad pectus. reliquus medius est inter *arctici* et aestiui tropici circulum. ut Euripides dicit, hic Aethiopum rex pater Andromedae, cuius filia obiecta ceto a Perseo seruata eiusque causa et ipse pater sit astris inlatus beneficio Mineruae. Cepheus habet stellas ¹⁰ in capite claras duas, in dextera manu claram *ι*, in cubito obscuram *ι*, in sinistra manu claram unam, in sinistro umero unam; in cinctu tres obliquas, in dextra coxa *ιι*, in sinistro genu duas, in pede ultimo *ι*, supra pedem alias tres. fiunt ^{xvii.} hae autem in septentrionali climate positae sunt. ¹⁵

Qua latus ad flexum]

Hanc refert Sofocles praeposuisse formam suam Nereidibus, ob quod ira Neptuni ceto inmisso uastabatur eorum terra. expostulatamque Andromedam et ceto propositam.

1 uocantur *AP* corr. ε || atlantides *A* || 2 nisi si ex septima *A* || nisi ⁵ exseptima *P* corr. ε cf. *Cat. XXIII 17* οὐχ ὀρῶνται δὲ αἱ ἐπὶ αὐτῇ, ἀλλ' αἱ
ξξ || 4 praecedunt *Germ. u. 184—191* || *Cat. XV Hyg. P. A. II 9 III 8* ||
Hic i. e. *Cepheus* || *Schaubach. ad Cat. XV: quantum sidus est eorum,*
quae circa polum conspiciuntur, reliqua enim ursae et draco || 6 occu-
cupata pedibus *A* || 7 arctici addidi ex *Cat. cf. Herm. I 458* || aestiui
& tropici *P* || uterides *P* || 8 & ^hio pum *P* || obiect *A* || 9 si pater sit
P || beneficio *A* || 10 Cepheus hic posui || 11 dextera cepheus *A* || dex-
tera? cepheus? *P* || manum (altera m in ras.) *P* || 12 in om. *A* || si-
nistro *P* || humero *P* || 13 cinctum *A* || cincto (o in ras. ex um corr.) *P* ||
14 duo corr. ex duas *A* fortasse ex graeca scriptione δύο ortum || supra
pedem alitis ε || 15 haec *P* || posita *P* || hae - sunt delenda censet ε ||
16 praecedunt *Germ. u. 192—200* || 17 *Cat. XVI Hyg. P. A. II 10 III 9* ||
hanc i. e. *Cassiepiam* || sosocles *P* || *Cat. XVI Σοφοκλῆς ὁ τῆς τραγω-*
δίας ποιητῆς ἐν Ἀνδρομέδῃ cf. *Nauck. tragic. gr. fr. p. 124* || flammam
P || 18 inmissa ^o*P* || 19 expostolatamq. *AP* || p̄o *P* || prepositam *P* ||

ob quam rem longe habitus eorum diuersus est. id autem est Cassiepia in sella anachito sedens. habet in capite stellam claram 1, in singulis umeris singulas claras, in dextra mamilla claram 1, in dextro umero ad manum claram 1 magnam et clarae in sinistro femore 11 in genu claram 1 in basem sellae, in qua sedet, in utrisque angulis claras singulas. summa XIII.

Nec procul Andromedae]

Haec quoque in sideribus recepta dicitur beneficio Minervae, ut labor Persei aeternus pareret, manibus eius passis quem ad modum ceto fuit proposita. quae cum a Perseo esset liberata neque patri neque matri uoluit commorari, sed continuo cum Perseo Argis est profecta. ita autem Euripides profert. habet stellas in capite [stellam] splendidam
15 unam, in umeris singulis singulas, in dextro cubito 1, in manu claram 1, in sinistro cubito unam claram, in brachio unam, in cinctu tres, supra zonam quattuor, in genibus singulis claras singulas, in dextro pede duas, in sinistro unam. summa xx.

20 Andromedae radiat]

Hic dimidius est in priore parte parens usque ad umbilicum. Aratus dicit eum super geniculatorem situm. hunc

1 deuersus A || id est autem P || 2 cassiepia P || anachito P || 3 humeris P || in dextro — basem ita ex Strozzeno Vrbinate Hygino restituendum censeo: in dextro cubito 1, in dextra manu claram et magnam 1, in sinistra manu claram 1, in umbilico 1, in sinistro femore 11, in genu claram 1, in pede dextro 1 in basi || 6 stellae AP || sellae Vrbinate. || utriusq. P || 8 praecedunt Germ. u. 201—206 AP || 9 Cat. XVII Hyg. P. A. II 11 III 10 || Haec i. e. Andromeda || sideribus P || 11 ruit A || fuit (f ex r corr) P || 13 ita autem A || Ita ut P || 14 proferet A || stellam deleui || 15 singulas addidit ε || 1 om. P || 17 unam AP || in eodem (i. e. dextro) brachio claras 11 Strozzen. et Vrbinate. || supra — quattuor om. P || 20 praecedunt Germ. u. 208 med.—223 AP || 21 Cat. XXIII Hyg. P. A. II 18 III 17 || 22 dicitur AP || dicit eum scripsi || geniculatorem AP || super Heliconam fontem suspicor ex Cat. XXIII 9 Ἀράτος μὲν οὖν φησὶ τὸν ἐπὶ τοῦ Ἑλικῶνος εἶναι et ex Arati uetere interprete latino: aratus

dicat, qui Hippocrenem fecit. alii hunc Pegasus dicunt ad astra euolasse, posteaquam Belorofontem a se excusserit. Euripides Melanippen Chironis filiam esse astris inlatam [cum esset interfecta in Pelio monte eamque naturalem speciem conseruasse]. namque ab Aeolo [cum] conpressa grauida profugit ob pudorem Pelio monte. quam cum pater requireret, ne ei se offerret aduenienti, deorum misericordia uersa in equum puerum genuit. quam ob eius patrisque pietatem Diana astris intulit, unde Centauro non appareat. Chiron autem dicitur is esse. ideoque auersa caeli parte ab eo positam filiae effigiem, ut non agnosceretur. habet stellas in facie claras duas, in capite I, in coxa I, ad singulas auris singulas claras, in collo IIII. proximo capiti claram I in armo I, in pectore I, in umbilico ultimam claram I, in genibus prioribus duobus II, in ungulis singulis singulas. 15 fiunt summa XVIII.

Orbe suo spatia]

Hunc putant quidam esse qui Phrixum et Hellen Colchos

quoque ait super heliconem esse crinem (i. e. κρήνην) || usque ad umbilicum [dicitur] super geniculatorem situm. Aratus hunc ε || 1 hippocrenem P || nunc A || pegasium A || 2 uolasse P || beloro fonte nase A || beloro fontem a se P || Bellerophonem ε || excusserit P || 3 euripidem melanipen A || euripidem menalii pappen P || 4 cum esset bis P || cum esset — conseruasse deleuit ε || 5 nam cum qui AP || namque scripsi || namque cum ε || eoꝑ locum conpressa A || eolo cum cumpressa P || cum deleui || 7 ne ei se offeret add. A² || misericordiaduersa A || 8 equom (curr. in equam teste Kiesslingio) A || ob om. P || 9 pietate AP correxi || ad astra A || nomen appareat AP || non appareat scripsi cf. Cat. XVIII 20 ὅθεν τῷ Κενταύρῳ οὐχ ὀραντὴ ἔστι || 10 aduersa AP || auersa scripsi cf. progr. Pozn. p. 5 || caeli parte caeli A || 13 aures P || clara A || claram P || claram I scripsi || claram unam ε || 14 ultima clara A || 15 posterioribus AP || prioribus scripsi || 11 addidi || singulas ε || ungulis in singulis (ungulis .. in singulis teste Kiessl.) A || singulas addidit ε || 17 praecedunt Germ. u. 225—223 || 18 Cat. XIX Hyg. P. A. II 20 III 19 || Hunc i. e. arietem || phrysum A || phrixum P || hellencoloꝑhosportam A || ellen cole^{cos} hōs por-

portauit [pertulit]. Nebula eum his dedit aureo uellere cata
Hesiodum qui eos perferret. deinde iungit decidisse Hellen.
a qua Hellespontum dictum. quam Neptunum compressisse,
ex qua filios genuerit. Phrixum autem perlatus Colchos
5 [eius] arietem immolasse pellemque eius auream Ioui sa-
crasse. ideo eum *non* parere ait Ferecydes, quod deposito
uellere aureo in caelum sit receptus. habet stellas XVIII.
capud autem eius ad taurum uersum spectat. Nigidius
hunc arietem dicit ducem et principium esse signorum,
10 immortali autem memoria dignatum, quod cum Liber exer-
citus in Africam duceret aquarum inopia deminuebatur eius
multitudo. post deinde aliquot dies *aries* casu repentino
apparuit Liberumque et exercitus dux ad aquam diuinitus
perduxit. ab hoc facto Liber eum arietem Iouem Hammo-
15 nem appellauit eique fanum eo loco, quo reperta est aqua,
magnificum aedificauit [memorauitque] eumque [locum] in-
mortali nobilitauit honore. id fanum ab Alexandria iter
dierum nouem harenosum est. serpentium est multitudo.
quod ab harena Hammon eat nominatum. igitur propterea
20 *aries* dux aquae immortalis nobilitatus est *et* caeli sidera

tam *P* || 1 portauit [pertulit] *F. Bücheler. nou. mus. Rhen. XIII 184*
nisi forte scholiasta ut olim ego putauim unum Phrixum respiciens ne-
glegeret dixit portans pertulit i. e. tulit per terram et mare et per-
tulit cf. Senec. de benef. III 37 || nebulae isdedit A || nebulae dedit
P || Nebula eum his ε || cathesiodum P || 3 a om. P || helles pon-
tum P || nesium comyressum AP || Neptunum compressisse scripsi ||
4 Phrixum P || colchus A || 5 eius deleui || arietis P || sacras sed
ideo A || 6 non addidi || parere ut heracides AP || pallere ait Era-
tosthenes Büchel. ε || non parere ait Ferecydes scripsi ex Cat. XIX et
cod. S. Germanensi || 8 caput P || nigius A || cf. Ampel. l. m. II 1 Hyg.
fab. 133 || 10 donatum P || 12 aliquod P || aries addidi monente Bü-
chelero || causa A || 13 dux fortasse delendum || diuinitus corr. ex
diuinitatis P || 14 ammonem P || 16 memoriauitq. A teste Kiessling. ||
memorauitque et locum deleui cum Büchelero || 17 abē xandrea A ||
19 arena hammon P || 20 atq. AP || aquae scripsi ex Stroziano || a
Ioue Bücheler. || immortali honore idem || et addidi || sidera P ||

consecutus. cetera ut superius scripta sunt refert. aries
stellas habet in capite I, in naribus III, in collo duas, in
imo pede dextro I claram et in dorso quattuor, in cauda I
in imo pede sinistro I. fiunt XIII. conuertit autem capud ad
taurum. ipse autem signis adsignatur. 5

Est etiam propiore]

Hoc est super capud arietis situm. quod obscurum
esse dicitur. hoc ei Iuppiter signum posuit. alii dicunt
Aegypti esse effigiem stellis figuratam in tribus angulis id
est in trigono et Nilum inundationem facientem. habet 10
stellas III in singulis angulis singulas.

Stridentis auras niueus]

Hi sunt maioris piscis eggoni, cuius originem suo
loco dicemus. horum autem piscium singuli in diuersis lo-
cis siti sunt immutantes. quorum alter borius appellatur, 15
alter notius. habent inter se alligamentum continens
usque ad priores pedes arietis. borius piscis habet stel-
las XII, notius XV. linea autem qua continentur in partem
borii stellam habet III, in notii III, ad occidentem III. fiunt
stellae XXXVI. Nigidius hos dicit pisces in Eufrate flumine 20
ingentis magnitudinis ouum inuenisse, uoluentis eiecisse in
terram atque ita columbam insedissee et post aliquot dies

3 claram — sinistro in ima pagina addidit A² || 4 xvi P || caput P ||
5 adsequitur AP correxi || 6 praecedunt Germ. u. 234—242 AP ||
7 Cat. XX Hygin. P. A. II 19 III 18 || Hoc i. e. delto-ton || caput P ||
8 aliquid excidisse uidetur cf. Cat. XX λέγεται δὲ ἐκείνον ἀμαυρότερον
εἶναι, εὐσημον δὲ τὸ γράμμα ἐπ' αὐτοῦ κεῖσθαι ἀπὸ Διὸς τὸ πρῶτον
στοιχείον Ἐρμου θέντος lacunae || signum fecit ε || 9 aegyptii AP ||
11 singulis singulis singulas P || 12 praecedunt Germ. u. 243—247 ||
13 Cat. XXI Hygin. P. A. II 30 III 29 || Hi i. e. pisces || hii A (teste
Kiesl.) || maiores pisces AP corr. ε || ἐχγονοι ε || 14 dicimus A ||
15 inmutantes P || situm inmutantes ε || boreus P || 16 nocius P ||
continentē AP correxi, quamquam me non fugit quod adnotauit Haasius
ad Gregor. Turon. de cursu stell. p. 30, 15 || 17 prioris corr. ex priores A
|| boreus P || Boreus P || 19 borei stell III P || 20 xxvi P || Nigidius
cf. Ampel. II 12 || 21 uoluentes P || 22 columba A || aliquod P ||

exclusisse deam Syriam. quae benignissima maximeque mi-
sericors multa quae ad homines pertinebant [quae ad utili-
tatem hominibus uterentur ea] dicitur inquisisse. quae quom
Iouis saepius a Mercurio laudari [nominarique se saepius]
5 audiret, quod in deos religiosa, in hominibus officiosa dili-
genter fuerit, rogata ab Ioue, quid sibi obtanti tribui postu-
laret, illa ait, piscis, qui suam originem seruassent, ut in-
mortali praemio adficerentur. itaque Iuppiter in XII signis
siderum splendore decōrauit, unde hodieque Syri neque hos
10 pisces edunt et columbas deorum postestate decorant.

Tantus ubique micat]

Ex Danae et imbre aureo natus Perseus. qui missus
a Polydecte, rege insulae Seriphi, ad Gorgonem interficien-
dam. qui accepit talaria et arpen a Mercurio. per aera uec-
15 tus est. Aeschylus harpen adamantinam a Volcano dicit eum
accepisse. Gorgonum custodes fuerunt tres uno oculo inter
se communicantes seruarent *ut* uigilias. Persea autem inter
traditionem oculum intercepisse et in Tritona lacum deie-

1 quae post pertinebant *positum hic conlocui* || benissima *A* || be-
nignissimam *P* || maximaeque *A* || 2 multa *hic posui monent* *Büche-*
lero || pertinebat *AP* || quae multaeque quae (quaemulta quaeque *P*)
ad utilitatem (*ex corr. P*) hominibus uterentur *AP* || multaeque quae ad
homines pertinebant [quae ad utilitatem hominibus uterentur] ea dicitur
Bücheler. || quae — ea *seclusi* || 4 Ioui *AP* || nominarique se saepius
deleui || 5 qd' est *A* || homines *Bücheler*. || 6 ob tanti *A* || optanti *P* ||
postulare *A* || 7 illi *A* || pisces *P* || seruarent *P* || 8 premio *AP* ||
9 syderum *P* || undēq. *P* || syrine quos *A* || sirene hos *P* || 10 dicunt
P || 11 *praecedunt Germ. u. 251—254* || 12 *Cat. XXII Hyg. P. A. II 12*
III 11 || danea *A* || daneam *P* || imbre auerronatus *A* || imbream uerro-
natus *P* || p sidus *P* || 13 polyteote *A* || polideote *P* || insulae seripehi
A || insulēripe *P* || 14 quae accepta talaria *A* || Quae acceptata *liaria*
P || qui accepit talaria *scripsi* || arpena *AP* || aerem *ε* || 15 aescylus
harnada mantina maoulcana *A* || Aescilus ardamantinam a uulcana *P* ||
hanc arpen *ε* || Aeschylus *cf. Nauck. fr. p. 65* || dicieum *A* || 16 custo-
dem *P* || ferunt *AP* || fuerunt *scripsi* || inter se uno oculo *P* || 17 ser-
uare *ε* || ut *addidi* || p se *AP* || introductionem *AP* || inter traditionem
scripsi || 18 lacu *AP correxi* ||

cisse. qui cum Gorgones dormientes inuenisset, capud Medusae abscidit, tum pectori Mineruae imposuit. ob quod a Minerua astris inlatus. habet stellas in utrisque umeris singulas claras, in dextra manu claram unam, in manu sinistra, in qua putatur tenere capud Gorgonis, tres, in uentre unam, in dextero latere claram unam, in genu unam, in pede unam claram, in sinistro femore claram unam, in tibia duas, in sinistra manu unam, circa capud Gorgonis claras tres. summa [†]uiginti nouem. capud autem et arpe singulis stellis *non* notantur, per caliginem uix uidentur. 10

Sidera communem]

Pliades sunt per stellas septem quas dicunt Atlantis filias fuisse VII. ex quibus sex clarae sunt, 1 obscura. cum deis concubuerunt, ex quibus tres cum Ioue. ex Electra Dardanum *natum*, Maia Mercurium, Taygete Lacedaemona. 15 cum Neptuno duae: Alcyone ex [†]quibus Hyrieus, Celaeno ex qua Lycus. cum Marte Asterope, ex qua Oenomaus. Merope cum Sisyphe. magnam apud homines dignitatem habent, quod omnibus horis significant.

Tempora laeua]

20

Haec nono loco posita est lyra Musarum, quam initio

1 caput *P* || 2 cum *AP* || tum *ε* || pectore *P* || minerue *A* || inposuit *P* || 3 est inlatus *P* || in singulis humeris *P* || 4 singulas *om.* *P* || 5 caput *P* || 6 dextera *AP* || laterē *A* || 8 duas *mutat.* in duo *A* || caput *P* || 9 arpes *AP* || harpe *ε* || 10 non *addidit* *ε* || notatur *AP* || 11 *praecedunt Germ.* u. 258—269 || 12 *Cat. XXIII Hyg. P. A. II 21 III 20* || stellas *corr.* ex stelle *P* || 13 clares *A* || obscuram *A* || 14 diis *P* || concubuerint *A* || eledra *A* || 15 bardanum *A* || *natum addidi ex fabula de Hyadibus cf. p. 76, 9* || taygeten *A* || Tiageten *P* || lacedemon *AP* || Lacedaemonem *ε* || 16 duo *APε* || alchione *AP* || qua *Vrbinas* *ε* || ereus *A* || hereus *P* || celeno *AP* || 17 exqualicus *P* || saterope *A* || ex qua Oenomaus. Merope *om.* *A* || cenomaus *P* || 18 magna *A* || 19 omnibus *A* || hom. nibus *P* || honoribus *AP* || horis *Schaubachius ego cf. Herm. I. 458* || 20 *praecedunt Germ. u. 273—277 AP* || 21 *Cat. XXIV Hyg. P. A. II 7 III 6* || Hec *P* || non *AP corr. ex Cat. ε cf. Schaubach. ad Cat. XXIV p. 102: ἐννάζη nullum admittit sensum* ||

fecit Mercurius de extensa testudine et de Apollinis bouum
cornibus intenditque chordis septem Atlantidum numero.
quam postea Apollini datam alii Orpheo dicunt, Calliopes
Musae filio. chordas viii fecit a numero Musarum. qui tan-
5 tam mollitudinem eius expressit, ut ad cantum saxa arbores
ferasque mulceret traheretque. qui cum ob coniugis Eury-
dices desiderium ad inferos descendisset *et* quae ibi essent
animaduertisset, negligentius Liberum colere coepit solem-
que Apollinem dixit esse *†*eis adsidue nocte in Pangaeo
10 monte ascendens, ut orientem solem uideret, unde surgeret.
Liber indignatus misit bacchas, ut Aeschylus scribit, quae
eum membratim discerpere. recollectis membris *Musae eum*
sepelierunt in *†*Lesbiis montibus eiusque lyram Musaeo de-
derunt Iouemque rogauere, ut eius memoriam astris inferret.
15 habet stellas in utrisque pectinibus singulas, in cacumine
chordarum singulas, in umeris singulas, in fundo unam, in
dorso unam. fiunt viii.

Aut medii fulgoris]

Hic est cygnus, in quem ferunt Iouem se transfigurasse
20 et transuolitasse in terram Atticam Rhamnunta ibique com-
pressisse Nemesem, ut ait Cratinus tragoediarum scriptor,

1 mercurios *P* || extensitudine *AP* || extensa testudine *ε* || 2 cordis *P* ||
atlantidā *P* || Atlantiadum *ε* || 3 data malior pheo *A* || 4 numusarum
P || 5 multitudinem *AP* || mollitudinem *ε* || 6 trahereq. *A* || euripidices
AP || 7 discendisset *A* || *et addidi* || esse *A* || esset *P* || essent *scripsi* ||
quam ibi esse *ε* || 9 dicit *AP* || esse. eis *P* || *post* Apollinem *lacunae*
signum posuit ε, *post esse suppleri uelim* et maximum ex deis *cf. Cat.*
XXIV 10 τὸν δὲ Ἥλιον μέγιστον τῶν θεῶν ἐνόμιζεν εἶναι || adsidue *A* ||
assidue *P* || pangeo *A* || 11 bahcas *AP* || aeschylus *A* || aescilus *P* ||
Aeschylī Bassaridibus adtribuit Nauck. fr. trag. gr. p. 7 || 12 discerpere
AP || discerpere *scripsi* || *Musae eum addidi cf. prog. Posn. p. 6* ||
13 lezbiis *A* || lezbiis *mutat. in lezbiis P* || Libethris *suspico ex Cat.* ||
14 rogauerunt *P* || 15 utraque *AP corr. ε* || 16 cornearum *A* || cornae-
rum *P* || cordarum *Vrbinas* || *†* humeris (*corr. ex numeris*) *P* || 18 *praecedunt*
Germ. u. 281—283 || 19 *Cat. XXV Hyg. P. A. II 8 III 7* || cignus *P* ||
transfigurassae *A* || 20 attigar hamnum tui *AP corr. ε* || compressisse
P || 21 scriptoremq. *A* || scriptorq. *P* || scriptor eamque *ε* ||

eamque edidisse ouum, unde nata sit Helena. sed quoniam Iuppiter rursus in caelum in cygnum transfiguratus se receperat, ut fuit pennis tentis, simulacrum eius sideribus reliquid. habet stellam in capite claram 1, in alis utrisque quinas, in corpore 1, in cauda 1, quae est amplissima. fiunt 5 omnes XIII.

Oceano mersus]

Hic nomen accepisse dicitur, quod eius exortu imbres plurimi fiant. quidam uolunt Ganymedem eum esse. quem figuratum in ministerium oenochoi et quod imbris infundit 10 suo sidere nectar dici. habet stellas aquarius XVIII, sed fusio aquae fit ex stellis XXXI, ex quibus duae clarae sunt, reliquae obscurae. Nigidius hydrochoea siue aquarium existimat esse Deucalionem Thessalum, qui maximo cataclysmo fertur relictus cum uxore Pyrrha. et posteaquam se 15 et uxorem suam in terra relictos sensit orbitatemque uastitatis miseratus ab immortalibus precari coepit, ut aut et ipsi interirent aut hominum genus restitueretur, Iuppiter responsum ei per sortem indicauit, uti lapides quos ante se reperissent post se iactarent. reuersi itaque quosquos Deuca- 20

1 nata corr. ex natus A || 2 cignum P || fuerat P apud ε (?) || 3 tentus A || utentus P || tentis scripsi || simul acrum A || a syderibus P || 4 habens A || alisq. P || 7 praecedunt Germ. u. 287 sq. || 8 Cat. XXVI Hyg. P. A. II 29 III 28 fab. 154 || Hic i. e. aquarius || ex ortu A || 9 ganimedem P || 10 mistrum A || ministrum P || ministerium scripsi || imbres AP || imbris scripsi || 11 sydere P || post sidere lacunae signum apud ε || 12 aque A || extellis A teste Kiessl. || clares A || clare P || 13 reliquae A || obscurae addidit ε || hydrochoia A || hidrochoia P correxi || 14 thesalum AP || cataclismo P || 15 uxoriae pyrra P || post eam quam A || 19 relictus A || censuit AP || sensit apogr. Berol. teste ε (?) || orbitatisquae uastitatisq. A || orbitatemquae uastitatisq. P || orbitatemque uastitatis conlatio Heinsian. apud Schaubachium || 17 immortalitatib. A || precari AP || coepit corr. ex cepit P || et om. P || 18 interire^{nt}cepi P || 19 & AP || ei scripsi || repperissent P || 20 post reiactarent A ||

lion misit uiri fiebant, quot Pyrrha feminae. quo pacto rursus
hominum genus esse natum, ex quo graece laoe homines
uocarentur. ab antiquis quidem dici Aristaeum Apollinis
filium. quare nobilitatem possidere. quem Apollo fertur ex
5 Cyrene procreasse, quam compressit in monte Orpheo, qui
Cyrenis appellatur. Aristaeus dicitur omnibus modis artibus-
que adfinis fuisse, quibus artibus ceteros homines ad bonas
fruges utilitatemque perducebat. isque cum caniculae signum
pestiferum oriretur et statim praesentes fructus lacerarentur
10 interciderentque homines aut diuturnis morbis aut pestilen-
tia, res diuinas maxime Ioui parenti Neptuno aliis tempe-
statibus et uentis summa diligentia precans faciebat, ne pa-
terentur genus hominum indignis calamitatibus addici. factum
est, ut ab his inpetrari possit. itaque uenia data constitutum
15 est ab immortalibus, uti post caniculae exortus [stellae]
uenti perflarent circiter dies xi eiusque pestilentiae uim ab-
sciderent. quapropter Aristaeus dicitur a diis splendido
loco dignatus esse. aquarius habet stellas in capite duas
obscuras, in umeris singulas utrasque amplas, in sinistro
20 cubito unam claram, in dextro cubito 1 et in manu 1, in
mammis singulas, in dextro crure 1 in pedibus singulas cla-

1 quod AP || quot scripsi || pyrra P || femine P || rursum P || 2 ē
senatum A || est natum P || grece P || luoe P || 3 aristem A || ari-
stheum P || 4 filium aquarii Bücheler. || nobilitate AP correxi || 5 cyr-
rena A || cyrreanea P || procreare AP || compressit P || 6 aristheus
A || Aristheus P || omnibus P || 7 ceteri AP corr. Vrbinas || 9 per-
stiferum A || presentes P || 10 diuturnis P || moribus AP || morbis scripsi
|| aut pestilentia bis P teste ε || 11 rei diuine AP || res diuinas scripsi ||
iouis parentem AP || Ioui parenti scripsi || 12 praecans facebat A ||
parentur A || 14 ab iis A teste Kiessl. || inperari A || quod uerba fac-
tum — possit in fr. Nigid. p. 41 exciderunt, iam dudum animum meum
anxit || constitutum et ab AP || 15 immortalibus P || p AP || post Büchel.
|| exortum idem || stellae deleui auctore Bücheler. || 17 aristheus P ||
alii AP || a diis scripsi || splendide & loco AP || splendido loco scripsi
|| splendidae stellae loco Bücheler. || 19 singulis A || 20 una clara A ||
in hic in infra addidi || et om. P || 21 post crure septem stellarum enu-
meratio excidisse uidetur ||

ras. summa xviii. sed aquae fusio fit ex stellis xxxi, ex quibus clarae duae, ceterae obscurae.

Capricornus ^{hae} similitudinem Aegipanos habet. ab eo enim est factus. habet posteriorem partem piscis, sed priorem caprae cornua habentis. hunc honorem adsecutus ⁵ dicitur, quod cum Ioue esset nutritus. Epimenides dicit, in Ida utrosque nutritos et ad Titanorum bellum cum Ioue profectum. uictorque Iuppiter astris eum intulisse *dicitur* quod eius opera dei armati essent, item matrem eius capram. et quod cochlon inuenisset in mare, ideo piscis cauda ¹⁰ esse notatum. habet stellas uiginti sex. Nigidius de capricorno sic refert: immortalis honore donatum, quo in tempore Typhon in monte Tauro speluncam haberet et Aegyptum incoletet. immortalis consilium habuisse, num possent ei ob-
sistere, cum eis consilium Pan daret, si neque terras relin- ¹⁵ quere uellent neque Typhonis inmanitati resistere possent, ut consulte figuras inmutarent, in quam quis uellet seu bestias seu uolucres piscem pecudem, dum tempus ad ulciscendum se ostenderet. namque terras relinquere non dari potestatem immortalibus, considerare autem cum sceleribus eius ²⁰ indignum deorum potestatis, sed ratione impios poenas pen-

1 quae *A* || qua *P* || aquae *Strozzian.* || e^f fusio *P* || extellis *P* || 2 clare *P* || 3 hae om. *P* || hae similitudinem *A* || sane similitudinem *Vrb.*

Strozz. fortasse legendum Capricornus hic est. || habeo *P* || 4 pescisse priorem *A* || piscis sed priora *P* || 7 idaustrosq. nutritero *AP* *correxe- runt Strozz. et Vrb.* || attitanorum *A* || 8 quem uictor — intulisset *ε* || dicitur addidi || 9 operam *A* || Itē matēreius *P* || 10 quodicholaon *AP* *ex Cat. xόγλον corr. ε* || 11 notantum *P* || 12 quod *P* || tempore *P* *teste ε* || 13 psycho *A* || phico *P* || speluncam (n *inras.*) *P* || 14 conhabuisse (*teste Kiessling.*) dum *A* || conhibuisse dum *P* || consilium habuisse num *Merkel.* || 15 possint *AP* || panderet *AP* || Pan daret *Merkel.* || 16 pythonis *A* || phitonis *P* || inmanitatis *A* || possint *AP* || 17 inconsulte *AP* || ut consulte *scripsi* || 18 pecudem *A* || 19 ostendere *A* || 20 immortalum *AP* || immortalibus *Merkel.* || configere *AP* || consi- dere *Merkel.* || 21 poeni splendore *AP* || poenas pendere *Merkel.* ||

dere diuini consilii. itaque immortales mutatis figuris ignoti Typhonis ante oculos crebro uersabantur, unde adhuc multas bestias pro deis obseruant coluntque Aegypti. eo Typhon conuenit et neminem deorum ibi uidet aduersari sibi
 5 met, uacuum terram cognouit dominantibus. arbitratus deos se ueritos fuisse propter metum dominabatur et inperitus fortunae uarietatem et periculi instantis magnitudinem. nam post xviii dies, ut dicitur, consilio deum repentino a dis discerptus. ob id factum hodie quoque in Aegypto hos dies
 10 xviii festos perpetuos quodannis instituerunt. in quibus diebus si *quid* nascitur amplius quam eos dies non uiuit. Typhon interficitur in templo [†]Aegypti Memphi, ubi mos fuit solio regio decorari reges, qui regna ineunt. ibi enim saceris initiantur. primum, ut dicitur, satis religiose tunicatum
 15 tauro, quem Apim appellant, iugum portant, quem deum maximum Aegypti existimant. *et eum* per uicum unum *quemque* perducentes, *ne*, labore periti [existimentur] humanae necessitatis, [ut] crudelius quāe sub eis sunt abutantur, deducuntur a sacerdote Isidis in locum, qui nominatur adytos,
 20 et iure iurando adiguntur neque mensem neque diem inter-

1 inmortales *P* || ignotis *AP* || ignoti *Merkel*. || 2 tiphonis *P* || 3 baestias *A* || diis *P* || aegyptii *P* || 4 sim& *A* || 6 seueritos *AP* || inparatus ad fortunae uarietatem *Merkelius* quem olim secutus sum, at 'arma uirumque peritus' ex Ausonio (epigr. 137, 1) et 'nil iam mihi noui offerri pote, quin sim peritus' ex Plauto (*Pers.* 270) laudari monuit ε || 7 uarietate *A* || 8 consilium *AP* || consilio *Merkel*. || ad his *P* || discertus *A* || 11 quid addidit *Merkel*. || Phytō *P* || 12 Apidis *Iablonski Panth. Aegypt. II 2 t. II 210 Mommsen. röm. Chronolog. p. 253 adn. 17* || 13 decorati *AP* || decorari *Vrbinas* || 14 ⁱⁿut dicitur *A* || relegiose *A* || tunigatum *A* || tunicatum *P* || 15 portare *AP* || portant *Merkel*. || 16 aegyptii *P* || uicumq. unum *A* || u Cumq.uum *P* || et eum per uicum unum quemque *Büchel*. || 17 ne addidi || existimentur *deleui* || 18 ut *deleui* || crudeliusq. *A* || amputantur *P* || deducuntarq. *A* || 19 sacerdoti *A* || eisidis *AP* || isidis *Strozzianus* || eius dei *Bücheler*. || notatur adytos *AP* (notatur ex notatur ortum puto) || nominatur adytos *Vrb. Strozz.* || uocatur ἄδυτος *Haupt. ap. Momms.* || 20 intercalandum iurarent quem in *AP* || intercalatu-

calaturos se neque festum diem inmutaturos, sed ccclxv peracturos, sicut institutum sit ab antiquis. deinde alterum illis iusiurandum imponitur, sementim per terram aquamque custodiendam comparandamque. tum demum diademate inposito potiuntur Aegyptiorum regno. sed ut illo reuertamur, unde 5 digressi sumus, igitur dii immortales posteaquam Typhonem digna poena adfecerunt, quamquam consilio sine turba tumultuque interfecerunt, Pana sancta astrorum memoria decorauerunt et ei nomen Aegipana inposuerunt, quod cum ceteri se in bestias conuertissent, Pan se in capram trans- 10 figurasset oppidumque magnificum in Aegypto aedificauerunt idque Paropolin nominauerunt. capricornus habet stellas in singulis cornibus singulas, in naso i claram, in capite ii, sub collo i, in pectore ii, in pede priore i, in summo pede i, in dorso vii, in uentre v, in cauda ii claras. sunt 15 in summa xxiii.

Et cum terrores]

Hic sagittarius. quem quam plures centaurum putant, alii negant, quod quadrupes esse non uideatur, sed

ros se neque Mommsen. || 1 inmutaturosed A || 2 ita ab AP || sit Mommsen. || aliter AP || alterum Büchel. || aliud Merkel. || illius AP || illis Merkel. || 3 imponis A || inponis P || imponitur scripsi || imponunt Merkel. || statim AP || sementim Mommsen. || statum Merkel. || 4 comparandam qui A || comparandam. Qui P || comparandamque Mommsen. || deumum P || 6 immortales P || 7 sed ideo poena AP || digna poena Wölfflin. de L. Ampelii lib. mem. p. 27 || affecerunt P || quâq. AP || quamquam scripsi || nam Panis consilio e || quamq. — interfecerunt deleri uoluit Bücheler. || 8 Pana in margine cod. A infra positum hic conlocuui || Pana pro sancta coniecit Bücheler. || 9 aegyptii pana (pana in margine A repetitum) AP || Aegipana Merkel. || 10 ceteris si P || pansa A || 12 ibiq. P || capricornis A || 13 caput P || 14 in addidi || lacunae signo posteriore uel tale aliquid post pede excidisse significauit e cf. contra Strozianum: in summitate ipsius pedis i || 17 praecedunt Germ. u. 291—314 || 18 Cat. XXVIII Hyg. P. A. II 27 III 26 || sagitta AP || sagittarius Vrb. Strozz. || 19 quadrupe A || uideantur P ||

stans hipēs sagittetur neque centaurus ullus sagittis usus
est. hic autem homo equinis pedibus est et caudam habet
ueluti satyri. hic dicitur Crotus, Euschemus Musarum nu-
triciis filius, ut Sositheus tragoediographus refert, inhabitasse
5 Heliconā, qui sagittarius uenatu uitam exigeret. at is quia
inter Musas saepius moratus plausu cantus earum distingue-
bat id est ad pedem manibus plaudebat t̄quem alii time-
rent, hunc Musae beneficio Iouis astris intulere. cuius ar-
tes mortales mansere plausus et sagittari. sub hoc sita est
10 nauis. habet sagittarius stellas xiii et nauis vii. Nigidius
de Croto eadem dicit, sed non conuersatum Musis, sed cum
illae cantus chorosque celebrarent, hunc procul abditum
repentino plausu ad pedem ferientem oblectasse canentes.
ob hoc eum ab Ioue immortalī memoria earum rogatu do-
15 natum, quod esset nutricis earum filius, Oceani nepos. alii
eum Chironem esse dixerunt, Saturni et Philyrae filium,
qui iustissimus maximeque pius atque hospitalis esset. a
quo Aesculapius medicinam, Achilles citharam, tin astrolo-
gia, Hercules litteras didicisse dicantur, propterea deorum

2 aequinis AP || 4 tragoediographus AP || refer AP || 5 adqui AP ||
qui scripsi || sagittarium AP || sagittarius scripsi || uena AP || uenatu
Vrb. Stroz. || exigeretatis t̄atis A || exiger aetatis P || qui AP || quia
scripsi || 6 eorum AP correxi || 7 quem alii timerent AP || quod alii
imitarentur Schaubach. || quae arriderent ε || 9 sagittarii P || 11 cro-
tone AP || Croto ε || aeadem P || multis AP || musis Vrbinas Stroz-
zianus || 12 ille AP || chorus q̄ A || corosq. P || 13 oblectabat (post
oblectabat decem fere litterarum lacuna A) AP || oblectasse scripsi,
nisi forte ex Vrbinate oblectare scribendum et solitum addendum est ||
14 ab A || immortalī P || datum AP || donatum Vrbinas || 16 cum AP ||
eum ε || cyronem P || dicerent AP || dixerunt ε || filōre P || 17 qui ad-
didi | quod ε || iustissimōs P || plus AP || pius ε || 18 aesco lapius P ||
medicina A || medicāna P || medicinam scripsi || cythara A || cithara
P || citharam scripsi || in astrologia AP in particula in herois alicuius
nomen latere et astrologiam scribendum esse puto || 19 herculus AP ||
post Hercules lacunae signum ε || dedicisse A || didiciss& P ||

numero uidetur esse relatus. sagittarius habet stellas in capite duas, in acumine sagittae duas, in dextro ancone unam, in manu unam, in uentre unam elaram, in dorso II, in cauda unam, in genu priore unam, fiunt summa XI. in summo pede unam, in posteriore genu unam. fiunt XIII. 5 nauis autem VII stellae reliquae sub crure similes sunt posteriorum, quae non ostenduntur, quod centaurus duplex sit.

Vnguibus innocuis]

Haec esse dicitur sagitta Apollinis, qua Cyclopes interfecit eos qui Iouis fulmen fecerunt, quod eo telo Aesculapius filius eius a Ioue esset interfectus. quam sagittam astris inlatam memoriam uirtutis suae reliquisse. habet stellas quattuor, in summo I, in medio I, ultra duas in fundo sagittae. 15

Aquila haec est, quae Ganymedem rapuit in caelum Ioui ministrum. est enim ea et signum Iouis, quod sola auium solis radiis non terreatur. namque ita est spectans ad orientem pennis tensis. Aglaosthenes dicit, Iouis cum ex Naxo aduersus Titanas proficisceretur et sacrificium faceret, 20 aquilam ei in auspicio apparuisse. quam bono omine acceptam tutelae suae subiecisse. habet stellas III. ex his media clara est.

2 anchone P || 5 summa A || 6 semper (semper linea transfixo) A || VIII P || reliquae addidi || sub crure unam A || sub crure I P || similes sunt addidi cf. progr. Posn. p. 7 || 7 posteriorem A || qui AP || quae Vrbinas || 9 praecedunt Germ. u. 318—320 || 10 Cat. XXIX Hyg. P. A. II 15 III 14 || quae AP correxit ε || cyclopes P || 11 fulmem A || aesculapius P || 13 relinquisse A || 14 duo A || 11 P || 16 Cat. XXX Hyg. P. A. II 16 III 15 Lactant. de falsa rel. I 11, 64 cf. Philol. XIII 665 || ganymedem A || gannymedem P || 19 Aglosthenis A || Aglosthemis P || Iouem AP || Iouis scripsi nisi forte hoc loco ex Cat. XXX 21 quaedam excidisse statuendum est || 20 naxo corr. ex nata P || titanis cum proficisceretur P || 21 homine A || animo P || omine Buhlins, haut scio an pro bono omine legendum sit || 22 tutelae A || heis P ||

Sidera quae mundi]

Hic causam talem habet cur astris sit inlatus. Neptunus cum Amphitritem diligeret uxoremque habere *uellet* et illa intellexisset, confugit ad Atlantidem, ut suam uirginitatem ⁵ custodiret. quae cum se oculisset, multos misit qui eam peterent, inter quos et delphinum. qui cum circa insulas Atlantides rimaretur, repperit eam nuntiauitque Neptuno. quam ille persuasionibus ad suam perduxit uoluntatem delphinoque maximos honores in mari tribuit, quem et ¹⁰ astris intulit consecrauitque et ipse in manu sua habere instituit, ut Artemidorus refert. habet stellas *viii* indeque musicum signum dicitur, quod numero Musarum stellas habet: in ore *i*, in lofia *ii*, in uentris pinnulis *iii*, in dorso *i*, in cauda *ii*.

¹⁵ Tale caput]

Hunc Hesiodus ait Neptuni et Eurypyles filium, cui donum datum, ut supra fluctus ambularet ueluti super terram. qui cum Chio uenisset, Meropen Oenopionis filiam compres- sit. quem Oenopion ob iniuriam excaecauit et finibus suis

1 *praecedunt Germ. u. 324—327* || 2 *Cat. XXXI Hyg. P. A. II 17 III 16* || HIC corr. ex HNC A || Hic i. e. *delphinus* || quor A || aūstris P || 3 diligeret bis P || uxorem quam A || quem (uxorem om.) P || uxoremque scripsi || haberet AP || habere uellet scripsi || 4 confugiit (ex P?) ε || 5 niltus AP || multos scripsi ex *Cat. XXXI 8 πολλοὺς ὁ Ποσειδῶν ἐξέπεμψε μαστιγῶς* || Neptunus *Vrbinnus* ε || 6 raperet P || raperent ε || delphinum A || urca A || urcas P || circa *Vrbinnus* ε || 7 plantides AP || athlantidis *Strozzianus* || Atlantides ε || nunciauitq. P || 9 delphino P || maximas A || maximo P || in astris P || 10 procreauitq. AP || consecrauitque scripsi || 11 artemmidorus AP || in libris quos de amore fecit *margo apogr. Berolin. cf. Cat. XXXI 16 (ἐν) ταῖς περὶ Ἐρωτος αὐτῷ πεποιημέναις βίβλοις* || 12 ducitur A || stellam habet A || stellas ab& P || i om. P || folia A || filia P || lofia scripsi ex *Cat. XXXI 18 ἐν τῇ λοφιᾷ* || in *λοφιᾷ* ε || 15 *praecedunt Germ. u. 331 sq.* || 16 *Cat. XXXI Hyg. P. A. II 34 III 33 fab. 196* || Hunc i. e. *Orionem* || euripyles A || euripides P || *Εὐρύαλης Cat.* || Euryales ε || 18 filiam bis A || 19 excaecauit AP ||

expulit. ipse cum Lemnum uenisset, Vulcani auxilio usus, dedit ei [†]caballum qui eum ferret. qui cum ad ortus Solis uenisset, a Sole dicuntur ei lumina restituta esse. uersus ad Oenopionem, qui cum a ciuibus *in* terram absconderetur, Orion desperata eius inuentione Creta est profectus. ibi ⁵ cum inmodicum uenaretur et a Diana et Latona corripere-
tur, ait se nullam feram in terris relicturum. Tellus indig-
nata scorpionem extulit inmani magnitudine, qui poenas magniloquentiae eius exigeret. Orionem ob uirtutem Iouis astris intulit. idem rogatu Dianae et Latonae scorpionem ¹⁰ caelo inter astra ^{xii} locauit. quorum contra magnitudinem stellae quoque eorum amplissimae sunt. ceterique auctores de eis idem proferunt. Aristomachus ait [†]caubrisa quendam Thebis uoto petisse, ut filium haberet, penes quem Iouis et Mercurius et Neptunus in hospitio deueniunt inperauerunt- ¹⁵
que ei hostiam deiceret, uti filius nasceretur. cuius pelle [bouis] detracta dei in eam urinam fecere iussuque Mercurii terra obruta, unde supra dictus sit natus quem Oriona appellauerunt. inlatus a Ioue astris. similem originem refert Hesiodus. hic latine iugula appellatur, quem ad modum et ²⁰

1 expulsi^t A || 2 caballum AP || Cedalion^a schol. Sangerm. Schaubachius ego || quo cum ε || hortus P || 3 a corr. ex & A || luminaria P || 4 acibus^{vi} P || in addidi || 5 opion AP corr. ε || desperata P || uentione AP || inuentione Vrbinas || Cretam ε || Creta retinui cf. supra Chio p. 92, 18 in Naxo p. 62, 8 || 6 in modicum ueneraretur P || ad A || ab P || dianę latona AP || Diana et Latona ε || 7 feram corr. ex feras P || 8 intulit P || in tali AP || inmani ε || magnitudinem P || 9 Orionem om. P || 10 latone A || 11 inalter P || astris A || 13 de eisdem AP || de eis idem scripsi || de eis haec ε || praeferunt A || Aristomachus A || caubris aquendam A || caubrisa quendam P || causam, Hyriea Merkel. || Hyriea ε || 15 inospitio A || in hospicio P || deuenirent P || inparaueruntq. AP || 16 ostiam A || 17 / de bouis / pelle A || bouis deleuit ε || dein eam A || 18 obrupta P || supraductus P || orion AP || 19 inlatone in A || inlationem in P || inlatus a Ioue scripsi || lacunae signum fecit ε || originem A || 20 hesidus A || iugala A || hic latine etc. cf. Varro L. L. VI 3 Isid. de n. r. XXVI 8 Beck. ||

apparet stellis figuratus VIII. Orion habet stellas in capite
III claras, in singulis umeris singulas claras, in dextro cu-
bito I obscuram, in ipsa manu I, in balteo III, in enchiridio
III claras, in genibus singulas claras, in pedibus singulas.
5 fiunt XVII. †ut iuga II et temos II singulas claras. omnes
reliquae X stellae obscuriores. fiunt stellae XVII. aeternae
balteus eius et gladius esse existimantur.

Cum tetigit solis]

Hunc dicunt custodem datum Europae una cum dra-
10 cone. quae utraque postea Minos accepit. eadem postea ob
medicinam Procridi muneri ab eo data, quae postea Cepha-
lus utraque possederit, uir Procridis. quem cum ad Thebas
adduxisset ad uulpem, quae Thebanorum agros infestabat —
huic enim cani fuit fatum, ne ab ullo posset interfici, item
15 fuit et uulpi — Iupiter uulpem in lapidem conuertit, canem
in caeli astris intulit. cuius exortus origine continetur tali,
ut Amphianus tragoediarum scriptor refert. cum subito ho-
minibus segetes delinquerent, illico missus legatus canis ad
Oporam. cum uidit eo tempore tempestiuam esse, adamauit.

1 figuratis AP | figuratus ε || Orion hōrion A || 2 humeris P || in
addidi || dextro humero P || 3 obscur A || bēlteo A || baltheo P ||
echiridion AP || enchiridio ε || 4.5 singulis sunt XVII P || singulis
singulas ε || 5 XVI A || et iugum II et temo II ε || 6 relique A ||
reliq. P || 7 baltheus P || 8 praecedunt Germ. u. 336—340 || 9 Cat.
XXXIII Hyg. P. A. II 35 III 34 || Hunc i. e. canem || eurupe P || una
corr. ex uno A || cum dracone μετά τοῦ δράκοντος legebatur in Cat.
ante Koppfersi emendationem ἄκοντος || 11 procridemuneri AP || Pro-
cridi Vrbinas || caphalus A || 12 possiderit A ante corr. P || cumq.
athebas (thabas A¹ teste Kiessling.) A || Cephalus ad Thebas ε || 13
qu&hebanorum P || 15 uulpis AP || uulpi apogr. Heins. ap. Schaubach.
prog. Meining. 1832 p. 4 || Iuppiter P || 16 caelo in astris A || caelo
astris P || caeli astris scripsi || caelo astris ε || orige P || 17 am-
phiam AP || Amphyanus Vrb. cf. Meineke com. gr. III 320 hist. crit.
p. 404 || Amphion ε || sub hominibus stellae relinquerent locum AP
|| subito hominibus segetes delinquerent, illico scripsi cf. progr. Poss.
p. 7 || 19 doloram corr. ex dolorem A || doloram P || Oporam Meinek.
fr. com. gr. III 320 || tempestiuam corr. ex temptatiuam P ||

qui cum flagraret amore nec posset frui, magis asperius urebatur. at homines calamitate accepta deos adiutores inuocare coeperunt. tunc Aquilo misit filios adulescentes, qui Oporam cani traderent. ipse flatu suo canis ardorem sedauit. qui flatus etesiae dicuntur. amoris autem memoria remansit: eo tempore, quo Opora [id est pomatio] est, eum oriri feruentissimum. quae autem est stella in capite eius Isis dicitur, quam quidam Sirium dicunt ab ardore. alii autem hanc esse dicunt Orionis canem eumque omnibus feris imitem fuisse cum Orione sideribus collocatum. habet 10 stellas [†]xx. sed canis habet stellam in lingua [†]i, quam caniculam appellamus, claram, in armis singulis singulas obscuras, in pectore duas, in pede priore [†]iii, in uentre [†]ii, in sinistro femore [†]i, in extremo pede claram [†]i, in cauda [†]iiii. fiunt [†]xx. situm signum inter hiemalem tropicum et arcti- 15 cum subterraneum, quod notium uocatur. quae est in lingua eius canicula dicitur.

Sic utrumque oritur]

Hic dicitur Orionis canem fugere uenantis. nam cum,

1 amorem *AP* || amore *Vrb* || 2 ad *AP* || calamitatem *P* || accepti *AP* || accepta *Vrb*. || et inuocare *P* || 3 adulescentes *P* || 4 operam *AP* || saedauit *P* || 5 & aesiaie *AP* || moris *AP* || amoris *Strozz.* et *Vrb*. || 6 opera *AP* || id est pomatio *deleui* || pomatioe seu moriri *A* || pomatio esumoriri *P* || pomatio est eum oriri *scripsi* || quo homines aestu mori frequentissimum *ε* || 8 quidem *A* || syrium *AP* || odore *AP* || ardore *ε* *cl. schol. Ap. Rhod. II 517 cf. Ideler, Sternn. p. 240* || 10 initem *P* || habet stellas (stell *P*) xx. sed *AP* fortasse legendum: canis habet stellas xx. habet stellam || 11 stell *P* || 12 clarā *P* || post claram addunt *Strozz. et Vrb*. in collo [†]ii || 13 priore priore *P* || in pede priore sinistro [†]iii, in dextro [†]i *Str. Vrb.* || 14 extremo *corr. ex dextro P* || 15 hiemale *A* || hyemalē *P* || tropico & arctico subterraneo (subterraneo *A* teste *Kiessl.*) *AP* correxit *Vrb*. || 'subterraneus autem uocatur circulus, quod illa sidera definit, quae proposita aliqua poli altitudine nunquam ex horizonte emergunt' *Schaubach.* || 16 nocium *P* || 17 dicur *A* || quae — dicitur *deleuit ε* || 18 praecedunt *Germ. u. 342 sq.* || 19 *Cnt. 34 Hyginus P. A. II 33* qui eadem exhibet, *id. III 32* || Hic *i. e. lepus* ||

ut oportebat, eum uenatorem finxissent, uoluerunt etiam *hoc* significare aliqua de causa. itaque leporem ei ad pedes fugientem finxerunt, quem nonnulli a Mercurio constitutum dixerunt eique datum praeter cetera genera animalium, ut
 5 *alios pareret*, alios haberet in uentre. qui autem ab hac causa dissentiunt, negant [oportere] tam nobilem tamque magnum uenatorem, de quo ante in scorpionis diximus signo et postea in ipsius figura dicemus, oportere *finxi* leporem uenari; Callimachum quoque accusari, quod, cum
 10 Dianae scriberet laudes, eam leporino sanguine gaudere et eos uenari dixerit. itaque Oriona cum tauro decertantem fecerunt. leporis autem hanc historiam memoriae prodiderunt: aput antiquos *in* insula Lero nullum leporem fuisse, sed ex eorum ciuitate adolescentulum quendam studio [†]ge-
 15 *neris inductum* ab exterae gentis finibus leporem feminam praegnantem *adtulisse* et ad eius partum diligentissime quae opus essent administrasse. itaque cum peperisset compluris eius ciuitatis ad *idem* studium incidisse et partem pretio *partem* beneficio mercatos [esse] omnes lepores alere coe-

1 ut *addidi ex Hygino* || finxisse *AP* || finxissent *Hygin.* || hoc *addidi ex Hygino* || 2 qua de causa *ε* || leporem *corr. ex laporem P* || eius *P* || 3 figientem *A* || 4 isque *AP* || eique *Hygin.* || propter *P* || lepore genera *AP* || cetera genera *Hygin.* || 5 alios pareret *addidi ex Hygino* || ut [†]alios *P* || 6 oportere *deleui* || 7 magnā *corr. ex magne P* || de *om. P* || scorpione *A* || scorpionē *P* || scorpionis *Hygin.* de hoc loco cf. *progr.*

Posnan. p. 9 || dicimus *A* || dicimus *P* || 8 oportere *A* || fingi *addidi ex Hygino* || 9 Callimacum *corr. ex Callimatum P* || accusare *A* || accusare *P* || 10 scribet *A* || eum *A* || eius *P* || eam *Hyginus* || leporinē *P* || 11 deos *AP* || eos *Hyginus* || *Callimach. hymn. III 2 τῇ τόξα λαγωβολίαι τε μέλονται* || 12 storiā memoriē *A* || memoriā memoriē *P* || 13 apud *P* || in *addidi ex Hygino* || 14 adulescentulum *A* || studio Veneris *ε* || 15 inductum *addidi ex Hygino* || exteris *AP* || exterae *Hygin.* || 16 pregnantem *AP* || adtulisse *addidi ex Hygino* || 18 idem *addidi ex Hygino* || partem pretio (*pr&iō A*) beneficio (benefitio *P*) *AP* || partem pretio partem beneficio *Strozianus* || 19 esse *deleuit ε* || laeborea *A* || coepisset *A* || cepisset *P* || coepisse *Hyg.* ||

pisce et ita non longò interuallo tantam magnitudinem leporum procreatam, ut *tota* insula ab eis occupata uideretur. quibus cum *ab hominibus* nihil daretur, in semina eorum impetu facto insulam calamitas adfixit. [†]totius consilium ciuitatis, uti uix eos ex insula abigerent. itaque postea leporis ⁵ figuram in astris constituisse, ut homines meminissent, nihil *esse tam* his exoptandum in uita, *quin* si insolenter utantur, *ex eo* plus doloris quam laetitiae capere posterius cogantur. stellas habet in oculis singulas, in corpore duas, in extrema cauda ¹, in posterioribus pedibus singulis singulas. fiunt ¹⁰ septem.

Vt cum decurrens]

Haec beneficio Mineruae astris inlata quaeque prima nauis ab ea fabricata dicitur et uocalis fuisse, exemplar posteris nauibus futura. quam non totam caelo figurauit, ¹⁵ sed a gubernaculis usque ad malum, animi aequitatem nautis factura. habet stellas [†]xxvi, in puppe iii, in catastroma v, in malo summo iii, sub carina v, summa xvii.

Diuerso posita]

1 tantam *P* || leborum *A* || 2 ita insula *A* || ut insula *P* || tota *ad-*
didi *ex Hygino* || ab eis *om. P* || ab hominibus *addidi ex Hygino* ||
3 uacaretur *ε* || 4 impetu^s *A* || in p^u *P* || adfix^{ix} *AP* || *post adfixit*
aliquid excidisse uidetur cf. Hyginus: quo facto incolae calamitate ad-
fecti, cum fama forent oppressi, *communi consilio* totius ciuitatis uix
denique eos ex insula abegisse dicuntur. || *totius* consilium ciuitatis
fuit, ut [ex] eos ex insula abigerent *ε* || 5 uti ex eos ex singula *A* ||
uti ex eos^{ex} singula *P* || uti uix eos ex insula *scripsi ex Hygino* || 6 con-
tulissent *AP* || constituisse *scripsi ex Hyg.* || contulisse *ε* || 7 esse
tam et quin *addidi ex Hygino* || inuitasiinso^{pl}enter *P* || utantur ius
A || utantur, ius *P* || 8 ex eo plus *scripsi ex Hygino* || e^{et}itiae *P* ||
9 stelt *P* || 10 singulas singulas *P* || 12 *praecedunt Germ. u. 347—355*
|| 13 *Cat. XXXV Hyg. P. A. II 37 III 36* || Haec *i. e. nauis* || quē
quae *A* || 14 fr^ubricat^u adicitur *P* || 16 a *addidi* || ma^lmalum *A* || ae-
quitasⁿ nauis futura *AP* || aequitatem nautis factura *scripsi* || 17 ca-
tasroma *A* || catas^rrema *P* || *ἐν τῇ καταστροφῇ Cat.* || 19 *praecedunt*
Germ. u. 359—362 ||

H aec est cui Andromedae proposita erat, quam Perseus interfecit. cuius ut memoria actus maneret, ab Ioue astris inlata est. habet stellas XIII, in cauda claras II et a cauda usque ad flexus eius V, sub uentre sex. fiunt XIII.

5 Planxere ignotis]

Huius initium ad pedem Orionis sinistrum est. qui cata Aratum Eridanus uocatur sed nullum exemplum proferentem. aliis placet aequius eum Nilum appellari, hic enim unus a meridie fluit et subest etiam eius stella, quae Canobus
10 appellatur, qui contingit gubernaculis Argo. quo nullum sidus inferius treparet, ob quod terrestris uocatur. habet stellas primo flexu tres, secundo tres, in tertio usque ad nouissimum septem, quae dicuntur ora Nili. summa stellae tredecim.

15 Infimus hydrochoos]

Hic est qui maior *piscis* uocatur, quem dicunt aquarii fusionem urnae ebibere. hic prima memoria *κατὰ Βαμβύχην* fuisse fertur, in quod Derceto *decidens in piscem* est

1 *Cat. XXXVI Hyg. P. A. II 31 III 30* || Haec i. e. *pristis* || preposita *P* || quem *P* || 3 inlatus *AP* quod cum ex inlata ē ortum ducam scripsi inlata est || XIII *P* || caudali claras, II *A* teste *Kiessl.* || 4 fexus *A* || XIII *P* || 5 praecedunt *Germ. u. 366—378* || *Cat. XXXVII Hyg. P. A. II 32 III 31* || 6 Huius i. e. *Eridani* || adtede orionis *A* || adtedeorionis *P* || ad pedem scripsit ex *Cat. ε* || κατ' Ἀρατον *ε* || 7 heridanus *P* || pueriens *AP* || proferentem scripsi || 8 aequiusum *AP* || aequius eum scripsi ex coniectura *ε* aequius istum. antea conieceram aequissimum || piceni munus *A* || picem munus *P* || hic enim unus scripsi cf. *Herm. I 459* || piscium unus *ε* || 9 fuit *AP* || fluit scripsi || enim *AP* || etiam *ε* || canopus *P* || 10 quod *AP* || quo scripsi || qua *ε*, at de Canobo, non de Argo agitur cf. *Cat. XXXVII, 22* τοῦτου (i. e. *Κανώβου*) οὐδὲν ἄστρον κατώτερον φαίνεται διὸ καὶ περίγειος καλεῖται cf. *Schaubach. Cat. p. 118* || sydus *P* || 13 stelt *P* || 15 praecedunt *Germ. u. 382—392* || 16 *Cat. XXXVIII Hyg. P. A. II 41 III 40* || piscis addidit ex *Cat. ε* || 17 uineę bibere *P* || KATACANBICI infuisse *A* || KATACANBICI infuisse *P* || κατὰ Βαμβύχην *Cat.* stagno addunt *Vrb.* et *Strozz.* || 18 quod faceus est transfigurata *AP* || in quod et decidens in piscem addidi ex *Vrbinate* || Derceto *Schaubachius* ||

transfigurata. quam Syri deam nominauerunt. huius dicuntur et priores pisces duo ex genere esse. quos omnes ob eam, quod Veneris esset filia, honorati erant et in caelum retulerunt. eaque regione pisces religiose colunt, aureos argenteosque sacrant in templis. habet stellas XII. [haec sunt ⁵ astra siue signa quae planetae appellantur.]

Oceanum occasu]

Hoc est in quo dei primum coniurationem fecerunt, cum Iouis contra Saturnum fecit. †quod memoriae non solum astris inlatum sed etiam hominibus hoc habere insti-¹⁰ tuerunt. quod et in agonibus sed et in ludis quinquennalibus coronae habetur ut foederis testem adhiberent, itemque uates per quos per ignem fura responderent et in symposiis domibusque consecrarunt. habet stellas III, duas in carbonibus et in base duas.

15

Inde per ingentis]

Hic est Chiron, qui dicitur Saturni et Philyrae filius.

1 quem syrideum AP || quam Vrb. Stroz. || Syriam deam Heynius ap. Schaub. Cat. p. XLI || 3 erunt AP || erant Heinsii apogr. apud Schaub. progr. Meining. 1834 p. 4 || honorauerunt ε || 4 ea quae A || coluntur eos AP || colunt, aureos ε || 5 sacrantis templis AP || sacrant in ε || haec — appellantur deleuit Schaubachius || XXI P || hic P || 6 quae planta appellantur Grotius Syntagm. Arat. ad imag. p. 67 || 7 praecedunt Germ. u. 396—413 || 8 Cat. XXXIX Arati schol. p. 86 Bekk. Hyg. P. A. II 39 III 38 || Hoc i. e. turibulum || diei AP || dii Stroz. Vrb. || cum iurationem P || 9 Iouis P || fecer AP || bellum ante fecit addi uoluit Schaub. || 11 & ^{ix} agonibus P || quinquennialibus A || quinq. malibus P || 12 coronę A || federis AP || 13 futura Stroz. Vrb. || symposiis A || simposiis P || 14 domibus quae A || consecrarunt A || hunc locum corruptissimum ita sanare conatus sum progr. Posn. p. 10: quod memoriae causa non solum astris inlatum, sed etiam homines hoc in symposiis domibusque habere instituerunt et consecrarunt. quod et in agonibus [id est in ludis quinquennialibus] qui coronas tribuunt ut foederis testem adhibent. itemque uates in hoc per ignem iurantes responsa dant || aas in carbonibus A || duo A || II P || 15 duas scripsi || 16 praecedunt Germ. u. 417—425 || 17 Cat. XL Hyg. P. A. II 38 III 37 || Hic i. e. Centaurus || phylrę AP ||

habituavit Pelium montem, inter homines aequissimus, magister Aesculapii et Achillis [†]auctorque eorum. cuius hospitio Hercules usus ex pharetra delapsa sagitta Chironis pedem vulnèrauit. quo exutus immortalitate [†]ab Ioue astris
 5 inlatus. in manu fert quod therion appellatur. situs contra argo. habet stellas Centaurus in umeris singulas et in cubitis binas, in pectore ^{III}, in reliquo corpore ^X, in pedibus ^{II}, in uesti sex, in thyrso ^{III}, therion *id est* bestiola, quam tēnet in manu, ^X, in capite ^V, ipsius in manu
 10 ^{II}. fiunt quinquaginta tres.

Huic primos tortus]

Hoc signum commune est, quod est factum enarges. honoratus est autem coruus ab Apolline sacrificio facto deis
 sponden adferre de lacu quodam, quod fuit castum ante-
 15 quam uinum ostenderetur. qui cum uidisset [et] ad fontem ficus grossos arbores habentes uolans, consedit in eis, donec maturae fierent. post paucos dies peracto sacro [et] ille ficus comedit. cum sensisset se peccasse, eripit ex eo fonte anguem. attulit cum ipso cratere dicens ebibisse, quod fuerit

1 aequissim^o *P* || 2 aescolapii *P* || aliorumque heroum *ε* cf. p. 90, 17 ||
 atque aliorum conieceram cf. *Ampel. II 9* || hospicio *P* || 3 pharetra
A || pharetra *P* || 4 in mortalitate *P* || quo uita exutus immortalitate donatus et ab Ioue astris inlatus *suppleo* || 6 in singulis humeris *P* || 7 cubitis singulas *P* || 8 uestissexin *A* || ueste ^{VI}. In *P* ||
 thyso *P* || orion bestolo quem *A* || In bestiola quam *P* || therion id est bestiola quam *scripsi* || 10 non quadrat numerus in stellas enumeratas || 11 praecedunt *Germ. u. 429 sq.* || 12 *Cat. XLI Hyg. P. A. II 40 III 39* || Hoc signum commune est sc. angui coruo crateri || factum arcis *AP* || factum enarges *scripsi* cf. *Cat. XLI 18 ἀπὸ πράξεως γε- γονὸς ἐναγυῶς* || fictum *ἀκρυγόν* *Merkel.* || factum *ἐναγυῆς ε* || 13 oratus *Merkel. ε* || apollini *AP* || sacrificio facto *AP* cf. *Philol. XIII 662* || sacrificium facturo *Merkel. ε* || de his respondenda (respēdēda) *P* || *AP* || deis sponden *scripsi* || deis reddendam aquam *Merkel. ε* || 15 et deleuit *Merkel.* || 17 mature *AP* || pactosagro *AP* || peracto sacro *Merkel.* || et deleuit *Merkel.* || 18 erepit *A* || fontem *P* || aquam *AP* || anguem *Merkel.* || 18 dicent⁸ *A* || excidissee *AP* || ebibisse *scripsi* ||

in fonte aquae. re cognita Apollo coruo in[ter] hominibus poenam ad paucum tempus dedit sitim, ut Aristoteles dicit in eo libro, qui de bestiis scribitur, item Isidorus in naturalibus id est physicis memoriae tradidit, ut ipse peccatis poenas daret. quem postea astris intulit. cratera autem cum aqua medio posuit angue, caudam autem anguis coruum rostro adpetentem, ne possit iuxta ascendere ut bibat. habet anguis stellas in rostro tres, in prima flexura vi, una obscura ex eis ad ultimum, in secunda flexura iii, in tertia iii, in quarta duas, in quinta usque ad caudam viii claras. 10 fiunt xxvii. Coruus in cauda spectans occasus ([qui]) habet in ~~aere~~ stellam i (claram) in pinnis ii, in cauda ii, in pedibus singulas ad ungues. fiunt vii. paulum ultra prima flexura (crater) situs est, inclinatus ad genua uirginis. habet in 2 ~~sternum~~ labris stellas duas obscuras, in medio iii, in fundo duas. 15 fiunt x. [†stellas angulis xii coruus autem, qui est ad ultimam eius caudam spectans occasum habet stellas vii. crater in prima curuatura anguis positus ad genu uirginis habet stellas decem].

Sub geminis procyon]

20

1 fontē aqua AP || fonte aquae scripsi || fontem anguis Merkel. || fontem aquam ε || recognita AP || inter hominibus A || inter homines P || in certo mense Merkel. cf. Philol. XIII 662 || 2 de Aristotelis libro cf. Heynius apud Schaubach. Cat. p. XLIII Valentini Rose Aristoteles pseudepigr. p. 345 (fr. 320) || 3 bestiis A || idem P || de Isidoro cf. G. Becker. Isidor. p. VIIII || 4 phisicis AP || penas P || 5 cetera P || cum qua AP || cum aqua scripsi || 6 anguis in medio coruo P || 7 neque posse AP || ne possit scripsi || accēdere A || 10 viii AP || viii scripsi ex Cat. XLI p. 266, 7 ἀπὸ τῆς εἰς χαμπῆς μέχρι τῆς κέρου 9' || 11 qui deleui || 12 aciem A || claras A || pennas A || 13 singulis P || unguis P || viii AP || vii scripsi ex Cat. || indinatus P || 15 stell obscuras ii P || duo A || ii P || 16 fiunt x AP non quadrant numeri || stellas — decem deleui cum ea uerba ex prioribus repetita uideantur || stellas in angulis xii ε || 18 primo coruus & AP || prima curuatura scripsi || 20 praecedat Germ. u. 433 ||

Hic prior dicitur, quia *prior* oritur quam maior canis, qui Orionis canis dicitur eique tributum, quod studio uenandi est deditus. ob quod ursa ei proxima paret et aliae bestiae. habet stellas III, una canis prior est et idem paret ut canis maior. ideo et procyon uocatur, quod ante maiorem oriatur. haec quae sunt stellae ob signorum circula quarum sola appellatur in XII mensibus, quod et ipsa XII sint.

Quinque aliae stellae]

10 De quinque stellis, quas planetas uocant ob adsiduos earum motus. quinque deis adsignauerunt. de his Phaenon, quem Heraclides Ponticus refert a Prometheo pulcherrimum fictum hominem. quem cum oculisset et Cupido eum Ioui indicasset, misit is Mercurium, qui eum tamquam ad
15 immortalitatem uocaret. qui non ante adnuit quam potione accepta. caelo receptus honoratus est. Iouis est stella

1 dicitur om. A || qui oritur AP || quia oritur Schaubach. || qui oritur prius quam ε || quia prior oritur scripsi || 3 et AP || est ε || ursa contra Cat. XLII καὶ γὰρ Λαγῶς ἐχόμενος || et AP || ei ε || aliae bestia A || alia bestia P corr. Schaubach. || 4 una addidi ex Cat. || cuius prior AP || canis prior scripsi || et eidem AP || et idem scripsi || pares AP corr. Schaub. || 5 prochyon AP || 6 maiorem oria A || maiorem oria P || oriatur ε || stellae om. P || circula A || circula P || haec — appellatur ex Cat. τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἄστρα γίνεται ἐν τῷ ζωδιακῷ κύκλῳ, ὃν ὁ ἥλιος διαπορεύεται fere ita legendum est: reliquae sunt stellae ob signorum circulum, quem sol perambulat || reliquae sunt in signorum circulo quem sol percurrit Schaubach. || haec quae sunt [stellae] duodecim signa Sol circulo ε || 7 ipse AP || ipsa Schaubach. || 9 praecedunt Germ. u. 437—439 || 10 Cat. XLIII Hyg. P. A. II 42 IV 15—19 || quae AP corr. Schaubach. || 11 dies AP || deis ε || de his hę non quę AP || de his prima Phaenon dicitur quem Schaubach. || de his Phaenon quem scripsi || 12 a addidi cum Schaubachio || 13 factum ante corr. A teste Kiessl. || et uitio AP || eum Ioui scripsi Ioui Schaubach. || et uitia (lacunae signo ante et cupido posito) ε || exoidere poterant Iuppiter uirginem fingi iussit quae hominibus afferret thecam in qua inerant ε || 14 missum Schaubach. || is addidi || tanquam P || 15 annuit P || positione Schaubach. || 16 est om. A ||

Phaenon. secundus Phaethon, qui cognominatus dicitur ab Solis filio Phaethonte. post fulminis ictum caelo receptus. hanc stellam quidam Saturni dicunt. tertium sidus Martis, qui Pyrois uocatur, non maximum, igneum colore. qui putatur iuxta Venerem situs hac ex causa. petisse, quod Venerem ipse Vulcanus haberet uxorem, non nisi de sideribus ei esset iunctus. Pyrois dicitur a suo feruore et celebritate. quartum sidus Veneris, Phosphoros colore aureo, maior omnibus sideribus. quem Hesperum et Phosphorum esse dicunt. est autem pes et capud. ¹⁰ ¹⁰ apice rapuit et cum eo concubuit. ex hoc honoratus caelo, ex utrisque eius partibus Phosphoros et Hesperus uocatur. quintum sidus Mercurius uocatur. Stilbon est, quem pusillum sed clarum Mercurio adtribuunt, quod is primus constituit ordinem caeli et stellarum et horarum. Stilbo uoca- ¹⁵ ¹⁵ tar hac ex causa.[†]

1 phenon *AP* || secundum *P* || ph&hon *A* || ph&on *P* || cognominatur *P* ||
 2 ph&hone *A* || ph&one *P* || qui ante post addi uult ε || fluminis *AP* ||
 3 sydus *P* || 3 pirois *P* || ignem *AP* || igneum scripsi || igneo *Schaubach.* || cōlōri *A* || colori *P* || nam propter maximum ignem caloremque ε || 5 haec *P* || 6 Vulcanus seclussit ε || missi de sideribus (syderibus *P*) *AP* || non nisi de s. scripsi || permissum erat ut sideribus *Schaubach.* || 7 phyrois deleta h *A* || pýrois *P* || 8 quartus sydus *P* || Bosphorus *P* || ⁸ iro *A* || auro *P* || aureo ε || 9 syderibus *P* || bosphorum *P* || 10 pes om. *P* || caput *P* || exapyceranuit *A* || Est autem et filius Aurorae et Cephalī, quem ob amorem ex apice Hymetti montis rapuit *Schaubach.* || est Aurorae et Cephalī filius. ob amorem Aphrodite rapuit ε || 11 caelo honoratus *P* || 12 utrisque eis partibus *A* || utrisque partibus *P* || utrisque eius partibus ε || bosphoros *P* || 13 sydus *P* || stilboni uocatur *P* || post illum *AP* || pusillum ε || 14 Mercurius (uocatur Stilbon) est quidem pusillum ε || adtributum *AP* || adtribuunt scripsi || his *P* || prius *AP* || primus *Schaubach.* || 15 orbem *AP* || ordinem scripsi || 16 post causa aliquid excidisse uidetur cf. *Cat. XLIII Στάβων δὲ καλεῖται διὰ τὸ φαντασάσθαι τοιαύτην αὐτὸν ποιεῖν* quae quidem *Catasterismi* uerba delenda censuit *Heynius* ||

Annosasque uias]

Ostenditur autem unus inter circulos caeli, qui lacteus uocatur, quod albis nubibus denotetur circuitus eius, quod Iuno *lac* mamillis effudisse dicitur, cum audisset, Herculem suum filium non esse. alii dicunt per Saturnum factum, cum lapidem ei *Ops* pro Ioue attulit, dicens hoc esse quod peperisset. quia ob naturam Saturnus non crederet, eam peperisse, mamillis elatis expressisse et ostendisse lactem iratam. effusum est lacte: facta est circuli albi species.

1 *Germ. u. 443—458* || quae secuntur bis scripta sunt in utroque codice et ante uersus Germanici et post eos. priorem scripturam *AP*, posteriorem *απ* notavi || 2 *Cat. XLIV Hyg. P. A. II 43* || autem inter caeli unus qui *AP* || 3 nubibus *corr. ex nibibus P* || uocatur denotetur *P* || circulus *AP* || 4 *lac addidit ε* || mamillis *om. P* || effusisse *AP* || circumaudisse *AP* || 5 filium suum *Pπ* || opem saturno *AP* || cum in lapidem *AP* || cum lapide mors *α* || cum lapidemorso *π* || 6 cum *Ops Saturno lapidem Schaubach.* || cum lapidem ei *Ops scripsi* || hoc est et quod *AP* || hoc eas equod *α* || 7 qui *APαπ* || quia scripsi || quem cum *ε* || ornatam *α* || or naturam *π* || credederet *α* || iam perisse *AP* || 8 elatus *AP* || expraessisse *A* || lacte mirata *Aαπ* || lacte mirate *P* || lactem iratam *ε* || 9 effusum est circuli (circulis *A*) albi species (albispecies *A*) *AP* ||

SCHOLIA STROZZIANA ET SANGER- MANENSIA.

Caelum quinque circulis distinguunt, quorum duo extremi maxime frigidi, australis humillimus et aquilonius excelsissimus. his utrimque proximi duo *παράλληλοι* uocantur ut ita dixerim aequae distantes, idem tropici, idem solstitiales; alter hibernus, per quem sol transiens et tenens octauam partem capricorni solstitium hibernum facit, alter aestiuus, per quem sol *transiens et tenens* octauam partem cancri solstitium aestiuum facit. medius est aequinoctialis, qui oc-

S = codex Strozziannus. *V* = codex Vrbinus. *II* = codex Palermitanus. *G* = codex Sangermanensis. *G^a* = codex Sangallensis 902. *G^b* = codex Sangallensis 250. *B* = codex Bruxellensis. *b* = editio Buhliana.

1 DE CAELI POSITIONE *inscribitur G^a item G^b nisi quod CELI praebet* || T Claudii cesaris arati phenomena Incipit *feliciter*. Item de celi positione et quinq; circulis *f mundi f* *inscribitur S* || totum hoc caput legitur in fragmento Censorino adscripto cf. Censorin. ed. Iahn. p. 76 || circuli distinguunt *S* || circulis (circulos *G*) quinque distinguitur *GG^aG^bV* || extrema *V* || 2 humilimus *GVS* || aquilonis *V* || excellentissimus *S* || 3 utq; *S* || utrūq; *V* || paralleleq; *G* || palleleq; *G^aG^b* || *trapAAANAOC S* || dicuntur *V* || 4 et ita *G* || tropicus *V* || idem om. *V* || id est *G^b* || solstitiales *G^a* || solsticiales *S* || solsticialis *V* || 5 hybernus *G^aG^b* || ibernis *S* || quem om. *G* || transmittens *codd. omnes* transiens ac tenens *b* || transiens et tenens *Iahn.* || viii partem *V* || transmittens octaua parte *Hultschius cf. Eos n. 1866 p. 626* || 6 capreorni *G^a* || capricornii *S* || solstitium *G^aG^b* || solsticium *VS* || hybernus *G^aG^b* || quem om. *V* || 7 transiens et tenens *addidi* || transiens ac tenens *b* || octaua parte *G^aG^b Censorinus* || 8 solstitium *G^aG^b* || solsticium *SV* || est om. *V* || octaua parte * uerum octana libre * ut circuli in * ut habitabilis * ob rigorem quod * sol abest. Sub quo quidam * cydropie *V* qui asteriscorum loco praebent lacunas ||

taua parte arietis aequinoctium uernum, octaua librae autumnale constituit.

Vt circuli in caelo, ita in terra zonae uocantur. inhabitabilis infra frigidos circulos ob rigorem, quod ab his longissime sol abest, *item medius aequinoctialis, quod sub uertice solis est.* sub quo quidam habitari putant [†]cydropie et Aethiopiae maximam partem, item plurimas insulas maris rubri aliosque uertices eminentiasque terrarum nostris ampliores. sub tropicis habitari nulli dubium est. noster solstitialis aestiuus est excelsus atque arduus. diuisi a nobis circulo aequinoctiali antichthones nominantur. uidentur humiles atque depressi quibusque antipodes infra sunt. quod ut posse uideatur, efficiunt flexus obliquitatesque terrarum. antichthones et antistoechoe et antiscioe nominantur. incipit ¹⁵signifer non ab extremo circulo nec ad extremum pertenditur, sed ab intimo tropico australi brumalique eodem per

1 aries aequinoctium *G* || autumnalē *G^a* || 3 in *om. S* || et terra *G* || inhabitabiles *G^b* || ut habitabilis *S* || 4 frigidus circulus *GG^aG^b* || frigidos circulos *Iahn.* || quo *GG^aG^bS* || 5 item — solis est addidi *ex G G^aG^b* || item in radiis (radios *G^aG^b*) aequinoctiales *GG^aG^b* || medius aequinoctialis *Iahn.* || item intra calidus aequinoctialis *Hultschius* || sub *om. G* || uerticē *G^a* || uerticae *G^b* || 6 habitare *codd. omnes* || habitari *Iahn.* || cydropiē *G* || cidropiē *G^aG^b* || Gedrosiae *Vrtlichs. nou. mus. Rhen. XI 159* || 7 et hypiē *S* || insolas *G* || 8 rubi *G* || 9 habitare *codd. omnes* || habitari *Iahn.* || nihil dubium *GG^aG^b* || solstitialis *GSV* || solistitialis *G^a* || 10 exelsus *V* || orduus *G^b* || Diuisi autem sunt a nobis *V* || 11 circuli *S* || aequinoctiale *G* || equinoctial *S* || acciones *G* || actiones *G^aG^b* || q̄ actiones *S* || qui antitones *V* || Antichthones *b* || nominatur et *V* || 12 depssi *G^a* || quibus *V* || 13 eē uideatur *V* || flexos obliquitates *q̄ G* || 14 antinctones *G* || antintones *G^aG^b* || antitones *S* || quas antitones *V* || quas Antichthones *b* || antistoechae *G* || antistoeche *G^aG^bSV* || antistoechoe *Iahn.* quo teste *ἀντιστοίχοι* in codice quodam scholiastae Germanici se legisse dicit *Is. Voss. app. ad Pomp. Mel. I 19 p. 32* || antiscepe *codd. omnes* || antiscephae *codex Vossii* || antiscioe *Lachmannus ap. Iahn.* || antiscephae (i. e. qui *auersi contrarios polos spectant*) *Nunnesius ap. Iahn.* antoeci *Carrio ap. eundem* || antiscepe inhabitare dicuntur *V* || autem signifer *V* || 16 ab initio *V* || atque brumali *V* ||

aequinoctialem ad summum solstitialem eundemque aestiualem per medium longitudinis latitudinisque porrectus obliquus. circuli signiferi partes CCCLX, signa XII, partium singula tricenarum, quorum quaedam minora quaedam ampliora et tropocanaphora dicunt, sed compensatio quinque partes 5 creditur adplicare, ut sint omnes signiferi partes CCCLXV. horum incipientia ab ariete alterna sunt masculorum natalibus, alterna feminarum *conuenientia*. item quartum quodque eorum aut tropicum aut solidum aut biforme. incipiet dinumeratio ab ariete, quod signum *tropicum* est. tropicorum 10 duo sunt aequinoctialia aries et libra, duo solstitialia capricornus et cancer, tropicis proxima solida, anteposita his biformia.

Hic est stellarum ordo utrorumque circulorum. septentriones duplices ad austrum uertuntur. figurantur auersis 15 caudis inuicem sibi aduersantes, inter quos obliquus dilabatur draco. sub unius namque pedibus est serpentarius, cuius

1 solsticialem *GS* || solsticiale *V* || 2 mediam *G* || longitudo in his *GG^aG^bS* || longitudinis in his *V* || longitudinis latitudinisque *Censorin*. || in his longitudo latitudoque *b* || oblicum *G* || obliquum *G^aG^bb* || obliqui³ *S* || oblique *V* *Vrlichsius* *conl. Plin. n. h. II 64* || obliquus *scripsi* || 5 poplo eana⁴ fora *G* || poploen. afora *G^a* puncto omisso *G^b* || poplocanaphora *SV* || populo Canophora *b* || πολυανάφορα *Cauchius* || polon anaphora *Vrlichsius* || dicuntur *V* || sed con sed compensatio *G* || compensatio *G^bV* || partibus *V* || 6 adplicari *GG^a* || applicari *G^bV* || amplificari *S* || adplicare *Censorin*. || CCCLX *SV* || 7 arieti *GG^a* || altera *codd. omnes* || alia *b* || alterna *Cauchius* || sunt masculinis femininis masculorum *GG^aG^b* || naturalibus alia *codd. omnes* || natalibus alia *b* || natalibus alterna *Iahn*. || 8 foeminarum *V* || conuenientia *addidi ex G et Censorino* || quoq; *SV* || 9 deforme *codd. omnes* || biforme *Cauchius* || denominatio *V* || 0 quod sit signum *V* || tropicum *addidi ex G et Censorino* || 11 duo aequinoctialia *G* || aries *om. GG^aG^bS* || librem *GG^aG^b* || libre *S* || solstitialia *G^a* || solsticia *V* || solstitialia *S* || 12 maximā *GG^b* || maxima *G^aSV* || proxima *b* || antepositis deformia *V* || 13 deformia *codd. omnes corr. Iahn*. || 14 De uolutione et ordine spere *inscr. S* || 15 Figura *SV* || figurantur *scripsi* || 16 quas *V* || dilatabitur *S* || diuiditur *V* || dilabatur *b* || 17 pedibus — serpentarii *om. S* || cum *V* || cuius *b* ||

serpentarii pedes attingunt frontem scorpionis; alteri autem
retro stat custos, sub pedibus quidem eius uirgo habens ig-
neam in manibus spicam. retrorsis uero uestigiis adiacet leo,
mediis aestiuis solstitiis cancer et gemini. genua autem agi-
5 tatoris [capud] gemini attingunt. pedes autem eius tauri cor-
nibus iunguntur. cuius haeduli desuper obtinent locum sep-
tentrionis. habet autem septentrio a dextris iuxta coronam,
desuper serpentem in manibus serpentarii et eum qui in
geniculo stat et sinistro pede septentrionalis draconis uerti-
10 cem calcans, unum brachium lyrae, alterum dans coronae.
namque a minori septentrione ultimus pes Cephei continetur,
cygnum manu dextra apprehendentis, super cuius alas equus
extendit pedem, et super equum aquarius extollitur, iuxta
quem capricornus est. sub aquarii pedibus piscis magnus
15 austrinus. constituta ante Cepheum Cassiepiea: et a dorso
agitatoris Perseus pedes extendit. super Persei capud Cas-
siepieae pedibus propinquare uidetur. inter cygnum igitur et
eum qui in geniculo stat lyra constituitur, in quorum medio
desuper ad orientem delphinus agnoscitur, sub cuius cauda
20 est aquila in proximo habens serpentarium.

Iam quia de aquilonio circulo dictum est, nunc ad au-
stralem ordinem properemus. sub aculeo scorpionis sacra-
rium constitutum est, sub corpore eius anteriora centauri
uidentur, in quo est bestia. conspicitur et sagittarii pes sum-
25 mus et ex alia parte sub australi circulo prope centauri

1 A latere autem V || 2 stant custodes S || 3 retrorsus V || uestigiis
eius V || adiacens leo S || adiacens est leo V || adiacet *scripsi* || 4 medio
estiuo solstitio V || 5 capd' S || caput V || capud *deleui nisi forte capite
uel capitibus legendum est* || 6 Cū his eduli S || cuius eduli V || 7 sep-
tentrion S || 10 libre S || lire V || 11 Nanq; ad minoris septentrionis
ultima V || septentrionis S || 12 cignum SV || ala S || equus S ||
15 constituta S || 16 pedem V || caput V || cassiopie S || 17 pedibus
om. S || pparare S || properare V || propinquare *scripsi* || uidetur
S || cignum SV || 18 lira SV || 19 cognoscitur V || 21 Iam — pro-
peremus om. V || 24 sagittarii S || 25 et om. S ||

membra hydri cauda et cornu. ad genua uirginis urna est posita. a sinistris Orionis, qui et iugula *dicitur*, fluuius, qui et Eridanus nec non et Padus. sub pedibus Orionis [qui et iugula *dicitur*] lepus, splendidam iugulam fugiens aspicitur. retrorsis uero pedibus eius canis fulgida stella resplendet. 5 post cuius caudam naus constituta est. ad tauri pedem protendit manus Orion, pedibus geminis appropinquat anticanis. super caput arietis non longe ab Andromedae pedibus triangulus positus est. sub ariete et piscibus cetus, conexio uero piscium communem habet stellam. 10

Ab Ioue principium]

Quaeritur quare a Ioue coepit et non a Musis ut Homerus? conueniens magis hoc existimauit principium phaenomenis, uti Iouem inuocaret, quoniam et ipsarum Camenarum est origo Iupiter. non solus autem ita coepisse uidetur¹⁵ Aratus, sed et Crates comicus a Vesta incipiens et[†] profari carmina et Sophron in mimo qui nuntius inscribitur [a Vesta incipiens] ‘omnes inuoco, Iouem omnium principem.’ et quaeritur cuius Iouis meminerit utrumne fabulosi an naturalis. et philosophi quidem plurimi naturalis aiunt eum Iouis me-²⁰ minisse. Socrates autem Iouem dictum caelum, inuocatum

1 membra *S* || ydre *V* || ydi *S* || 2 incolo *SV* || Incola *b* *Schaubach*. || iugula *scripsi* || dicitur *addidi* || 3 heredianus *S* || qui et iugula (incolo *SV*) dicitur deleuit *Schaub*. || 4 splendida effigie conspicitur *V* || figies *S* || fugiens *scripsi ex cod. Sangermanensi* || 5 Retrorsum *V* || a pedibus *V* || splendida stella refulget *V* || 7 manum *V* || antican⁹ *S* || 8 caput *V* || lögne *S* || 9 connexio *SV* || 10 coëm *S* || comunem *V* || 11 *Germ. 1—16 SV* || 12 Queritur *IISV* || q̄r *S* || ab *V* || coeperit *II* || cepit *S* || cepit *V* || Homeroconueniens *IIV* || 13 extimauit *II* || estimauit *V* || phoenomenis *II* || phenomenonis *SV* || 14 qm̄ *S* || ipsorum carminum *IIV* || ipsarum carminum *S* || camenarum margo *S* || 15 Iuppiter *II* || cepisse *SV* || 17 Sophron imo *II* || nuntius *V* || 18 inuocant *IIV* || queritur *IISV* || 19 utrum ne *S* || 20 fidem plurimi *II* || pluribus naturalibus *S* || 21 Sed Crates ait *IIV* || iouem dñ *S* || celum *IISV* ||

uero merito aerem et aetherem quod in his sint sidera et
Homerum Iouem dixisse in aliqua parte caelum

ὥς δ' ὅτε ταρφεῖται νεφέλαι Διὸς ἐκποτέονται
et ipse Aratus

5

ἀντὰρ ὁ Ἴππος

ἐν Διὸς εἰλεῖται.

cum dicit Herodotus Iouem dictum aerem, et Crates eiusdem
opinionis est testemque esse Philemonem comicum dicit

ὄν οὐδὲ εἰς λέληθεν οὐδὲ ἐν ποιῶν
10 οὔτε κακὸν οὔτ' ἄρ' ἐσθλὸν, οὗτός εἰμ' ἐγὼ
Ἀήρ', ὃν ἄν τις ὀνομάσειε καὶ Δία.

hoc autem constat et ipsum Aratum dicere

τὸν οὐδέποτε ἄνδρες ἔωμεν

ἄρρητον.

15 namque quia nihil aliud est uox quam percussus aer, uide-
tur conuenienter dixisse auctoritatemque rei praestat 'plenas
Ioue uias' referens et 'omnis hominum conuentus.' nihil
eorum quae in terra sint sine aere est. ratione etiam 'om-
nis Iouis usum desideramus.' nam cuncti mortales ostendunt

1 aere et aethere *S* || merito quia in aere et ethere sunt sidera (sy-
dera *II*) *IIV* || 2 celum *IIIV* || 3 *Homeri uersum om.* *IIV* || ωσδ' Ὁ
ΤΟΥΙΑC ᾧ ΕΙΑΙΝΕΦΕΛΑΙ ΔΙΟC ex not eon tai *S* || 5 ἀντὰρ ἵππος
ἐναδ' ὠλύτται et ipse (*sex uel septem litterarum lacuna*) Aratus *II* ||
dodrante lineae uacuo relicto et ipse Aratus (tum unius fere lineae la-
cuna) *V* || ΑΙΤΑ ΡΟΙΠΠΟ CΕΝΔΙΟC ΕΛΑΤΑΙ *S* || 7 quin dixit *II*
|| et *om.* *II* || Crates quidem *IIV* || eiusdem est opinionis *IIV* || eius-
dem opinionis et *S* || 8 philonem *II* || phylonem *SV* || comicum qui
II || comicū *S* || post dicit duarum linearum et dimidia lacuna *II*
dimidia lineae lacuna *V* || 9 ωΝ ΕΥΑ ΕΕΙCΛΕΑΝΘΕΝΠΟ | ΙΩΝΟΥ
ΤΕΙCΑ ΚΟΝΟΥΤΕΓΞΕC.ΘΛΟΝΟ | ΥΓΕC ΕΙ ΜΕΙΕΙ (*dimidia lineae*
lacuna) ωΧΝΡΟΝ ΑΝΤΙC ΟΝΟΜΑCΕΙΕΡΗΑΕΙΑ *S* || 12 et ipsum di-
cere (*fere nouem litter. lacuna*) *II* (*unius lineae lacuna*) *V* || ΤΟΝΟΥ |
ΔΕΠΟΤΑΙ ΑΝΑΡΕC ΕΩΜΕΝ ΑΡΡΝΤΟΝ || 15 nam *II* || nil *II* ||
nichil *S* || qm corr. ex qm *S* || ē ūr conuenient' *S* || 16 dixississe
II || auctoritatem q̄ *S* || 17 nil *II* || 18 que *S* || sunt *om.* *S* || cuius
omnes usum *IIV* || omnes cuius usum *S* || 19 cuncta *S* ||

usum suspirio et per quem uiuimus aere indigemus. at quod ait dextra monstra, ad auguria pertinent auium. propter quod et Stoici Iouem esse adfirmant, qui per materiam manat spiritus. et similis nostra anima. Zenodotus autem Aetolus et Diodorus aiunt, nec fabuloso Ioui sufficere eius modi oppinionem, esse enim talem causam Iouem et conuenire omnes uias eo confertas, quas tamquam loco eius describit. dicendo autem 'nos etiam genus' ostendit animae immortalitatem. bene praeterea quod 'lenem,' nouerat enim uirtuti aliquid aemulum futurum. deum igitur aduersus delicta lenem. sed quoniam omnium in totum bonorum causa est, rationabiliter et omnium parens affirmatur et non solum hominum sed etiam deorum.

Cetera quae toto]

Vertices extremos, circa quos sphaera caeli uoluitur, polos Graeci nuncupauerunt. e quibus unus est australis, qui terrae obiectu a nobis numquam uidetur, alter septentrionalis, qui boreus uocatur et numquam occidit, duos habens arcturos, quorum maiorem uocant Helicen, minorem canis caudam. alterutra quidem horum capita deorsum, al-

1 et cum uiuimus *IIV* || sed q̄ puiui³ *S* || indigent *S* || 2 dextra *S* || monstrat *IIV* || pertinet *IIV* || pertinent unum *S* || 3 afirnant *II* || matia *S* || 4 similis est *IIV* || no³trae animae *II* || nostre anime *V* || Tenodotus *S* || Zenodothus *V* || etholus *IIV* || etolus *S* || 5 Diodorus *V* || ad fabulosi Iouis *IIV* || 6 opinionem *IIV* || 7 tanquam *IISV* || 8 autem etiam genus *IIV* || autem non et iam genus *S* || anime *SV* || immortalitatem *IIV* || imortalitatem *S* || 9 leuem *IIS* || 10 ad emulum *S* || emulum *IIV* || faturum *II* || deo *IIS* || dō *S* || delicata *IIV* || delicti *S* || lenem esse est *IIV* || 11 in totis *IIV* || causis et rationabiliter *IIS* || cās 7 rōnablr *S* || 14 *Germ. 17—64 SV* || caeli imaginem columnis fulti exhibet *G* || 15 spera *SV* || 16 antiqui nuncupauerunt *GG^aG^b* || 17 oblectu *G^aG^b* || obiectus *SV* || septentrionales *G* || 18 et boreas *GG^aG^b* || qui numquam *G^aG^b* || Duos arcturos *S* || Duo sunt arcturi *V* || habens om. *G^aSV* addidi ex *GG^b* || 19 elicem *G* || helycen *SV* || 20 cauda *S* || quidā hōrā capita *G* ||

terutra sursum aspicunt. altera namque Helice est, quae apparet prima nocte, altera pusilla quidem, sed a nauigantibus observatur. maria enim conturbat.

S Helicen autem dicit Hesiodus Callisto Lycaonis regis
5 filiam fuisse, quae in Arcadia solita cum Diana uenari et in montibus uagari et ab Ioue oppressa rem celaret Dianae. quam grauidam nudam lauante cum aspexisset Diana, in

G Helicem autem dicit Hesiodus Licaonis filiam fuisse. quae cum in Archadia habitaret et cum Diana uenationis
10 causa in montibus esset et a Ioue uiolata rem celaret Dianae, in lauacro partum accelerans ab ea deprehensa, quia

1 helyce *S* || que *SV* || 2 aperit *G* || noctis altera *GG^aG^bS* || noctis hora altera *V* || nocte scripsi || 3 observantur *G^a post corr. G^b* || enim om. *V* || *Huc quoque pertinent quae post excerptum Plinianum leguntur in SV, sunt autem haec:* Vertices extremos, circa quos sphaera caeli (celi spera *V*) uoluitur, polos antiqui nuncupauerunt (nuncupant *V*). e quibus unus est septentrionalis, qui boreus appellatur, qui numquam (nunquam *V*) occidit. alter (auter *S*) australis, qui terrae obiectus a nobis numquam (nunquam *V*) uidetur et austronothus dicitur: quem quidam dicebat (dicunt *V*) esse Thetim. Thetis enim est (ita scripsi esse thetis oī *S* esse thetim *V*) Oceani (oceani *V*) uxor (uxorem *V*) nutrix (nutricem *V*) Iunonis et eam (Iunonis quae *V*) fingitur in oceano (oceano *SV*) prohibere, (prohiberi *V*) occidere. haec habet stellas in capite vii non claras, in utrasque aures (utraque aure *V*) ii, in armo (auro *V*) i, in pectore claram i, in pede priore unam (in — unam om. *V*), in extrema coxa (cossa *S*) i (claram i *V*), in femore (femine *V*) posteriore ii, in pede extremo posteriore (posteriore om. *V*) ii, in cauda tres (3. *V*). fiunt (sunt *V*) omnes xx (uiginti *V*). haec sequitur in *V* imago centauri utraque manu flores aureos tenentis || de fabula siderali cf. Hygin. P. A. II 1 p. 421 Stauer. de polis Isid. orig. III 32, 36. XIII 5, 5 ||

S 4 Helycen *S* || calysto *S* || calixto *V* || 5 et in *SV* || quae in scripsi || archadia *V* || solitam *V* || Dyana *V* || 6 a *V* || oppressam *V* || celasse *V* || Dyane *V* || 7 se lauante *V* || aspissixet *S* || aspississet *V* || dianam et *S* ||

G 8 esiodus *G* || heriodus *G^aG^b* || 9 q̄ āī q *G* || arcadia *G* || uepēnationis *G^a* || 10 celaret *G^a* || 11 accederans *G^a ante corr. G^b* ||

lauacro partum accelerans, irata dea, quia factum celauit, *S*
 bestia fieri iussa est. et dum esset ursa Arctum enixa est,
 quem Arcadem uocant. Amphis comicus poeta refert, Iouem
 Dianae effigie transfiguratum in uenatione Callisto oppres-
 sisse. tempore partus pleno cum uexaretur, Dianae culpam *s*
 indicasse et iratam Dianam in ursam transfigurasse. quae
 dum in montibus uagaretur, a quibusdam pastoribus appre-
 hensa cum puero perducta est ad Lycaonem. post tempus
 in Lycaeï Iouis templo confugiens, cum eam Arcas filius
 sequeretur, ubi eam nefas erat intrare, ab Arcadibus utrique *10*
 interfecti. Iuppiter autem utrosque caeli astris intulit ursam-
 que eam nominauit. Ouidius ab Iunone in bestiam conuer-
 sam scribit. habet autem stellas in capite *vii*, in singulis
 humeris singulas obscuras, in armo duas, in pectore unam,

factum celauit, bestia fieri iussa est et parere Arcturum, quem *G*
 uocant Arcadem. Amphis autem dicit, Iouem Dianae adsimi-
 latum cum ea coisse et eam concepisse. cum ergo nollet
 interrogantibus post partum dicere, a quo concepisset, tan-
 dem perpressae uiolationis Dianam culpabilem dixit. quae
 mox ab ea in bestiam conuersa est et cum puero Lycaoni *20*
 tradita et a Ioue una cum filio inter astra conlocata. Arc-
 turi nomen propter ruinam sortita est. habet autem stellas
 in capite *vi* obscuras,

1 partum eius *V* || accelerans bestiam eam esse iussit *V* || deo *S*
S fortasse legendum ab irata dea || 4 in dyane *V* || in Dianae effi-
 giem *b* || calisto *S* || calixto *V* || 5 plena *SV* || pleno *Schaubach*. ||
 6 et om. *S* || irata diana *S* || dyanam *V* || 8 7 pductam ad *S* || licaon-
 em *S* || 9 licei *SV* || artas *S* || archas *V* || 10 nephas *V* || 11 Iu-
 piter *V* || 12 eam om. *S* || a *V* || 14 obscuras singulas *V* || in pec-
 tore — claras *ii* om. *S* ||

15 arctū *G^aG^b* || 16 archadem uocant *G^aG^b* || dicit om. *G* || 17 con- *G*
 cipisse *G* || 18 concipisset *G* || 19 diana *G^aG^b* || 20 mox om. *G* ad-
 ditum habet *G^b* || licaoni *G^aG^b* ||

S in pede priore claras II, in summa cauda claram I, in uentre claram I, in spina I, in crure posteriori II, in extremo pede II, super caudam III. fiunt omnes XXIII.

Porro arcturus minor qui a pluribus Phoenice, a Graecis arctophylax, a nonnullis canis cauda uocatur. quam Sido-

G in singulis auribus singulas, in scapulo unam, in pectore unam, in pede unam, in spina unam, in tibia anteriore duas, super caudam tres. maior arcturus ad aquilonem adiacens in longitudine quidem recipit aequinoctiales sortes partium
 10 CCCLXV. [†]a geminis aequinoctio manente usque ad uirgiliae sortes v. in latitudine quidem distat sortes XXIII quas sortes XVIII et semis ab aquilonio polo usque ad sortes XL quod iuxta antecedit super ipsam in gutture praeclaram stellam distantem a geminis sortes XVIII s nouissimus quidem ad
 15 orientales adiacet distans sortes xxx. item aquilonius est, qui super humeros et distat ab aquilonio polo sortes XVIII s. australis, qui in duobus retrorsis pedibus, qui distant a polo aquilonio sortes XL. restant CXII sortes.

Porro arcturus minor, qui a pluribus Foenice, a Graecis arctophilax, a nonnullis canis cauda uocatur. dicitur a

S 1 pede pore *V* || 2 posteriore *V* || 3 pedis *V* || caudam 3. *SV* ||
 4 phenicis ac grecie *V* || a gēcis *S* || 5 arctophilax *SV* || sydones *SV* ||

G 6 singulis auribus singulis *G^a* ante corr. *G^b* || una *G^a* ante corr. *G^b* ||
 7 una *G^a* ante corr. *G^b* || spino *GG^aG^b* || anteriores *G^a* || anteriores *G^b* ||
 8 acturus *G^a* || arcturus *G^b* || 9 longitudinem *G* || recepit *G^a* *G^b* ||
 sortes corr. ex partes *G* || sortes. Ciclus ducentorum sexaginta quinque *G^aG^b* ||
 parcium cō LXV. *G* || 10 CCCLXV. scripsi ex latino *Arati* interprete. reliqua duabus correctionibus exceptis exhibui ex codice *G*, emendabant doctiores || 11 quidam *GG^a* ante corr. *G^b* ||
 sortes XXIII quas om. *G^a* || XXIII quas sortes addit. in margine habet *G^b* ||
 13 gutture *G* || 14 decem et octo semis *G^aG^b* || orientalis post corr. *G^b* ||
 15 adiacet addidit *G^b* || 16 decem et octo semis *G^aG^b* || 17 quidistant *G* ||
 19 ARCTURUS MAIOR inscrib. *GG^aG^b* || arcturi imaginem praebet *G* || arcturus *G* || quia *G* || foenice *G^aG^b* || 20 arctophilax *G* || archophilax *G^aG^b* || dē a *GG^aG^b* ||

nes aspicientes continuo nauigant. dicitur a Ioue inter astra *S*
collocatus, ut duplex honor Helices monstraretur. Aglaosthe-
nes quidem in Naxiacis carminibus Cynosuram dicit Iouis
fuisse nutricem, unam ex Idaeis nymphis. a qua in Cretae
oppido Istoe, quod Nicostratus constituit, portus et circa eum *5*
locum Cynosura appellaretur. et ipsam Naxon Cynosuran
appellatam. haec Cynosura fuit cum Telchiniis, qui dicuntur
Curetes Idaei. Aratus Cynosuran et Helicen Cretensis Iouis
nutrices fuisse dicit, ob quod sunt caelesti donatae honore.
habet autem stellas in humero splendidam *i*, in pectore cla- *10*
ram *i*, in spina claram *i*, in uentre claram *i*, super caudam
claras *iii*. fiunt omnes *vii*. supra alias *ix* quae praecedunt et
dicuntur ludentes, et maxima altera, quae uocatur polus, in
quo a quibusdam putatur totus orbis circumuerti.

Ioue inter astra conlocatus, ut duplex honor Helicis monstra- *G*
retur. Aglaosthenes quidem in carminibus suis dicit, eam
nutricem fuisse Iouis et a ciuitate, quam Nicostrata condidit,
quae hoc nomine uocatur, canis caudam nuncupatam esse.
Aratus autem uocat eam Helicem, quod de Crete fuisset, et
inter astra propter Iouem conlocatam esse. quam Sidones *20*

2 helycis *S* || helicis *V* || Helices *b* || Agas-therenis *S* || Agas- *S*
therenis *V* || Agathosthenes *b* || 3 in axiacis *SV* || 4 hydeis *S* || ydeis
V || crete *S* || creto *V* || Cretae *b* || 5 ystoe *SV* || Hystoe *b* || $\frac{r}{q}$ Ni-
costratus *S* || Nicostratus *V* || quod Nicostratus *scripsi* || 6 Cyno-
sura — appellatam *om. V* || cynos uran *S* || cynos uran *S* || 7 hec
cynos uran fuit *S* || cynosuram fuisse *V* || thelchines *S* || thelchinis
V || Telchiniis *b* || 8 currentes *S* || curretes *V* || cynosuram *V* || he-
licem *V* || annus cynos uran *S* || cretenses *SV* || Cretensis *scripsi* ||
9 donate *corr. ex* donante *S* || 11 spano *S* || claras .3. *SV* || 12 *x*
SV || *i* suspicatus sum || 13 al't'a *S* || in *om. S* || 14 quibusdam uoca-
tur *S* || orbis emunera *S* ||

16 agastrenis *G* || agasthe renis *G^aG^b* || agasth.renis *G^{b2}* || suis *G*
om. G^aG^{b1} || 17 quam — condidit *om. G^aG^b* addidit *G^{b2}* || 18 hec *G*
|| 19 hilicem *G om. G^aG^{b1}* addidit *G^{b2}* ||

S Inter ambas ergo arctos maximus [flexuoso corpore] adiacens dracon, qui utramque arcturum flexuoso corpore semicingit, Helices superuoluit capud, Phoenicen circumcingit

G aspicientes continuo nauigant. habet autem stellas per unumquemque angulum in umero unam splendidam, in cauda tres. fiunt omnes vii. supra alias [†]x quae praecedunt. minima altera, quae uocatur polus, ad quem putatur totus mundus reuolui. minor arcturus, qui ad aquilonem adiacet, in longitudine habet quartam partem aequinoctialis circuli
 10 et sortes vii. a latere autem habet sortem unam et semis quae ab viii sortibus minus sunt. [†]duo decima pars et duo quintam sortem antecedunt illam quam deducunt xii de quibus in humero habent principatum. de sagittario nouissima ad orientem adiacet ad summum habens piscem sortes
 15 xvii. item aquilonium duobus quibus in humero distat aquilonio polo sortes xl. restant aequinoctialis. australis quoque est qui in cauda. reliquae uero duae nominantur circenses eo quod in circuitu ambulent.

Inter ambas ergo arcturus maximus [flexuoso corpore]
 20 adiacet serpens, qui utramque arcturum flexuoso corpore semicingit. hunc Ferecides dicit inter astra conlocatum eo quod,

S 1 maxime flexuoso *S* || flexuoso corpore *deleuit Schaubachius* || 2 utranq. *V* || arcton *V* || seiungit *V* || 3 heliciꝝ *SV* || Helices *b* || caput *V* || phenicis *S* || phenices *V* || Phoenicen *scripsi* || circumcingit *S* ||

G 5 unguľ *G^aG^b corr. G^{b2}* || humero *G^aG^b* || caudā *G* || 6 ꝑcedent *G* || 7 popul⁹ *G* || polos *G^a* || polōs *G^b* || 9 longitudinē *G* || 10 et om. *G^aG^b* || 11 sortibus *corr. ex* partibus *G* || 12 ducunt *G^aG^b* || 13 in numero *G* || 15 in numero *G* || aq̄lonio *GG^aG^b* || 16 australes *G* || 17 reliq̄ *G* || reliq; *G^a* || reliquae *corr. ex* reliq. *G^b* || 18 pambulent *G^aG^b* || 19 ARCTVRVS MINOR *inscr. G* || arcturi imaginem praebent *G^aG^b* || arcturas *G* || arctus *G^a* || arctũs *G^b* || flũxuosus *G^a* || 20 utraq̄ *G* || qui — corpore *in marg. infer. addidit G^{a2}* || 21 fericides *G* ||

cauda. hunc Pherecydes dicit inter astra collocatum bene-
 ficio Iunonis eo quod, cum nuberetur a Ioue Iuno, deis of-
 ferentibus munera Terra quoque obtulerat aurea mala cum
 ramis, quae Iuno in hortis suis, qui erant apud Atlantem,
 inseri iussit et Hesperidas, Atlantis filias, custodes posuit. 5
 quae cum a filiabus Atlantis mala subtraherentur et saepe
 uexarentur, Iuno custodem horti draconem peruigilem arbori
 implicuit. quem Hercules occidit et illa astris intulit. hunc
 alii Iouem astris intulisse dicunt ob memoriam uirtutis Her-
 culis †Minervae obiectum, quem illa contortum caelo inmiserit 10
 et inter septentriones locauerit. habet stellas in capite splen-
 didas III, in corpore uero usque ad caudam XII ab inuicem
 distantes. sunt omnes XV.

cum nuberetur a Ioue Iuno, diis offerentibus munera Terra G
 quoque obtulerit aurea mala cum ramis, quibus in deorum 15
 horto, qui erat apud Atlantem, plantatis, ut his cotidie uir-
 gines laetarent, custos constitutus est ob magnitudinem sui
 ad praefata mala custodienda. habet autem stellas in sum-
 mitate capitis splendidae tres, in corpore uero usque ad
 caudam XII ab inuicem distantes. 20

1 hanc SV corr. b || Pherecydes SV || collocatam V || beneficio S || S
 2 nuberet Ioui V || dies SV || 3. obtuleret S || obtulerit V || 4 Quem
 Iuno S || que Iuno V || ortis suis S || orto suo V || atlantem SV ||
 5 insserit (ss in ras. r hasta transfixa) S || hesperides V || atlantis
 SV || 6 mala om. V || subtraherent S || 7 uexaretur SV || uexaren-
 tur b || orti V || 8 implicuit arbori V || interfecit V || 9 eū astris S
 || e astris V || dicunt memorie S || 10 obiectam S || immisit V || et
 inter om. S || 11 locasse S || locauit V || locauerit scripsi || habet
 autem V || splendidae .3. SV || 13 sunt autem V ||

14 cum om. G || et iuno G || 15 quo q̄ G || obtulerit G || 16 ath- G
 lantē G || alantē G^a || adlante post corr. G^b || cottidiq̄ G^aG^b || 17
 laetarent G^aG^aG^b || constitutos G^b || 18 p̄fetam G || 20 inuice G ||
 stantes G^aG^b ||

S Haud procul effigies]

Draco immensae magnitudinis hortorum custos insomniae fuisse dicitur, a Iunone ad custodiendum aurea mala [esset] constitutus. Hercules eum, cum ad mala aurea profectus esset, ut refert Panuasis Heracleas, fertur peremisse et idcirco inter astra Iouis hunc laborem memoriae dignum honorauit et utrosque sideribus intulit ita ut in certamine fuere eorum habitus, serpentis capud iam defectum. qui ideo in genu stans manibus sursum extensis, dextro pede

G in longitudine quidem incidit in circulum aequinoctialem a quarta sorte leonis usque ad xxviii capricorni, habens in latitudine sortes xxvi et duas partes, in alia uero qui ad sagittarium sortes xxxv. praecedit namque qui ad summitatem caudae habens a leone sortem unam. extremas ad orientem iacet aquilonis sed quibus a latere super collo ab alterutro scriptus distat polo sortes xxvii. item quae apud leonis partes australes in cauda distans ab hoc polo sortes x.

Serpentem a Iunone ad custodienda aurea mala constitutum Hercules fertur peremisse et idcirco a Ioue inter astra ob certaminis memoriam dicitur conlocatus. qui ideo in genu stans, manibus sursum extensis, dextro pede contra draconem porrecto

S 1 Germ. 65—69 S. || 2 Draconem SV_i || Draco scripsi || i mense S || immense V || custodem insomniae dum V || insomniae; S || 3 die corr. ut uidetur s7dy S || custodiendum corr. ex custodiendam S || custodienda V || 4 esset deleui || 5 ēēt profectus fuisset V || Panuasis V || 6 idcirco V || ab Ioue S || a Ioue V || Iouis scripsi || 7 honorasse V || intulisse V || 8 capite iam defecto V ||

G 11 uicesimam octauam G^aG^b || 12 longitudine G^aG^{b1} || latitudine G^{b2} || 13 xxxta quinq. G^aG^b || 14 sortem om. G || extremas G || extremis G^aG^b || 15 de quibus G^aG^b || 16 que G || 17 leones G^aG^b || ab corr. ex ad G^a. || infra scholion inscriptionem SERPENS INTER ABAS ARCTVROS (ARCTVRAS G^a) GG^a, imaginem praebent GG^a G^b || 19 hercules G || herculis G^aG^{b1} corr. G^{b2} || a ioue om. G^aG^{b1} addidit G^{b2} || 20 hoc certaminis G || hoc certaminis G^aG^{b1} ob G^{b2} ||

contra draconem porrecto pingitur, ut certaminis labore significetur. ideo pellem leonis in sinistra manu habere fingitur, ut insignis uirtute monstretur, quia leonem inermis interfecisse narratur. habet autem stellas in capite 1, in singulis humeris singulas splendidas, in sinistro cubito 1, 5 in eadem manu 1 et in eodem brachio 1, in sinistro femore 1, in dextra parte femoris 11, in dextra coxa 11, in genu dextro 1, in eadem tibia 1, ἐπὶ γόνατος 1 et in crure 11, in dextro pede 1, in eodem pede unam, in dextra manu 1 et in claua, quam tenet in eadem manu 1, in leonina pelle 10 quatuor. sunt omnes xxiiii.

Tum fessi subter]

Haec corona dicitur esse Ariadnes, quam Liber astris intulisse dicitur, cum eius nuptias dii in insula Creta cele-

pingitur, ut certaminis labor significetur. ideo pellem leonis G in brachio habere fingitur, ut insigne uirtutis monstretur, quia leonem interfecisse narratur. habet autem stellas in capite unam, in singulis brachiis singulas, in singulis humeris singulas splendidas, in cubito sinistro unam, in unaquaque manu unam, in unoquoque ilio unam, in dextera 20 coxa duas, in sinistro geniculo unam, in dextera manu unam, qui uocatur ropalus.

Coronam ideo inter astra conlocatam fecerunt eo quod a Vulcano facta auro et gemmis pretiosis ornata Ariadnae,

1 erecto porrecto V || labor V || 3 insigne uirtutis V || monstrare- S tur S || 6 eodem manu V || et om. V || brachio V || 8 post tibia 1 dimidia lineae lacuna V || ΕΠΙΤΟΝΑΤΟΣ S || et om. V || in crus S || in dextro — unam om. V, eadem uerba ad marginem S post eodem pede 1 addita hic conlocanda esse existimaui || 10 pelle .e. V || 12 Germ. 70—74 S || 13 adriadnes S || adriagnes V || 14 dum V || in om. S || insulam cretam S ||

16 monstraretur G^aG^b || 17 qua G || 21 dexta G || infra imago de- G picta cum inscriptione HERCVLVVS (HERCVLIS G^a) GG^a inscriptionem om. G^b || 24 uulcano corr. ex uulgano G^a || ariathni GG^aG^b ||

S brarent, cogitans praeclaram facere. [pro] qua primum noua nupta coronata est. sed qui Cretica conscripsit refert, cum Liber ad Minoem regem uenisset, ut Ariadnen eius filiam uxorem duceret, coronam donum Ariadnae dedisse, Vulcani
 5 opere factam ex auro et gemmis pretiosis. et tali fulgore fuit, ut Thesea ex labyrintho liberaret. quae post astris affixa, cum in Naxo utrique uenissent, signum amoris eius, crines ostendunt stellaeque fulgent sub cauda leonis. habet corona stellas VIII in circuitu positas, quarum tres sunt
 10 splendidae ad capud serpentis arcturi.

Hac ophiuchus erit]

Hic est serpentarius, qui supra scorpionem stat tenens utraque manu serpentem. ab astrologis dicitur fuisse As-

G filiae Minois regis, in munere apud Creten insulam donata
 15 fuerit, cum a Dionysio, qui et Liber pater, etiam Bacchus dicitur, nuberetur. aiunt quoque et crines ipsius esse stellas, quae uidentur sub cauda leonis. habet corona stellas VIII in circuitu positas. quarum tres sunt splendidae ad capud serpentis arcturi.

20 Ceterum serpentarius, qui super scorpionem constitutus est, tenens utraque manu serpentem, ab astrologis dicitur

S 1 pro *deleui* || quo *S* || nouam nuptam *S* || 2 creticam *S* || quia cum *V* || 3 minorem *S* || uenisse^t *S* || ut ariane filiam eius duceret uxorem *V* || 4 donum *om.* *V* || adriadne *S* || adriane *V* || 5 preciosis *V* || talem fulgorem *S* || talis fulgoris *V* || 6 thesia *V* || labyrintho *S* || laberinto *V* || liberasset *S* || affixa est *V* || 7 naso *S* || fig^m *S* || 8 crines eē offedit *S* || et est stellis fulgentibus *V* || stelle q³ *S* || 9 postea corona habens stellas nouem in circuitu positas *Raban. Maur. de comp. LI tom. I p. 695 Mign.* || 10 caput *V* || 11 *Germ. 75—89* *S* || 13 qui ab *V* || astrologiis *S* || Aesculepius *V* ||

G 14 min^ois *G^a* || inmanere *G* || cretem insulam (insulam *G^aG^b*) *GG^a* *G^b* || donatā *G^aG^b1 corr. G^b2* || 15 dionisio *G* || dyonisio *post corr. G^aG^b* || pater liber *G^aG^b* || bachus *G^aG^b* || 18 positus *G^b1 corr. G^b2* || caput *G^aG^b* || 19 *post arcturi inscriptio CORONA GG^a infra imago coronae GG^aG^b* ||

clepius, Apollinis filius. qui dum medicinae arte uteretur, S
mortuos fertur suscitasse. quam ob rem iratus in eum Io-
uis domum eius cum ipso fulminis ictu percussit. rogatu
Apollinis patris Iuppiter ^{teum} arte sua rursus post obitum *Apollinis*
defunctis animam restituere ad uitam et inter astra consti- 5
tuisse putatur. habet autem stellas in capite claram I, in
singulis humeris singulas claras, in sinistra manu III, in
dextra quatuor, ex his duas claras. in singulis lumbis sin-
gulas, in singulis genibus singulas, in dextra tibia claram
I, in singulis pedibus singulas claras. sunt omnes XVII. 10
serpens, quem tenet in manibus, habet stellas in orificio
duas et in flexura capitis spissas quatuor, in manu Asclepii
II clariores, in prima flexura VIII, in secunda, quam tenet
in dextera manu, alias VIII, in tertia usque ad caudam VI.
fiunt omnes serpentis XXX.

15

fuisse Asclepius, qui dum medicinae arte uteretur mortuos G
fertur suscitasse. quam ob rem iratus in eum Iouis domum
eius fulminis ictu percussit, ipsum uero Apollini donasse et
inter astra constituisse putatur. habet autem stellas in ca-
pife splendidam unam, in sinistra manu tres, in dextra tres, 20
in unoquoque humero splendidam unam, in lumbis duas, in
utroque genu singulas, in dextera tibia unam, in singulis
pedibus singulas. sunt omnes XVII. cum his uero quae in
serpenti sunt XXIII.

1 filius Apollinis V || appolinis S || medicina S || ueneraretur S || S
2 iratus meū S || Iupiter V || ei V || 3 rogatu autem V || 4 uerba
eum — ad uitam et loco suo deturbata et post Iouis u. 2 inserenda esse
docent scholia Basileensia cf. p. 62, 15 || 5 defuncti S om. V || resti-
tuisse V || 6. 3. SV et sic ubique || 7 V et sic ubique || 8 et ex V ||
10 XXIII V || 11 orificio corr. ex horificio S || 13 claras V || pma
SV || q̄ S || qui V || 14 dextra V || 15 omnes stelle V ||

16 asclepius GG^aG^b || medicina GG^aG^b || ueretur G || ueretur G^a G
G^b || 18 apolini G || apolloni G^aG^b || 19 caput G^a corr. G^b || 20 dextera
G^aG^a || 24 serpente G^b || infra SERPENTARIVS GG^aG^b cum ima-
gine GG^a ||

S Scorpius sane ideo inter astra a Ioue inlatus est [pro
eo] quod ferunt ex terra ortum summissumque, qui Oriona
interficeret ob eius loquacitatem, quod ex uenatione nullam
se feram relinquere *ὀφιοῦχος* diceret. isque Oriona percus-
5 sit et occidit *σκορπίος* et inde ab Ioue astris illatus, ut eius
naturam futuri homines intelligerent. Nigidius ita dicit: scor-
pionem ad perniciem Orionis in insula Chio in monte [†]che-
lippo ortum uoluntate atque opera Dianae. nam cum in
monte [†]celcinio uenaretur irridens Dianam contemnebat eius
10 opera, quae in monte constituebat. itaque Dianam misisse
scorpionem, qui Orionem uita priuaret, *et* postea ab Ioue
inpetrasse, ut scorpio in XII signorum memoria constituere-
tur. hic ob magnitudinem in duo domicilia partitur, etenim
aliud adtendunt brachia eius, aliud corpus et cauda ad
15 aculeum. habet autem stellas in unoquoque cornu duas, in

G Scorpionum sane ideo a Ioue inter astra conlocatum fe-
runt eo quod Orionem, qui et iugula dicitur, adminiculo
Dianae paene omnes bestias interficientem percusserit et
occiderit siluae; quod Terra hac re conperta mirata et lae-
20 tata sit, a se uidelicet exortum serpentem interemptorem
suarum interemisse bestiarum.

S 1 ideo *om.* *V* || illatus *V* || pro eo *deleui* || 3 eiusq; *S* || uenera-
tione *S* || 4 *ΟΦΙΟΥΧΟΣ* *S* *om.* *V* || 5 *ΣΚΟΡΠΙΟΣ* *S* *om.* *V* || a *V*
|| illatus est *V* || 6 Nigidius autem dicit *V* || 7 pntiem *V* || 8 opère
S || ope *V* || opera *scripsi* || 9 celcinio *V* || Dyanam *V* || 10 diana
S || dyanam dicitur *V* || 11 et *addidi* || inpetrasse *V* || 12 scor-
pion XII *S* || 14 ad alius *V* || ac tendunt *S* || tendunt *V* || brancis
S || brachia *V* || eius alia corpus *S* || eius ad aliud corpus *V* ||
ab aculeo *S* || et aculeus *V* || ad aculeum *scripsi* || 15 utroq. *V* ||

G 16 Scorpionis *G* || collocatū *G^b* || ferunt' *G^aG^b* || 17 incolo *GG^a*
G^b || iugula *scripsi* || poene *GG^aG^b* || 19 silij *G^aG^b* || siluae post be-
stias ponendum *censeo* || terrę *G^a* || miratam *GG^aG^b* || mirata *scripsi*
|| letata *G* || 21 interemisse *G* ||

ore unam claram, in fronte duas, in dorso tres claras, in *S* uentre *n*, in cauda *v*, in aculeo *n*, sunt omnes *xviii*. ex his quatuor, quae sunt in cornibus eius, duae priores clarae et duae obscurae, librae assignantur, quae chelae graece dicuntur.

5

Ipsam Helicen]

Bootes, qui et arcturus, fertur esse custos plaustrum eo quod plaustrum sequitur id est septentriones et quasi subcinctus sit septentrionibus. hunc dicunt Archadem esse Iouis et Callisto filium, de cuius post nomine Archadia dicta ¹⁰ est. quem Lycaon Pelasgi filius, cum Iouem hospitio recepisset, infantem membratim lacerauit cum exitio Iouique in epulis posuit, temptans Iouem, utrum deus esset. cumque

V. 139
et. 91

habet autem stellas in utroque labio duas, quarum priores *G* sunt magnae, sequentes minores, in fronte tres, e quibus ¹⁵ media splendidior est, in dorso tres claras, in uentre duas, in cauda quinque, in aculeo duas. sunt omnes *xviii*.

Arcturi custos ideo Bootes dicitur eo quod plaustrum sequitur id est septentrionem et quasi succinctus sit septentrionibus. dicitur autem Callisto et Ioue genitus et habitasse ²⁰ erga Lycaonem et ab eodem Ioui in frusta concisus et in mensa positus, iterum reformatus et a quodam caprario enutritus.

//

4. os *S* || q̄ chelas graece dicuntur *S* || quam chelas greci dicunt *S* *V* || 6 *Germ. 90-95 S* || 7 arturus *S* || 8 Idem septentriones *S* || succinctus *V* || 9 septētrionibus *V* || Archadem Iouis filium esse *V* || 11 hospicio *V* || 12 cum exitio *om. V* || 13 apposuit *V* || quaq̄ iouis *S* ||

14 labia *GG^a* || priorū *G^a* || 15 in q. *G* || 16 splendioresst *G^a* || *G* || 17 infra scorpionis imago *GG^aG^b* || SCORPIO subscrib. *G* || SCORPIVS *G^a* || 18 custos *G* || ideo *om. G^aG^b* || septentriones *G^a* || 19 succinctus *G* || 20 caliste *GG^aG^b* || ex *G^a* || 21 lycaone *G* || lycaone. *G^aG^b* || ioue *GG^aG^b* || frustra *G* ||

S Iouis domum Lycaonis fulmine incendisset — eoque loco ciuitas est constructa, quae Trapezos appellata est — Lycaonem uero conuertit in lupum, Archadem autem compactis membris ad uitam reduxit et cuidam caprario dedit nutriendum. qui cum adulta aetate uenisset, matri insciis uim ferre uoluit. quos utrosque incolae Lycae montis cum occidere uellent, Iuppiter [utrosque] liberans astris intulit. qui ut res gesta est ita manent. illa ursae natura et ille in eam impetum faciens. quem Bootem Homerus uocat. habet autem
 10 stellas in dextra manu quatuor, quae non occidunt, in capite claram 1, in singulis humeris singulas, in singulis mamillis singulas, in dextra parte corporis sub mamilla obscuram 1, in dextro cubito claram 1, inter genua utraque claram et magnam 1, quae est arcturus, in singulis pedibus singu-
 15 las. fiunt. omnes numero XIII.

Virginis inde subest]

G quem cum immolare uellent habitatores loci, Iupiter liberans inter astra conlocauit. Lycaonem uero conuertit in bestiam. habet stellas in dextra quidem manu quatuor, quae non
 20 occidunt, in capite splendidam unam, in singulis humeris singulas, in mamilla unam, in dextro cubito quatuor, in sinistro unam, in singulis genibus singulas. sunt omnes XIII.

S 1 Iouis autem dicitur domum Iouis [†] *V* || incendisse *SV* || loco *om.* *V* || 2 ciuitate *S* || ciuitatem *V* || ciuitas est *scripsi* || constructam *V* || trapectos *S* || 3 conuertisse *V* || 9 pactis *S* || compactis *V* || 4 mbris *S* || reduxisse *SV* || reduxit *scripsi* || dedisse ad *V* || 5 adulta / eet[†] etate *V* || inferre *V* || 6 icole lycei *S* || cum in colle licei *V* || 7 Iupiter *V* || utrosque *deleui* || 8 illo² ipetum *S* || ille impetum *V* || ille in eam impetum *scripsi* || 9 fatiens *S* || 15 numero *om.* *V* || 16 *Germ.* 96—146 *S* ||

G 17 emulare *G^a* || iuppiter *G^aG^b* || 18 collocauit *G^b* || licaonem *G^aG^b* || 19 dextera *G^aG^b* || quattuor *G^a* || 22 genibus unam *G^aG^b* || *infra* *imago* *GG^aG^b* || *BOOTES* *subscr.* *G* || *BOOTIS* *G^a* ||

Ad aspectum autem Bootis uirgo constituta est, quae *S* Erigone dicta est. quae inter leonem et libram in zodiaco locum tenet. hanc Hesiodus Iouis et Themidis filiam esse dicit, nomine Iustitiam. hunc secutus Aratus dicit, quod, cum esset immortalis, in terris morabatur et a uirorum aspectu⁵ se subtrahere solita cum feminis consueta ludere et conuersari uidebatur et ab eis Iustitia uocabatur, nondum inter homines nequitiam neque nauigationem fuisse, sed illam in terra moratam uitam alere aequitatemque eis praestitisse eo seculo, quod aureum dicebatur. sed postquam minuti ho-¹⁰ mines a ueritate quiescerent, et illam cum eis minime conuersatam. postquam uero hominum mores in deterius uersi, in toto se e terris abstulit et in ea parte caeli habitauit, qua et nunc moratur. nonnulli aiunt eam esse Cererem, quod spicas teneat, alii Atargatin, quidam uero Fortunam pro eo¹⁵

Ad aspectum autem Bootis uirgo constituta est, quae *G* inter leonem et libram in zodiaco locum tenet. quam fabulose Hesiodus dicit filiam fuisse Iouis et Dianae et uocatam Iustitiam. hunc secutus Aratus dicit, quod, cum esset prius immortalis, cum hominibus uersabatur et a quibusdam non²⁰ uidebatur. cum mulieribus erat et ab eis Iustitia uocabatur. nonnulli eam aiunt esse Cererem, quidam uero fortunam pro eo quod et sine capite eam pingunt.

2 herigone *SV* || 4 Iustam *SV* || 5 immortalis *V* || mirabatur *V* || *S*
6 solitam *S* || foeminis *V* || consulto *V* || 7 iusta *SV* || et nondum
V || 8 nequitia *S* || nauigatio *S* || fuisset *S* || illa terra morata *S* ||
illam in terris moratam *V* || 9 uitam alere *om. V* || equitatem homi-
nibus prestitisse *V* || 10 diminuti *S* || 11 quieuerunt *V* || illa *SV* ||
conuersata est *V* || 14 qua et numeratur *S* || qua enumeratur *V* ||
15 atargatur *S* || atergatin *V* ||

16 autem addidit *G^{b2}* || bootes *GG^b* || quā *GG^b* || 17 loco *G^aG^b G*
corr. G^{b2} || fabulose *G* || esiodus *G^aG^b* || 19 iustā *GG^aG^b* || Iustitiam
scripsi || sequutus *G^a* || 20 conuersabat' *G^aG^b* || aquibusdā *GG^aG^b* ||
21 a uiris quidem *suspicio* || iusta *GG^aG^b* || 22 fortunā *G^a* || 23 et
om. G^aG^b || eam *om. G^aG^{b1} add. G^{b2}* ||

S quod sine capite astris refertur. Nigidius de uirgine ita refert. uirginem Iustitiam dici siue aequitatem, quae ab hominibus recesserit et ad immortales merito peruenerit. nam cum inter mortales conueniret omnibus locis conciliabulisque
 5 solitam consistere et praecipere hominibus, ne temere ab aequitate et iustitia discederent; quamdiu mortales monitis suis obedissent, tamdiu uitam sine cura ac sollicitudine facturos. sed cum negligentius aequitatem obseruarent in insidiasque se declinassent, cupiditate et auaritia alter alterum
 10 deciperet, ab hominibus discessisse et digna caelesti numero immortale praemium pietatis possedit. habet autem stellas in capite obscuram nimis ι παρθένης, in singulis humeris singulas, in unaquaque ala duas obscuras. una ex his, quae est in dextera ala a parte humeri, est clara [una] et uocatur
 15 $\pi\rho\tau\sigma\upsilon\gamma\eta\tau\eta\rho$. in singulis cubitis singulas, in singulis manibus singulas. illa, quae in dextera est, clarior est et uocatur spica. in tunica stellae obscurae vi. in singulis pedibus singulas. sunt omnes xviii.

G habet autem stellas in capite quidem obscuram unam, in
 20 unaquaque ala duas, in singulis humeris singulas, in unoquoque cubito unam, in singulis manibus singulas, in penula uestimenti sex, in unoquoque pede unam. sunt omnes decem et nouem.

S 1 infertur *V* || 2 iustitiam *ex* Istitiam *corr. m.* altera *S* || iusticiam *V* || 3 immortales *V* || transierit *V* || 4 concubulisque; *S* || 6 a iusticia et equalitate *V* || qui quamdiu *V* || mortales *om.* *V* || moniti sunt *S* || monitis eius non *V* || monitis suis *scripsi* || 7 obedirent *V* || iam diu *S* || diu in *V* || uita *V* || futuros *SV* || facturos *scripsi cf. schol. Basil. p. 66, 1* || 8 negligentius *S* || obseruantes declinarent insidiisq; *V* || 9 auaricia *V* || 10 discessiss3 *S* || 12 ΠΡΘΕΝΟΣ *S om. V* || 13 alia *V* || obscuras. Ex eis sunt quae *V* || 14 una *deleut* || 15 ΠΡΟΤΡΥΓΗΤΗΡ *TEIC S lacunam praebet V* || 17 unica *S* || stellas obscuras *V* ||

G 19 quidā *G* || in unaquaque — humeris singulas *om. G* || 22 uestimenti altera *s in ras. G^a* || infra adpicta imago *GG^aG^b* || VIRGO *GG^a* ||

Qua media est Helice]

S

Hi dicuntur Castor et Pollux fratres gemini maxima concordia iuncti. ex quibus cum unus excidisset in pugna, quam aduersus Athenienses gerebant, alter immortalitatem accepit. quos Iuppiter utrosque caelo intulit sideribusque. 5 geminos nominauit, qui salutare sunt appellati. nam et horum stellae ita se habent, ut occidente una oriaturs altera. alii uolunt Zetum et Amphionem esse. ideo unus zonam alter lyram habent. Nigidius deos Samothracas dicit, quorum argumentum nefas sit enuntiare praeter eos, qui mysteriis 10 praesunt. item dicit Castorem et Pollucem Tyndaridas geminorum honore decoratos, quod hi principes dicantur pacationis, quod mare totum praedonibus maleficiisque pacatum reddidissent. et quo in tempore nauigauerint cum Iasone atque Hercule ad pellem inauratam auferendam multis laboribus tempestatibusque conflicti periculorum atque animarum experti impendio laboribus liberare studuerunt [auxilium ferre precantibus instituerunt]. itaque cum a Ioue sint elati, petierunt a patre, ut sibi liceret in eo caelo constitui, unde

Castor interea et Pollux, quos nos geminos uocamus, G dicuntur fuisse diui curiales, nutriti autem in Lacedaemonia et propter dilectionem fraternam, in qua omnes superabant, inlustris habiti et inter astra conlocati. est enim signum omnibus signis in zodiaco altius.

1 Germ. 147 sq. S || 2 gemini corr ex geminos S || 3 e V || ceci- S disset V || pugnam S || 4 immortalitatem V || 5 Iupiter V || 8 zonam S || 9 habens SV || habent scripsi || amothracas SV || 10 nefas e sit S || nephas sit V || enumerare SV || minsteriis S || ministeriis V || 11 tyndaridas S || 13 malefic^q; S || maleficisq; V || p^hcatum S || paccatum V || 14 reddidisse S || quo iterpetretur S || 16 animorum SV || 17 impendia V || atq; auxilium V || auxilium — instituerunt. deleui || 19 essent V || celi loco V ||

21 lacedemonia GG^aG^b || 23 inlustris G^aG^b¹ || illustres G^b² || in G G^aG^b || signum in G^a || signum in G^b || signis om. G^aG^b ||

S mortalibus auxiliantes prospicere possent. quamobrem eis concessum est immortalī memoria locoque constitui, ut plerisque mortalibus [auxilīantes] gratiam conspectus exhibeant. quorum prior habet stellas in capite claram 1, in singulis
 5 humeris singulas claras, in dextro cubito 1, in eadem manu 1, in singulis genibus singulas, in singulis pedibus singulas. sunt omnes viii. alter, qui propus appellatur — is qui iuxta cancerum est — habet stellas in capite claram 1, in singulis mamillis singulas, in sinistro cubito 11, in eadem
 10 manu 1, in sinistro genu 1, in singulis pedibus singulas, in sinistro pede ultimam distantem 1, quae uocatur *πρόπους*. fiunt insimul x. hi sunt inter xii signa zodiaci circuli. sed in medio circulo aequinoctiali tropici hiemalis, qui australis appellatur, sita sunt.

15 Cancer astris positus esse dicitur beneficio Iunonis, quia, cum Hercules cum hydra ad fontem Lernaenum depugnaret, hic cancer Herculis pedem morsu deprehendit, ut Panyasis

G habent autem stellas, unus quidem, qui excedit cancerum, in capite unam, in singulis humeris singulas splendidas, in
 20 unoquoque genu unam. sunt simul v. alter in capite splendidam unam, in humero sinistro unam, in singulis femoribus singulas, in dorso sex. sunt simul x.

Cancrum namque ideo fabulae locatum inter astra aiunt, quoniam Herculem aliis auxiliantem et hydriam de fonte

S 2 et plerisque *SV* || loco *S* || 3 auxiliantes *deleui* || $\overline{g\alpha}$. conspectu liberantur *S* || sui conspectus gratiam prebent *V* cf. *schol. Basil. p. 69, 12* || 7 *xviii S* || ix *V* || tripus *SV* || 8 stellas *om. V* || 9 cubitu *SV* || 11 distans *S* || $\text{CIP}\text{O}\text{ΠOY}\text{C}$ *S* || tropus *V* || 13 hyemalis *V* || $\bar{q}$ *V* || 14 dicitur *V* || 15 in astris *V* || Q^1a *S* || Q *V* || 16 ydra *V* || lernaenum *SV* || 17 Panyasis *SV* ||

G 19 sigulis G^b || singulas *om. G* || 20 unoquoque *G* || 22* *infra adiecta imago GG^aGb* || GEMINI *G* || GEMINOS G^a || 23 inter astra locatum G^aGb || 24 erculē G^aGb ||

auctor dicit. quem iratus Hercules calcatum contriuit. bene-
ficioque Iunonis magnis honoribus decoratus XII signorum
numero annumeratur. sunt in hoc signo aliae stellae, quas
Graeci ὄνοϋς dicunt, quod cum Liber a Iunone insania ob-
iecta fugeret ad occasus ut in Dodonaei Iouis templo res-
pon- 5
sa peteret, ut Philiscus refert, magnis imbribus cum
grandine ortis ea parte, qua transiturus erat inundata, deti-
nuerunt iter eius asini ex contrario transeuntes per aquas.
in uno ex his insidens transuectus est sine periculo et ab
insania liberatus. uno ex his fecisse dicitur, ut uoce hu- 10

neraيدا auferentem saliens in pede percusserit, sicut ait G
Panyasis in Heraclea.

Sidera, quae gentiles praesepe et asinos uocauerunt, sunt
sub cancro constituta. sunt autem stellae non multum splen-
doris habentes neque a se plurimum distantes, in quarum 15
medio in modum praesepe stellarum quidam ambitus est.
cui illae praesistent una ab aquilone, altera ab austro. autu-
mabant autem eosdem asinos gentiles deorum suorum Dio-
nysi uidelicet, qui et Liber pater, et Vulcani siue Satiri

1 Q² S || miratus SV || hercul S || conteriuit S || 2 Iunonis S || S
decoratus ' XII S || decoratus est. Idem XII V || 3 annumerat^u S ||
4 ONOY² S lacun. praebet V || Qd' S || Q V || 5 ut in addidit e cf.
schol. Basil. p. 70, 14 || dodona ei S || Dodonei V || Iouis eiusq; in V ||
6 pateret S || Phyliscus V || magni imbres V || ymbribus S || 7 gran-
dine ΔHTYMOI S || ortus ē S || orti sunt V || parte RCAPICIHOC
S || inundati detinerent S om. V || 8 iter eius addidi ex schol. Basil. ||
asinis e V || transientes S || transeuntibus V || 9 ex iis sedens V ||
10 Vni autem V || effecisse V ||

11 neraida G || nerarida G^aG^b || ait om. G^aG^{b1} add. G^{b2} || 12 panias G
GG^aG^b || heradia G^aG^{b1} corr G^{b2} || 13 Haec quae post capita de luna
et sole leguntur in GG^aG^b huc transtuli || 14 nomultum splendores G
|| non multum om. G^a additum habet in margine G^b || splendorem
corr. ex splendoris G^a || splendoris corr. ex splendorem G^b || 17 ille
GG^a || preminent G^a || 18 suorum om. G^aG^{b1} || dionisi G || dyonisi
G^aG^b ||

S mana loqueretur. et post paucum tempus cum Priapo contendere coepit de membro naturali. Priapus comprehensum asinum occidit. [quem] Iouis beneficio suo utrosque immortali honore donatos astris intulit. est et altera origo quae
 5 infertur ab aliis. cum aduersus gigantes dii bellum agerent, Liber et Vulcanus et satyri asinis insidentes profecti ad pugnam. quod genus uisu tumultus diro cum murmure rugissent, gigantes eorum uoce territi fugerunt et confestim dii de gigantibus triumphauerunt. et idecirco una cum praesepio suo
 10 astris sunt illati et in signo notabilis cancri positi, cuius cursus ad occasum tendit. habet autem stellas in cornibus anterioribus duas claras et duas obscuras, quae *ὄροι* appel-

G uehiculos fuisse, quibus ascensis cum contra gigantes ad bellum procederent et illi naturali zelo accensi uiso tumultu
 15 diro cum murmure rugissent, gigantes eorum rugitu perterriti compendium fugae arripuerint, et confestim dii de gigantibus triumphauerint, et idecirco eos una cum praesepe suo inter astra conlocauerint. talis quidem extitit gentilium socordia, qui deos suos non propriis armis nec uiribus, sed
 20 asinorum rugitibus adeptos fuisse opinabantur uictoriam. habet stellas in testa splendoras duas, in duobus dextris pedibus in unoquoque unam, in sinistro priore duas, in ter-

S 2 cepit *S* || mēbro *S* || cōphensum *S* || compressum *V* || 3 occisit *S* || quem *om.* *V* *deleui* || Iouis autem beneficio utriq; *V* || immortalis *V* || 4 donati astra sunt illati *V* || 5 quod cum *V* || gygantes *V* || eligerent *S* || 6 · Liber *S* || idem Liber *V* || satirias *SV* || asinis *omittit* *S* || profecti sunt *V* || 7 uiso tumultu *V* || 8 gygantes *V* || gygantibus *V* || 9 iccirco *V* || unā *S* || presepio *SV* || 12 anterioribus *om.* *V* || *ONOI S* *lac. praeb.* *V* ||

G 13 uehiculis *G^a ante corr.* *G^b* || 14 uiso *G^a ante corr.* *G^b* || 15 rugissent *G^a* || 16 cōpendiū *G^b* || fuge *G^a* || 17 eos *om.* *G^aG^{b1} add.* *G^{b2}* || 18 conlocauer̄ *G^a* || conlocauerunt *ante corr.* *G^b* || estitit *G* || socordia *G* || 21 testo *G* || texto *G^aG^b* || 22 unoquoq; *G* ||

lantur. nubilum, quod circa eum uidetur, praeseptum dici *S*
tur. in ore unam, in dextris pedibus singulas. fiunt quat-
tuor obscurae. in sinistris priore claras *II*, in secundo *II*,^{xv} in
tertio *I*, in extremo minore *I*, in testa *II*. sunt omnes *XVI*.

Horrentisque iubas]

5

Leonem beneficio Iouis inter astra collocatum dicunt eo
quod uirtute ceteras bestias praecellat. Perianthus Rhodius
refert, eum ob primos labores Herculis memoriae causa ho-
norifice astris inlatum. Nigidius refert, hunc leonem nutritum
apud Lunam iussu Iunonis et in terram Arcadiam in regio-
nem Nemeae in speluncam, quae Amphidymon nomine fuerit,
quam quidam amphyriso dicunt [et iussu Iunonis] ad Her-
culis exitum dimissum. quem Hercules iussu Eurysthei in-
terfecit cum Molorcho hospite suo, cuius clauam [quam] ui-
ribus tributam tum principio est adeptus, cum qua leonem *15*
interfecit. itaque postea claua pro gladio, pelle pro scuto in
reliquo tempore uti coepit et apud omnes mortales gratus

tio unam, in quarto unam, in dextro labio tres, in sinistro *G*
duas.

Leonem aiunt idcirco inter astra conlocatum eo quod *20*
praesit quadrupedibus siue propter memoriam Herculis, qui
leonem ingentem inermis dicitur peremisse.

X¹) 3 priores *V* || in secundo *I SV* || in secundo *II scripsi ex Hygin. P. S*
A. III 22 || 5 *Germ. 149—156 S* || 6 beneficio *S* || Iunonis *V* || dici-
tur *V* || 7 bestias *om. V* || precellat *S* || pcellat *V* || Perianthus ro-
dius *S* || 8 eo quod *S* || pmos *SV* || 9 inlat⁹ *S* || Nigidius *S* || 10 in
om. S || terra archadia *V* || regione *V* || 11 nemeae *SV* || spelunca
V || quae addidi ex schol. *Basil.* || mihdymon *S* || mihdimon *V* ||
12 Aphriso *V* || Amphriso *Hygin. fab. 30* || dicunt fuerit *S* || et iussu
Iunonis deleni || iussum *S* || 13 exioium *V* || dymissum *S* || euristhei
S || euristei *V* || 14 molocho *S* || molocho *V* || p uiribus *V* || 16 se-
cuto *S* || in *om. V* || 17 cepit item postea *SV* ||

18 quotto *G* || CANCER *GG^a. imaginem addunt GG^aG^b* || 22 peri-
misse *G* ||

9 *

S ob uirtutem haberi coepit. Iunoni porro magis in odio per-
uenerat. quapropter leonem caelesti memoria dignari uolun-
tate Iunonis arbitrantur. hic notabilis et maximus inter signa
est. plerique [uolunt] Nemeae gymnicos ludos ab hoc arbi-
trantur leone institutum. hic totus figuratur. habet stellas in
capite tres, in collo duas, in pectore claram 1, in spina 3,
in cauda media unam, in ultima cauda claram unam, sub
pectore duas, in priori pede claram unam, sub uentre cla-
ram unam, in medio uentre unam, in *ισχίῳ* unam, in poste-
riori genu unam ἐπὶ πρόποδος claram unam. fiunt omnes
xviii. uidentur aliae stellae obscurae vii iuxta caudam eius,
quae uocantur crines Berenices et *Εὐεργέτιδος* dicuntur. et
sunt earum uirginum, quae Lesbo perierunt. illa autem, quae
in pectore eius est, clara et magna appellatur *regia* Tuberoni.

15 Est etiam aurigae]

Hic agitator Erictonius dicitur fuisse Vulcani et Miner-

G habet autem stellas in capite tres, in uertice duas, in pec-
tore unam, sub pectore duas, in dorso tres, in caudae sum-
mitate splendidam unam, in anteriore pede splendidam unam.
20 sunt omnes xviii.

Agitatorem ferunt Erichthonium fuisse, quem fabulae
poetarum Vulcani et Terrae filium adserunt.

S 1 Iuno *V* || in om. *V* || odio esse *V* || 2 dignatum *V* || 3 non ar-
bitramur *V* || 4 nemeae *SV* || cymnicos *S* || ob hunc leonem insti-
tutos *V* || 6 spino *S* || 7 sub pectore — s. u. c. unam om. *V* || 9 in
XNON *S* post in duodecim fere litterarum lac. *V* || in *ισχίῳ* scripsi || po-
steriore *V* || 10 in ΠΡΟΔΟΝ *S* post in lac. duodecim uel quattuor-
decim litterarum *V* || ἐπὶ πρόποδος scripsi || 11 clauam *V* || 12 et ΕΥ
ΕΡΓΕΤΙΔΟΣ *S* || et dicuntur lac. duodecim fere litt. *V* || 14 claram
et magnam appellatamq; tuboronius *S* || appellatur tyberoni *V* || re-
gia Tuberoni Grotius ad imag. p. 43 ex Plinii n. h. XVIII 235 cf. Ide-
ler, Sternn. p. 164 || 15 Germ. 157—173 *S* || 16 herictonius *V* ||

G 18 summitatē *G* || 20 LEO *GG^a* add. imag. *GG^aG^b* || 21 erichthonū
G || erichtoniū *G^aG^b* || 22 poetae *G^aG^b* || asserunt *G^aG^b* ||

uae filius. qui Vulcanus cum Ioui fulmina. efficeret, ab Ioue *S* promissum accepit, ut quicquid uellet praesumeret. ille Minervam in coniugium petiuit. Iuppiter imperavit, ut Minerua armis uirginitatem defenderet. dumque cubiculum introirent, certando Vulcanus semen in pauimentum iecit, unde natus *s* est Erictonius, quem Minerua in cistam abscondit draconequē custode opposito duabus sororibus Aglauro et Pandroso commendauit. qui primus currum inter homines docuit equis albis iungere et solis quadrigae similem facere primumque Panathenaea constituisse, arcem templumque aedificasse di- *10* citur. quem Iouis miratus astris receptum memoriae tradidit. in hoc signo et capra est, quam in humero portat, quae Iouem nutriuit, itemque haedi eius filii, quos auriga in brachio portat. fluctus significare noscuntur. Musaeus de capra hoc refert: datur Iouis infans nutriendus Themidi et Amal- *15* theae, quae fuit domina caprae. quae ex ea Iouem nutriuit. esse autem hanc capellam Solis filiam dicunt, cuius aspectus tam atrox fuisse dicitur, ut Titanes eam timerent rogarentque

quem cum Iouis uidisset inter homines equos albos iungere *G* et Solis quadrigae similem hominibus facere primumque *20* Athenis pompam inducere, arcem templumque aedificare, inter astra constituit.

1 filius *corr. ex* filium *S* || fulmen *V* || 3 coniugē *V* || Iuppiter *V* || *S*
4 armis *om. V* || defendisse *S* || in cubiculum *V* || 6 herictonius *V* ||
cystam *S* || cista *V* || draconemq; *S* || 7 custodit opposito *S* || ap-
posito *V* || et *om. S* || pandorem *S* || pandoroe *V* || 8 hic primus
V || currus *SV* || inter *om. V* || equos aluos fungere et solis quadrigae
similem *S* || equis iunctis docuit similes quadrigae solis *V* || 10 pa-
natheneae *S* || panatneneae *V* || aedificare *S* || edificasse *V* || dicitur
om. S || 12 q̄ *S* || 13 hedi *S* || eius filii edi *V* || brachio *V* || 14 fruc-
tus *S* || qui fructus *V* || fluctus *l* || Musaeus *SV* || 15 nutriendum *S* ||
ad nutriendus *V* || themidia altheae *S* || themidie altee *V* || 17 capram
filiam solis *V* || 18 fuiss³ *S* || eum *V* ||

20 quadrigae *G^aG^b* || similem *G^b* || primū q̄ *G* || 21 aedificare *G* || *G*

S matrem Terram, ut eam abderet. Terra eam in antro clausam Amaltheae tradidit custodiendam ibique Iouem infantem cum cura Amaltheae educasse. qui cum esset iuuenis et [ille] contra Titanas inermis uellet pugnare, eius pellem dicitur adreptam, pro scuto usum ea, quod semper Titanis agitata timori fuerit et dicebatur media pelle Gorgoneum capud habere. eo tutus tegimento illius caprae terga alia pelle tecta restituit. uita et immortalitate donauit caelique astris intulit et eius pellem αἰγίοχου appellauit. aliis placet agitationem Myrtilum esse, Mercurii filium, Oenomai aurigam, et a patre Mercurio astris illatum. cuius capud non multum distat ab Helice, genua apponuntur geminis, pedes iuxta tauri cornua. habet autem stellas in capite 1, in singulis humeris singulas, sed ea est clarior, quae in sinistro humero 15 est et appellatur capra. in singulis genibus singulas, in dex-

G cuius capud non multum distat ab Helice, genua adponuntur geminis, pedes iuxta tauri cornua. capream autem, quae ante eum pingitur, nutricem eiusdem Iouis fuisse asseuerant et idcirco inter astra conlocatam. haeduli uero, quos agitator 20 in brachio portat, secundum gentilium opinionem fluctus

S 1 Terra autem *V* || 2 Amatheae *S* || Amaltheae *V* || infantem om. *V* || 3 amathee *S* || amaltee *V* || educass3 *S* || 4 ille deleuit *Schaubach.* || titanas *S* || tytanis *V* || inermis *S* || 5 adceptam *S* || acceptam *V* || adreptam scripsi || scuto habuisse *V* || titanas *S* || agitato *S* || agitator *V* || agitata scripsi || 6 timore *S* || fuerint *S* || caput *V* || 7 tectus *V* || tegumento *V* || aliq. capre terga *S* || capre tergo *V* || alterius tectis pellis *V* || 8 uite etiam *SV* || caprae ossa tergo alterius pellis tecta restituit uitae et eam *Munckerus ad Hygin. P. A. II 13 p. 449 Stau.* || immortalitati *V* || 9 ΕΓΝΟΧΟΥ *S* || quindecim fere litter. lac. et in margine notam grecum praebet *V* || αἰγίοχου scripsi || aegida *Munckerus* || 10 myrtillum *V* || 11 caput *V* ||

G 16 caput *G^aG^b* || helyce *G* || helice *G^aG^b* || adponit' *G* || 17 gemmis *G^a* || pedib' *G ante corr. G^b* || agitemq. *G^a* || aū quę *ex corr. G^b* || 18 pinguitur *G^b* || 19 heduli *GG^aG^b* || 20 fructus *GG^aG^b* ||

tra manu unam, in sinistra II. hi uocantur haedi ἡμιόχου. S
sunt omnes VIII.

Aurigae pedibus]

Porro taurum inter astra quidam putant positum propter
Iouem, quod in bouem sit fabulose conuersus. Nigidius 5
hunc Iouem a Neptuno fratre per gratiam dicit abduxisse,
qui figuram tauri, sensum humanum haberet. quem Iouis
Sidonem misit, ut Europam, Agenoris filiam, ad se portaret.
is per pelagus Sidoniam uenit ibique Europam inter aequa-
les suas ludentem in templo Aesculapii conspexit eamque 10
repentino arreptu in dorso collocatam suo deuexit ad Iouem
in insulam Cretam. ob hanc igitur causam Iuppiter sideribus
taurum dignatus est tñmortalī memoria subleuari. Erato-

significare noscuntur. habet quidem stellas in capite unam, G
in singulis humeris singulas, in singulis cubitis nihilo minus 15
singulas, in dextera manu unam, in sinistrae summitate duas,
qui uocantur haeduli. sunt in summa VIII.

Porro taurum inter astra quidam putant positum prop-
ter Iouem, quod in bouem sit fabulose conuersus. alii uero
pro eo quod Europam adduxerit a Foenice per medium ae- 20
quor in Creten. plerique autem aiunt, bouem esse imitatore
Iouis et ideo inter astra a Ioue conlocatum.

1 hec V || HNIAXOΠd' S om. V || ἡμιόχου scripsi || 2 sunt V || S
3 Germ. 174—183 S || 6 iuppiter a N. S || dicit om. V || adduxisse SV ||
7 in figura V || 8 sydonem SV || Agenoris — Europam om. V || 9 pel-
lagus S || sydoneā S || europiam S || 10 esculapii SV || 11 in dorso
om. V || 12 Iupiter V || 13 taurum sideribus V || immortalī memoria
inferre V || Erathosthenes S ||

14 signi¹care G^{b1} corr. G^{b2} || 15 in singulis humeris — manu unam G
om. G || in singulis cubitis nihilo minus singulas om. G^b || 16 sinistra
ante corr. G || 17 uocaⁿtur G^a || heduli GG^aG^b || summo G^aG^b ||
AGITATOR G imag. praebent GG^aG^b || 19 fabulosq̃ G^a || 20 equor
G^a || 21 emitatorē G^a || iminatorē corr. ex eminatorē G^b || 22 iuris
GG^aG^b || Ionis scripsi ||.

S sthenes dicit bouem esse, quae fuit Pasiphae. cuius priores partes parent, reliquum corpus non apparet propter femineum sexum. spectat autem orientem, ob id ab Ioue honoratus. in signo autem tauri frons et facies Hyades uocantur, quas
 5 Pherecydes Athenaeus nutrices Liberi dicit, quae Dodonides nymphae uocantur. quae cum a Lycurgo captiuitatem timentes fugerent Thebas, subito, ne a Iunone aliquid paterentur, Iouis caelo inlatas sideribus honorauit Hyadasque appellauit, quod nascente Libero eas inuenerit. temporis
 10 signum posuit, uel quod sint pluuiiales, *ἕειν* enim pluuere est, quia earum ortus imbres concitat, uel quia in modum *Υ* litterae positae sunt. Musaeus ita refert: Hya ex Atlante
 12 filias procreauit et filium *tyonem*. quem dicunt ab apro uel leone occisum. sorores omnes nimis dilexere, quae flentes eum abierunt. e quibus *v* stellis figuratas Hyadas appellarunt, septem autem Pliadas. Myrtilus autem *v* filias Cadmi

G tauri quoque frons, quae suculae nominantur, a Pherecyde Atheniensi mammae fuisse dicuntur Liberi patris et uocatae Dodoniades sponsae.

S 1 hunc esse *V* || qui coit cum *V* || pasiphe *SV* || 2 pētes *S* || patent *S* || apparent *V* || parent *scripsi* cf. p. 74, 21 || foemineum *V* || 3 ob — honoratus *om.* *V* || 4 signum autem *S* || faciem *S* || yades *SV* || 5 ferecides *S* || pherecides *V* || atheneus *SV* || 6 lycurco *S* || ligurgo *V* || 7 Thebas ubi ne *S* || Thebas ne ibi *V* || 8 illatas *V* || syderib; *SV* || yadasq; *S* || yadesq; *V* || 9 quas in signum temporis imposuit *V* || 10 *ΥΕΙΝ* *S* || *yeni* *V* || 11 ymbres *S* || *ῥ* modum *S* || 12 Museus *SV* || ista refert *S* || et ista refert *V* || *ya* ex athalans *S* || *ya* et athlans *V* || 13 filium yonem *SV* || unum *conieci* || Quem dum *SV* || quem dicunt *scripsi* || 14 minus (uel nimis *in marg.*) diligentes florerent obierunt *V* || *q̄* flectēs *S* || 15 e *om.* *S* || stellas *V* || yadas *S* || yades *V* || appellauit *S* || apella^uerunt *V* || 16 plyades *V* || Myrtilius *S* || cathmi *S* || cathim *V* ||

G 17 subuculę *GG^b* || sub^{acn}caulę *G^a* || pher^{ci}ede *G* || pherecide *G^aG^b* || 18 mamme *G^aG^{b1}* || mammae *G^{b2}* || uocatetodon^{ci}adae *G* || uocate toniade *G^aG^{b1}* || 19 toniade *G^{b2}* || at todoniadae *margo* *G^{b2}* || sponse *G* ||

esse dicit. habet stellas taurus in capite v, quae Hyades *S* appellantur, id est in cornibus singulas, in fronte ii, in naribus i. haec sunt Hyades. in singulis genibus singulas, in ungula anteriori duas, in palearibus ii, in collo i, in dorso iii, e quibus nouissima splendida est, in uentre splendidam s i, in pectore i, in ^tpaio i. sunt omnes xviii. ab abscissione tauri usque ad id quod uocatur ῥάχτις septem stellae sunt, quas Pliades dicunt. quae non uidentur simul, eo quod septima sit obscura.

Iasides etiam]

10

Cepheus in ordine quarto loco situs. quem septentrionalis circulus occupat a pedibus usque ad pectus. reliquus medius est inter arctici et aestiui tropici circulos. fuit ergo, sicut Euripides dicit, Aethiopum rex, Andromedae pater,

habet stellas in singulis cornibus singulas, in fronte duas, *G* in unoquoque oculo unam, in nare unam. hae septem sulae siue Pliades nominantur. in geniculo anteriore unam, in palearibus duas, in dextro geniculo unam, in collo duas, in dorso tres, in uentre splendidam unam, in pectore unam. sunt in summa xviii.

20

Cepheus ad arcturi minoris dorsum constitutus ad arc-
turum maiorem extenditur, ad pedem uidelicet eius pedem
tendens. hic est in ordine quartus. arcticus circulus hunc

1 dixit *V* || habet autem taurus stellas *V* || yades *SV* | 2 cornibus *S*
singulis singulas *V* || 3 hec *S* || he *V* || yades *S* || 4 palearibus *V* ||
dorso 3 *SV* || 6 paio *S* || palo *V* || palla *b* || talo *suspicio*, *quam-*
quam tres numerantur stellae in dextro σπουῶν cf. Grot. ad imag. p. 45 ||
7 PAXHN *S* || decem fere litter. *lac. V* || stele *V* || 9 obscura sit *V*
|| 10 *Germ. 184—191 S* || 11 situs est *V* || 12 Reliq^s *S* || 13 inter *om.*
V || arcturo et estio tropico *V* || circulo *SV* || 14 Andromede *SV* ||

16 unoquoq^{ue} *GG^aG^b* || subucule *GG^aG^b* || 17 pliaides *GG^aG^b* immo Hya- *G*
des || 18 palearib; (*ari in ras.*) *G^b* || geniculo *G* || 20 summo *G^aG^b* ||
TAVRVS *addita imagine GG^aG^b* || 21 Chepheus *G* || mino^ris *G^a* ||
22 maiorū *G^b* || et tendit' *G* || 23 arctus *G^{b1} corr. G^{b2}* ||

S qui filiam suam ad cetum dicitur apposuisse. quam Perseus saluavit. eiusque causa et ipse pater beneficio Mineruae est astris inlatus. habet *Κηφεύς* quidem stellas in capite splendidas duas, in singulis humeris singulas, in singulis manibus
 5 claras singulas [*Κηφεύς*], in singulis cubitis obscuras singulas, in zona tres obliquatas, in dextra coxa I, in sinistro genu II, supra pedes quattuor, in ultimo pede I. fiunt omnes XVIII.

Qua latus ad flexum]

Cassiepia tñ terra, ut refert Sophocles, carminum uates,
 10 tes, dicitur praeposuisse formam suam Nereidibus. ob quod

*G*recipit a pedibus usque ad pectus. reliquum autem eius excedit ab arctico et aestiuo solstitio. fuit ergo, sicut Euripides ait, Aethiopum rex, Andromedae pater, qui filiam suam ad cetum dicitur adposuisse, quam Perseus saluavit.
 15 per quem et ipse inter astra conlocatus est. habet, quidem stellas in capite splendidas duas, in dextra manu nitidam unam, in unoquoque humero unam, in zona tres, ex transverso in dextrum ilium VII. hic autem in septentrionis incisione constitutus est inter medium septentrionalis circuli
 20 et aestiui solstitii.

Cassiepia interea, ut ait Sophocles carminum uates, propter inuidiam Andromedae seu Nereidis et earum pul-

S 2 beneficio *S* || 3 illatūs *V* || *Κηφεύς* hic posui et infra deleui ||
 5 ΒΗΦΕΥC *S* om. *V* deleui || in singulis — tres om. *V* || 6 obliquitas
S || 7 pedibus *S* an super pedibus ? || 8 Germ. 192—200 *S* || 9 in
 terra *S* || interea *V* post terra excidisse Aethiopum conicio quale no-
 men sequens pronomen eorum desiderare uidetur || 10 dicitur om. *S* ||
 reposuisse *V* || nereidibus *S* ||

G 12 solisticio *G* || solistitio prima i in ras. *G*^a || euru pedes *G*^a*G*^{b1}
 corr. *G*^{b2} || 13 ethiopi *G*^a*G*^b || andromede *G*^a*G*^{b1} corr. *G*^{b2} || 14 quē
 psius *G* || saluit *G*^a*G*^{b1} corr. *G*^{b2} || 16 splendas *G* || dextera *G*^a*G*^b ||
 unoquoquē *G* || 17 & transverso *G* || transuero ante corr. *G*^b || 18 illiū
G || 20 aestiuis *G* || estiui *G*^a*G*^{b1} || aestiui *G*^{b2} || solistitii *G* || COE-
 PHEUS *G* || CEPHEUS *G*^a om. *G*^b || infra imago *G*^a*G*^b || 21 Casiepia
G || 22 andromede *G*^a*G*^{b1} || neraidis ante corr. *G*^b || pulchritudinē *G*^a ||

ira Neptuni ceto transmissio uastabatur eorum terra. expo-
S
stulatamque Andromedam et ceto propositam. ob quam rem
longe habitus eorum diuersus est. ita est autem Cassiepia
in sella ἀνακλίτω sedens. habet in capite stellam claram 1,
in singulis humeris singulas claras, in dextra mamilla cla-
5 ram 1, in dextra manu claram et magnam 1, in sinistra
manu claram 1, in umbilico claram et magnam unam, in
sinistro femore 11, in eodem genu claram 1, in unoquoque
angulo sellae, in qua sedet, claras singulas. sunt omnes
xiii.

10

Nec procul Andromede]

Andromeda filia fuit Cephei et Cassiepieae, quae ada-
mata est a Cupidine, et datum est responsum, ut tradere-

critudinem dicitur peruenisse ad ruinam et pro ea fertur
Neptunus omnem regionem cetu transmissio uastasse. quam
15 ob causam inter astra conlocata est. pingitur enim super
sellam sedens. habet autem stellas in capite splendidam
unam, in unoquoque humero splendidam unam, in dextra
parte pectoris unam, in dextro cubito unam, in unaquaque
manu lucidam unam, in umbilico lucidam unam, in uno-
20 quoque angulo sellae, in qua sedet, lucidam unam. in
summa xii.

Andromedam namque Euripides dicit inter astra con-
locatam esse propter aeternam Persei certaminis memoriam.

1 expostulatamq. S || 4 ANA3CAITO S || duodecim litter. lac. V || S
5 in sinistra femore 11 In eodem genu claram 1 V || 7 in umbilico
— unam om. V || 9 singulas claras V || 11 Germ. 201—208 S || 13 da-
retur V ||

15 neptunus corr. ex neptuus G^a || coetu G || ceu G^{b1} || 16 pin- G
guitur G^b || 18 splendā G || 20 umbiculo GG^aG^b || in sinistro femore
duas. in genu lucidam unam post lucidam unam addunt G^aG^b || in ex-
trema parte pedis lucidam unam in marg. addidit G^{b2} || 21 sedit G ||
22 xii. G || quattuordecim G^aG^b || CASSIEPIA G || imaginem prae-
bent GG^aG^b || 23 erupedes G^aG^{b1} corr. G^{b2} || 24 eternam G || me-
moriā; q; G^a ||

S tur cetui ad deuorandum. quae suspensa inter duos montes
et exposita cetui cum omnibus ornamentis. a Perseo autem
liberata est et ob id Perseo addicta beneficioque Mineruae
sideribus recepta est. Euripides namque dicit inter astra
5 collocatam esse, ut labor Persei aeternus pareret manibus-
que eius expansis, quemadmodum cetui opposita est. quae
cum a Perseo esset liberata, neque patri neque matri uoluit
commorari, sed continuo cum Perseo est Argis profecta.
habet stellas in capite claram 1, in singulis humeris singu-
10 las, in singulis cubitis singulas claras, in dextra manu cla-
ram 1, in eodem brachio claras 11, in zona 111, sub zona
quattuor, in singulis genibus claras singulas, in dextro
pede 11, in sinistro unam. sunt omnes xx.

Andromedae capiti sonipes]

15 Equus praeterea dimidius est priore parte parens ad

G quae cetui adposita et a Perseo saluata contempsit habi-
tare cum parentibus, sed sponte cum eo in templo abiit.
habet quidem stellas in capite splendidam unam, in utroque
humero unam, in cubito dextro unam, in manu nitidam unam,
20 in sinistro cubito unam, in brachio nitidas duas, in zona
tres, super zonam quatuor, in singulis genibus singulas
splendidas, in dextro pede duas, in sinistro unam. sunt
omnes xx.

Equus praeterea, quem quidam poetarum falsissime ar-
25 bitrantur inter astra conlocatum esse eo quod a celsitudine

S 1 cetui est *V* || 3 perse adicta *S* || persea dicta *V* || Perseo ad-
dicta *scripsi* || beneficioq. *S* || Minerue astris recepta *V* || 4 Euripi-
des eam dicit *V* || 5 esse *om.* *V* || laborei *S* || pateret *V* || manibus
V || 6 extensis *V* || 7 liberata esset *V* || 8 est *om.* *V* || profecta est
V || 14 *Germ.* 207—223 *S* || 15 praeterea *SV* ||

G 16 Que *G^{b1} corr. G^{b2}* || co&ui *G* || 17 in templo *G* || in templū *G^a*
G^b an extemplo ? || habiit *GG^aG^b* || 21 quattuor *G^aG^b* || 23 AN-
DROMEDA *subscr. GG^a* || imaginem praeb. *GG^aG^b* || 24 poetarum
G^aG^b ||

umbilicum. Aratus dicit super †geniculatorem situm et in *S* astris illatum, eo quod a celsitudine Heliconis montis percusso pede dextro aquam produxerit, quem liquorem Hippocrenem dicunt; quidam pro eo quod Iouis eo usus fuerit; nonnulli uero Pegasus putantes, qui ad astra post Bellorofontis interitum euolauerit. Euripides dicit Melanippen, Chironis filiam, esse. namque [cum] ab Aeolo compressa grauida profugit ob pudorem Pelio monte. et cum a patre comprehendi timeret aduenienti, deorum misericordia conuersa in equum miseratione patris et Dianae ad astra con- scendit. cuius posterioris corporis partes propter feminei sexus pudorem non apparent. habet autem stellas in facie

Heliconis montis conlisus percusso priore pede aquam pro-*G* duxerit, quidam pro eo quod Iouis equus fuerit; nonnulli uero Pegasus putantes, qui ad astra post Bellerofontis in- teritum euolauerit; plerique autem Melanippen *Chironis* filiam arbitantes ab Aeolo occulte delusam et ne a parentibus concepisse deprehenderetur ad montana fugisse, quae cum a patre deprehendi timeret, ut ab eo minime cognosceretur, in equum conuersa miseratione patris et Dianae ad astra 20

1 umbilicum *S* || geniculatorem *SV* cf. *schol. Basil. p. 78, 22* || inde *S* dextris illatum *S* || 2 eliconis *S* || 3 produxit *S* || produxit *V* || hyp- pocrenem *V* || 5 putant qui *V* || p̄ bollore fontis (bollore *corr. ex* bellere) *S* pro bellorofontis *V* || 6 interitū *V* || Melanypfen *V* || chy- ron's *V* || 7 ēē: que compressa grauida *V* || 8 ob pudorem *om. V* || in pēlio *V* || 9 comprehendi *V* || aduenienti *om. V* || 10 miseratione — Dianae *om. V* || miserationis *S* || conscenderit *S* || 11 foeminei *SV* || 12 non uidentur *V* || fatie *S* ||

13 hylicones *G* || montes *GG^aG^b* || colis3 *GG^aG^b* || 14 iouis eo usus *G* fuerit *G^aG^b* || 15 pygasū *G* || pigasū *G^aG^b* || quia ad astra *G^a* || pro- uellere fontis *G* || p'uellere fontis *G^aG^b* || 16 meleppe *GG^aG^b* || Chi- ron's *aldidi* || 17 eolo *G* || eo loco *G^aG^b1* || eqlo *G^b2* || dilusā *G* || 18 concipisse *G* || montanam *G* || fugisse *corr. ex* fuisse *G^a* || et *G* *G^aG^b* || quae *scripsi* || dum *G^aG^b* || 19 comprehendi *G^aG^b* || cogn; ceret' *G* || 20 equū *G^aG^b* || conuersā *GG^aG^b* || conuersa *scripsi* || s& *G* || diane *G^a ante corr. G^b* ||

S claras 11, in capite claram 1, in singulis auribus singulas
claras, in maxilla 1, in ala proxima capiti unam claram,
in humero alae dextrae *proximo* unam, in media ala unam,
in extremis pennis unam, in armis 1, in pectore 1, in spina
5 1, in umbilico claram 1, in singulis genibus singulas, in sin-
gulis unguibus singulas. sunt omnes XVIII.

Inde subest aries]

Arietem namque, ut Hesiodus et Pherecydes dicunt,
inter astra collocatum propter Phrixum et Hellen, Athaman-
10 tis et Nebulae filios. qui cum nouercam suam occidere uel-
lent, insani a Libero dicuntur effecti. qui dum in silua er-

G conscenderit. cuius posteriores corporis partes propter femi-
nei sexus pudorem pingere contempserunt. habet stellas su-
per nares obscuras duas, in capite nitidam unam, in maxilla
15 unam, in singulis auribus singulas splendidas, in collo qua-
tuor, in humero unam, in pectore unam, in spina unam, in
umbilico nitidam unam, in singulis genibus singulas, in una-
quaque ungula unam. sunt sub uno decem et octo.

Sub Andromedae signo haut longe ab Orione uirgiliis-
20 que arietis signum agnoscitur. quem arietem Hesiodus et
Pherecydes dicunt ad ministrandum Friso et Helli conces-
sum a nubibus fuisse. qui cum transfretaret eos Hellem se-

S 2 maxilla *S* || alia *V* || claram *V* || 3 in humero — pennis unam
om. V || proximo *addidi* || 5 in singulis unguibus singulas *om. V* ||
6 Fiunt *V* || 7 *Germ. 224—233 S* || 8 Aries ut *V* || hesiodus *V* || phe-
rescides *S* || pherecydes *V* || 9 collocatus est *V* || phrixus *S* || Fri-
xum *V* || helles *S* || helez *V* || Atheniantis *S* || Athemantis *V* || 10
Neule *S* || Nebule *V* || filius *S* || 11 insania libero *S* ||

G 12 conscenderit *corr. ex* concenderit *G^a* || 13 habet autem *G^aG^b* ||
14 obscuras *G* || 15 quattuor *G^aG^b* || 16 humero *G^aG^b* || spino *GG^a*
G^b1 || 17 unaquaq̃ *GG^aG^b* || 18 x et nouem *G^a* || x et VIII (VIII in
ras.) *G^b* || 19 andromede *GG^aG^b1* || haud *G^b2* || oriente *G* || uirgiliansq.
G || 20 agn; cit' *G* || esiodus *G^aG^b* || 21 administrandum *GG^a* || frixe
GG^aG^b || heli *G^aG^b1* || 22 a nubibus *GG^aG^b*. || Nebula *suspitor* cf.
supra schol. Stroz. || cum *om. G^aG^b1* || eas *GG^aG^b* ||

rarent, mater eis arietem aurata pelle fertur adduxisse. qui *S* cum nauigare uellent, in mare proiecti sunt, quod pelagus ab Helles nomine Hellespontus uocatur. Hellen namque aiunt a Neptuno saluatam. et ex ea puerum Paeonem genuit. Phrixum autem sedentem in praefato ariete Colchos ⁵ aduectum ad Aeetam regem ibique arietem Marti inmolasse eique suam auream pellem concessisse, antequam inter astra processisset, quam draco custodiuit. genitum autem hunc arietem dicunt ex Neptuno et Theophane Busaltidis filia. quam cum adamasset in insulam Crumissam transduxisse ¹⁰ inque ouem conuertisse. cum qua in arietem mutatus concubuit, ex qua aries chrysomallus natus est. Nigidius hunc arietem dicit ducem et principem esse signorum zodiaci circuli, immortalis autem honore dignatum, quod, cum Liber

eus angustissimum mare ac potius in mari proiecit, qui *G* pelagus ab eius nomine Hellespontus uocatur. quam aiunt, a Neptuno saluatam et eidem puerum Paeonem genuisse. Frixum autem apud Euxinum praefatum arietem saluasse sinum et ad Aeetam perduxisse eique suam auream pellem, antequam inter astra procederet, concessisse. 20

1 Q^e *S* || 2 pelagus *S* || 3 hellis *SV* || hellis pontus *S* || hellesponticum *V* || Hellèsq; aiunt *S* || Helles ut aiunt *V* || Hellen namque scripsi || 4 saluata est *V* || Peonem *SV* || 5 Phrixus *V* || sedens *S* || insidens *V* || sedentem scripsi || in addidi || praefatum arietem choelos aduectum *S* || preparato arieti colchos aduectus est *V* || 6 etiam *S* || Eetam *V* || inmolasse *S* || inmolauit *V* || 8 genitum etc. cf. Hygin. fab. 183 || 9 theuphanen. busaltidis *S* || theophane althidis *V* || 10 chromissam *V* cf. Hygin. p. 311 Stau. || traduxit *V* || 11 conuertit *V* || 12 crisomalus *S* || chrisomallus *V* || chrysouellus *b* coniecturae Grotii ad imag. 10 chrysomallus ratione non habita || 14 immortalis *V* || donatum *V* ||

15 argutissimum *G* || in om. *G*^{b1} || mare *G*^{b2} || 16 pylagus *GG*^a || *G* hellis pontus *G* || hellis pontus *G*^a || quē *G* || q *G*^a*G*^b || 17 poeonem *G* || peonem *G*^a*G*^b || 18 fixum *G*^a*G*^b || eusinū *GG*^{b2} || esinū *G*^a*G*^{b1} || saluare *G*^a*G*^b || 19 eidem *GG*^a*G*^b || Aeetam scripsi || ei q̄ *G* || 20 produceret *G*^a*G*^b ||

S exercitum in Africam duceret et aquae inopiam pateretur, subito aries ex arena exisset et Liberum cum suo exercitu ad aquam perduxisset diuinitus. hoc facto Liber eum arietem Iouem Ammonem appellauit eique fanum magnificum
5 fecit in eo loco, quo reperta est aqua, et abest ab Alexandria iter dierum ix. locus arenosus et serpentium plenus est multitudine [et] qui ab harena Ammon est nominatus. igitur propterea aries dux aquae immortalis mutatus est et caeli sidera consecutus est. conuertit autem capud ad taurum,
10 ipse autem signis adsignatur. habet autem stellas in capite i, in naribus iii, in collo ii, in summitate de singulis pedibus anterioribus singulas, in dorso quattuor, in cauda i, in uentre iii, in summitate de singulis pedibus posterioribus singulas. sunt omnes xviii.

15 Est etiam propiore]

Super capud quippe arietis non longe ab Andromedae pedibus adiacet signum, quod Graeci ob similitudinem del-

G habet siquidem stellas xvii id est in capite unam, in naribus tres, in collo duas, in summitate anterioris pedis unam,
20 in spino quatuor, in cauda unam, in uentre tres, in lumbo unam, in summo pede unam.

Super caput quippe arietis non longe ab Andromeda adiacet signum, quod Graeci ob similitudinem deltae litterae

S 2 exiuit V || 3 perduxit SV || perduxisset scripsi || 4 i (?) ammonem S || phanum SV || 5 eo in loco V || elexandria S || 6 itinere V || serpentium multitudine plenus V || 7 et SV deleui || quia SV om. b || qui scripsi || harena S || arena V || igitur om. V || 8 immortalis V || est et hic et postea om. V || 9 caput V || 10 assequitur SV || autem om. V || 11 in auribus V || pedibus singulis V || 13 sumitate S || de om. V || singulorum pedum posteriorum V || 14 singulas om. S || 15 Germ. 234—239 S || 16 caput V || quippe om. V || longpe S || andromede SV || 17 delte littere SV ||

G 18 quidem G^aG^{b1} || 19 post collo rasuram praebet G || 21 pedem G || ARIES subsc. G || imaginem exhibent GG^aG^b || 22 andromede^a G^b || 23 deldae G || delte G^aG^b || littere delton G^aG^b ||

tae litterae deltoton uocant, Latini autem ob proprietatem S formae triangulum dicunt. quod quidam ab Ioue per Mercurium inter astra positum dicunt super capud arietis, pro eo quod obscurum esse dicitur. quidam uero dicunt Aegypti esse effigiem stellis figuratam in tribus angulis, id est in trigone, et Nilum talem ambitum facere. habet stellas tres, in singulis angulis singulas, e quibus una est clarior ceteris.

Inter lanigeri tergum]

Pisces hi sunt maioris piscis *ἔρυον*. Nigidius hos pisces dicit in Euftrate flumine fuisse et ibi ouum inuenisse 10 mirae magnitudinis. et uoluentes ouum eiecerunt in terram. atque ita columbam insedissee et post aliquot dies exclusisse deam Syriae, quae uocatur Venus maximeque misericors ad homines pertinebat, quae multa [quaeque ad utilitatem hominibus uterentur ea] dicitur inuenisse. quae quoniam 15 Iouis saepius a Mercurio laudari nominarique audiret, quod esset in deos religiosa, in hominibus officiosa diligenter fue-

deltoton, Latini ob proprietatem formae triangulum uocant. G quod quidam fabulose a Ioue per Mercurium inter astra positum putant, quidam uero propter Aegypti positionem, 20 cui dicunt Nilum talem ambitum facere. habet autem stellas tres, in singulis uidelicet angulis singulas, unam ceteris splendidior.

1 deltaton S || propetatem V || 3 caput V || 4 egypti S || egypti S V || 5 idem in V || 7 etiam una V || 8 Germ. 240—247 S || 9 sunt et maior piscis tum dimidia lineae lacuna V || ERFON S || 10 in flumine euftrate V || inuenissent S || 11 quod uoluentes V || eum S om. V || ouum scripsi || 12 columna S || 13 aliquod SV || 13 eam S || sirie S || 14 ad corr. ex ab S || q̄ multa S || queq. multa V || qq; ad S || que ad V || 15 uerterentur V || quaeque — ea deleui || 17 offitiosa S ||

18 proprietatem mutat. ex proprietatem G^aG^b || 19 fabulole ante G corr. G^b || 21 ambitum (h in ras.) G^a || 22 uidelicet asingulis G^aG^b1 || singula G || 23 DELTOTON subscr. G || imaginem habent GG^aG^b ||

S rit, rogata ab Ioue, quid sibi optati tribui postulare, illa ait, pisces qui suam originem seruassent, ut immortalis praemio afficerentur. Iuppiter in XII signis pisces siderum splendore decorauit, unde hodieque Syri neque hos pisces edunt
 5 et columbas deorum potestate decorant. horum autem unus aquilonius est, alter australis, ex aduerso caudis utrimque positus. habent inter se alligamentum continens usque ad priores pedes arietis. Andromedae autem humerus dexter piscis est signum. habet quidem aquilonius stellas XII, australis
 10 quindecim. alligamentum autem, quo continentur, in parte borei habet stellas III, in partem notii tres, ad orientem III, ad occidentem III. fiunt simul omnes XXXVIII.

Tantus ubique micat]

G Piscium denique unus aquilonius est, alter australis et ex
 15 aduerso caudis utrimque positus. quodam sibi uinculo iuxta astrologorum peritiam cohaerent, quod uinculum usque ad arietem pertingit. Andromedae autem umerus sinister piscis est signum. habet quidem aquilonius stellas XII, australis XV. uinculum quoque eorum, in quo continentur, habet ab aquilone
 20 stellas tres, ab occasu tres, ab oriente tres, in connexu tres. sunt omnes [†]XLI.

S 1 a *V* || optanti *V* || 2 ut pisces *V* || ut om. *V* || immortalis *V* || premio *S* || 3 Iuppiter *V* || siderum *S* || 4 hodieque syri neque hos *V* || 5 potestate deorum *V* || 6 utrumque. *S* || utrimque. *V* || 7 continentem *S* || 8 arietis *S* || aut humerus *S* || dexter *S* || 9 idem *V* || australis XII *V* || 10 autem om. *V* || qua *S* || parte *V* || 11 borei *SV* || nothie (e deleta) *S* || nothi *V* || 12 simul om. *S* || 13 Germ. 251—254 *S* ||

G 15 aduers. *G^{b1}* || aduersa *G^{b2}* || positus ante corr. *G^b* || iuxta *G* || 16 coherent *GG^{b2}* || cohercent *G^aG^{b1}* || 17 andromede *G^aG^b* || humerus *G^aG^b* || 18 quidam *G^aG^{b1}* corr. *G^{b2}* || 19 ad aquilone *G* || 21 XLI *GG^aG^b* sunt autem XXXVIII || PISCES subscr. *G* || imaginem praebent *GG^aG^b* ||

Perseus quidem ex Ioue et Danae natus. Iuppiter au- *S*
tem in similitudinem aurei imbris se transformans delusit
Danaen, Acrisii regis Argiuorum filiam. quam pater post-
quam a Ioue uitiatam cognouit, inter arcam includens prae-
cipitauit in mare. quae delata ad Italiam inuenta est a quo- ⁵
dam piscatore et oblata regi, qui eam sibi fecit uxorem,
una cum Perseo, quem enixa est in mari. qui missus a
Polydecte, rege insulae Seriphi, accepit a Mercurio talaria
et a Vulcano arpen adamantinam. per aera iter faciens ad
Gorgones Forci filias uenisse perhibetur, quae angues pro ¹⁰
crinibus dicuntur habuisse, quos qui uidisset in lapidem
uerteretur. Gorgonas fertur tres sorores fuisse uno oculo,
una pulcritudine inter se communicantes, quarum nomina

Dextra laeuaque Perseus extenditur ad soceri sedem, *G*
Cephei uidelicet, patris Andromedae, cuius pedibus capud ¹⁵
prae-fati Persei haut longe stellarum ordine constitutum est.
dicitur autem fabulose inter astra conlocatus eo quod Iupi-
ter in similitudinem aurei imbris se transformans delusa
Danae eum genuerit. qui missus a Polydecte iussu Mercu-
rii accepta a Vulcano falce adamantina per aera iter faciens ²⁰
ad Gorgonas perhibetur, quae dum tres sorores fuerint uno
oculo, una uidelicet pulcritudine utebantur. e quibus uni,

1 Danę et Ioue *V* || dane *S* || natus est *V* || Iupiter enim *V* || *S*
2 unbris *S* || ymbris *V* || oppressam delusit *V* || deluxit *S* || 3 Da-
naem *V* || Archresii *S* || Archrisii *V* || 4 archam *V* || 5 couenta *S* ||
7 ad polidectem regem *V* || polidecte *S* || 8 q̄ accepta *S* || accepta
V || accepit *scripsi* || thalaria *V* || 9 arpe *V* || adamtina *V* || area
S || 11 dŕ *S* || quosq. uidissent *V* || lapides conuertere *V* || 12 Gor-
gones feruntur *V* || fuisse *om.* *S* || 13 pulchritudine *V* || comuni-
cantes *SV* ||

14 leuaq. *GG^aG^b* || psius *G* || ostenditur *G^aG^b* || 15 coephei *G* || *G*
caput *G^a* || 16 psqi *G^{b2}* || constitū *G* || 17 iuppiter *G^aG^b* || 18 imbros
G^aG^{b1} || dilusa *G* || 19 diane *G^aG^b* || polidecto *GG^aG^b* || 20 falce *G^a*
G^b || 21 gorganas *G* || fierent *G^aG^b* || 22 pulchritudine *G^aG^b* ||

S putantur prima Σθενώ, secunda Εἰρηνάλη, tertia Μέδουσα.
a quibusdam uero a Minerua missum dicitur et ei clipeum
uitreum dedisse, per quem uidere nec uideri ab eis posset.
qui cum Gorgones dormientes inuenisset, capud Medusae
5 abscidit et Mineruae tradidit, quod illa in suo pectore ap-
tauit, ut in bello terribilior esset, Perseum autem inter si-
dera collocauit. habet autem stellas in capite 1, in singulis
humeris claras singulas, in manu dextra claram 1, in eius-
dem cubito 1, in manu sinistra 1, in dextra parte lumborum
10 claram 1, in sinistro femore claram 1, in singulis genibus
singulas, in singulis tibiis singulas, in singulis pedibus sin-
gulas, in caput Gorgonis circumquaque tres, in arpen 1.
fiunt omnes XVIII. caput autem et arpe absque astris sunt
et per caliginem uix uidentur.

G quae Medusa dicebatur, capud abstulit et Mineruae tradidit.
quod illa in suo pectore, Perseum uero inter sidera conlo-
casse opinatur. habet autem stellas in singulis humeris sin-
gulas, in manu dextra nitidam unam, in manu sinistra unam,
in cubito dextro unam, in cubito sinistro unam, in Gorgonis
20 capite unam, in uentre unam, in dextra parte lumborum ni-
tidam unam, in dextro femore nitidam unam, in genu unam,
in sinistra tibia duas, in Gorgonis crinibus tres, in tibia
unam, in sinistro femore unam, in sinistro genu unam. sunt
in summa XVIII. capud autem et falx absque astris sunt.

S 1 CTENNO *S* || Stennio *V* || ΕΥΠΙΑΕ *S* || curiale *V* || ΜΕ
ΔΟΥΣΑ *S* || medusa *V* || 2 Quidam uero eum *V* || διῆ *S* || dicunt
V || et ab ea *V* || 3 accepisse *V* || 4 caput *V* || Medusse *S* || 8 dex-
tera *V* || eodem *V* || 11 in singulis tibiis — pedibus singulas *om.* *V* ||
12 capite *V* || 13 arpes *SV* ||

G 15 quē edusa *G* || quē media *G^aG^b* || caput *G^aG^b* || abstulit *G* ||
minerue *GG^aG^b* || 16 pro illa *G* || suoq; *G^aG^b* || sydera *G^aG^b* || 18 in
manu sinistra unam *om.* *G* || 19 in cubito dextro unam *om.* *GG^aG^b1*
addidit *G^b2* || unam *post* sinistro *om.* *G^aG^b1* || 22 intibi *G^a* || 23 in
sinistro genu unam *om.* *G^aG^b1* || 24 fax *G^aG^b* || PERSEVS *G* || *sub-*
icitur imago *GG^aG^b* ||

Sidera communem]

S

Quas Graeci a pluralitate Pliades uocant, Latini ab eo, quod uere exoriantur, Vergilias uocant. dicit autem Pherecydes Athenaeus VII sorores fuisse, Lycurgi filias ex Naxo insula et pro eo, quod Liberum educauerint, a Ioue inter sidera sunt relatae. harum nomina putantur Electra Alcyone Celaeno Merope Asterope Taygete Maia. quarum septima, ut ait Aratus, uix intueri potest, quam quidam prae timore Orionis fugisse putant. quidam a Sole persecutam arbitrantur uocatamque Electram, quae non sustinens uidere casus pronepotum fugerit. unde et illam dissolutis crinibus propter luctum ire asserunt et propter comas quidam Cometem appellant. nonnulli uero Meropen esse autumant, quae nupta

Quas Graeci a pluralitate Pliadas, Latini ab eo quod uere exoriantur Vergilias uocant. sunt VII stellae, quarum septima, ut ait Aratus, uix intueri potest. quam quidam fabulose gentilium prae timore Orionis fugisse putant. quidam a Sole persecutam arbitrantur uocatamque Electram, quae non sustinens uidere casus pronepotum fugerit. unde et illam dissolutis crinibus propter luctum ire adserunt et propter comas Cometem appellari. nonnulli uero Meropen esse autumant, quae nupta

1 *Germ. 258—269 S* || 2 *Isidor. de nat. rer. XXVI 6* Pliades autem S a pluralitate uocatae sunt, quia Graeci ἀπὸ τοῦ πλείστον appellant. has Latini uergilias appellauerunt, eo quod post uer exoriantur || *cf. origg. III 70, 13* || Plyades a pluralitate greci uocant V || uocant bis S || ab om. V || 3 dicunt V || pherecidas atheneus SV || 4 ligurgi S || lycurgi V || filie S || 5 educauerunt V || 6 alcione V || 7 celeno SV || 8 Q corr. ex Q^e S || pre SV || timore V || 9 fuisse S¹ corr. S² || 10 q̄q S || 11 pronepoto S || fugierit S || 12 cometen om. V ||

14 grecia pluralitate pliadas G || greci aplurali tepliades G^aG^{b1} || G 15 ueri G || uirgilia^fcas G || ut uergilias G^aG^{b1} || ut eras. G^{b2} || 18 uocatā q̄ G || hylectrā G || ylectā G^aG^{b1} || ylectrā G^{b2} || 19 queq. G^aG^b || non om. G || uideri G || cas; G || 20 ire G^aG^b || asserunt G^aG^b || 21 appellari G || appellare G^aG^{b1} corr. G^{b2} || 22 autūnant G ||

S a quodam uiro nominata sit Hippodamia. Musaeus autem refert filias Atlantis fuisse vii, ex quibus vi clarae sunt, una obscura. cum diis concubuerunt: tres cum Ioue. [id est] ex Electra Dardanum *natum*, ex Maia Mercurium, ex
5 Taygete Lacedaemona. cum Neptuno duae: Alcyone, ex qua Hyrieus, Celaeno, ex qua Lycus. cum Marte Asterope, ex qua Oenomaus. Merope cum Sisypho. magnam apud homines dignitatem habent, quod omnibus horis significant.

Tempora laeua premit]

10 Lyram denique inter astra collocatam dicunt propter honorem Mercurii, qui eam condidit ex testudinis similitudine et de Apollinis bouum cornibus intenditque cordis vii Atlantidum numero. regrediente igitur Nilo ad suos meatus

G a quodam uiro nominata sit Hippodamia. sunt enim haec
15 septem stellae ante genua tauri, quae occasu suo hiemem, ortu aestatem primaeque nauigationis tempus ostendunt.

Lyram denique gentilium opinione inter astra conlocatam dicunt propter honorem Mercurii, qui eam condidisse ad similitudinem testudinis fertur. regrediente igitur Nilo
20 ad suos meatus inter cetera animalia relictā etiam testudo

S 1 ypodamia *S* || yppodamia *V* || Museus *SV* || 2 filie *S* || atlantis *SV* || 3 et ex *V* || id est *S* *deleui* || 4 Dardanus *V* || natum *ad-*
didi || Mercurius *V* || 5 ta^ygete *V* || lacedomonam *S* || lacedemon *V* || quibus *S* || qua *V* || 6 hercus *S* || herchus *V* || lyncus *S* || lichus *V* || 7 Denomaus *V* || Sysipho *S* || Sysipho *corr. ex* Sysiphos *V* || 8 quod — significant *om. V* || honorib⁹ *S* || 9 *Germ. 273—277 S* || 10 denique *om. V* || 11 testudine similitudinis *S* || testudine similitudine. *V* || testudinis similitudine *b* || 12 bouum *V* || cornibus *q V* || intendit *V* || cordas *V* || 13 atlantidum *SV* ||

G 14 ypodamia *GG^aG^b* || hec *G* || hē *G^{b2}* || 15 stelle *G^a* || ante ianuam *G* || anta ianuam *G^a* || antagenua *G^b* || hyemē *G^a* || 16 estatē *G^b* || VIRGILIAE *subscr. G* || VERGILIE *G^a* || imaginem habent *GG^aG^b* || 17 Lirā *G^aG^b* || opinio *G^a* || conligatā ante *corr. G^b* || 18 condidisse *G^aG^{b1} corr. G^{b2}* || 19 testitudinis *G^aG^{b1} corr. G^{b2}* || 20 meatos *G* ||

inter cetera animalia relicta etiam testudo est, quae cum S
putrefacta fuisset et nerui eius extensi inter corium reman-
sissent, percussa a Mercurio sonitum dedit, in cuius simili-
tudinem Mercurius lyram fecit. quam postea Apollini datam,
alii Orpheo dicunt [claram], eo quod esset unius ex Musis, 5
id est Calliopae, filius. fecit autem cordas ix iuxta numerum
Musarum. tantae namque dicitur dulcedinis in modulando
fuisse, ut arbores saxa bestias atque inferos commoueret.
ob coniugis Eurydices desiderium ad inferos descendisse
putatur. qui cum Apollinem maximum deorum honoraret, 10
Liberum autem patrem, a quo fuerat glorificatus, minime
glorificaret, sedens in Pangaeo monte expectans solis ortum,

est, quae, cum putrefacta fuisset et nerui eius extensi intra G
corium remansissent, percussa a Mercurio sonitum dedit.
in cuius similitudinem Mercurius lyram fecit et Orpheo tra- 15
didit eo quod esset unius ex Musis id est Calliopes filius.
fecit autem ei cordas nouem iuxta numerum Musarum. tan-
tae namque dicitur dulcedinis in modulando fuisse, ut ar-
bores saxa bestias atque inferos commouisse putetur. qui
cum Solem iuxta illorum falsissimam opinionem maximum 20
deorum honoraret, Liberum autem patrem, a quo fuerat
glorificatus, minime glorificaret, sedens in monte Paggaeo,

1 cetera V || 2 putrefactus S || intra V || remansissent S || 4 liram S
V || 5 claram om. V deleui || unus SV || unius b || 6 calliope S ||
calyope V || Calliopae b || 8 comouissent S || 9 euridicis SV || des-
siderium S || descendens V || 10 putatur om. V || Appollinem corr.
ex Appollonem S || 12 pangeo SV || et expectans V ||

13 cumq; G^aG^{b1} || q; *eras*. G^{b2} || 15 similitudine G^aG^b || litteram G
G^aG^{b1} corr. G^{b2} || horfeo G^aG^b || 16 unus in ras. i G^a || unus G^b ||
& musis G || calyope G || calliope G^aG^b || 17 ei om. G^aG^{b1} || decem
G^b || Tante G^aG^b || 18 modulando G || modulando corr. ex modelando
G^a || modelando G^b || 19 bestię G^aG^b || putaetur G^b || quę G^aG^b ||
22 puggeo G^aG^aG^b ||

S unde surgeret, Liber indignatus misit Bacchas, ut Aeschylus scribit, quae eum membratim discerpserunt. collectisque membris *Musae eum* sepelierunt in [†]Lesbiis montibus eiusque lyram Musaeo dederunt Iouemque rogauerunt, ut eius ⁵ memoriam astris inferret. habet autem stellas in utrisque pectinibus singulas, in cacumine cordarum singulas, in utrisque humeris singulas, in fundo 1, in modulo 1, in tympano claram atque candidam 1. sunt omnes VIII.

Aut medii fulgoris]

¹⁰ Cygnum dicunt inter astra constitutum, eo quod Iuppiter in cygnum transfiguratus euolauerit in Ramnunta Atticae regionis. ibique compressisse Nemesin, quae et Leda, ut refert [†]Crates, tragoediarum scriptor, eamque edidissee ouum,

G expectans solis ortum, missis a Libero patre Bassaridibus ¹⁵ membratim discerptus et in inferioribus sepultus est.

Cygnum dicunt inter astra constitutum eo quod Iuppiter cygno adsimilatus euolauerit in Ramnunta Atticae regionis ibique Nemesim uiolauerit. quae peperit ouum, ex quo

S 1 unde surgeret *om.* *V* || uacchas *S* || bachas *V* || Eschilus *S* || Eschylus *V* || 2 scribit *om.* *S* || qui *S* || menbratim *S* || discerperent *SV* || discerpserunt *scripsi* || 3 menbris *S* || Musae eum *addidi* || eius sepelirent eum *V* || eius *V* || 4 liram *V* || Museo *SV* || 5 inferrent *V* || 6 cornearum *S* || 7 timpano *SV* || 8 VIII *corr. ex XVIII* *S* || 9 *Germ. 281—283* *S* || 10 Cignum *V* || Iuppiter *V* || 11 cignum *V* || in ramum *SV* || actice *S* || attice *V* || 12 compresserit *V* || Nemesiam *SV* || ledam *S* || 13 Crates *SV* || Cratinus *schol. Basil. cf. p. 84, 21* || tragoediarum *V* || scriptor que enixa est ouum *V* ||

G 14 exspectans *G^aG^b* || passeribus *GG^aG^b* || Bassaridibus *scripsi cf. progr. Posnan. p. 10* || 15 disceptus *G* || descepitus *mutat. ex* disceptus *G^a* || desceptus *G^{a1(1)}* || inferriorib⁹ *G^aG^b* || est *om.* *G* || LYRA *G* || LIRA *G^a* || imaginem addunt *GG^aG^b* || 16 fabulam de cycno relatum praecedat catasterismus aquarii in *G^aG^b* || Cignū *G^aG^b* || iuppiter *G^aG^b* || 17 cigno *G^aG^b* || adsimilatus *ante corr. G^b* || ramnum *G* || ramum *G^aG^b* || atthice *G* || attice *G^aG^b* || 18 nemoesiā *G* || nemessiā *G^aG^b* || que *G* ||

unde nata sit Helena. sed quoniam Iuppiter rursus in cae-^S
lum in cygnum transfiguratus se receperat, ut fuit pennis
tensus, simulacrum eius sideribus relictum. habet stellas in
capite claram unam, in dextra ala quinque, unam claram,
quae est erga collum, in sinistra ala quinque, in pectore ⁵
unam, in cauda unam, quae est amplissima. sunt omnes XIII.

Oceano mersus]

Porro aquarius nomen accepisse dicitur, quod eius ex-
ortu imbres plurimi fiant. quidam uolunt Ganymedem eum
esse, Troili et Callirrhoeos filium. qui cum in Ida monte ue-¹⁰
naretur, ob nimiam pulcritudinem a Ioue adamatus et per
aquilam raptus et inter astra collocatus. dehinc aquarius
dictus ut aquas funderet, a diis iudicatum. quem Ioui prius

nata est Helena, sicut refert Crates poeta. habet autem stel-^G
las * * * 15

Porro aquarius, quem nos propter imbres mensis ipsius
sic nominamus, gentiles autem arbitrantur Ganymedem fuisse
et ob nimiam pulcritudinem inter astra conlocatum a Ioue
et ut unum sit dignus fundere iudicatum a diis. habet stel-
las * * * 20

1 est *V* || iupiter *V* || 2 cignum *V* || recepit *V* || pinus *S* || 3 sy- *S*
mulacrum *S* || reliquit *V* || habet autem *V* || 5 in pectore unam. In si-
nistra ala quinque ^{cat} *V* || 6 quae est amplissima *om.* *V* || quatuordecim
V || 7 *Germ.* 287—305 *praeter u.* 289 et 290 *S* || 9 ymbres *S* || et Quidam
V || Ganymedem *SV* || 10 Calliroes *S* || Calliores *V* || yda *V* || 11 pul-
chritudinem *V* || 12 raptus inter *V* || est collocatus *V* || 13 dictus
est *V* || quod undas funderet et *V* || indicatus *V* || q Ioui *S* || ut
Ioui *V* || prius *om.* *V* ||

14 elena *G^aG^b* || stellarum numerum omittunt *GG^aG^b* || CYGNVS *G*
post stellas *G* || CIGNVM post stellas *G^a* || imaginem addunt *GG^a*
G^b || 16 ymbres *G^aG^b* || mensis ipsius *cf. infra p. 155, 20* || 17 cani-
midē *G* || canimedem *G^aG^b* || 18 pulchritudinē *G^aG^b* || 19 ut *om.* *G^aG^b1*
addidit *G^b2* || habet stellas *om.* *G^aG^b* || AQVARIVS *GG^a* || imaginem
adponunt *GG^aG^b* ||

S uina fudisse testatur. Nigidius hydrochoon siue aquarium existimat esse Deucalionem Thessalum, qui maximo cataclismo fertur relictus cum uxore Pyrrha in monte Aetna, qui est altissimus in Sicilia, et posteaquam se et uxorem
 5 suam in terra relictos sensit orbitatisque et uastitatis miseratus ab Ioue precari coepit, ut aut et ipsi interirent aut hominum genus restituerent. Iuppiter respondit et per sortem indicauit, ut lapides, quos ante se reperissent, post se iactarent. reuersi itaque. quosquos Deucalion misit, uiri
 10 fiebant, quos Pyrrha, feminae. quo facto rursus hominum genus esse natum. ob quam rem *λαός* graece populus dicitur, quia lapis antiquitus graece *λάας* appellabatur. ab antiquis quidem dicitur Aristaeum Apollinis filium fuisse, quem Apollo fertur ex Cyrena procreasse, quam compressit in
 15 monte Orpheo, qui Cyrenis est appellatus. Aristaeus dicitur omnibus modis artibusque doctus fuisse, quibus artibus ceteros homines ad bonas fruges utilitatemque perducebat. isque cum caniculae signum pestiferum oriretur et statim praesentes fructus lacerarentur et interciderent homines diu-
 20 turnis morbis aut pestilentia, res diuinas fecit [factum est ut a diis impetrari possit] maxime Neptuno Ioui parenti aliis, tempestatibus et uentis, summa diligentia precans [fa-

S 1 funderet V || testatur om. V || ydrochoos S || ydrachos V || aquarius S || de fabula cf. Hygini fab. 153 || 2 ktaclismo sit relictus V || 3 pirra S || ethna SV || 5 relictum censuit SV || orbitatis V || misertus S || 6 cepit SV || 7 Iupiter V || 9 quotquot V || 10 pirra S || foemine V || rursum V || 11 genus autem est V || MOC S decem fere litter. lac. V || 12 AIOC S || lacun. V || 13 Aristheum S || Aristeus V || filius appollinis esse V || 14 dicitur V || 15 7 appellatus S || Aristeus SV || 16 omnibus artibus V || 17 ceteri S || bonos fructus V || 18 Is V || 19 pntes SV || lederentur V || et homines diuturna pestilentia afficerentur V || aut intercederet S || 20 moribus S || rei diuine efficy S || factum — possit hic delui et infra posui ex schol. Basil. || 21 imperaretur V || Iouis SV || parentem S || 22 ne tempestatibus V || uentis pateretur genus humanum affici V ||

ceret], ne paterentur genus hominum affici indignis calamitatibus. *factum est ut a diis impetrari possit.* Itaque uenia data constitutum est a deis, ut post caniculae stellae exortus uenti perflarent circiter dies XL eiusque pestilentiae uim abscederent. quapropter a diis Aristaeus inter astra est collocatus. habet autem stellas aquarius in capite obscuras II, in singulis humeris singulas amplas, in sinistro cubito claram I, in dextro cubito I, in singulis manibus singulas, in singulis mamillis singulas, subtus mamillas singulas, in dextro lumbo I, in singulis genibus singulas, in dextra tibia unam, in singulis pedibus singulas. sunt omnes XVIII. effusio autem aquae dextra laeuaque fit ex stellis XXXI, in qua duae splendidae sunt, ceterae uero obscurae.

Capricornus sane similitudinem habet Aegipanos, sic autem est factus. habet autem posteriorem partem piscis, priorem capricorni. hunc honorem assecutus dicitur, quod cum Ioue esset nutritus. Epimenides dicit, in Ida utrosque nutritos et ad Titanorum bellum cum Ioue profectum. uic-

Capricornus sane, qui cum cauda piscis pingitur, quod huius mensis, in quo per eum sol currit, ultima sint pluuiosa. quem fabulae a Ioue inter astra conlocatum ferunt propter capream matrem eius, quae dicitur fuisse nutrix Iouis, siue quod cum illo fuerit, quando super Titanas mili-

1 pateretur S || affici om. S || 3 ab eis S || a diis V || p canicule SV || 4 dies circiter V || 5 Aristaeus (= S) a diis V || collocatus est V || 6 aquarius stellas V || 7 cubitu S || 8 cubitu S || 9 subtus SV || 10 sub ? || 10 lumbo S || in dextra tibia unam om. V || 11 effusio S || 12 uero V || ex om. V || XXXI quarum V || qua corr. ex quo S || 13 uero om. V || 14 i similitudinem S || egyptanos SV || 16 et hinc V || dicitur assecutus eo V || 17 sit V || Epimenides S || Epymenides S || ylia S || yda V || 18 esse profectum quem Iupiter uictor astris intulit V ||

19 Capricornius G^aG^b || pinguitur priore u. erasa G^b || eo quod G^aG^b || 21 iouē G^aG^b || 22 p̄t G || 23 militabant G^aG^b ||

S torque Iuppiter astris eum intulisse *dicitur*, quod eius opera dii armati essent, item matrem eius capram. et quod cochlon inuenisset in mari, ideo piscis cauda esse notatum. Nigidius de capricorno sic refert: immortali honore donatum,
 5 quo in tempore Typhon in monte Tauro speluncam haberet et Aegyptum incoleret. at Iouem consessum habuisse, quem ad modum dii possent obsistere, cum eis consilium Pān daret, si neque terras relinquere uellent neque Typhonis inmanitati resistere dii possent, ut consulte figuras inmutarent, in quam quis uellet seu bestiam seu uolucrum seu piscem pecudemue. Pana se in capram transmutasse. itaque immortales figuris ignotis Typhonis ante oculos crebro uersabantur. unde adhuc maxime multas bestias pro diis obseruant coluntque Aegyptii. eo conuenit Typhon, neminem
 10 deorum sibi uidet aduersari, uacuum terram cognouit domi-

G tabat, et adinuenerit concham, ex cuius sonitu hostes exterruerit atque fugauerit. quem illinc caudam piscis habere fingunt propter marinam caudam, de qua praefati sumus. habet stellas * * *

S 1 operam *S* || 2 et *om.* *V* || dicolon *S* || dycolon *V* || 3 inuenisse *S* || mare *S* || esse *om.* *V* || uocatum *S* || notatam *V* || Nigidius capricornum refert *V* || 4 immortali *V* || 5 Pithon *S* || Phyton *V* || 6 egyptum *S* || egytum *V* || ycoleret *S* || ab Ioue concessum habuisset *SV* || at Iouem consessum habuisse *scripsi* || 7 diis possit absistere *S* || diis posset obsistere *V* || dii possent obsistere *scripsi* || panderet *SV* || 8 siñq *S* || Pithonis *S* || Phytonis *V* || 9 immanitate *V* || possent inconsulte *SV* || immutauerunt *V* || 10 in qua *V* || 11 pithon *S* || Phyton *V* *correxi* || transmutasset *V* || 12 immortales *V* || pithonis *S* || phytonis *V* || cerebro *S* || 14 egiptii *S* || egyptii *V* || conuenit *S* || et conuenit *V* || eo conuenit *scripsi ex schol. Basil. 88, 3* || 15 deorum aduersari sibimet *V* || sibi *scripsi* || terram *om.* *V* || dñationibus *V* ||

G 16 & ad inuenerit caudā *G* || & adiuerit quodā *G^aG^{b1}* || ad inuenerit codā *G^{b2}* || concham *scripsi* || 17 illic *GG^aG^b* || illinc *scripsi* || cauda *G^aG^{b1}* || 18 coclā *G^a* || caucā *G^b* || quo *G^aG^b* || CAPRICORNVS *subscr.* *G* || imaginem praebent *GG^aG^b* ||

nantibus. arbitratus deos se ueritos fuisse propter metum *S*
 dominabatur et imperitus fortunae uarietatis et periculi in-
 stantis magnitudinis. nam post decem et octo dies, ut dici-
 tur, consilium de eo repentino a diis factum, ut interficere-
 tur. ob id quoque usque hodie in Aegypto hos dies xviii ⁵
 festos perpetuos quotannis instituerunt. in quibus diebus
 qui nascitur, amplius quam eos dies non uiuit. Typhon
 autem fulmine interficitur ab Apolline [fulmine] in templo
 Aegypti Memphi, ubi mos fuit solio regio decorari reges,
 qui regna ineunt. ibi enim sacris initiantur. primum, [ὑδρο-
 γόος] ut dicitur, reges satis religiose tunicatum [αἰγόκερος] ¹⁰
 tauro, quem Apim appellant, iugum portant, quem deum
 maximum Aegypti existimant. et eum per uicum unumquem-
 que perducentes, †ut labore periti existimentur humanae ne-
 cessitatis, ut et crudelius quae sub eis sunt abutantur, de- ¹⁵
 ducunturque a sacerdote Isidis in locum, qui nominatur
 adytos et iureiurando adiguntur, neque mensem neque diem
 intercalaturos se neque festum diem inmutaturos, sed ccclxv
 dies peracturos, sicut institutum sit ab antiquis. sed ut illo

1 fuisse om. *V* || 2 et om. *V* || imperitis *V* || uarietate *V* || peri- *S*
 culi magnitudine instantis *V* || 3 magnitudinem *S* || xviii dies *V* ||
 ut om. *V* || 4 repente *V* || 5 id quod *V* || egipto *SV* || dies id est
 xviii *V* || 6 perpetuo *V* || annis *S* || annis singulis *V* || quotannis
 scripsi ex schol. Basil. || 7 eos om. *S* || python *S* || phyton *V* || 8 ab
 Apollinis fulmine *S* || ab Apolline *V* || in omittit *S* || 9 egypti
 memphis *SV* || mox *S* || decorati *S* || 10 qui regnabant *V* || inicia-
 bantur *V* || ΥΔΡΟΓΟΟΣ solus *S* quod ex priori fabula huc irrepsisse
 uidetur || 11 regem *S* || tunicati *V* || ΑΙΓΟΚΕΡΟΣ tauro *S* || 12 et
 tauro *V* || portare quem *S* || portare fas erat quem *V* || portant
 scripsi || 13 egypti corr. ex egyptum *S* || egypti *V* || existimant
 ineamq; unum p ducere *S* || existimant ut p uicum unum duci *V* cf.
 schol. Basil. p. 88, 16 || 14 ut labore — abutantur *S* || ut periti existi-
 mant labore humane necessitatis ut crudelius que sub eis sunt ab-
 utantur *V* || ex codice *S* exhibui hunc locum, de quo cf. schol. Basil.
 p. 88, 17 || 15 deduciturq; *S* || Deducitur autem *V* || 16 ysidis *V* ||
 17 adicitur *S* || adigitur *V* || 18 inter kalendum furarent quem *S* ||
 interklandum quem *V* || immutarent *V* || cccxlx *V* || 19 est *V* ||

S reuertamur unde digressi sumus, igitur dii posteaquam Typhonem poena affecerunt, quamquam consilio sine turba tumultuque interfecerunt, *Pana* sancta astrorum memoria decorauerunt et ei nomen Aegyptii Aegipana inposuerunt, quod cum ceteri dii se in bestias conuertissent, Pan se in capram transfigurauit, oppidumque magnificum in Aegypto aedificauerunt, quod Panopolim nominauerunt. habet autem stellas in singulis cornibus II, in naribus claram I, in capite II, sub collo I, in pectore II, in anteriori pede I, in summitate ipsius pedis I, in dorso VII, in uentre V, in caudae extremo claras II. sunt omnes XXVI.

Belligeri Titan]

Porro sagittarius scorpione oriente ascendit, quo ascendente occidit Orion totus et Cepheus a uertice et humeris cum manibus. in cuius signi regione zodiacus circulus humillimus est propter equina crura. quidam negant dicentes, nunquam centauros ullis sagittis usos fuisse, quidam autem dicunt, quod quadrupes esse non uideatur, sed stans bipes [non] sagittetur. hic autem homo equinis pedibus est et cau-

G Porro sagittarius scorpione oriente ascendit, quo ascendente occidit Orion et Cephei manus, in cuius signi regione zodiacus circulus humillimus est. sagittarium nonnulli Centaurum fuisse autumant propter equina crura. quidam ne-

S 1 Pythonem S || Phytonem V || 2 pena V || qq consilio sine turba tumultuq S om. V || 3 et interfecerunt V || Pana addidi || facta astrorum S || 4 ey S || egyptii S || egypti V || egyptana SV || imposuerunt V || 5 tenti dii V || dii V || dii om. S || python se S || phyton se V || 6 oppidi usq S || egypto SV || hedyficauerunt S || 7 appellauerunt V || 8 et sub V || 10 caude SV || extremitatis V || 12 Germ. 306—314 S || 13 sagiptarius S || 14 totus om. V || 15 zodiachus S || humillimus corr. ex humilimus S || humilimus V || 17 centaur⁹ S || sagiptis S || 18 quad rupedes SV || uideantur V || bibes S || 19 non sagittetur S || sagittarius V ||

G 22 humilimus G || sagittarium — autumant om. G^aG^{b1} addidit G^{b2} || 23 autūnant G ||

dam habet ueluti satyri. Sositheus autem, tragoediarum *S* scriptor, illum affirmat esse Crotum, Euschemus, Musarum nutricis, filium et inhabitasse Heliconam, qui sagittis et uenatu uitam exigeret. et inter Musas saepius moratus plausu cantus earum distinguebat, id est ad pedem manibus plaudebat, ⁵ [†]quem alii timerent. hunc Musae beneficio Iouis astris intulere. cuius artes, id est plausus et sagittae inter mortales mansere. Nigidius de Croto eadem dicit, sed non conuersatum cum Musis, sed dum illae cantus chorosque celebrarent, hunc procul abditum repentino plausu ad pedem ¹⁰ ferientem oblectare canentes. ob hoc eum ab Ioue immortalis memoria earum rogatu donatum, quod [et] esset nutricis earum filius, id est Oceani nepos. habet autem stellas in capite *II*, in arcu *II*, in acumine sagittae *II*, in dextro cubito *I*, in eadem manu *I*, in uentre claram *I*, in spina *II*, sub ¹⁵ cauda *II*, in anterioribus genibus singulas. sunt omnes *xv*. reliquae uero *vii* sub eruribus similes quidem sunt posterioribus, quae non ostenduntur, quod centaurus duplex sit. iaculum autem est, quo dicunt omnes cygnos ab Apolline ingant, dicentes numquam Centauros sagittas usos fuisse. So-*G* sitheus autem illum adfirmat filium Musarum fuisse. habet stellas in capite * * *

1 tragoediarum *V* || 2 crotus *S* || corthonem *V* || euschemis *V* || *S*
3 filius *S* || helycon *S* || heliconem *V* || atque sagitta² *S* || atque
sagittis et *V* || qui sagittis et *scripsi* || 4 exegisse *V* || q inter *V* ||
moit⁹ *S* || commoratus *V* || eorum *S* || 6 quo *V* || beneficio *S* ||
7 artes | plausus *S* | artes idem plausus *V* || sagitta *S* || sagitte
V || 8 cotrone *SV* || 10 auditum *SV* || feriendo *V* || 11 oblectabat
S || ei ab *S* || cum a *V* || immortalis *V* || 12 datum *S* || et om. *V*
deleui || | oceani *S* || 13 idem oceani *V* || 14 cubita *S* || 17 subtus
SV || sub *scripsi* || crura *V* || quidem illis sunt *V* || 18 q *S* || que
V || sit om. *V* || 19 ex quo *SV* || est *scripsi* || cygnos *SV* || Cyclo-
pas *b* ||

20 centaur₃ *GG^aG^{b1}* || centauros *G^{b2}* || sagittis *G^aG^b* || us₃ *GG^aG^b* || *G*
21 illum adfirmat filium illum *G^aG^{b1}* || alterum illum deleuit *G^{b2}* ||

S terfectos, qui Iouis fulmina furati fuerant. quod absconditum ferunt ad aquilonem et peracta ac potius sedata lite adsumptum et ad pedes sagittarii inter astra collocatum. habet autem stellas tres, in summo 1, in medio obscuram 1, in pen-
 5 nis 11. una splendidior alia.

Vnguibus innocuis]

Aquilam sane inter astra collocatam dicunt propter Ganymedem, Iouis ministrum, quem rapuit in caelum. est enim ea et signum Iouis, quod, cum dii omnes uolucres
 10 inter se diuiderent, eam in portione sortitus sit Iouis. propter quod altius cunctis uolatilibus euolet et paene inter omnes principatum tenet, et quod sola auium solis radiis non terreatur, namque ita est spectans ad orientem pennis tensis. Aglaosthenes dicit, Iouem in aquilam transfiguratum

G Iaculum autem est, quo dicunt omnes cygnos ab Apolline interfectos eo quod Iouis fulmen +fugati fecissent, quod et absconditum ferunt ad aquilonem et peracta ac potius sedata lite adsumptum et ad pedes sagittarii inter astra collocatum. habet stellas * * *

20 *A*quilam sane inter sidera conlocatam fabulae ferunt propter Iouem. qui, cum dii omnes uolucres inter se diuiderent, eam in portione sortitus sit, eo quod altius cunctis uolatilibus euolet et paene inter omnia principatum teneat.

S 1 fulmine *S* || quod *om.* *V* || 2 fertur *V* || s₃ sedata *S* || assumptum *V* || 5 11 et unam splendidam *V* || alia *S* *suspicio* altera || 6 *Germ.* 318—320 *S* || 8 Ganymedem *SV* || Ioui *S* || 9, enim in ea signum *V* || q cum *S* || 10 est *V* || 11 penes *S* || pene *V* || 12 principatus *S* || 13 non *om.* *V* || Nanq; *V* || est *om.* *S* || 14 Aglaosthenes *S* || Alghostenes *V* || aquila *S* ||

G 15 ex quo *GGaGb* || cygnus *G* || cignus *Ga* || cignos *corr. ex* cignum *G^b* || apolene *GaGb¹ corr. G^{b2}* || 16 iou¹os *G* || siue ioui¹ margo *G^b* || fecisset *G* || 17 sedatā *GGa ante corr. G^b* || 19 SAGITTARIUS unus subscribitur *G*, imaginem praebent omnes || 20 sydera *GaGb* || fingunt *GaGb* || 23 pene *G* || poene *GaGb* || tenet *GaGb* ||

Naxiam regionem, ubi nutritus fuerit, petisse et regnum *S* accepisse. egressus uero de Naxo cum aduersus Titanas proficisceretur et sacrificium faceret, aquilam ei in auspicio apparuisse et fulmina ministrasse. quam bono animo acceptam tutelae suae subiecisse. habet autem stellas in capite ⁵ claram *I*, in humeris singulis alarum singulas, in pectore obscuram *I*. sunt omnes *III*. sagitta autem, quam aquila tenet in pedibus, dicitur sagitta Apollinis fuisse, cum qua Cyclopes interfecit eos, qui Iouis fulmen fecerunt, quod eo telo Aesculapius, filius eius, a Ioue esset interfectus. quam ¹⁰ sagittam astris illatam memoriam uirtutis suae reliquisse. habet autem stellas *III*, in summo *I*, in medio *I*, in pennis sagittae duas.

Sidera quae mundi]

Neptunus, ut Artemidorus refert, Amphitriten uoluit in ¹⁵ coniugium accipere. quae cum ob uerecundiae magnitudinem et uirginitatis obseruantiam ad Atlantidem confugisset, Nep-

Eratosthenes autem Iouem in aquilam transfiguratum Naxum *G* regionem, ubi nutritus fuerit, petisse refert et regnum adsumpsisse. egressum uero de Naxo apud Titanas pugnasse ²⁰ et ideo aquilam inter astra conlocasse. habet stellas * * *

Neptunum aiunt fabulae poetarum Amphitritem uoluisse in coniugium accipere. quae cum ob uerecundiae magnitudinem et uirginitatis obseruantiam ad Atlantem confugisset, Nep-

2 tytanus *V* || 3 proficisceretur *S* || sacrificium *S* || 4 ministras *S* || *S*
8 Apollionis *S* || 9 cyclopes *S* || eo quod *V* || fulmina facerent *V* ||
10 esculapius *S* || exculapius *V* || 11 in memoriam *V* || reliquit *V* ||
autem *om. V* || 14 *Germ. 324—327 S* || 15 Amphitriten *corr. ex Amphitricen S* || Amphitricem *V* || uoluisse *S* || 17 athlantem *SV* || confugisse *S* ||

18 Erat osthenes *G^aG^b* || aquila *GG^a* || naxium *G^a* || naxium *G^b* || *G*
19 fuerat *G ante corr. G^b* || 21 stellis *G* || AQVILA *G* || imaginem addunt omnes || 22 aiut *G* || amphitritionē *G* || amphitricem *G^aG^b* || uoluissem coniugium *G* || 24 athlantē *G* || confugisse *GG^aG^b correxi* ||

S tunus post eam multos misit, qui eam peterent. inter quos et delphinum misit, qui eam peteret. qui cum circa insulas Atlantidis rimaretur, repperit eam nuntiauitque Neptuno, quam ille persuasionibus ad suam perduxit uoluptatem delphinoque maximos honores in mari tribuit, quem et astris intulit et consecrauit et in manu sua habere instituit. habet autem stellas viii et ideo musicum signum dicitur [eo] quod in numero Musarum stellas habet: in ore i, in lophia duas, in pennulis uentris iii, in dorso i, in cauda ii. sunt omnes
10 viii. delphinus autem non supercurrit multum capricorno.

Tale caput]

, Orion, qui et iugula dicitur, ante tauri uestigia fulget. hic dicitur Orion ab urina, id est ab inundatione aquarum. tempore enim hiemis habet ortum, mare et terras aquis ac

G tunus post eam inter ceteros missos delphinum etiam dicitur misisse, qui per Atlantis insulas circumuagans eam adlocutus sit et Neptuno in matrimonium adsumendam adduxerit et ob hanc causam inter astra conlocatus sit. habet stellas * * *

20 Orion, qui et iugula dicitur, ante tauri uestigia fulget et dictus Orion ab urina id est ab inundatione aquarum. tempore enim hiemis obortus mare et terras aquis ac tempes-

S 1 inter — peteret *om.* *V* || 2 delphynum *S* || Que *SV* || 3 atlantis moraretur *V* || nunciauitq. *V* || 4 suis persuasionibus *V* || persuasionibus *corr. ex* prosuasionibus *S* || delphinoq. *corr. ex* delphinumq. *S* || 6 et procreauit *S om.* *V* || 7 eo *deleui* || 8 habeat *V* || folia *S* || folio *V* || 10 non currit multum super capricornum *V* || capricornio *S* || 11 *Germ. 331 sq. S* || 12 incolo *SV* || iugula *Schaubachius* || h dēus *S* || 13 et dicitur *V* || hic dicitur *scripsi* || cirina *S* || 14 hyemis *S* ||

G 15 missus *G^aG^b* || delphinum *G^aG^b* || 16 misfisse *G* || atlantis *G* || eū *G* || adlocutus *ante corr. G^b* || 17 matrimonio *G^a* || 18 sit *om. G^a* *G^{b1}* addidit *G^{b2}* || 19 DELPHINVS *G* || DELFINVS *G^a* || *imaginem praebeant omnes* || 20 incolo *GG^aG^b* || et dicit' *G^aG^b* || 21 indatione *ante corr. G^a* || 22 hyemis *GG^a* || actespesta^{ti}b; *G* ||

S Sole dicuntur ei lumina restituta. uersus ad Oenopionem. qui, cum a ciuibus absconderetur Oenopion desperata eius inuentione Creta est profectus. ibi cum inmodico uenaretur et ab Diana corriperetur, ait se nullam feram in terris re-
⁵ licturum. Tellus indignata scorpionem extulit inmani magnitudine, qui poenas magniloquentiae eius exigeret. Iouis autem Orionem ob uirtutem astris intulit. idem rogatu Dianae scorpionem caelo inter astra duodecim collocauit. quorum contra magnitudinem stellae quoque eorum amplissimae
¹⁰ sunt. Aristomachus autem dicit [†]Caubrisa quendam Thebis uoto petisse, ut filium haberet. ad quem Iouis et Mercurius et Neptunus in hospitio deuenerunt. qui eis hostiam immolauit, ut filius nasceretur. cuius [bouis] pelle detracta dii in eam urinam fecere iussuque Mercurii terra obruta est, unde
¹⁵ puer supra dictus sit natus, quem Oriona appellauerunt et

G contra eum Terra scorpionis ictu interisse et ob hoc a Ioue inter astra conlocatum esse. Aristomachus autem dicit, eum propter iniuriam cuiusdam pueri in Thebaide Ioui Neptuno et Mercurio bouem immolasse, cuius bouis corium induere
²⁰ et urinam potare sit iussus et idcirco factus sit supereminens et propter urinam Orion nominatus. habet stellas in capite tres claras.

S 1 et reuersus est *V* || 3 cretas profectus *S* || cretam est profectus *V* || immodice *V* || 4 a Dyana *V* || 5 in tali magnitudine *S* || mire magnitudinis *V* || 6 penas *SV* || Iouis autem *om. S* || 7 rogatus *S* || dyane *V* || 8 inter astra duodecim celo *V* || 10 Aristomachus *V* || Caubrisa *SV* || thehis *S* || 11 petisses *S* || ad *om. S* || Iouem et *S* || 12 in *om. V* || *Q^e* eis *S* || imolauerunt *S* || imolauit *V* || 14 ea *V* || fecere *corr. ex* facere *S* || est *om. S* || 15 natus est *V* || Orion *S* || Orionem *V* || Vrionem *b* Schaubach. ||

G 17 Aristomachus *G* || autem *om. G^aG^b* || 18 thebaida *GG^aG^b* || 19 corius *G^aG^b1* || 21 urinam *om. G^aG^b1* || 22 claras *om. G^aG^b* || ORION *G* *imaginem addunt omnes.*

astris intulerunt. quidam autem dicunt esse Arionem Me-
 thymnaeum. et cum esset arte citharae potens, rex Corin-
 thorum, †Pyrañtus nomine, eum dilexit. qui cum a rege
 petiisset, ut ciuitates arte sua illustraret, et magnum patri-
 monium acquisisset, consenserunt famuli cum nautis, ut eum
 interficerent. quem cum uellent interficere, petit ab eis, ut
 ante decantaret. cum autem citharae sonus cum uoce eius
 audiretur, delphini circa nauem uenerunt. ille super unum
 ex his se praecipitauit, qui eum sublatum Corintho ad regem
 Pyrañtum detulit. delphinus subductis per aestum aquis ex-
 animatus est. qui cum casus suos Pyrañto narrasset, iussit
 rex delphinum sepeliri et ei monumentum fieri. post ali-
 quantum temporis nauis, qua Arion uectus fuerat, Corinthum
 delata est. quos cum adduci ad se imperasset rex et de
 Arione inquireret, dixerunt eum obisse. quibus ille, ‘crastino,
 inquit, die ad delphini monumentum iurabitis’ eosque cus-
 todiri mandauit. atque Arionem ita ornatum, quomodo se
 praecipitauerat, in monumento delphini delitescere. cum
 autem adducti [et] per delphini monumentum iurarent Ario-

1 esse om. *V* || Orionem *SV* || Vrionem *b* || Arionem *Schaubach. S*
cf. Hygin. fab. 194 quem secutus est scholiasta || methymneus. Et *S* ||
 methimneum qui *V* || 2 arte om. *V* || potens *corr. ex* pontes *S* || cor-
 inthiorum *S* || chorinthiorum *V* || 3 pyrañtus *SV* || Pyrañthus *b* ||
 Periandrus *Hyginus* || 4 impetrasset *b* || ciuitatem *Vb* || 6 post inter-
 ficerent *addit Hyginus:* cui Apollo in quietem uenit eique dixit, ut
 ornato suo et corona decantaret et eis se traderet, qui ei praesidio
 uenissent || 7 cytare *V* || 8 nauim *V* || 9 hiis *S* || iis *V* || sublato
S || chorintho *S om. V* || 10 Pirantum *S* || Pyrañthum *Vb* || chorin-
 tum detulit *V* || estum *SV* || 11 qui cum ad terram exisset, cupidus
 uiae, delphinum in mare non propulit, qui ibi exanimatus est *Hygi-
 nus* || exanimatus *corr. ex* exminatus *S* || suos casus *V* || piranton
S || Pyrañtho *V* || 12 rex Pyrañthus *V* || seppeliri *S* || 13 deuectus
V || chorinthum *V* || 14 quos *S Hyginus* || nautas *Vb* || ad se om. *V*
 || rex imperasset *V* || 15 Orione *SV* || inquirens *S* || obiisse *V* ||
 16 inquit *V* || 17 Orionem *corr. ex* Orienem *S* || Orionem *V* || quo
 mō *S* || sicut *V* || 18 delitescere *S* || 19 et om. *V deleui* || Orio-
 nem *SV* || Orion quoque scriptum extat u. 13 et p. 165, 3 in *SV* ||

S nem abisse, Arion de monumento prodiit. quem illi uidentes obmutuerunt ibique regis imperio cruci affixi sunt. dehinc Iouis miseratione dicitur [quod] Arion cum delphino inter sidera positus [sit]. Nigidius autem refert [†]quodam tempore
 5 memorat is Iouem cum ceteris diis apud Niseum, regem Bisthoniorum, hospitio dapsili copiosoque affectu praeditos hilaritate constitisse et in corio tauri, qui tunc eis immolatus fuerat, minxisse eoque loco [in] corium terra obrutum, ex quo natus sit Orion. quo ex facto adolescens digna deorum
 10 forma atque egregia uirtute incitatus immortalis memoria obtemperabat, quibus ortus dicebatur. nam cum in monte [†]celcinio uenaretur, irridens Dianam contemnebat eius opera, quae in monte constituebat. itaque Dianam misisse scorpionem, qui Orionem uita priuaret. Orion uita priuatus side-
 15 ribus constituitur. habet autem stellas in capite claras III, e quibus media est splendidior ceteris, in singulis humeris singulas claras, in dextro cubito obscuram I, in eadem manu I et in zona III, in gladio quem tenet in manu III, in singulis genibus singulas, in singulis pedibus singulas. sunt
 20 stellae decem et septem, decem ex his obscuriores. balteus eius et gladius aeternae esse existimantur.

Cum tetigit solis]

Sirius stella est in medio centro caeli, ad quam cum

S 1 abisse orion S || obiisse et V || prodiisse V || 2 obmutuerunt V || crucifixi V || 3 quod om. V deleui || inter astra V || 4 sit om. V deleui || Apollo autem propter artem citharae Arionem et delphinum in astris posuit Hyginus || post refert aliquid excidisse docent scholia Basil. cf. p. 63, 14 || 5 memoratis S om. V || Museum V || Musaeum b || bistoniorum regem V || 6 dapsili S || praedito SV || in hilaritate V || 7 constituisse ut SV || immolatus V || 8 mingerent V || locū S || in corio SV || obruto V || ex quo om. V || 9 qui factus V || adolescens S || 10 immortalis V || 11 celino V || 12 Dianam V || contemnebat S || 13 Diana S || Dyana V || misisse dicitur V || 14 syderibus est illatus V || 16 splendidior S || 18 et om. V || 20 sunt omnes XVII V || Baltheus SV || 21 aeternae SV || 22 Germ. 336—340 S || 23 Syrius V || ad q̄ S ||

sol ascenderit, duplicatur calor ipsius et languore afficiuntur *S* corpora humana. Sirium illam uocatam putant propter flammae candorem, Latini autem illam caniculam uocant, unde et dies caniculares dicuntur, quia, sol quamdiu in ipsa est, pestifera est. sed pro qualitate adiacentium commutatur, *S* nam aut uincitur aut morborum utitur uiribus. hinc est, quod, cum certo tempore oritur, non semper est noxia. quidam uero dicunt eam canem fuisse. quem Europae cum dracone custodem datum. quae postea Minos utraque accepit. eadem postea ob medicinae causam Procridi in munere datam, *10* quae postea Cephalus utraque possederit, uir Procridis.

Sirius stella est in medio centro caeli, ad quam cum *G* sol ascenderit duplicatur calor ipsius et languore afficiuntur corpora. Sirium autem illam uocatam putant, propter flammae candorem, Latini autem illam caniculam uocant, unde *15* dies caniculares dicuntur. quidam uero gentilium fabulose dicunt, eam canem fuisse et Europae cum dracone in custodem datum et a Ioue inter astra conlocatum. quidam uero dicunt, hunc canem Orionis fuisse et cum eo in montibus uenationem exercuisse et per adsumptionem Orionis in caelum hunc quoque adsumptum fuisse. habet autem stellas in lingua unam, quam Sirium et canem uocant, magna quippe est et splendida.

1 langore *V* || affitiuntur *S* || 2 Syrium autem *V* || 4 quia quod *S* quantum *S* || quia quantum *V* || quia quamdiu Sol *b* || quia sol quamdiu scripsi || 5 adiacentum *V* || 6 morosis *SV* || morborum *b* || utimur *S* || 8 eam om. *V* || que *SV* || quem scripsi || 9 custos data est *V* || utq; *S* || ea *V* || 10 Procride *S* || data *V* || 11 uterque *S* || utque *V* || possedit *V* ||

12 Sirius altera i superscripta *G^b* || Sirius — et per adsum scripsit *G^{b2}* || 13 langore *G* || 14 syriū *G* corr. ex syriam *G^{b2}* || 15 unde et dies *G^aG^b* || 16 dicunt *G^aG^{b2}* || 20 uenationē *G^aG^{b2}* || adsumptione *G* || adsumptione *G^aG^{b2}* hac media uoce pergit *G^{b1}* || 22 linguā *G* || syriū *G* || magna quidem *G^aG^b* || 23 splendidi *G^{b1}* || CANIS adiecta figura subscribuntur omnes ||

S quem cum Thebas adduxisset ad uulpem, quae Thebanorum agros infestabat — huic enim cani fuit fatum, ne ab ullo posset interfici, item fuit et uulpi — Iuppiter [autem] uulpem in lapidem conuertit, canem uero in astris intulit. Amphianus, tragoediarum scriptor, refert, quod, cum subito hominibus segetes delinquerent, illico missus est legatus canis ad Oporam. cum uidit eo tempore tempestiuam esse, adamauit. qui cum flagraret amore nec posset frui, magis asperius urebatur. at homines calamitate accepta deos adiutores inuocare coeperunt. tunc Aquilo misit filios suos adolescentes, qui Oporam cani traderent, et ipse flatu suo canis ardorem sedauit. qui flatus etesiae dicuntur. amoris autem memoria remansit. sunt qui aliter memorent. Icarus a Libero hospitio receptus est, qui ei in munere utrem uino plenum contribuit iussitque, ut in reliquis terras propagaret. Icarus dehinc Athenaeus, cum in terram Atticam ad pastores deuenisset, eis genus hoc suauitatis ostendit. pastores, cum inmoderatus biberent, ebrii facti conciderunt. qui arbitantes Icarum sibi malum medicamentum dedisse, eum fustibus interfecerunt. Icarum autem occisum canis, qui cum eo fuerat, Maera nomine, ululans Erigoneae eius

S 1 qui eam ad thebas duxit *V* || quae *om.* *V* || 2 infestantem *V* || cui cani factum est ne *V* || fuit *corr.* ex fiunt *S* || 3 itemq. uulpi *V* || uulpis *S* || Iupiter *V* || autem *S* || uero *V* || autem *deleui* || 4 et canem astris *V* || Amphiani⁹ *S* || Amphyas⁹ *V* || 5 tragoediarum *V* || refert *om.* *V* || post refert *supplendum existimo* canem astris inlatum esse || sub hominibus stelle (stellae *b*) relinquerent locum *SVb* || 6 est *om.* *S* || 7 ad doloram *S* || ad doloram *V* || quam ut uidit *V* || eo *om.* *V* || tempestiuo adamauit *V* || 8 amorem *S* || posse ante *corr.* *S* || 9 ad homines *S om.* *V* || accepti deos *S* || accepta et deos *V* || 10 ceperunt *S* || coepit *V* || 11 operam *SV* || 12 etesiae dicitur *SV* || 13 qualiter *S* || Icarusa libero *S* || Icharusa libero *V* || 14 hospitio *V* || est qui *om.* *S* || uterem *SV* || 15 tribuit *V* || 16 Icharus *V* || athenaeus *corr.* ex athenes *S* || athenaeus *V* || atticam *V* || 17 posteros *V* || 18 pastores autem *V* || immoderatus *V* || 19 Icharum *V* || malum medicamentum sibi *V* || 20 Icharum *V* || 21 Neera *SV* || Maera *b* || ullulans *S* || Erigone *SV* ||

filiae monstravit, ubi pater insepultus iaceret. quae cum venisset, eius corpus sepeliuit ipsaque se in Hymetto monte contulit ibique sibi laqueo mortem asciuit. tunc dicitur Liber a Ioue petisse, ut Erigonem et Icarum astris inferret. Iouis autem audita eius petitione Erigonem signum uirginis 5 nominavit, Icarum autem patrem eius Arcturum [nominavit]. quae cum exoritur spurcissimas tempestates mari terraeque efficit. cumque Athenas pestilentia opprimeret, ex oraculo eis responsum est, cessaturam pestilentiam, si per annos singulos de frugibus et uindemia Icaro et Erigonae primum 10 delibaretur. quod factum est ab Atheniensibus. dies festos institutos acorasque constituerunt, ideo quia illam pendentem conspexerunt, quod est apud Graecos *φάρμακον*. ex quo factum est, ut soli oscillo iactarentur homines. canis autem Icarum, qui ululans ante pedem pendentis uirginis mortuus 15 est, astrum cyon nominatur, quam nos canis stellam dicimus. qui ob eandem causam, quando exoritur, summam pestilentiam mortalibus facit. habet autem stellas in capite I, quae Isis dicitur, claram, in lingua unam, quam Sirius uel canem uocant, magna quidem est et splendida, in collo II, in sin- 20 gulis humeris singulas obscuras, in pectore II, in anteriori pede sinistro III, in dextro I claram, in extremo supra dorsum III, in uentre II, in sinistro femore I, in posteriori pede sinistro I, in summitate caudae I. fiunt insimul XX. situm

1 monstravit S || 2 seppeliuit S || hymeto V || 3 laqueo sibi V || S
asciuit S || 4 ab V || petiisse V || Erigone V || Icharum V || intulisset S || 5 Erigone S || Erigone V || 6 Icarum — nominavit om. V
|| nominavit om. b || 7 que S || Qui V || spurcissimas om. V || terraeque
V || 9 eius S om. V || eis scripsi || 10 Icharo V || Erigone SV ||
11 quo S || qui diebus festis constitutis V || 12 arasque S || aras V ||
13 aspexerunt V || grecos SV || ΦΕΡΕΘΑΙ S lacum. praeb. V ||
14 solio ascillo S || soli oscillo V || 15 Ichari V || 16 cyon S || kion
V || q S || quod V || 17 pestilentiam hominibus facit V || 19 ypsis
V || uocatur dicitur V || clara S om. V || 20 que magna V || 21 obscuras singulas V || pectore II claras V || 24 fiunt omnes XX V || situm est hoc signum V ||

S signum inter hiemalem tropicum et arcticon subterraneum, qui australis uocatur.

Sic utrumque oritur]

Sub pedibus namque anticanis sub Orione lepus constitutus est. hic dicitur Orionis canem fugere uenantis. nam cum, ut oportebat eum uenatorem finxissent, uoluerunt etiam *hoc* significare aliqua de causa. itaque leporem ei ad pedes fugientem finxerunt. quidam negant, tam nobilem tamque magnum uenatorem, de quo ante in scorpionis signo
 5 stitutus est. hic dicitur Orionis canem fugere uenantis. nam cum, ut oportebat eum uenatorem finxissent, uoluerunt etiam *hoc* significare aliqua de causa. itaque leporem ei ad pedes fugientem finxerunt. quidam negant, tam nobilem tamque magnum uenatorem, de quo ante in scorpionis signo
 10 diximus et postea in ipsius figura dicemus, oportere leporem uenari. Callimachus quoque accusatur, quod cum Dianae scriberet laudes, [dicit] eum leporino sanguine gaudere et eos uenari dixerit. nonnulli a Mercurio inter astra collocatum dicunt propter nimiam uelocitatem, siue quod inter
 15 quadrupedes solus plus pariat et quosdam foetus pariat, quosdam uero in uentre [habeat], sicut Aristoteles philo

G Sub pedibus namque Orionis post tergum Sirii, lepus est constitutus, quem gentiles a Mercurio inter astra conlocatum ferunt, propter nimiam uelocitatem siue quod inter
 20 quadrupedes solus plus pariat et quosdam foetus pariat, quosdam uero in uentre, sicut Aristoteles philosophus ait de

S 1 hyemalem *S* || trophycum *corr. ex* trophycum *S* || articon *S* || articum *V* || subterraneum qd' *S* || 3 *Germ. 342 sq. S* || 4 namque *om. V* || anticanis *S* || et Orionis *b* || 6 ut *om. S* || Nam ut uenatorem eum finxerunt *V* || 7 *hoc Hygin. A. P. II 33* || ita *V* || 9 scorpione *SV* || 10 oportere *corr. ex* oportere *S* || 11 accusat eum *SV* || diane *S* || Dyane *V* || 12 leprino *SV* || sanguine gradē *S* || 13 uenare *S* quod fortasse retinendum est || 15 patrat *S* || fetus *V* || 16 habeat *et* qui deleui *cf. schol. Sangerm.* || Aristotiles *S* || Arestotiles *V* || *cf. Arist. hist. anim. VI 33 Bekker. τίχουσιν δ' (οἱ δαούποδες) οὐκ ἀθρόα ἀλλὰ διαλείπουσιν ἡμέρας ὁπόσας ἂν τύχωσιν* ||

G 17 postgū syrii *GG^aG^b* || 20 pareat *G* || parat *G^a* || parit *G^b* || fetus *G^aG^b* || 21 aristotilis *GG^aG^b* ||

sophus ait [qui] de animalium ratione, retineat. antiqui-
 tus autem, ita dicebatur, in insula Lero nullum leporem
 fuisse. sed ex eorum ciuitate adolescens quidam studio
 generis ab exteris [terris] finibus leporem feminam praeg-
 nantem adduxit et ad eius partum diligentissime, quae opus
 essent, administrauit. itaque cum peperisset, [et] complures
 eius ciuitatis ad *idem* incidisse et partem pretio partem be-
 neficio mercatos esse. omnes lepores alere coeperunt. et
 non longo interuallo tantam multitudinem leporum procrea-
 tam, ut insula ab eis occupata uideretur. quibus cum nil
 daretur ad manducandum, impetu facto omnia comederunt.
 quo facto insulam calamitas afflixit. itaque postea leporis
 figuram in astris constituisse, ut homines meminissent nil
esse tam his exoptandum in uita, *quin* si insolenter utantur
 ex eo plus doloris, quam laetitiae capere posterius cogantur.
 habet stellas in singulis auribus singulas, in pectore duas,
 in dorso nitidam unam, in posterioribus pedibus singulas.
 sunt omnes septem.

Vt cum decurrens]

animalium ratione, retineat. habet quidem stellas in singulis
 auribus singulas.

1 retinuat S || disseruit V || retineat schol. Sangerm. || 2 ita om. S
 V || 4 terris SV deleui || finibus om. V || foeminam V || pregnantem
 SV || 5 q̄ opus eet S || 6 administrasset S || amministrauit V || et
 om. V deleui || 7 idem addidi ex Hygino || incendisse S || incendis-
 set V || partim precio partim beneficio mercati eet V || 8 ceperunt
 S || et non — uideretur om. V || 10 nihil V || 11 gmederunt S || 13 in
 om. V || contulissent S || contulerunt V || n^t S || nihil V || 14 esse
 tam et quin et ex eo addidi ex Hygino || utantur uis (corr. ex ius)
 doloris q̄ letitie S || utantur letitia qua dolorem V || 16 habet au-
 tem V || manibus auribus V || 18 sunt autem V || 19 Germ. 347—
 355 S ||

20 quidam G^{b1} || stellas om. G^{b1} || 21 LEPVS addita imagine G
 GG^aG^b ||

S Post canis igitur magni caudam secundum stellarum ordinem nauis constituta est, quam quidam beneficio Mineruae inter astra collocatam dicunt, quaeque prima nauis ab ea fabricata dicitur et mare, quod antea inuium fuerat, hominibus peruium uocali ingenio fecisse. quam non totam in caelo figurauit, sed a gubernaculis usque ad malum. nonnulli dicunt, quod Danaus Beli filius ex pluribus coniugibus quinquaginta filias habuit, frater autem eius Aegyptus totidem filios. Danaum autem et filias eius interficere uoluit, ut regnum paternum solus obtineret. eas filiis suis uxores a fratre poposcit. Danaus uero cognita malitia Mineruam poposcit adiutricem. tunc primum dicitur Minerua nauim fecisse, quae Argos appellata sit, cum qua Danaus ex Africa Argos profugit. Aegyptus filios suos ad persequendum fratrem misit, qui, postquam Argos uenerunt, impugnare patrum coeperunt. Danaus, ut uidit se eis obsistere non

G Post canis igitur magni caudam secundum stellarum ordinem nauis constituta est, quam fabulae poetarum inter astra conlocatam dicunt propter Mineruam, quae prima eam excogitasse dicitur et mare, quod antea inuium fuerat hominibus, peruium uocali ingenio fecisse. habet autem stellas in puppe quatuor.

S 2 beneficio *S* || 3 ὅτι prima *S* || queq; *V* || nauis om. *V* || 4 fabricata est *V* || 5 nauali *SV* || uocali scripsi ex *Cat. XXXV* φωνήεσσα δὲ γενομένη πρώτη τὸ πέλαγος διεῖλεν ἄβατον ὄν || fecit *V* || nō tantam *S* || notatam *V* || non totam *Schaubachius* || 7 post dicunt *supplendum censeo* nauem inter astra collocatam *cf. p. 176, 9* || quod om. *V* || danaum *V* || filium *V* || 8 habuisse *V* || egiptus *S* || egippus *V* || 9 Danaus *S* || 10 easq. *V* || 11 Danaus re'co *S* || Danaus autem *V* || Mineruam inuocauit *V* || 12 Mineruam *S* || 13 que ex argos ante corr. *S* || est *V.* || 14 profuit *S* || 15 patrum impugnare *V* || 16 ceperunt *S* ||

G 18 fabulose *G^a* ante corr. *G^b* || 19 conlocatum *G^aG^b* || primū *GG^a* mutatum ex primā *G^b* || 21 nauali *GG^aG^b* || 22 quattuor *G^aG^b* || NAVIS cum figura *GG^aG^b* ||

posse, dedit eis filias suas, quae patris iussu una nocte ui- S
ros suos interfecerunt. sola Hypermestra Lynceum seruauit.
ob id fanum illis factum est. ceterae uero dicuntur apud
inferos in dolio pertuso aquam ingerere. nauis autem habet
stellas in puppe quatuor, in catastroma quattuor, in malo ⁵
summo III, in singulis temonibus V, sub carina V. sunt om-
nes XXVI.

Diuerso posita]

Porro sub ariete et piscibus super fluuium cetus in caeli
regione collocatus est. dicitur a Neptuno missus ad Cepheum ¹⁰
propter inuidiam Nereidis, qua contra Cassiepiam et Andro-
medam exardescibat propter nimiam pulcritudinem. et huic
cetui Andromeda proposita erat, quem Perseus interfecit. et
a Ioue astris illatus, ut memoria actus maneret. habet au-
tem stellae in caudae extremum claras duas, a cauda us- ¹⁵
que ad gibbum eius sex. sub uentre sex. fiunt omnes XIII.

Porro sub ariete et piscibus super fluuium cetus in caeli G
regione conlocatus est. dicitur autem fabulose a Neptuno
missus ad Cepheum propter inuidiam et Andromedae et Ne-
reidis, quae contra Cassiepiam exardescibat propter nimiam ²⁰
pulcritudinem, a Perseo autem interemptus et ob hoc inter
astra conlocatus. habet stellae * * *

1 uiros suos una nocte V || 2 ypermestra SV || Hypermnestra b || S
linceum V || 3 illis fanum V || ilt S || 4 dolio corr. ex doliū S ||
dolum pertusum V. || 6 themonibus V || 7 xx V || huic fabulae in cod. S
subiuncta est narratiuncula de regina et equo || 8 Germ 359—362 S ||
10 dicitur autem V || Neptūno S || 11 Neraidis S || q̄ S || a qua V
|| 12 exardescabant S || pulchritudinem V || et om. V || 14 ab V ||
est illatus V || autem om. V || 15 extremo V || in cauda V || 16 gyl-
bum V || sub uentre sex om. V || sunt V ||

17 ariē G^aG^b || coetus G || celi G || celo G^aG^b || 18 fabulose G^a G
G^b || 19 neraidis G || neeaidis G^aG^b || 20 qui G || qua G^aG^b || ca-
siepiā G || exardiscebant G || exardescabant G^aG^b || 21 pulchritudinē
G^aG^b || 22 COETVS GG^b || CĒTVS G^a || imaginem addunt GG^aG^b ||

S Planxere ignotis]

Fluuius, ut superius diximus, subter cetum collocatus in caeli regione cernitur, ad quem sinister Orionis pes extenditur. ab Arato uel Pherecyde Eridanus, qui et Padus, 5 esse putatur. ideo inter astra collocatum ferunt, quod a meridianis partibus cursum dirigere ad mare cernitur. Hesiodus autem dicit inter astra collocatum propter Phaethonta, Solis et Clymenes filium, qui clam dicitur currum patris ascendisse cumque a terra altius leuaretur, prae timore in 10 Eridanum fluuium, qui et Padus, cecidisse, eumque percussum fulmine a Ioue. omnia ardere coepisse causaque extinguendi uniuersos amnes inmissos esse omneque mortalium genus interisse praeter Pyrram et Deucalionem. sorores quoque Phaethontis flentes in arbores populos uersae fuisse,

G Fluuius, ut superius diximus, super cetum conlocatus in caeli regione cernitur, ad quem sinister pes Orionis extenditur. ceti autem dorsum et piscis caudis alternatis exaduerso sibi inuicem uinculo interiecto cohaerentes quaedam stella, modicum habens splendorem, coniungit. quibus side- 20 ribus e regione leporis sidus ostenditur. hic autem fluuius, de quo praefati sumus, ab Arato uel aliis quibusdam Eridanus, qui et Padus dicitur, esse putatur.

S 1 *Germ.* 366—378 *S* || 2 Fluui^s *corr.* ex Flum^o *S* || subter *corr.* ex subtus *S* || 4 aratro *S* || phericide *S* || qui et *om.* *V* || et ideo *V* || 5 astra esse collocatus *V* || 6 ad mare dirigere *V* || 7 dicit eum *V* || phetonta *SV* || 8 climone *S* || clymene *V* || filium *corr.* ex filiis *S* || quidam dicitur *S* || 9 pre *SV* || 10 cecidit fulmine percussus *V* || 11 et omnia *V* || coeperunt *V* || 12 ammes *S* || inuenisse *S* || 13 interissent *S* || 14 phetontis *SV* || uersa fuissent *S* || uerse sunt *V* || uersae fuisse *scripsi* ||

G 15 hanc fabulam scripsit *G^{b2}* || subter *G^aG^b* || coetum *GG^aG^b* || 16 celi *corr.* ex celo *G* || at *G* || 17 co&i *GG^aG^b* || pisces *G^aG^b* || 18 coherentes *GG^aG^b* || 19 syderib; *G^b* || 21 uela *G* || uel a *G^aG^b* || uel aliis *scripsi* || heridanus *G^aG^b* || 22 putant *G^aG^{b1}* ||

lacrimae quoque earum in electrum duratae dicuntur, Helia-
desque appellatae. ipsae autem nomina habuisse Merope
Helie Aegle Lampetie Phoebe Aetherie Dioxippe. Cygnus
quoque, rex Liguriae, Phaethonti propinquus, dum defferet,
et ille in cygnum conuersus. is quoque moriens flebile canit. ⁵
a quibusdam uero Nilus, qui et Geon, existimatur. ideo in-
ter sidera collocatum, quod et ille a meridianis partibus
cursum dirigat. est autem sidus multarum stellarum luce
exornatum et subiaceret ei stella, quae uocatur Canopus seu
Ptolomaeon splendens tangitque temonem nauis. apparet ¹⁰
enim humillima, eo quod circa terram esse existimatur et
nullum sidus inferius paret, ob quod terrestris uocatur. ha-

a quibusdam uero tgyon qui et Nilus esse existimatur. ideo *G*
ergo inter sidera conlocatum ferunt, quoniam a meridianis
partibus utrique cursum dirigere ad mare cernuntur. est ¹⁵
autem sidus multarum stellarum luce exornatum, cui sub-
iacet stella, quae uocatur Canobus tangitque temonem nauis.
apparet enim humillima, unde et circa terram esse uidetur.

1 lachryme *V* || quoque *om.* *V* || heladesq; *SV* || 2 ipsas *S* || ipse *S*
V || *structura sequentium nominum eadem est atque illa notissima 'lac-*
tea nomen habet' || Merophe *S* || 3 elie *S* || elye *V* || egle *SV* ||
Iglacclam petie *S* || ygala: petre *V* || phebe *SV* || etherie *SV* ||
cf. Hygin. fab. 154 || Cignus *V* || 4 lygurie *S* || ligurie *V* || pphe-
tonti *S* || phetontis *V* || fleret *V* || 5 et ille *om.* *V* || cignum *V* ||
conuersus ē *V* || Id *SV* || is scripsi || monens *b* || 6 geon *S* || gyon
V || Gion *b* in hoc uerbo hebraicum Nili nomen גִּיּוֹן latere uidit Gro-
tius *imag. p. 66* χιονόβοστος ex Aeschylī *Supp. 554* Schaubachius, *progr.*
Meining. 1832 p. 17 Euris qui et Eridanus et a quibusdam Nilus qui
et Geon *Beda Venerab. t. I p. 429* || et ideo *V* || 7 collocatus *V* ||
et ille *om.* *V* || 8 sydus *S* || stellarum *om.* *V* || 9 adornatum *V* || stelle
V || canoppus *V* || 10 ptolomeon *SV* || Ptolemaeon *b* || 11 humilima
V || 12 nullus *S* || sydus *SV* || reparaet *S* || habetq. stellas *V* ||

13 a *om.* *G* || geon *G^aG^b* || 14 sydera *G^a* || 15 utque *GG^aG^b* || *G*
cursu *GG^aG^b* || 16 sydus *G^aG^b* || cū *G* || cuⁱ *G^a* || 17 que^ocatur (e
ex o corr.) *G^a* || qui uocatur *G^b* || 18 apar& *G* || humilima *G* || ui-
dentur *G^b* || ERIDANVS *GG^{a2}* || imaginem praebent *GG^aG^b* ||

S bet autem stellas in primo flexu quattuor, in secundo III, in tertio III usque ad nouissimam VII, quas dicunt in ore Nili fluuii esse. sunt omnes XVIII.

Sunt aliae stellae]

5 Piscis ergo magnus, cuius nepotes dicuntur pisces, qui in zodiaco circulo constituti sunt. dicitur inter astra collocatus, eo quod decidens in [†]boecinice stagno quodam Afa-^{Boeth} cetis filia Veneris [et] in piscem sit transfigurata, quam Syri ^{habet} deam nominarunt. quidam autem dicunt, quod de stagno ^{habet} filiam Veneris saluauerit, unde usque hodie Syri pisces ar-^{habet} genteos in templo sacrauerunt. est autem signum in parte australi, quod piscibus orientibus oritur. quem dicunt aquarii urnae effusionem bibere. habet quidem stellas duodecim, e quibus una fertur esse subter pedes aquarii et tres in
10 branchiis eius. ipsae autem clariores esse ceteris noscuntur, [inter haec sunt astra siue signa, quae planetae appellantur.]

G Piscis ergo magnus, cuius nepotes fabulose dicuntur pisces, qui in zodiaco circulo constituti sunt, dicitur a gentilibus inter astra conlocatus, eo quod decidentem in [†]boecmice stagno quondam deam, quam Syriam uocabant et
20 quae dicebatur filia Veneris, saluauerit. est autem signum in parte australi, quod piscibus orientibus oritur, haut longe situm ab aquario et capricorno, unde ei aquarius aquam fundere dicitur. habet quidem stellas XII.

S 3 fluuissse sunt S || 4 Germ. 382—392 S || 5 ergo om. V || 6 circulo zodiaco V || locatus V || 7 decidente S || boecinice S || boeth V || quedam S om. V || facietis SV || 8 et om. V || pisce S || syra V || 12 quem piscem V || 13 effusionem S || habet autem V || 14 sup⁹ S || sub V || subter scripsi || pedibus V || 15 brancis SV || brachiis b || branchiis Schaubach. || ipse S || ceteris esse V || 16 inter — appellantur deleuit Schaubachius ||

G 17 fabulose G^aG^b || 18 in om. G || 19 conlocatos G || boecmice GG^aG^b || 20 quadā G || quedā G^aG^b | siria GG^aG^b || 21 quae addidi || 22 haud G^aG^b || 23 capricornio G^aG^b || et ei G^aG^b || 24 PISCES G || PISCES G^a || figuram addunt GG^aG^b ||

Oceanum occasu tangit]

S

Sacrarium namque est signum nauigantibus percontra-
rium, quod sequitur scorpionis caudam. quod quidam inter
astra collocatum dicunt, quod in eo dii primum mutuo con-
iurationem fecerunt, cum Iouis contra Saturnum fecit. †quod ⁵
memoriae non solum astris illatum, sed etiam hominibus
hoc habere instituerunt, quod et in agonibus et in ludis
quinquennialibus coronae habentur ut foederis testem adhi-
berent. itemque uates per quos per ignem futura responde-
rent et his ymposi domibus consecrauerunt et idem Iuppiter ¹⁰
igneum sibi uelamen, ne eius fulminum potentia deprehen-
deretur, adhibuit. habet autem stellas quattuor. duae in
superficie, in qua prunae fuisse dicuntur, et duae in base
eius.

Sacrarium namque est signum nauigantibus percontra-^G
rium, quod sequitur scorpionis caudam. quod ideo inter
astra conlocatum fabulae ferunt, eo quod in eo dii mutuo
inter se iurassent, quando Iupiter super Saturnum cum
cyclopibus militauit et idem Iupiter igneum sibi uelamen,
ne eius fulminum potentia deprehenderetur, adhibuit. habet ²⁰
autem stellas in superficie, in qua prunae fuisse dicuntur,
duas, in base duas, sunt simul quatuor.

1 *Germ. 396—413 S* || 2 *Sacrarius S* || namque *om. V* || semp con- ^S
trarium *V* || 4 locatum *V* || 5 Iouis *om. S* || bellum fecit *Schaubach.* ||
quod — consecrauerunt *S cuius scripturam exhibuisse satishabui* || 7 in-
stitutum: quia in *V* || et ludis *om. V* || 8 et *V* || testes adhibentur
V || 9 per ignem *om. V* || respondentur in symposi domibusq. con-
secrantur *V* || 10 et iure Iupiter *V* || 12 quatuor *V* || duas *V* ||
13 prime *S* || uase *V* ||

15 *hanc fabulam et partem sequentis scripsit G^{b2}* || 17 conlacatū *G* || ^G
fabule *GG^aG^b* || eo dū *G^aG^b* || 18 iurasse *GG^aG^b* || iurassent *scripsi*
|| iuppiter *G^aG^b* || 19 ciclopib; *G^aG^b* || milatauit *G* || iuppiter *G^aG^b* ||
21 prune *G* || 22 simul quatuor in fine paginae *G* || simul III or *G^b*
in fine paginae *G^a* || SACRARIVM *GG^{a2}* quae subscriptio primam
lineam subsequentis fabulae claudit || imaginem addunt *GG^aG^b* ||

S Inde per ingentis]

Centaurus dicitur Saturni et Philyrae filius, quia Saturnus, cum Iouem filium quaereret, in Thracia cum Philyra, Oceani filia, in equum uersus dicitur concubuisse et ex ea
 5 Chironem Centaurum natum, artis medicinae inuentorem, ipsamque in arborem philyram, hoc est tiliam, esse uersam. et habitasse Chironem Pelium montem inter homines aequissimum, a quo Aesculapius medicinam, Achilles citharam, in astrologiam, Hercules litteras didicissent. cuius hospitio
 10 Hercules usus, sicut Antisthenes dicit, e pharetra sagitta lapsa dicitur pedem eius uulnerasse. acceptoque uulnere animam exhalasse et ab Ioue astris inlatus. est autem signum ad aspectum sacrarii, unde et eodem sacrario sacrare

G Centaurus dicitur fuisse Chiron et habitasse in stabulis
 15 et sectasse iustitiam et, quoniam Asclepium et Achillem nutrierit, inter astra conlocatus [sit]. Antisthenes autem dicit e pharetra Herculis lapsam sagittam pedem eius uulnerasse acceptoque uulnere animam exhalasse et ob hoc a Ioue inter astra conlocatum esse. est autem signum ad aspectum
 20 sacrarii, unde et in eodem sacrario sacrificare a gentilibus

S 1 *Germ.* 417—425 S || 2 phylire S || phylirie V || qui S || nam Vb || quia scripsi || 3 quaereret SV || trahaciam S || tracia V || Phyliria V || 4 oceani V || 5 chironem V || 6 phyliam S || filiam V || tyliam S || thyliam V || uersam esse V || 7 chironem V || in pelio monte V || equissimus S || equissimum V || 8 Esculapius SV || medicina SV || Achilles S || cithara S || cithara V || 9 in astrologia SV cf. *schol. Basil. p. 90, 18* || lieteras S || litteris instructi sunt V || hospicio V || 11 elapsa V || dicitur om. S || 12 illum animam V || exalasse SV || illatum V || 13 eodem sacrar^o sacrare S || ad idem sacrarium sacrificare V ||

G 15 iusticiam G^a || 16 sit GG^aG^b *deleui* || antisthenis GG^aG^b || 17 hae G || he (h in ras.) G^a || he G^b || faretra G^aG^b || 18 accepto q̄ G || exalasse GG^aG^b || *media uoce* exalasse *incipit* G^{b1} || 19 hastra G^a || 20 in ede sacrio G^aG^{b1} || in ede ac sacrario G^{b2} ||

uidetur. habet stellas in capite obscuras tres, in singulis S
humeris singulas claras, in dextero cubito unam, in eadem
manu unam, in medio pectore unam, in spina duas, in uen-
tre splendidas duas, in dextro lumbo claram unam, in cauda
tres, in singulis genibus retrorsis duas, in utroque armo 5
unam, in utrisque pedibus anterioribus singulas. fiunt xxiiii.
a quibusdam arbitratur tenere in sinistra manu arma et le-
porem, in dextra uero bestiolam, quae therion appellatur,
et βύρσαν id est utrem uini aceti, ex quo libaret diis in sa-
crario. habet autem stellas bestiola in capite 1, in spina 10
claram 1, in cauda 11, in summo pede posteriori 1 claram,
in anteriori pede claram unam. †thyrsum autem habet 11.
fiunt omnes simul xxxiii.

Huic primos tortus]

Ydra, super cuius caudam coruum sedere dicunt et in 15
medio urnam asserunt, est signum in parte australi, capud

putabatur, a quibusdam autem arbitrabatur bestiam in dex- G
tra manu tenere, in sinistra tyrsum, a nonnullis uero utrem
uini aceti, ex quo libaret diis in sacrario. habet autem
stellas * * *

20

Ydra, in qua crater et coruus, est signum in parte
australi, caput uidelicet deflexum habens ad cancerum, cuius

2 et in V || cubito quatuor unam V || 3 pectore duas unam V || S
spino S || uentre fien splendidas V || 5 retrorsus V || 6 fiunt omnes
V || uiginti duo V || 8 q̄ corr. ex q S || theryon V || 9 thyrsum S ||
tyrsum V || βύρσαν b Schaubachius, cf contra Cat. XL p. 265, 13: ἐν
δὲ τῇ ἀρσιστερεῖ βύρσαν || ad uentrem id S || in quo libabat V ||
10 spino S || 11 posteriore V || claram in cauda 2 V || 12 pede 1
claram V || In thyrso stellas 3 V || 13 sunt V || simul om. V || xxxi
V || 14 Germ. 429 S || 15 Idra SV || corium S || 16-caput V ||

17 quibus ante corr. G^b || 18 teneri G || 19 dies G || 20 CEN- G
TAVRVS G^{a2} om. G^b || imaginem subiciunt GG^aG^b || 21 Ydra GG^a
G^b || 22 australe G^aG^{b1} ||

S uidelicet deflexum habens ad cancerum. cuius sinuosi corporis medietas est conuexa sub leone. cauda uero extenditur ad Centaurum, super quam sedet coruus. qui coruus ideo inter astra collocatus dicitur, eo quod fuerit in tutela Apollinis et ab eo missus ad fontem quendam, quod fuit castum antequam uinum ostenderetur, ut diis ad libandum aquam deferret. qui cum uidisset arbores grossos ficus habentes uolans, consedit in eis, donec maturae fierent, et aquam deferre distulit. post paucos autem dies peracto sacrificio
 10 et ille ficus comedit. cum sensisset se diis peccasse, denuo ad fontem, ut aquam hauriret, rediit et ab ydra exterritus uas uacuum reportauit, dicens excidisse aquam, quae fuerit

G sinuosi corporis medietas est conuexa sub leonem. cauda uero extenditur ad centaurum. coruus sub geminis noscitur
 15 conlocatus. qui coruus ideo secundum gentilium deliramenta inter astra sedem promeruisse dicitur, quod fuerit in tutela Apollinis et ab eo missus ad fontem, ut diis ad libandum aquam deferret, ficorum ingluuie captus aliquantisper illarum esibus inhians commoratus aquam deferre distulerit et postea
 20 deprehendens, se diis peccasse, denuo ad fontem, ut aquam hauriret, redierit et ab hydra exterritus uas uacuum reportauerit.

S 1 habet *V* || simioris *S* || 2 connexa *S* || caudam *V* || extendit *V* || 3 centurum *V* || sup̃ *S* || supra *V* || 4 collocatum dicunt *S* || 5 missus est *V* || quendam — ostenderetur *om. V* || quēdam *corr. ex* quādam *S* || q fuit *S* || 7 deferret *V* || grossas *V* || 9 distulerit *S* || peractos *S* || sacrificio *S* || 10 cum ille *V* || comedisset *V* || et se diis peccasse sensisset *V* || 11 redierit *S* || 12 reportaret *S* || excessisse *V* || fuerat *V* ||

G 13 sinuori *G^aG^{b1}* || conexa *G^aG^b* || leonum *G* || leone *G^aG^{b1}* || leonem *G^{b2}* || 14 centarum *G^b* || 16 tutelā *G* || tutelam *G^aG^{b1}* || tutelam *G^{b2}* || 17 apolonis *G^a* || diis *corr. ex* dies *G* || 18 ingluuię *G* *G^aG^b* || 19 aesib; *G^aG^b* || post aliquantisper rursus altera manus incipere uidetur in *G^b* || distullerit *G* || 21 auriret *G^aG^a* || ydra *G^aG^b* ||

in fonte. re cognita ab Apolline sibi coruum peccasse, in-
 hibitum ei ab Apolline fuit, ut aquam eo tempore ad pau-
 cum tempus non bibat — ut Aristoteles dicit in eo libro,
 qui de bestiis scribitur, item Isidorus in naturalibus id est
 physicis memoriae tradidit — ut ipse peccatis poenas daret. 5
 quem postea astris intulit. / cratera autem medio posuit an-
 gue, caudam autem anguis coruum rostro appetentem neque
 posse iuxta accedere, ut bibat \habet anguis stellas in capite
 III claras, in prima flexura VI, (unam obscuram ex eis ad
 ultimum, \in secunda flexura /III, in \tertia quattuor, in quarta 10
 duas, in quinta usque ad caudam octo claras. fiunt XXVI.
 paululum sub prima flexura crater situs est, inclinatus ad
 genua uirginis. \habet stellas in labris obscuras II, per sin-
 gula latera tres, in fundo duas. fiunt X. coruus autem, qui
 est ad ultimam eius caudam spectans occasum, \habet stel- 15
 las in capite claram unam, in ala duas, in cauda duas, in
 pedibus singulas ab unguibus. fiunt VII. omnes insimul fiunt
 XLIII.

Sub geminis Procyon]

Antecanis, quem graece procyona, eo quod ante maiorem 20

et ut aquam eo tempore non bibat ab eodem Apolline in-
 hibitum ei fuerit. habet igitur hoc signum stellas * * *

Antecanis, quod Graeci Procyona eo quod ante maiorem

1 Recognitus Apollo S || Cognoscens Apollo V || prohibuit eum S
 eo tempore aquam bibere V || 3 bibat — sqq. uerba interpunxit G.
 Beckerus Isid. p. VIII || Aristotiles SV || 4 ysidorus S || 5 phy-
 siccis S || uel physicis V || quod ipse V || peccati penas V || 6 qui
 et postea astris illatus est V || crater SV || medio angue positus
 est V || 7 autem om. V || coruus appetit rostro neq; potest V || 9 et
 una ex eis obscura V || 10 in quarta duas b om. SV || 14 tres—fiunt
 XLIII om. V || 16 claram corr. ex claras S || alas S || 18 hanc fabu-
 lam excipiunt fragmenti III u. 52—163, quos secuntur capita de luna
 et sole V || 19 Germ. 433 S || 20 grece S || q S || procion S ||

21 YDRA GG^a om. G^b || figuram addunt omnes || 23 antecanis corr. G
 ex antecanis G^b || pcyon G^aG^{b1} || pcyon G^{b2} ||

S canem exoriri uideatur, appellant, est signum in lacteo circulo defixum pertingens aequinoctialem circulum, tendens ad occasum sub geminis. oritur enim cum leone, occidit exorto capricorno. dicitur enim inter astra collocatum, eo
 5 quod canis fuerit Orionis et ad capiendum lepores siue in omni studio uenandi exercitatus extiterit. habet stellas in collo splendidam unam, in pectore claram unam, in humeris claram unam. fiunt tres. una splendidior ceteris.

Post has sunt stellae ob signorum circulum, quem sol
 10 perambulat in XII mensibus, quod et ipsa XII sint.

Quinque aliae stellae]

Cum sole et luna septem astra numerantur, quae non sunt fixa in caelo, ut cetera sidera, sed in aere feruntur quae graece planetae, latine autem errantia sidera nuncu-
 15 pantur, non quod ipsa errent, quae cursus suos secundum diuini imperii dispensationem peragunt, sed quod nos errare

G canem exoriri uideatur appellant, est signum in lacteo circulo defixum, pertingens aequinoctialem circulum, tendens ad occasum inter geminos et cancrum. oritur enim cum
 20 leone, occidit exorto capricorno. dicitur ergo fabulose inter astra conlocatus, eo quod canis fuerit Orionis et ad capiendos lepores siue in omni studio uenandi exercitatus extiterit. habet quidem stellas III.

S 1 Est sign^u (st sign^u in ras.) *S* || 2 pti *S*¹ ngens addidit *S*² || equinoctialem *S* || 3 leo *S* || 4 exorti capricorni *S* || 9 p^t *S* || stelle *S* || q^u 24 *S* || quem scripsi || 10 appellatur *S* || perambulat scripsi an per quem sol appellitur? || xii^{ci} *S* || ipe xii^{ci} *S* || 11 Germ. 437—439 *S* || 12 *Isid. n. ver. XXIII 3*: Haec autem sidera errantia appellantur, non quod ipsa errent, sed quod nos errare faciant, quae sidera graece planetae dicuntur || 13 aerea *S* || Que grece planetes *S* || 14 sydera *S* || 15 ipse corr. ex ipso *S* ||

G 17 apellant *G* || 18 equinoctialem *G* || 20 capricornio *G*^a ante corr. *G*^b || 23 III om. *G*^a*G*^{b1} || ANTECANIS *G*^a om. *G*^b || imaginem subiungunt omnes ||

in sui motus inuestigatione faciunt, cum interdum in austrum, *S* interdum in septentrionem, plerumque contra mundum, nonnumquam cum mundo feruntur. sed ex his duorum maximorum siderum rationibus ad tempus dilatis ceterorum quinque cursus et nomina et ordines explicemus. 5

Summum igitur planetarum Saturni sidus est, quod graece Phaenon, id est apparens igneus, dicitur, colore candidum, natura gelidum. ideo tricenis mensibus singulis signis recurrit, per triginta annos signiferum pertransit. frigida et sterilis, infecunda terris, nascentibus non salutaris, facit 10 aduersa diuturna nec subita. quam quidam philosophorum dicunt ingressam nil nocere, retrogradam esse periculosam et inde dicunt, habere Saturnum falcem in tutela, quia falce protenta nil ualet, retro uero acta quicquid ei occurrerit secat. 15

Iouis stella, quae graece Phaethon, id est ^tueniens, dicitur, in singulis signis anno manet, signifero duodecim annis euadit, salutaris et temperata et uniuersis euntibus prospera.

Martis stella, quae graece Pyrois, id est igneus, non 20 eodem spatio signis singulis haeret. signiferum nouem fere annis peruagatur. ignea intemperata et in aduersis et in mortalibus subita uel ferit repentinis morbis uel ferro punit.

Venus stella, quae graece Phosphoron dicitur, id est lucem ferens uel ^tsedis lucis. cum solem praecedit, lucifer, 25 cum uero sequitur, uesper appellatur et cum lucifer est,

1 inuestigatione *corr. ex* inuestigationem *S* || fatiunt *S* || 4 syderum *S* || dylata *S* || 6 Summum igitur] *cf. Plin. n. h. II 32 sqq. Censorin. p. 79 Iahn. Beda Venerab. tom. I p. 13 edit. Basil.* || sydus *S* || ^q grece phenonam ^q *S* || 10 sterelis *S* || 11 diurna *S* || diuturna *Iahn.* || ph^o24 *S* || 12 igressum (*m hasta transfixa*) *S* || n^l *S* || 14 n^l *S* || 16 pheton *S* || ueniens *S expectas nitens uel simile quid* || 20 piroyis *S* || 21 spacio *S* || habet *S* || haeret *Censorin.* || 23 perit *S* || ferit *Currio, an perdit?* || 24 dicitur ^q idem (^q *in margine idem det.*) *S* || 25 ^t sedis lucis *S* || sole *S* || 26 luciferum cū uō *S* ||

S colorem habet candentem, cum uesper fulgentem. trecentis quadraginta octo diebus signiferum discurrens, a sole numquam absistens longius partibus quadraginta sex. genitalis et roscida et prospera et salutaris.

- 5 Proximum illi Mercurii sidus, quod graece Stilbon, id est splendidus, dicitur. colore radiat ei similis Venus. genitalis roscida et prospera et salutaris, cuius apsides ultima in capricorno est, nouem diebus ociore ambitu signiferum percurrens, modo ante solis exortus modo post occasus,
10 numquam ab eo^t remotior.

Igitur uiginti duabus partibus morantur in coitu solis et non comparent caelo. Saturni sidus et Martis cum plurimum diebus centum septuaginta, Iouis triginta sex aut cum minimum denis detractis diebus, Veneris centum sexaginta
15 octo aut cum minimum quinquaginta duo, Mercurii tredecim aut cum plurimum decem et octo. occultantur uero meantes cum sole partibus non numquam amplius undenis, interdum et a septenis partibus erumpunt.

Multum tamen refert, cuius quaeque stella domus, alienae an ipsius sit. domus solis leo, lunae cancer, Mercurii
20 uirgo et gemini, Veneris libra et taurus, Martis scorpio et aries, Iouis sagittarius et pisces, Saturni capricornus et aquarius. nocturnis originibus fauent luna Mars Venus, plus die possunt sol Saturnus Iuppiter, Mercurius uarie et quo-
25 modo consentit aut uisus est.

S 1 gaudentem *S* || candentem *scripsi* || 2 quatragenta *S* || 4 rescida *S* || 6 radiat *S* || radiat ei *scripsi* || 7 aspides *S* || 8 otioire *S* || 9 mō an soli⁹ *S* || mō p^t *S* || 10 numquam ab eo uiginti duabus partibus remotior *Plinius* || nunquam ab eo xxii partibus remotior nouissima luna xxvii diebus et tertia diei parte signiferum conficiens, dein morata in coitu solis biduo non comparere in coelo *Beda Venerab.* || 12 cōpent *S* || 16 *Plin. II 59*: errantium autem tres, quas supra solem diximus sitas, occultantur meantes cum eo, exoriuntur uero matutino discedentes partibus numquam amplius undenis || 19 stelle *S* || aliea⁷ *S* || 22 sagiptarius *S* || capricornius *S* || 24 modo *S* ||

Iam uero quia eorum ordinem siue cursus sub breui-
tate perstrinximus, restat ut quod de his gentiles senserint
explicemus. Saturni namque sidus, a quo se tarditatem ac-
cipere opinabantur, Phaethontem Solis et Clymenes filium
esse dixerunt et quia paternos cursus affectans sibi atque
mundo concremationis detrimenta conflixerit *et* a Ioue ful-
mine percussus in Eridanum deciderit fluuium — sic Hesio-
dus refert — *et* a Sole patre inter sidera collocatus. Iouis
stellam, a qua se accipere temperantiam autumabant, Hera-
clides Ponticus refert quendam hominem fuisse conditum a
Prometheo cunctis forma praestantiorum. quem *cum* oculisset
et Cupido Ioui indicasset, a Ioue Mercurius missus dicitur,
qui eum tamquam ad immortalitatem uocaret. qui non ante
annuit quam a Ioue potione accepta, dum eum proprio no-
mine honoraret. caelo receptus et Iouis stella est honoratus.
Martis autem stella, quam quidam Herculis esse dixerunt,
Veneris sequax a nonnullis fuisse putatur. nam cum Vulca-
nus Venerem duxisset uxorem et propter eius obseruantiam
Marti copia non fieret nihilque assequi uideretur a Venere,
coitum impetrauit. et quia uehementer amor eum incenderit,
Pyrois est appellata, a qua etiam se feruorem accipere di-
cebant. Veneris uero stellam, quam non nulli Iunonis esse

3 *Isidor. n. r. III 4* proinde autem gentiles ex his septem planetis
nomina diebus dederunt, eo quod per eosdem aliquid sibi effici exi-
stimarunt dicentes habere ex sole spiritum, ex luna corpus, ex Mer-
curio linguam et sapientiam, ex Venere uoluptatem, ex Marte feruorem,
ex Ioue temperantiam, ex Saturno tarditatem *cf. Beda Venerab.*
tom. I p. 499 edit. Basil. || sydus *S* || 4 phetontē *S* || climene *S* ||
5 *Fulgent. mythol. I 15*: qui paternos currus adfectans sibi atque mundo
concremationis detrimenta conflauit || 6 *et addidi* || 7 heridanum *S* ||
9 stella *S* || *cf. Hygin. P. A. II 42 et schol. Basil. p. 102, 11* || 11 pro-
motheo *S* || 12 uicio *S* || 13 añ annum *S* || 17 eq̃x *S* || sequax *G*
G^aG^b || 19 nichilq; *S* || 20 coitum *i. e. constellationem cf. schol. Basil.*
p. 103, 5 Hyginus l. l.: ut nihil aliud adsequi uideretur nisi sua stella
Veneris sidus persequi a Venere impetrauit || morsu incenderit *S* ||
amor eum scripsi *ex Hygino* || 21 sit *S* || est *G^aG^b* ||

S oppinabantur, dicunt fuisse Hesperum Aurorae et Cephalium filium et ob pulcritudinem cum Venere certasse in coitu. et idcirco Phosphorus et Hesperus uocatur. ab hac enim se uoluptatem habere credebant. porro Mercurii stellam, a
 5 qua se linguam et sapientiam percipere arbitrantur, idcirco Mercurio datam existimabant, quoniam primus menses instituerit et ordinem caeli et cursus siderum et stellarum et horarum. et Stilbo uocatur hac ex causa[†]. non nulli uero sidera a Venere condita et Mercurio demonstrata esse cre-
 10 debant. qui tanta celeritate inter omnibus planetis habere dicitur, ut nouem diebus suos permeet circulos, quod Saturnus triginta annis et Iuppiter duodecim possint, unde etiam Lucanus ait

motuque celer Cyllenius haeret.

15 Plinius namque Secundus dicit stellas cometas fieri ex quinque planetis, unde interdum bona, interdum pessima significant. nam si de Venere aut Ioue fiant, optima pronuntiant, si de Marte aut Saturno, deteriora. nam Mercurialis talis est semper, qualis ille, cui cohaeret. hinc et minister deorum
 20 fingitur. duo genera eorum lampades uocant, planetas facies, planetas bolidas. facies autem uestigia longa facit priore ardente parte et signat regni mutationem, bolis uero perpetua ardens longiorem limitem facit et signat pestilentiam.

Annosaeque uias]

25 Lacteus circulus, qui graece galaxeas dicitur, eo quod

S 1 dñ *S* || dicunt scripsi || 2 pulcritudinem *S* || 3 ad hanc *S* cor-
 rexi ex *GGaGb* || 5 arbitramur *S* || 7 orbem *S* || 8 hac ex causa
 cf. *schol. Basil. p. 109, 16* || 9 credebant corr. ex credebantur *S* ||
 10 inter omnibus planetis *S* non corrigendum existimaui || 13 *Lucan.*
Phars. I 662 || 15 harum rerum nihil apud Plinium inueni || 17 deue-
 nere *S* || pronuntiant *S* || 20 *Plin. n. h. II 96*: duo genera earum (i. e.
 facum) lampadas uocant plane facies, alterum bolidas, quale Muti-
 nensibus malis uisum est. distant quod facies uestigia longa faciunt
 priore ardente parte, bolis uero perpetua ardens longiorem trahit li-
 mitem || 21 uolidas *S* || facies *S* cf. *Festus s. u. facies p. 87 Müller.* ||
 24 *Germ. 443—458 S* ||

lactis colorem habeat et albis nubibus denotetur, est per *S* medium caeli uerticem a septentrione consurgens in austrum deuexus. ueterum uaria est opinio. quidam enim dicunt, quod Iouis natum Herculem Iunoni dormienti supposuit, ut suggeret lac diuinum et proficeret ei in uirtutem. quod cum *5* Iuno euigilans deprehendisset, non esse suum, subtraxit mammam et lac respersum est per caelum. quidam uero dicunt, per Saturnum factum cum Opis lapidem pro Ioue attulit ei dicens, hoc esse quod peperisset. quia ob naturam Saturnus non crederet, eam peperisse, mammillis elatis expressisse et *10* ostendisse lac iratam. effusum est et circuli albi species facta est. quidam autem uerius dicunt, quod ibi iunguntur duo caeli hemisphaeria, nonnulli uero stellas dicunt esse minutissimas, quae pro sui paruitate non possunt discerni. alii econtra dicunt, idcirco candidiorem fieri, eo quod solis cur- *15* sum per eum fieri arbitrentur. quae oppinatio [in eo] falsa esse conuincitur, quoniam non in eo solis cursus *est* nisi in ea parte, qua a signifero contingitur. qui uidelicet dum sint utrique oblique et alternatim inuicem sibi paene ex aduerso conueniant, in aestiuo circulo in geminis, in hiemali *20* in sagittario tamen se contingant.

Aurigae plantamque]

Zodiacus uel signifer est circulus duodecim signis constans, id est ariete tauro geminis cancro leone uirgine libra scorpione sagittario capricorno aquario piscibus. libram autem Caldae dicunt non esse principaliter signum, sed partem esse scorpionis. Aegyptii uero, qui hac scientia ceteris gentibus eminent, eam principaliter pro signo accipiunt. est

3 Vñ uaria *S* || ueterum uaria *scripsi* || 5 suggeret *S* || 9 Qui ob *S* || *S* 11 lac mire *S* || lac iratam *scripsi ex schol. Basil. p. 104, 8* || speties *S* || 13 emispia *S* || 16 in eo *deleui* || 17 est *addidi ex GG^aG^b* || n in *S* || 19 utq; *S* || utrique *G* || poene *S* || 20 hiemale *S* || 21 sagittario *S* || 22 *Germ. 462—531 S* || 23 c⁹stans | ariete *S* || 25 capricornio *S* || 26 caldei *S* || 27 Egiptii *S* ||

S ergo zodiacus circulus obliquus sicut et lacteus secundum Aristotelem, quamuis physici contra dicant utrosque directos. cuius obliquitas id est zodiaci circuli solis cursum modo ad hiemalem circulum uergit, modo ad aestiuum attollit, modo
 5 ad aequinoctialem bis in anno id est euntem *et redeuntem* admittit. unde fit ut, cum hiemalis deuexus fuerit, maiora sunt spatia noctis quam diei et terra eo a se longius discurrente hiemis rigores sustineat et, cum se ad aestiuum extulerit, maiora sint spatia diei quam noctis et terra eo
 10 supera se propius cursum faciente calefacta semina quoque concepta matura reddere cogatur et cum se aequinoctiali dederit aequalia sint spatia dierum ac noctium et terra uernales siue autumpnales temperies aut eo a brumali ueniente ad aestiuum redeunte suscipiat. quae omnia, ut supra fati
 15 sumus, eiusdem signiferi obliquitas facit. qui si recta linea ab oriente in occidentem discurreret, ut physici dicunt, semper aequales dies et noctes existerent et nulla temporum uarietas mundum ornaret. igitur per eundem signiferum septem stellarum errantium circuli feruntur id est Saturnus
 20 Iouis Mars Sol Venus Mercurius luna.

Sopito uigile incesto]

Dubium enim non est triginta quinque signis omne splendescere caelum, nisi forte uelit quis eorum gestamina sociare ut capram, quae eniocho superposita, aut haedos,
 25 qui eius humero sustentur, uel serpentem, quem ophiucus

S 3 obliquitas zodiaci S || 4 mō ad S || 5 anno idem ad eundez S || anno id est euntem et redeuntem *schol. Sangerm.* || 6 ad mittit S || iemalis S || 7 longius S || 9 extiuū S || 10 supare S || supera se scripsi || talem sata S || calefacta *schol. Sangerm.* || 12 sunt S || 13 autumpnales S || abrumali S || 14 snp fci sum⁹ S || supra fati sumus scripsi || 16 phisici S || 20 hic legitur in *Stroziano* emblemata illud de mensibus, quod attuli in praef. || 21 *Germ. 535—581 S* || 22 Totum hoc caput ex *Martiano Capella* sumptum est cf. *Mart. Cap. VIII 838—846* || 23 quisq; S || 24 sotiare S || sociare licet animalium uocabulis censeantur *Martianus* || capra S || capram scripsi || hedos S || 25 ophiocus S ||

tenet, aut pantheram, quam centaurus gestat. quae sidera S uelud partes habendae sunt potiorum. haec igitur quinque et triginta signa circuli interiacentis ambitu discernuntur, nam alia sunt aquilonia, alia austrina. regione uero zodiaci quae septentriones uersus depicta sunt, aquilonia perhiben- 5 tur, interius autem numerantur austrina. aquilonis igitur habent partem utraque septentrio, draco, qui inter utramque flexuosus illabitur, arcturus, quem alii booten appellant, corona Ariadnes nixusque, quem alii engonasin dicunt, lyra, cygnus, Cepheus, Cassiopeia, Perseus, deltoton, eniochus, Andromeda, 10 Pegasus, ophiuchus, delphinus, aquila, sagitta. austrina autem haec sunt: hydrus, crater, coruus, procyon, Orion, canicula, lepus, Eridanus, qui ab Orionis pede defluit, cetus, Centaurus, naus Argo, piscis austrinus, caelulum, ara id est sacrarium. nam et aquam, quae ex cratere aquarii defluit, 15 melius partem signi credimus et stellam, quam quidam Canopon, quidam Ptolomeon appellant, quae superioribus inconspicua in confinio Alexandriae incipit apparere, ut partem Eridani fluminis aestimabo. haec discernit zodiacus circulus, qui quidem aequales duodecim signorum integrat portiones, 20 sed undecim habet signa. scorpius enim tam suum spatium corpore quam chelis occupat librae, cuius superiorem partem pedes uirginis occuparunt, maiorem uero partem scorpii; denique chelas, quam libram *dicimus*, quidam dixere Grai. horum ergo signorum duodecim nomina, quod uulgo nota 25 sunt, praetermitto.

4 a regione quippe zodiaci *Martianus* (a om. *B¹R¹* deleuit rursus b S cf. *Martian. ed. Eyssenhardt. p. 309*) || 5 defixa *Eyssenhardt.* || 7 utq; septentrio S | 8 boeten S || adrianes S || 12 prolrio S || 14 caelulumara | m in mi mutat. i in ras. S || 17 ptolemaeon S (= *Martiani codd. BR ap. Eyssenhardt.*) Ptolemaeon *Eyssenhardt. at cf. K. Keil. nou. mus. Rhen XVIII 268 Fleckeisen. nou. annal. phil. fasc. I p. 3 sqq. a. 1866* || 18 confinie S || 19 estimabo extimabo S || 23 uirgis occupaŕt S || 24 dicimus addidi ex *Martiano* || Graii *Martianus* || 26 nota corr. ex nata S ||

S Intelligo ordinis hoc fuisse, ut quo circulo spatious quae
signa sint demonstrarem. sed et magnam partem astruccionis
exquirat contra propositum breuitatis et mediatenus tertiae
parte quaedam signa defixa circulis diuersis sua membra
5 discrepant, hanc obscuram caliginem derelinquo. quippe ut
cetera transeamus [Cephei] manus interior id est sinistra
arcturi intra septentrionalem circulum ponitur reliquumque
corpus parti alteri deputatur. Cephei corpus mediatenus
torace partito +septentrionali cetero tanto diuersis circulis
10 distributo. nixus uero sinistro pede septentrionalis draconis
uerticem calcans capite solstitiali circulum ascendit, unum
brachium lyrae, alterum dans coronae. et alia huius modi
non minus insuauia quam morosa.

Illud potius attendendum, quibus surgentibus signis quae
15 ortum faciant occidantque. nam oriente cancro occidunt co-
rona Ariadnes et austrini piscis pars dimidia, ophiuchus a
pedibus usque ad humeros et serpens, quem detinet, praeter
fauces capudque totum bootis usque ad medietatem; oriun-
tur uero Orion totus Eridanice principium et in lingua
20 caniculae lucida stella. eum autem leo oritur, coronae re-
liqua conteguntur austrinusque piscis et ophiuchi serpentis
bootisque partes itemque aquila nixique pars dextra; oriun-
tur uero hydri capud lepus et procyon caniculaeque pars
prima. oriente autem uirgine occidunt lyra, delphinus et
25 sagitta cygnique pars potior Eridanice pars ultima et ca-
pud ceruixque Pegasi, oriuntur autem ydri pars prior usque
ad crateram caniculaque tota et nauis Argonis puppis. libra

S 4 defixi S || defixa *Martianus* || membra S || 6 Cephei *deleui* || id
est sinistra *om.* *Martianus* || 9 ptito S || septentrionali thorace par-
tito diuersis circulis adtribuitur *Martianus* (cetero toto *b* apud *Eys-*
senh.) || septentrionali *deleuit Grotius* || 15 fatiant S || occidantue
Martianus || 16 adrianes S || ps S quod non amplius notabo || 19 to-
tius S || 22 boetisq; S || 23 hidri S || prochion S || 24 delphynus S
|| 25 prior *Martianus* || 26 ceruisc; S || 27 cratheram *corr. ex catre-*
ram S ||

surgente occidunt Pegasi et cygni reliquae portiones Andromedaeque caput Cepheique humeri, cetus et flexus fluminis Eridani; oriuntur coronae medietas, nixi dexter pes et bootis et hydri reliquum praeter ultimam caudam centaurique pes, qui in equi speciem figuratur. scorpiione autem nascente occidunt Andromedae pars reliqua, item Cephei pars, quae extra septentrionalem circulum posita, et Cassiopeia et Orionis pars. eodem tempore oriuntur Ariadnes corona tota et capud eniochi, nixi corpus omne praeter sinistram manum, ydri cauda ultima et centaurus totus praeter priores pedes. sagittario nascente mergitur Orion et canicula et eniochi pedes, oriuntur uero totus ophiuchus et nixi sinistra manus et lyra tota Cepheique capud et humeri et centauri priores pedes. capricorno oriente occidunt eniochus totus eiusque capra et haedi, Persei pars sinistra et Argonis puppis et procyon; oriuntur uero cygnus et aquila et sagitta et altarium, id est turibulum. aquario oriente occidunt centauri pars equina, ydri capud, oritur et equus Pegasus. piscibus ortis occidunt ydrus totus et centauri pars reliqua et crater, praeterea oriuntur Andromedae pars dextera et piscis austrinus. arietis signo surgente occidunt pedes Centauri et altarium, oriuntur uero Andromedae sinistra pars et Persei capud usque ad aluum et deltoton. tauri signo oriente occidunt bootis pedes, ophiuchus a pedibus usque ad genua, oriuntur autem ceti pars reliqua et sinister Orionis pes. geminis orien-

1 andromedae capud S || 3 boetes S || 5 scorpiione — pars quae S in margine addidit S² || 8 pars. scorpiione autem nascente occidunt andromede pars reliqua Item cephei pars quae S¹ || scorpiione — reliqua deleuit S² || adrianes S || 13 tota om. Martianus || 14 Capricornio S || eniochus S || 16 procyon S || in nicem oriuntur Martianus || 17 idem S || id est scripsi || id est turibulum om. Martianus, non deleui cum scholiastae an librarii sit emblemata non liqueat || 18 oritur ydri capud et S corrigi ex Martiano || 22 sinistra S || 24 ad genua usque Martianus ||

S tibus occidit serpentarius usque ad genicula, oriuntur enim fluuius et cetus et Orion.

Temporum quoque ipsorum, quibus oriuntur aut occidunt, habenda distantia. nam quae transuersa oriuntur et
 5 recta occidunt, celeriores ortus habent quam occasus, contra autem, quae recta oriuntur et transuersa conduntur, tardius oriuntur quam occidunt. nam caneri signum recte oritur inclinatumque uersatur, licet hoc in capricorno parua inflexione curuetur. oritur duabus horis et duodécima parte horae et
 10 hora occidit ac deunce. minima in isto distantia. leo autem oritur duabus horis et tertia parte horae, occidit uero hora semis et sexta parte horae. uirgo oritur duabus et dimidia et sexta parte horae*. at scorpius diminuitur ortu et auget occasum. oritur enim horis duabus et tertia parte horae,
 15 occidit hora semis et sexta parte horae. at sagittarius oritur horis duabus et duodecima parte horae, occidit hora et deunce horae. at inuicem quae transuersa oriuntur et recta occidunt, breuiores ortus occupant quam occasus. denique ex his est signum capricorni, quod oritur hora et deunce, occidit dua-
 20 bus horis et duodecima parte horae. aquarii uero proximum signum oritur hora et dimidia et sexta parte horae, occidit horis duabus et tertia parte horae. sequens piscium signum oritur hora et tertia parte horae. eandem mensuram aries utriusque temporis seruat. taurus oritur hora et dimidia et
 25 sexta parte horae, occidit duabus horis et tertia parte horae. at gemini oriuntur hora et deunce, occidunt duabus horis et duodecima parte horae. haec est inaequalitas, quae dierum spatia noctiumque discriminat. nam cum solis lumen eorum

S 1 oriuntur uero *Martianus* || 4 distantia est *Martianus* || Nāq, *S* || nam quae *Martianus* || 7 cancri *S* || 8 capricornio *S* || 9 duobus horis *S* || 10 hore *S* || hora *S* || Ac de hūc *S* || ac deunce *Martianus* || 13 similiterque libra occiduntque hora et tertia parte addit *Martianus* || diminuit ortum *Martianus* || 17 horeat *S* || 19 horitur *S* || 24 horitur *h deleta S* || 25 tertia parte ore *S* ||

signorum principium, quae tardius oriuntur, ingreditur, dum S
sequentia signa nascuntur, diei prolixitas procreatur. ubi
uero haec intrat, quae cito ortu et tardius demersantur, die-
bus exiguis noctes efficit grandiores.

Solem per se ipsum moueri, non cum mundo uerti, sed ⁵
in zodiaci circuli obliquitatē cursum peragere paulo superius
diximus. qui dum per trecentos sexaginta quinque dies et
quadrantem zodiaci ambitum lustret et singula signa tricenis
diebus denisque horis ac semisse id est dimidia hora trans-
currat, incremento dimidiarum horarum quarto anno unum ¹⁰
diem complet, quem bissextum nuncupant, qui dies conficitur
ex quadrantibus. nam cum duodecies semis sex horae inte-
grae fiant et sex integrae quadrans et hic quadrans quater
duetus uiginti quatuor horas perficiat, unus dies cum nocte
sua completur, qui quarto anno bissextum, ut praefati sumus, ¹⁵
efficiet. sunt namque, qui quadrantem non sex, sed tres horas
putant, dicentes, in unoquoque anno super trecentos LX quin-
que dies tres tantum horas adcrecere. quae tres quater duc-
tae duodecim horas id est unum diem efficiunt. a quibus

4 post Germ. u. 582 coniunctum cum fragmento III subscribitur S:
T. claudii cesaris arati. pheno/mena explicit feliciter. || 5 Solem per
se] Isidor. de nat. rer. XVII, 1 origy. III 49, 1 cf. Reifferscheid. Sueton.
reliq. p. 207 || hoc caput legitur post scholion de luna in BGG^aG^b ||
ipsum constat V || mouere B || moneri S || commundo B || si G^a ||
6 zodiaco circulo G^aG^b || peragrarē V || 7 cum b. || et quinque G^a ||
8 quadrantes V || zodiacum B || ambitum om. V || signa om. V ||
9 denis BGG^aG^b || dimidia corr. ex dimedia B || 10 dimidiarum corr.
ex dimidiarum B || 11 cōplet G^a || complet BGG^aG^bV || bissextum
B || bissextus G^a ante correct. G^b || 12 horae sex B || horę sex G
G^aG^b || sex hore S || vr horas V || integre BGG^aG^bS || integras V
|| 13 faciunt (faciant V) id est quadrantem SV || quadrasⁿ B || et om.
V || quadras V || 14 quattuor G || perficit · unus S || perficit. Idem
unum V || 15 completur. qui B || complet et V || completur et S ||
c̄pletur. Quarto a nobis sextū G^a || c̄pletur qui anno bis sextū ex
corr. G^b || praefacti B || prefati GF || 16 efficiat GG^aG^b || sunt — in-
seri om. SV addidi ex BGG^aG^b || 18 trestantum BG || quatuor ducte
B || 19 idē G^aG^b ||

quaerendum est, qualiter ille dies duodecim horarum sine nocte sua anno possit inseri.

Sol natura dum igneus sit, prae nimio motu conuersionis suae amplius incalescit. cuius ignem dicunt philosophi
 5 aqua nutriri et e contrario elemento uirtutem luminis et caloris accipere, unde uidemus eum saepius madidum atque rorantem. hic autem eclipsim patitur, quotiens luna tricesima ad eandem lineam, qua sol uehitur, peruenit eique se obiciens eum obscurat. unde deficere nobis uidetur, cum ei orbis lu-
 10 nae opponitur. signa autem in eo tempestatis uel serenitatis hoc modo sapientes mundi cognoscenda esse dixerunt. Virgilius namque ait, si sol in ortu suo maculosus sit atque sub nube latens aut si dimidia parte eius apparuerit, imbres futuros. item Varro ait, si exoriens concauus uideatur, ita
 15 ut e medio fulgeat et radios faciat partim ad aquilonem partim ad austrum, tempestatem humidam et uentosam futuram. item si sol, inquit, in occasu suo rubeat, sincerus dies

1 querendum *BGG^aG^b* || 2 possit fieri *G^a* ante corr. *G^b* || 3 Isidor. origg. III 48 || interea *BGG^aG^bS* || in terra *V* || natura Reifferscheid. Sueton. reliq. p. 205 || igneus *V* || 4 incaliscit *G* || philosophia qua nutriti *G^aG^b¹V* || philosophi aquam nutriti *S* || 5 nutrire *G* || 7 hic autem] *Isid. origg. III 57* cf. *de nat. rer. XX 1. 2* || tunc autem *V* || elypsin *B* || eclipsin *G* || eclipsin *BGG^aG^b* || patitur quod latine defectio dicitur *V* || quoties *B* || quoties *G* || trecesima mut. ex trecisima *B* || trecesima *G* || xxx *V* || 8 quo corr. ex que *B* || ueitur *B* || obiciens *V* || 9 uidetur om. *G^aG^b¹* add. *G^b²* || orbis. ↑ orbis *G^a* || lune *BSV* || 10 obponitur *G* || autem tempestatis *SV* || ideo *G^aG^b* || in eo omittit *V* || 11 sapientes corr. ex sapiens *G^a* || astrologi *b* || cognoscendam *G^aG^bV* || esse om. *V* || Virgilius] *Isid. de nat. rer. XXXVIII 4. 5* || Virgilius mut. ex Vergilius *B* || 12 nanq; *V* || aq; *B* || 13 pars *V* || eius om. *BGG^aG^b* || 14 futuras *B* || futuris *S* || futuros demonstrat *G^aG^b* || exhoriens *B* || cumcauis *B* || uidebitur *G^aG^b* || uidetur *BSV* || uideatur scripsi || 15 e om. *G^aG^b¹* addidit *G^b²* || partim ad austrum partim ad aquilonem *B* || 16 partim ad austrum om. *G^aG^b* || uentuosam *G^aG^b* || futuram innuit *b* || 17 inquit *BGG^a* || in occasu suo om. *BGG^aG^bV* || subeat *GG^aG^bV* || sinceris *BGG^a* ante corr. *G^b* ||

erit; si palleat, tempestatem significat. Nigidius quoque ait: si pallidus sol in nigras nubes occidit, aquilonem uentum significat.

Hunc idem gentiles Apollinem dici uoluerunt, a quo se spiritum accipere arbitrantur. Apollon enim graece per-⁵ dens dicitur, quod feruore suo omnem sucum uirentium perdat decoquendo herbarum. hunc etiam diuinationis deum uoluerunt siue quod sol omnia obscura manifestat in lucem seu quod in suo processu et occasu eius orbita multimodis significationum monstret effectus. sol uero dictus aut ex eo,¹⁰ quod solus sit aut quod solite per dies surgat et occidat. hunc etiam sine barba pingunt, qui occidendo et renascendo semper est iuuenior siue quod numquam in sua uirtute deficiat, ut luna, quae crescit aut minuitur. huic quoque quadrigam scribunt illam ob causam, quod aut quadriperitis¹⁵ temporum uarietatibus anni circulum peragat, [id est uerni aestatis autumpni et hiemis], aut quod quadrifido limite diei metiatur spatium. unde et ipsis equis condigna huic nomina

1 paleat *V* || hunc idem gentiles Nigidius *delet. uocib.* hunc — gentiles *V* || 2 i. nigras *B* || occidat *BGG^aG^bV* || aquilonem *priore l in ras.* *B* || 4 Hunc idem] *Fulgent. myth. I 11* || Hunc etiam Graeci *b* || apollinem *B* || appollinē *G^aG^bV* || 5 spm *G^aG^bS* || ipm *V* || Appollon *BV* || ἀπόλλων *Fulgentius* || grece *GG^aG^bS* || grece latine perdens *V* || 6 uirentem *G^a* || 7 decoquendo (dequoquendo *B*) perdat *BGG^aG^bV* *Fulgentius* || diuinationes *G^aG^bV* || deum *B* || dñi esse uoluerunt *V* || 8 obsura *G^b* || luce siue *V* || 9 multos modos *B²* || multimodos *G* *G^aG^bV* || 10 significationem *B* || dicitur *BGG^aG^bV* || 11 solito *V* || 12 hunc — minuitur *om. BGG^aG^b* || quia occidendo] *Fulgent. mythol. I 17 cf. Albrici de deor. imagin. libell. IV p. 901 Stauer.* || nascendo *V* || 13 iunior *V* || nunquam *V* || 15 ascribunt *V* || quadri peratis *B* || quadrisperitis *G^a* || quadri peritis *G^b* || quadriperitis *S* || 16 circuli *G^aG^b* || pergat *V* || id est — hiemis *om. BGG^aG^b* || 17 quadri. fido *B* || quadri fido *G^aG^bS* || quadripartito *V* || 18 metiatur *B* || metiarum *G* || spacium *BGV* || aequis *B* || equis *G^aG^b* || unde et ipsius equis condigna sic nomina posuerunt *Fulgentius* || huic *om. V* || hui *S* ||

posuerunt, id est Erythreus Actaeon Lampros et Philogaeus. Erythreus graece rubeus dicitur, quod a matutino roseo lumine rubicundus exurgat, Actaeon splendens dicitur, quod tertiae horae momentis insistens lucidior fulgeat, Lampros uero lucens uel ardens dicitur, [quod] dum ad umbilicum diei centratum conscenderit circulum, Philogaeus graece terram amans dicitur, quod hora nona procliuior uergens occasibus pronus incumbat.

1 idē $G^a G^b$ || erytreus acteon . lampus . & filogeus B altero puncto omissio G || erit treus ac teon lampus & filogeus $G^a G^{b1}$ (eryttreus G^{b2}) Erithreus ac|teon lampros & phyloseus S || eritheus actheon lampros & phylogeus V || Erytreus (corr. ex Erutreus) BG || erytreus $G^a G^{b1}$ et erytreus G^{b2} || 2 Eritheus V || rebeus $G^a G^{b1}$ || a matutina (corr. ex matutine) hora lumine B || a matutine horę limine G || amat ut in eo hore cursu insistens ceteris omissis G^a || amat utinae horae lumine G^b || a matutino prose lumine S || a matutino lumine V || a matutino sol lumine *Fulgentius* || a matutino roseo lumine *scripsi* || 3 rubicundus corr. ex rubicundis B || exurgat G^b || acteon $BG^b S$ || Actheon V || Aethon sic antea quoque b || lucidus dicitur Vb || 4 icie horae utraque e in ras. B || tertia hora V || momentis om. $BGG^a G^b$ V || cursu inistenti (ti in ras.) B || cursu insistens $G^a G^b$ || instante V || uehemens insistens *Fulgentius* || fulgeat (a crasa) B || Lampros — centratum om: G^a || Lampus BGG^b || 5 lucens — quod om. BGG^b || quod *deleui* || fit dum V || umbilica ex corr. B || ūbelicum G || 6 contra arcticum V || filogeus $BGG^a G^b$ || philogeus S || phylogeus V || grece amor terra B || 7 ora (corr. ex ore) nona B || horę nonae G || hore none $G^a G^b$ || hore noue S || ab occasu in ras. B || occasui V || 8 incubat B || *Caput de sole excipiunt haec in codice Bruxellensi:* Aries taurus geminus cancer leo uirgo libra scorpio sagittarius capricornus aquarius piscis. xv kal. April. ingreditur sol in signum arietis, sic et ceteri mensis. in medio suo unius cuiusque ingreditur et in alio medio finitur.

Respicis Apriles, aries Frixe, kalendas.

Maius Agenorei miratur cornua tauri.

Iunius aequatos caelo uidet ire Laconas.

solstitio ardentis cancri fert Iulius austrum.

Augustum mensem leo feruidus igne perurit.

sidere, uirgo, tuo Bacchum September opimat.

aequat et October sementis tempore libram.

scorpion hibernus praeceps iubet ire Nouember.

Luna terris uicinior quam sol siue cetera errantia sidera, unde et breuiori orbe celerius peragit cursum suum. nam id, quod sol in trecentis sexaginta quinque diebus et sex horis peragit, luna in uiginti septem diebus et octo horis percurrit. singula uero signa sol tricenis diebus et denis 5 horis ac semisse, luna autem binis diebus et senis horis ac bisse unius horae perlabitur. unde fit, ut quantum spatii in zodiaco una die luna percurrat, tantum sol in tredecim diebus expleat. hanc enim quidam philosophorum dicunt proprium lumen habere globique eius unam partem esse luci- 10

terminat arcitenens medio sua signa Decembri.

principium Iani sancit tropicus capricornus.

mense Numae in medio sol distat sidere aquari.

procedunt duplices in Martia tempora pisces.

Sol cccclxv, luna uero xxvii diebus et octo horis zodiaci ambitum lustrat. singula uero signa sol tricenis diebus et denis horis ac semisse, luna autem binis diebus et senis horis ac bisse unius horae perlabitur. quod facit sol in una die, facit luna in xiii dies: quod facit sol in una hora, facit luna in xiii horas. luna cotidie quatuor punctas elongabitur a sole crescens, quatuor adpropinquans decrescens.

Sic fere legenda sunt, quae in codice foedissimis mendis sunt corrupta. uersus sunt Ausonii eclog. p. 232 ed. Bipont. (cf. Anthol. uet. lat. epigr. ed. Meyer. II p. 57 adn. p. 43), sed hic alio eoque ordine leguntur, quo lecti esse uidentur etiam a Rabano Mauro de computo xxxviiii Tom. I p. 691 Mign. ||

1 Luna terris] *Isid. de nat. rer. XVIII p. 40, 2 Beck.* || uicinior est *BGG^aG^bV* || siue quam caetera *b* || 3 iter quod *BGG^aG^bVb* || tricentis *BG^a* ante corr. *G^b* || oras *B* || hor^o *G* || 6 lun^a *G* || semis *BVb* ante corr. *S* || hora *Vb* || 7 besse *b* || unius ore *B* || unius hois^{is} *S* || horae om. *V* || et *S* || 8 uno die *V* om. *b* || die uno ex coniectura addidit *Reifferscheid. Sueton. reliq. p. 211.* || percurrit *BGG^aG^bVb* || ut tredecim *G^a* ante corr. *G^b* || 9 post expleat addunt *BGG^aG^b*: bisse (bissē *BG*) autem dicimus cum quidam numerus in tres aequas partes diuiditur, ut duodecim (xii *B* duodecim *G*) in tres quaternarios, cuius duae partes id est octo bisse (bissem *codl.*), tertia uero id est quatuor triens (trien *BGG^aG^b*) appellantur (appellatur *BG*) || hanc enim] *Isidor. de nat. rer. XVIII, 1 III 52, 1* || enim om. *V* || philosophorum *G^aG^b1* || philosophorum *S* || 10 nomen habere *B* || non habere *Vb* || globiq; *B* || lucifluam *G* || lucidam *S* ||

fluam, aliam uero obscuram et paulatim se uertendo diuersas formas efficere. alii econtra aiunt, lunam globum suum habere, sed ignem a sole concipere et quantum percutitur ardere. quantum igitur a sole discedit, augetur; cum uero
 5 contra steterit, toto feritur aduerso et uelut speculum non uim, sed imaginem reddit. unde defectum patitur, si inter ipsam et solem umbra terrae interueniat. hac enim uniuersa gignentia crescente pubescunt, tenuescente tenuantur. humor etiam et spiritus omnis augescit, tumescit oceanus, denique
 10 cum ipsius fulgore considit. diuersi ergo caeli et uagantium stellarum cursu quod^t temperatur utrimque deteritur et infra fluit, id excipit luna et soli tradit, quo et animalia uigescunt et humus quodam modo animatur genitali calore, ut ita dixerim uiuo. plurimum in originibus ualent quae in ortu sunt,
 15 languent in occasu. ortum facit stella quam sol praeterit, deinde stationem matutinam, cum a quinto loco solis steterit. in eodem manet signo, donec ab eodem sole moueatur. quae contraria est soli, mane occidit, oritur simul nocte et uocatur acronychos, deinde rursus altero latere a quinto
 20 signo deprehensa postmeridianam stationem facit, donec ingresso sole idem signum ut sub radiis eius delitescat et in totum occidat. aspiciunt inter se stellae ex tertio signo,

2 contra *b* || lunam globum] *Censorin. fr. III p. 80, 4 Iahn.* || lunam non suum lumen habere, sed solis radiis inluminari (inluminare *B*), unde et defectum patitur, quem (qđ. *B*) Graeci eclipsin (elypsin *B* eclipsin *G*) uocant *BGG^aG^b* || 3 igneum *V* || et quantum a *V* || 4 augeri *V* || 5 toto *om. V* || ex aduerso *V* || 6 ymaginem *S* || 7 umbram *G^aG^b* || hac — lunam autem gentiles *p. 199, 15 om. BGG^aG^b* || enim crescente uniuersa gignentia *V* || 8 pubescent *S* || 9 oceanus. Quod diuerso celi *V* || 10 uaganti *S* || 11 quod *om. V* || atque deteritur *V* || 12 excepit *S* || rugescunt *V* || 13 et ut *V* || 14 uiua *SV* || uiuo *Censorinus* || ualent in originibus *V* || quam *SV* || quae *Censorinus* || 15 in stella *V* || 16 statione matutina *V* || 17 manet et *S* || 19 achronicus *S* || chronicos *V* || acronychos *Salmasius exercitt. Plin. p. 720 cf. Martian. Cap. VIII 880* || 20 post meridianum *SV* || 21 ut *om. V Censorinus* || delitescant *V* ||

quod dicitur trigonum, et habent maxime consensionem. item a quarto, quod dicitur tetragonon et centron uocatur, et in alterutrum maximum praestant effectum. item ex contrario, quod est septimum signum et diametron uocatur estque maxime aduersum. cetera dissident uel leuiter aspiciunt, ut sextum quodque, quod dicitur hexagonon. signa tropica peregrinationibus praesunt et omnino motibus et in consiliis subinde uariant atque permutant. biformia geminatione rerum omnium repetitionem significant et interim dilationem. solida uehementer et instanter efficiunt et ad exitum uel prospera uel aduersa perducunt, sicut aspiciuntur a stellis uel fauentibus uel repugnantibus.

Iam uero quia de eius cursu uel ordine sub breuitate diximus, restat ut quid de ea gentiles senserint edicamus. lunam autem gentiles Dianam germanam Solis, quem Apollinem nuncupabant, fuisse et sicut a sole spiritum ita se a luna corpus accipere arbitrantur. dicebant enim eam uiarum praesidem et uirginem, eo quod uia nihil pariat. idcirco igitur quidam ambo sagittas habere dicunt, quod ipsa duo sidera de caelo radios usque ad terram emittant. ideo facies, quia luna illuminat, sol et illuminat et exurit. ideo luna bigam habere dicitur siue propter uelocitatem siue pro eo quod

1 trigonon *V Censorinus* || confusionem *V* || 2 quarto signo *V* || dicitur *om. V* || 3 prestat *S* || 4 dyametron *V* || est quod *V* || 5 discedent *S* || et leuiter *V* || 6 exagonon *S* || peregrinis nationibus *V* || 7 eo oio *V* || molibus *S* || in *om. V* || 8 uariantur *V* || permutantur *V* || generatione *V* || 9 repetitione *SV* || repetitionem *Censorin.* || solidam *S* || 11 prospera *corr. ex proxpera S* || 15 lunam autem] *Isidor. origg. VIII 11, 56* || hanc gentiles *BGG^aG^b* || autem *om. V* || dyanam *V* || germanam Solis] *Augustin. de ciuit. dei VII 16* || appollinem *B* || appollinē *G^aG^b* || 16 fuisse dixit *BGG^aG^b* || 17 acceperere *G^b* || falso arbitrabantur *BGG^aG^b* || 18 in uia *b* || pareat *G^a ante corr. G^b* || iccirco *V* || 19 quidam *om. BGG^aG^bV* || sagittas *B* || finguntur *BGG^aG^b* || dicuntur *V* || sydera *G^aG^bV* || 20 radios *corr. ex radius B* || radias *G^aG^b* || terras *BGG^aG^b2* || facias *B* || 21 inluminat (*bis*) *BG* || inluminat *G^aG^b* || exexurit *G^a* || bigā luna dicitur habere *V* || lunam *BS* || luñ *G* ||

die et nocte apparet. ideo quidam unum equum album
et alium nigrum habere dicunt, siue quod hieme et aestate
plus luceat quam uere et autumnno. Diana autem luna dicta
est quasi Duana, eo quod die et nocte appareat, ipsa et
5 Lucina, eo quod luceat et Triuia, eo quod tribus fungatur
figuris. de qua Virgilius

tria uirginis ora Dianae,
quia eadem luna eadem Diana eadem Proserpina uocabatur
id est caelestis terrestris et infernalis. de qua quidam
10 denique cum luna est, sublustris splendet amictu,
cum subcincta iacet calamis, Latonia uirgo est,
cum subnixæ sedet solio, Plutonia coniunx.

Lunam ideo ipsam uoluerunt etiam apud inferos Pro-
serpinam, seu quod nocte luceat siue quod humilior cur-
15 rat et terris praesit, unde quidam bigam boum habere
dicunt. illo uidelicet pacto quod detrimenta eius et aug-
menta non solum terra, sed et lapides uel cerebra animan-
tium et, quod magis incredibile sit, etiam laetamina sen-
tiunt, quae in lunae crementis ciecta uermiculos parturiant.

1 apparet. sine quod hieme (hyeme *BGG^aG^b*) et aestate lucet, sol
uero quadrigam propter quatuor tempora hiemem (hyemem *BGG^aG^b*)
uernum aestatem et autumnnum. Diana autem *BGG^aG^b* || ideo unum
equum *V* || 2 dicitur *V* || eo quod *V* || 3 Dyana *V* || 4 duuana *B*
|| eo om. *BGG^aG^bV* || quod luna *BGG^aG^b* || ipsa et] *Isidor. origg.*
VIII 11, 57. 58 || 5 luna *V* || fingatur corr. ex fungatur *B* || fingatur
G in margine *G^{b2}* || fugant' *G^aG^{b1}* || *Vergil. Aen. IV 511* || 6 Vergi-
lius ait *b* || 7 hora *BGG^aG^bV* ante corr. *S* || 8 nam eadem *V* || eandem
item postea *G^aG^{b1}* || lunam *B* || dianam *B* || dyana *V* || uocatur *V* ||
9 id est — infernalis om. *BGG^aG^b* || idem *V* || quidam] *Prudentius*
cont. Symmach. I 365 Mign. || quidem *BGG^aG^b* || 10 sublustri *GG^aG^b*
Prudentius || 11 succincta iacet calamos *Prudentius* || succincta *GV* ||
12 cum — coniunx om. *G^aSV* in margine inferiore paginae addidit *G^{b1}* ||
13 Lunam ideo] *Fulgent. II 19* | Lunam — prosunt successibus *p. 201, 13*
om. *BGG^aG^b* || ideo ipsam om. *V* || 15 unde — dicunt om. *Fulgentius*
|| quidam om. *V* || boum *S* || bouum *V* || 16 dr *V* || 17 augmenta
V Fulgentius || 18 mai⁹ *S* || sunt *S* || letamina *SV* || 19 incrementis
V || uerniculos *V* || parturiant. hortis ipsam etiam Dianam nemori-

ipsam et Dianam dictam in nemoribus uolunt simili modo, quod arborum ac fructicum suco augmenta inculcet. denique crementis lunae abscissa ligna furfuraceis tinearum terebraminibus fistulescunt. nemoribus quoque adesse dicitur, quod omnis uenatio plus nocte pascatur dieque dormiat.⁵ Endymionem uero pastorem amasse dicitur duplo scilicet modo, seu quod primus hominum Endymion cursum lunae inuenerit, unde et triginta annos dormisse dicitur, quia nihil aliud in uita sua nisi huic repertioni studuit, sicut Mnaseas in primo libro de Europa scribens tradidit, siue quod pasto-¹⁰ rem Endymionem amasse fertur, quod nocturni roris humor, quem aporia siderum atque ipsius lunae animandis herbarum sucis insudat, pastoralibus prosunt successibus. praeterea signa antiqui tempestatis uel serenitatis in ea uideri posse dixerunt. Nigidius ait, luna si summo in corniculo maculas¹⁵ nigras habuerit in primis partibus mensis, imbres fore; si in media, tunc cum plena sint in ea cornicula, serenitatem.

busque praeesse uolunt *Fulgentius* || 1 post et lacunam trium fere litterarum praebet *S* || et om. *V* || Dyanam *SV* || i nemoribus *S* || in *Fulg. om. V* || 2 et fructicum (et in ras.) *V* || succo *b Fulgentius* || inculcet (et in ras.) *S* || inducat *V* || 3 abscisa *V Fulgent.* || 4 fistulascent *V* || 5 pascatur die quod dormit *V* || cf. *Munckerus ad Fulgent. p. 701 Stauer.* || 6 Endimionem *V* || 8 q n¹ aliud *S* || qui *Fulgent.* || 9 mnaseas *V* || 11 edymionem *S* || eudimionem *V* || quia *V* || 12 quē aporia *S* || qui est (octo fere litterarum lacuna) *Vb* || ἀπόρροια *Muncker.* || 13 insudant *S* || insudatur et *V* || insudat scripsi ex *Fulgentio* || Praeterea signa] *Isid. de nat. rer. XXXVIII in-* *script. et 2—4* || 14 antiqui om. *V* || antique *S* || 15 dixerunt posse *G* || posse antiqui dixerunt *V* || Nigidius] cf. *de Nigid. fragm. p. 43 Seruii cod. Guelferb. ad Georg. I 432*: Nigidius de uentis IIII si summum corniculum maculas nigras habuerit in primis partibus, imbres ait fore; si in imo cornu, serenitatem. rubens luna uentum denuntiat, fit enim uentus ex aeris densitate, densitas aeris inducto splendore lunae erubescit || sumitio in circulo *B* || circulo *Gb* || 16 Im]primis *S* || pa*** *B* || forisi *B* || futuros significat *V* || 17 sunmedja *G^a* || in plena *GG^aG^b* || sit (sint *B* est *V*) in eo corniculo *BGG^aG^bSV* || sint in ea cornicula *b Isidorus* || serenitas *BGG^aG^bS* || serenitatem

certe si rubet quasi aurum, uentos ostendit. fit enim uentus ex aeris densitate. densitate obducta sol et luna rubescunt. item si cornua eius tecta fuerint nebula, tempestas futura est. Aratus autem dicit, si aquilonium cornu lunae est por-
 5 rectius, aquilonem imminere; item si cornu australe sit erectius, notum imminere. quarta autem luna index futurarum certissima habetur aurarum. unde et Virgilius
 sin ortu quarto namque is certissimus auctor.

ait fore *Isidorus* || 1 caeterum *b* || 2 et densitate *V* || densitate qua obducti *b* || 3 tetra *b* || nebulo *S* || 4 *Aratus* 794. 795 || correxius *B* || correctius *GG^aG^bV* || correctum *S* || porrectius *b* || 5 imminere *GV* || cornua *G^a* a *erasa* *G^b* || 6 nothum *BG^aG^bV* || imminere *B* || autem decima *V* || futurorum *G^aG^b* || 7 certissimam *B* || Virgilius *b* || *Vergil. Georg. I* 432 || 8 hortu *BG^aG^b* || his *G^aG^b* ante corr. *S* || certissime *G^aG^b* || LVNA cum imagine *G^aG^b*. sequitur caput de sole in *BG^aG^b*, tum post imaginem Solis et fabulam de asinis, quam cancri catasterismo inserui, subscribuntur *G^aG^b*: EXPLICIT LIBER ASTROLOGORVM || post imaginem Solis et eandem fabulam altera manus priori fere aequalis haec addidit in *G*:

Ad Boreae partes arctoe uertuntur et anguis
 post has arctofylax pariterque corona genuque
 prolapsus lyra auis Cepheus et Cassiopea
 auriga et Perseus deltoton et Andromedae astrum
 5 Pegasus et delphin telumque aquila anguitenensque.
 signifer inde subest bis sex et sidera complent
 hunc: aries taurus gemini cancer leo uirgo
 libra scorpius arquitenens capricornus et urnam
 qui tenet et pisces. post sunt in partibus austri
 10 Orion procyon lepus ardens Sirius Argo
 ydrus Chiron turibulum quoque piscis et ingens
 hinc sequitur pistrinx simul Eridanique fluentia.
 VERSVS PRISCIANI. SEQUENTES ANONIMI
 post duarum linearum lacunam:

15 Sed uaga praeterea dicuntur lumina septem
 luna et Mercurius Venus ac sol Mars quoque fulgens.
 hinc Iouis est sidus, super hoc Saturnia stella,
 celsior his cunctis et tardior omnibus astris.

1 arto euertunt' *G* || arctoi uertuntur *Bridefertus Ramesiensis ap. Bedam Venerab. uide infra* || 2 artofilax *G* || 3 cassiopea *G* || 6 sex hinc sidera *Bridefertus* || 8 libra scorpius] de uocali ui sequentium

Ex libro XVIII Plinii Secundi.

S

A bruma in faonium Caesari nobilia signa significant,
III kal. Ianuarii matutino canis occidens, quo die Atticae
et finitimis regionibus aquila uesperis occidere traditur. pridie
nonas Ianuarias Caesari delphinus matutino exoritur et
postero die exoritur fidicula, quo Aegypto sagitta uesperis
occidit. item ad VI idus Ianuar. eiusdem delphini uesperti-
nus occasus et continui dies hiemant Italiae, cum sol in
aquarium sentiatur transire, quod fere XVII kal. Februarii
euenit, octauo kal. Februarii stella regia appellata Tuberoni
in pectore leonis occidit matutina et pridie non. Febr. fidi-
cula uesperis occidit.

consonarum producta. cf. L. Müller. de re metr. p. 316 sqq. || arcitenens
Bridefertus || 10 pceon G || syrius G || 11 ciron G || turribulum G ||
u. 1 - 12 attulit Bridefertus Ramesiensis in schol. ad Bed. Venerab. II
p. 89 eisque hos duos ut uidetur de suo addidit:

Hi bis sex uersus signant caeli regiones,
fistula quos finxit Prisciani docta magistri.

ante uersus Prisciani exstat eiusdem Brideferti scholion 'descriptio poli'
inscriptum, quod incipit a uerbis duo sunt extremi uertices mundi et
desinit in haec ad ipsum usque decurrit accipiens. est autem eadem
descriptio sphaerae, quam Kiehlus, Mnemosyn. II a. 1853 p. 82 et L.
W. Hasperus, Hygin. philos. p. 11 sqq. Hygino uindicare conantur cf.
Bernhardy. R. L. p. 863 ||

1 Inscriptionem om. V || Plin. n. h. XVIII 234. 235 || 2 sidera V S
Plinius || 3 Ianuarias b Plinius || occidit V || actice S || 4 uespere
Vb || II. nonas V || 5 cesaris S || et postero die exoritur addidit S²
et postero exoritur b Plinius || 6 quando Vb || Aegypto om. b || 7 ad
VI ydus S || VI idus V || quinto idus b || uespertino occasu conti-
nui Plinius || 8 hiemis italie V || hiemis Italiae b || 9 sentitur Vb ||
fere XVII° S || forte XVIII V || fere XVIII b || fere XVI kalendas
Februar. Plinius cf. progr. Posn. p. 13 || 10 VIII. Febr. b || regia stella
Vb || tyberioni V || 11 matutina S || matutino V Plinius || matutina
scripsi cf. observationem Felsii, de codicum Plinianor. fatis p. 108 ||
II. nonas februarii V || phidicula V || 12 uespere V || occidit om.
Plinius ||

S A fauonio in aequinoctium Caesari significant XIII kal. Mart. quadriduum uarie et VIII kal. Mart. hirundinis uisu et postero die arcturi exortu uespertino, item tertio non. Mart. Caesar cancri exortu id fieri obseruauit. octauo idus
5 Mart. aquilonii piscis exortu et postero die Orionis exortu in Attica miluum apparere seruatur. idus Mart. Caesar feralis sibi notauit scorpionis occasu, XV kal. April. Italiae miluum ostendi, XII kal. Aprilis equum occidere matutino.

Aequinoctium uernum a. d. VIII kal. April. peragi ui-
10 detur. ab eo ad uergiliarum exortum matutinum Caesari significant * * * III nonas April. in Attica uergiliae uesperii occultantur, eadem postridie non. April. in Boeotia * * * et Chaldaeis Orion et gladius eius incipiunt abscondi. Caesari VI idus April. significat imbrem librae occasu. XIII kal.
15 Mai. Aegypto suculae occidunt uesperii, sidus uehemens et terra marique turbidum, XVI kal. Maii in Attica occidunt

S 1 *Plin. l. l. 237* || aequinoctium uernum *Plinius* || significant *S* || significat *Plinius* || 2 mar *S* || martii *V* sic quoque postea || triduum *Plinius* || IV cal. Mart. *b* || Mart. om. *Plinius* || hyrundinis *V* || usus *V* || uisus *b* || 3 exortus *SVb* || exortu *Plinius* || uespertinus *Vb* || III nonas *V* || tertio om. *b* || 4 mar *S* || martii *V* eiusmodi discrepantias non amplius notauit || maior pars auctorum uindemitoris emersu post obseruauit addit *Plinius* || octauo *S* || VIII *Vb* || 5 aquilonis *S* *Vb* || exortus *Vb* || exortus et *Vb* || 6 actica *S* || miluus *Vb* || obseruatur *Vb* || Idibus Martiis *b* || feralia *SV* || ferales *b* || feralis *Plinius* || 7 notabit *S* || scorpionis octau *V* || III cal. Aprilis *b* || 8 miluus ostenditur *Vb* || equus occidit *Vb* || 9 *Plin. l. l. 246—248* || Equinoctium *SV* || ad VIII *S* || VIII *Vb* || a. d. *Plinius* || 10 matutino *S* || 11 significant kalendae April. *Plinius, lacunam significauit* || Attica — April. in om. *V* || actica *S* || uespere *b* || 12 Eadem *S* || p prid (ex piri corr. ut uidetur) *S* || non. April. om. *Plinius* || boecia *S* || boetia *V* || Caesaris autem et Chaldaeis nonis Aegypto Orion *Plinius, lacunae signum feci* || 13 chaldeis *SV* || 14 Aprilis om. *Plinius* || ymbrem *S* || imbres *V* || imbris *Plinius* || occasus *V* *Plinius* || kl mar *S* || kl maii *V* || 15 Aegypto om. *Vb* || succulae *b* || uespere *Vb* et sic ubique || sydus *S* || sidus uehemens et terra marique turbidum continuo quadriduo significat *Frlichs. uindic. Plin. II 63 (n. 368)* || 16 XVI Atticae XV Caesari continuo quadriduo significant, Assyriae autem XII kalendas. hoc est uolgo appellatum *Plinius* || actica *S* ||

uesperi, Caesari XV kal. Mai., quadrivium significant, XII s kal. Mai. Assyriae suculae occidunt uesperi. quod uulgo appellatur sidus Parilicium, quoniam XI kal. Mai. urbis Romae natalis habetur, quo fere serenitas redditur; claritatem observationi dedit, nimborum argumento yadas appellantibus s Graecis eas stellas, quod⁺ nostri a similitudine cognominis propter sues inpositum arbitantes inperitia appellauere suculas. Caesari et VIII kal. Mai. notatur dies. VII kal. Mai. Aegypto haedi exoriuntur, VI kal. Mai. Boeotiae et Atticae canis uesperi occultatur et fidicula mane oritur. V kal. Mai. 10 Assyriae Orion totus absconditur, IIII autem canis. VI nonas Mai. Caesari suculae matutino exoriuntur et VIII idus Mai. capella pluuiialis, Aegypto autem eodem die canis uespere occultatur. sic fere in VI idus Mai., qui est uergiliarum exortus, decurrunt sidera. 15

A uergiliarum exortu significant Caesari postridie idus Mai. arcturi occasus matutinus, III idus Mai. fidiculæ ex-

2^a assirie S || assiriis V || 3 .XII. maii V || urbs romana talis S || S
4 habetur om. Plinius || quod V || reddit V || 5 observationis SVb ||
observationi Plinius || dedit om. V || membrorum S || mēbrorum V ||
membrorum b || nimborum Plinius || augmento Vb || hiadas V || hyadas
Plinius || 6 grece SV || Graecis b Plinius || eas stellas hic posui cf. progr.
Posn. p. 14 || quod nomen (addidit Ian.) nostri Plinius || cognominis
(minis in ras.) castellas S || cognitionis uocabulum eis stellis Vb ||
cognominis Graeci Plinius || 7 sucos V || succos b || ipositum S ||
impositum V || arbitrantur Vb || imperiti Vb || Succidas b || 8 et om.
Vb || notantur Vb || .VI. kl V || mar S || .mai V || Maias b om. Plinius
|| 9 egipto SV || hedi SV || hoedi b Plinius || kl maii V om. S || cal.
Maias b || Mai. om. P || boecie S || boetie V || attice SV || 10 et
om. Plinius || phidicula S || phydicula V || fidicula b Plinius || V ka-
lendas Assyriae Plinius || 11 assirie S || assiriis V || Assyriis b ||
.IIII. kl maii canis V || quarto autem cal. Maias Assyriis canis b ||
12 Maias Plinius || succulae b || 13 Mai. om. Plinius || Egipto S ||
Egipto V || uesperi V || 14 Mai. om. Plinius || 15 sydera S || 16 PMn.
l. l. 255. 256 || post prid. ex corr. S || post .II. V || post pridie b ||
postridie Plinius || idus Mai. om. Plinius || 17 occasū matutinū V ||
occasum matutinum b || Maias Plinius || phidicule S || phydicule V ||
fidiculæ b Plinius ||

S ortus, XII kal. Iunias capella uesperis occidens et in Attica canis. XI. kal. Iun. Caesari Orionis gladius occidere incipit, †III nonas Iun. Caesari et Assyriae aquila uesperis oritur. VII idus Iun. arcturus matutino occidit Italiae, III idus
 5 Iun. delphinus uesperis exoritur. XVII kal. Iul. gladius Orionis exoritur, quod in Aegypto *post quadriduum*. XI kal. Iul. eiusdem Orionis gladius Caesari occidere incipit. VIII kal. uero Iul. longissimus dies totius anni et nox breuissima solstitium faciunt.

10 A solstitio ad fidiculae occasum VI kal. Iul. Caesari Orion exoritur, zona autem eius Assyriae III non. Iul., Aegypto uero eadem die procyon aestuosus matutino oritur, quod sidus apud Romanos non habet nomen, nisi canicula hanc uolumus intelligi, hoc est minorem canem, [sane] ut
 15 in astris pingitur, ad aestum magnopere pertinens, sicut paulo mox docebimus. III non. Iul. Caldaeis corona occidit matutino, Atticae Orion totus eodem die oritur. pridie idus Iul. Aegypto Orion desinit exoriri, XV kal. Augusti Assyriae

S 1 occidit *Vb* || atica non actica *S* ut scripsi *progr. Posn. p. 16* ||
 2 Iun. om. *Plinius* || 3 III nonas Iunias *Plinius* || Caesari om. *Vb* ||
 et om. *SVb* addidi ex *Plinio* || assirie *S* || assiriis *V* || oritur uesperis
Vb || 4 Iun. om. *Plinius* || matutino *S* || italiae VI Id^o III idus *S* ||
 5 uesperis om. *b* || oritur *Vb* || XVII kal. — quod om. *Vb* || kal. iun.
S || kalendas Iulias *Plinius* || 6 egypto *S* || egypto *V* || post quadriduum
 addidi ex *Plinio* || Iul. om. *Plinius* || 8 uero om. *Vb* || breuissima
S || breuissima *V* || solstitium *S* || 9 conficit *Vb* || 10 *Plin. l. l.*
 268—271 || solsticio *S* || phiducule *S* || phiducule *V* || 11 zona autem
 eius quarto nonas Assyriae, Aegypto uero procyon matutino aestuosus quod
Plinius || eius in margine additum habet *S* || assirie
S || assiriis *V* || Egipto *S* || Egipto *V* || 12 prokion *S* || prokion
V || matutino *S* || 13 canicula³ *S* || canicula *V* || 14 quam uolumus
V || intelligere *b* || intellegi *Plinius* || hoc est om. *Vb* || sane *S* om.
Vb deleni || 15 in om. *S* || pingitur corr. ex pignitur *S* || Est autem
 magnopere *S* || maxime pertinens *Vb* || 16 paulo post *Vb* || .III. non.
S || Iul. om. *Plinius* || caldaeis *SV* || Chaldaeis *b* *Plinius* || 17 matutino
S || eadem die *b* || eo die *Plinius* || exoritur *Vb* *Plinius* || 18 egipto
S || egipto *V* || XVI kal. Augustus *Plinius* || assirie *S* || assiriis *V* ||
 Assyriis *b* ||

procyon exoritur, deinde post triduum fere ubique confessum *S*
inter omnes sidus indicans, quod canis ortum uocamus, sole
partem primam leonis ingresso. hoc fit. *post* solstitium XXIII
die. sentiunt id maria uero et terrae, multae et ferae, ut suis
locis diximus. non est minor ei ueneratio quam descriptis ⁵
in deos stellis accenditque solem et magnam aestus optinet
causam. +XVII kal. Aug. Aegypto aquila occidit matutina
ethesiarumque prodromi flatus incipiunt, quod Caesar X kal.
Aug. sentire Italiam existimauit. *aquila Atticae matutino
occidit, III kal. Aug. regia in pectore leonis stella matutino ¹⁰
Caesari euenit, VIII idus Aug. arcturus medius occidit. III
idus Aug. fidicula occasu suo autumpnum inchoat, ut is an-
notat. sed uera ratio id fieri inuenit VI idus. Aug.

Significant pridie idus Aug. Atticae equus oriens uespero

1 kiron *S* || chiron *V* || Chiron *b* || procyon *Plinius* || dein *Plinius S*
|| tridium *SV* || triduum *b Plinius* || confessum (*ss in ras.*) *S* || con-
fusum *V* || 2 omnis *Plinius* || ortu *SVb* || ortum *Plinius* || uocatus *b* ||
3 cum fit *Vb* || post *om.* *SVb addidi ex Plinio* || solsticium *S* || XXIII
die — stellis *om.* *Vb* || uiginti tres dies *S* || 4 ·maia ño. 7 multe
terre fere *S* || id maria et terrae multae uero et ferae *Plinius* ||
suis locis *cf. Plin. II 107 IX 58* || 5 neque est *Plinius* || qua *S* || quam
Plinius || 6 quod sidus accendet *Vb* || obtinet *V* || obtinent *b* ||
7 XVII kal. *SV* || XIII kal. *Harduinus* || XII kal. *conieci ex Ptolem.*
apparit. p. 253, 12 Wachsm. cf. progr. Posn. p. 21 || egipto *S* || egipto
V || matutino *Vb Plinius* || 8 ethesiarumq; prodromi *SV* || Etesiarum-
que Prodromi *b* || 9 ytaliam *S* || lacunam *significauit cf. progr. Posn.*
p. 21 || mattutino *S* || 10 III kal. — euenit *om.* *Vb* || ·III· kal. *S* || Aug.
om. Plinius || mattutino *S* || 11 Caesari emergit *Plinius* || 12 Aug. *om.*
Plinius || phidicula *S* || phydicula *V* || autupnum *S* || autumnum *Vb*
Plinius || autumpnum *scripsi* || inchoat *Vb Plinius* || aut annotat *Vb* ||
uti is annotat *Plinius* || 13 inuenit ·II· idus augusti equus oritur *V* ||
inuenit pridie idus Aug. Equus oritur *b* || idus easdem *Plinius* || 14
Plin. l. l. 309 — 313 || Sequitur ex diuisione temporum autumnus a
fidiculae occasu ad aequinoctium ac deinde uergiliarum occasum ini-
tiumque hiemis. in his interuallis significant *Plinius* || Significant *ad-*
didi ex Plinio || pri id^o Aug^o *S* || Atticae *addidi ex Plinio* || ecus *Pli-*
nius || oritur *Vb* || uespero Aegypto et Caesari delphinus *Plinius* ||
uesperi *Vb* ||

S et Caesari Aegyptio delphinus occidens. XI kal. Septembr. Caesari et Assyriae stella, quae anteuindemiator appellatur, exoriri mane incipit, uindemiae maturitatem promittens. eiusdem argumentum erunt acini colore mutati. et Assyriae
 5 V kal. Septembr. sagitta occidit etesiaequae desinunt. anteuindemiator Aegyptio non. Septembr. oritur, Atticae arcturus matutino et sagitta occidit mane. V idus Septembr. Caesari capella oritur uesperis, arcturus uero pridie idus Septembr. imbres uehementissimos significat terra marique
 10 per dies quinque. ratio eius haec traditur: si delphino occidente imbres fuerint, non defuturos per arcturum. signum orientis eius sideris seruetur hirundinum abitus, namque deprehensae intereunt. XVI kal. Octobr. Aegyptio spica, quam tenet uirgo, exoritur matutino etesiaequae desinunt. Caesari
 15 XI kal. Octobr. commissura piscium occidit ipsumque tequi sidus VIII kal. Octobr.

S 1 egipto *S* || egipto *V* || occidit *Vb* || 2 Caesari *om.* *Vb* || et *om.* *SV* addidi ex *Plinio* || assirie *S* || assiriis *V* || Assyriis *b* || ante uindemiator *SV* || Anteuindemiator *b* || uindemitor *Plinius* || 3 incipi *s* || 4 cuius argumento *Vb* || eius argumentum *Plinius* || acui *S*¹ || acini *S*² || agni *Vb* || et *om.* *Plinius* || assirie *S* || assiriis *V* || Assyriis *b* || 5 Septembr. *om.* *Plinius* || sagitta *S* || et sagitta *Plinius* || ethesieq. *SV* || Etesiaeque *b* || et etesiae *Plinius* || Ante uindemiator *V* || Anteuindemiator *b* || uindemitor *Plinius* || 6 egipto *S* || egipto *V* || nomen septembris *V* || Septembr. oritur *om.* *Plinius* || actice *S* || attice *V* || 7 matutino *S* || 8 medius pridie *Plinius* || idus uehementissimo significato *Plinius* || 9 imber *S* || uehementissima *S* || 10 per dies quinque *om.* *Vb* || eius est hec *V* || 11 defuturi sunt per arcturum. Eius signi ortum seruat *Vb* || futurus *S* || defuturos *Plinius* || 12 irundinum *S* || habitus (*h deleta*) *S* || habitus *V* || Nanq. *Vb* || 13 octubr *S* || egipto *S* || egipto *V* || spicam *S* || 14 oritur *Vb* || matutino *S* || ethesieq; *S* || etthesisq; *V* || hoc idem Caesari XIII kalendas, XIII Assyriae significant et XI kalendas Caesari commissura *Plinius* || Caesari *om.* *Vb* || 15 commissura — VIII kal. Octobr. *om.* *s* || occidens *Plinius* || equi sidus *SV* || aequinocti sidus *Plinius* || dein consentiunt, quod est rarum, Philippus Callippus Dositheus Parmeniscus Conon Criton Democritus Eudoxus III kalendas capellam matutino exoriri et III kalendas haedos *Plinius* ||

III kal. Octobr. haedi oriuntur. kal. Octobr. capella S matutino exoritur. VI nonas Octobr. Atticae corona exoritur mane. V non. heniochus occidit matutino. III non. Caesari corona exoriri incipit et pridie non. occidunt haedi uesperi. VIII idus Octobr. Caesari fulgens in corona stella exoritur s et +III idus uergiliae uesperi oriuntur, XVI kal. Nouembr. succulae uesperi exoriuntur. pridie kal. Nouembr. Caesari arcturus occidit et succulae exoriuntur cum sole. III nonas Nouembr. arcturus occidit uesperi, VII idus Nouembr. Atticae uergiliae occasu suo hiemes incohant. V idus gladius 10 Orionis occidere incipit, dein III idus uergiliae occidunt. occasum matutinum uergiliarum Hesiodus, nam huius quoque nomine *exstat* astrologia, tradidit fieri, cum aequinoctium autumnii conficeretur, quod Thales uicesima quinta die ab aequinoctio, Anaximander XXXI, Euctemon XLVIII. nos 15 sequimur obseruationem Caesaris +XLV die ab aequinoctio.

1 hedi V || octobris ad V || 2 Atticae — V non. om. V || Asiae et S Caesari V nonas Plinius || 3 eniochus S || enyochus V || Heniochus b || III k octobris V || IV non. Octobr. b || III nonas Plinius || 4 et II nouembris V || et postridie Plinius || 6 III idus SV || VI idus Pontedera || III idus conieci ex calend. Clodi Tuscii (Laur. Lyd. p. 146, 14 Wachsm.) cf. progr. Posn. p. 13 || uesperi idibus corona tota Plinius || XVI uesperi om. V || XVIII cal. Nouembr. b || XVII kalendaras Nouembris Plinius || 7 succulae item postea b || Nouembr. om. Plinius || 9 Nouembr. om. Plinius || VII idus — incohant om. Plinius || VII idus octobris V || actice S || 10 hiems S || hiemem Vb || hiemes scripsi || incohat S || inchoant Vb || 12 occasum matutinum] Plin. l. l. 213. 222 || casu S || hestodes SV || Hestodes b || Hesiodus Plinius || natura huius Vb || 13 nominis Vb || exstat addidi ex Plinio || hestodes astrologia S || hestodis (Hestodis) astrologiam Vb || equinoctio S || in aequinoctio b || 14 confitetur Vb || quod om. Plinius || Tales S || uicesima quinta S || XXV V || 15 Anaxander V || XXXI] probauit Vrlchsius uindic. Plin. II 61 (n. 364) || 7 uetemon S || Eucthemon V || Euctemon XLIV, Eudoxus XLVIII Boeckhii, Sonnenkr. p. 86 || nos sequimur obseruationem Caesaris maxime, haec erit Italiae ratio. (222) at ab aequinoctio eo (i. e. autumnati) ad brumam uergiliarum matutinus occasus hiemem die XLIII (sc. inchoat) Plinius || nos autem sequentes Vb || 16 ab aequinoctio dicimus fieri Vb ||

S

Eiusdem.

Ante omnia autem duo genera esse caelestis iniuriae meminisse debemus: unum quod tempestates uocamus, in quibus grandines procellae ceteraque similia intelliguntur, 5 quae cum [plenilunio] acciderint uis maior appellatur. haec ab horridis sideribus exeunt, ut saepius diximus, ueluti arc-turo Orione haedis. alia sunt illa quae silente caelo sere-nisque noctibus fiunt, nullo sentiente, nisi cum facta sunt publica. et magnae differentiae a prioribus, aliis robiginem 10 aliis uredinem aliis carbunculum appellantibus, omnibus uero sterilitatem. de his nunc dicemus a nullo ante nos prodita priusque causas reddemus.

Duae sunt praeter lunarem paucisque caeli locis con-stant. namque uergiliae priuatim attinent ad fructus, ut qua- 15 rum exortu aestas incipiat, occasu hiems, semestri spatio intra se messes uindemiasque et omnium maturitatem con-plectente. est praeterea in caelo qui uocatur lacteus circulus, etiam uisu facilis. huius defluuio uelud ex ubere aliquo sata cuncta lactescunt, duorum siderum obseruatione nota- 20 bilis, aquilae in septentrionali parte et in austrina caniculae,

S 1 *Plin. l. l. 278. 279* || 2 duo esse nomina *Va* || 4 intelleguntur *Plinius* || 5 quae — maior *om. S* || plenilunio *Vb om. Plinius deleui* || ui maiore *Vb* || uis maior *Plinius cf. Columella l 7, 1* || impelluntur *Vb* || 6 sideribus exoriri (exoriri *ex corr.*) *S* || 7 oriona *S* || serenis *Vb* || 8 nisi cum facta sunt. publica haec, sed et magnae *Plinius* || 9 magnae sunt *Vb* || 10 caniculū appellantibus *S* || caliginem impellentibus *Vb* || carbunculum *Plinius* || 11 dicemus quo (quae *b*) ante nos a nullo sunt prodita *Vb* || 13 *Plin l. l. 280—294* || eoꝫ que sunt *V* || eorum. quae sunt *b* || et que (quae *b*) paucis *Vb* || 14 primatum *SVb* || priuatim *Plinius* || tenent *Vb* || ut *om. Vb* || 15 exortus *Vb* || estus *SV* || aestas *b* || incipit *Vb* || ^hyemisq; semestris spatio *S* || hiems. Semen-tis spacium *V* || hiems semestri spacio *b* || 16 menses *S* || et messes *Vb* || i uēdemiasq. *S* || maturitate *S* || gplexit *S* || amplexantur *Vb* || complectente *Plinius* || 18 uisus altera *s deleta S* || de fluo *V* || ue-lut *Vb* || aliquo *om. V* || 19 sac̃ta *S* || latescunt *V* || duum *V* || no-tabilis *om. b Plinius* || 20 pte *S* ||

cuius mentionem suo loco fecimus. ipse circulus fertur per *S* sagittarium atque geminos solis centro [†]in aequinoctialem circulum secans commissuras eorum obtinente hinc aquila illinc canicula. ideo effectus utriusque ad omnes frugiferas pertinent terras, quoniam in his tantum locis solis terrae-⁵ que centra congruunt. itaque horum siderum diebus si purus atque mitis aer genitalem illum lacteumque sucum transmissit in terras, laeta adulescunt sata. si luna qua dictum est ratione roscidum frigus adpersit, admixta amaritudo ut in lacte puerperium necat. modos in terras huius iniuriae. quem¹⁰ fecit in quacumque conuexitate comitatus utriusque causae, et ideo non pariter in toto orbe sentitur ut nec dies. aquilam diximus in Italia exoriri a. d. XIII kal. Ianuar. nec patitur ratio naturae quicquam in satis ante eum diem spei esse certae. si uero interlunium incidat, omnis hibernos¹⁵ fructus et praecoces laedi necesse est. rudis fuit priscorum uita atque sine litteris. non minus tamen ingeniosam fuisse in illis obseruationem apparebit, quam nunc est ratio. tria namque tempora fructus metuebant, propter quod instituerunt ferias diesque festos Robigalia Floralia Vinalia. Robigalia²⁰

1 mensionem *SV* || suo loco] *p. 206, 12* || 2 centro i equinoctialem *S* || centro equinoctialem *V* || centrum infra aequinoctialem *b* || centro bis aequinoctialem *Plinius* || 3 optinens *V* || 4 illic *V* || omnis *Plinius* || 5 quoniam — terras *om. V* || 6 contra *S* || igitur *b Plinius* || 7 succum transmiserit *b* || 8 adulescunt *Plinius* || lune *S* || 9 asperserit *b* || Amixta *S* || ammixta *V* || 10 puerperum *S* || purpureum *V* || modus *b Plinius* || terris *Vb Plinius* || iniurie quas fecit *S* || iniurie facit *V* || iniuriae quam fecit *b* || iniuriae quem fecit *Plinius* || 11 quacunq; *Vb* || connexitate *S* || 12 nec *om. lacunam in fine lineae quinque fere litterarum exhibens V* || 13 ytaliam *S* || ad .XIII. kl *S* || .XIII. kl *V* || XIII cal. *b* || 14 isatiāte cū die spei ēē. certe si *S* || inficiari cum dies sit certe speciei. Si *V* || in satis ante eum diem spei esse certae si *b Plinius* || 15 omnis hibernum *S* || omnes hibernos *Vb* || 16 7 post coques *S om. Vb* || et praecocis *Plinius* || 17 ingeniosa *S* || 18 obseruatio *S* || apparuit *V* || adparebit *Plinius* || nunc esse rationem *b Plinius* || 19 nanque *Vb* || metiebant *S* || 20 Rouigalia *S* || rubigalia *V* || Rubigalia *b* || Robigalia *Plinius* || sic quoque

S Numa constituit anno regni sui XI, quae nunc aguntur *a. d.* VII kal. Mai. quoniam tunc fere segetes robigo occupat. hoc tempus Varro determinauit sole tauri partem decimam obtinente, sicut tunc ferebat ratio. sed uera causa est quod
 5 post dies XX ab aequinoctio uerno per id quatrduum uaria gentium obseruatione in IIII kal. Mai. canis occidit, sidus et per se uehemens et cui praeoccidere caniculam necesse sit. itaque idem Floralia IIII kal. easdem instituerunt urbis
 10 anno DXVI ex oraculis Sibyllae, ut omnia bene deflorescerent. hunc diem Varro determinat sole tauri partem quartam decimam obtinente. ergo si in hoc quatrduum inciderit plenilunium, fruges et omnia quae florebunt laedi necesse erit. Vinalia priora, quae ante hos dies sunt id est +VIII kal. Mart. degustandis uinis instituta, nihil ad fructus attinent
 15 nec quae adhuc ut diximus ad uites oleāsque, quoniam earum conceptus ab exortu uergiliarum incipit id est *a. d.* VI id. Mai., ut supra docuimus. aliud hoc quatrduum est, quod neque rore sordere uelim, exhaurit enim frigidum sidus arc-

S postea *Sb* Plinius || Rubigalia *V* || 1 constituit *S* || *a. d.* VII kal. Mai. Plinius || ad VII kal. Mai. *b* om. *SV* || 2 rubigo *Vb* || 3 determinat *b* Plinius || soli *S* || 4 obtinentem *S* || optinente Plinius || 5 dies XX *S* || dies XXI *V* || dies XIX *b* || dies XXXI Petanius || dies undeuginti Plinius || id est (*corr. ex* idem) *S* || per quatrduum *SV* || per id quatrduum *b* Plinius || uera *V* || 6 XIII kal. mai. *S* || in quarto cal. Maii *b* || sidus om. *V* || 7 necesse est *V* || 8 itaque eadem floralia *V* || Idem itaque Floralia *b* || itaque iidem Floralia Plinius || eiusdem *Vb* || 9 anno d° XVI° *S* || sybille *S* || sibille *V* || 10 soli *S* || 11 obtinentem *S* || optinente *V* Plinius || 12 omnia bene florebunt *V* || necesse *ex corr. in ras.* *S* || 13 idē *S* || idem *V* || id est om. *b* Plinius || VIII kl *SV* || IX cal. *b* || VIII kal. Plinius || 14 uinis *corr. ex* unus *S* || nicch *S* || actinet *S* || attinet *V* || attinent *b* Plinius || 15 n3 adhuc *S* || nec quae *b* || 16 conceptus ab exortu uergiliarum conceptus ab exortu incipit *S* || ab om. *b* Plinius || id est om. *b* Plinius || a VI yd' *S* || a VI id' *V* || ad sextum Idus *b* || *a. d.* VI id. Plinius || 17 supra om. *b* Plinius supra p. 205, 14 || quatrduum *S* || quo *V* || 18 rorem *V* || soruiade *S* || sorberi *V* || sordere *b* || sorbile Ianus || uelint *b* || exaurens frigidum *S* || exhauriente frigido

turi postridie occidens, et multo minus plenilunium incidere. *S*
 III nonas Iun. iterum aquila exoritur uesperis decretorio die
 florentibus oleis uitibusque, si plenilunium in eum incidat.
 equidem et solstitium VIII kal. Iul. in simili causa duxerim
 et canis ortum post dies a solstitio uiginti tres, sed interlunio ⁵
 accidente, quoniam uapores constat culpa acinique praecoquuntur
 in callum. rursum plenilunium nocet a. d. III nonas Iul.,
 cum Aegypto canicula exoritur, uel certe XVI kal. Aug., cum
 Italiae oritur, item XIII kal. Aug., cum aquila occidit usque
 in X kal. eiusdem. extra has causas sunt Vinalia altera ¹⁰
 quae aguntur a. d. XIII kal. Septembr. Varro ea fidicula
 incipiente occidere mane determinat, quod uult initium autumnus
 esse et hunc diem festum tempestatibus inhibendis
 institutum. nunc fidiculam occidere a. d. VI idus Aug. seruatur.
 intra haec constat caelestis sterilitas neque negauerim ¹⁵

V || exhorrent enim frigidum *b* || exhaurit enim *scripsi* (= *Plinian.* *S*
codd. Td) || exurit *Plinius* || sydus *S* || sidere *V* || arcturi que *S* || arcturi
 quod *V om. b Plinius* || 1 occidit *V* || incidit *V* || 2 quarto nonas
b || III nonas *Plinius* || quia aquila *V* || decreto²¹ eo die *S* || que
 dies decreta est *V* || decretorio die *b* || 3 plenilunium meū incidat
S || plenilunium incidat *V* || plenilunium incidat in eum *b* || plenilunium
 in eum incidat *Plinius cf. Vrlichs. uindic. Plin. II 66 (n. 375)* ||
 4 solsticium *S* || XIII kl iulias *S* || octauo cal. Iunias *b* || in *om.*
Plinius || casu dixerim *b* || 5 ab solstitio *V* || igeniti trē s3 *S* || iclunio
S || 6 incidente *V* || costat *S* || ab iniquo precoquantur i callum *S*
 || ab iniquo precoquantur calore *V* || acinique praecoquantur in callum
b || praecocuntur *Plinius* || 7 Rursus *Vb Plinius* || plenilunium *S* ||
 ad III nonas *S* || III nonas *V* || ad quartum nonas *b* || a. d. III nonas
Plinius || 8 egipto *S* || egipto *V* || 9 ytalie *S* || italie *V* || exoritur *Vb*
 || oritur *om. Plinius* || usque ad *V* || 10 easdem *Plinius* || has cās
S || hos casus *V* || has causas *b* || 11 ad XIII *S* || XIII *V* || XIII
b || a. d. XIII *Plinius* || ut ait Varro *V* || et Varro *b* || et a phidicula
S || et phidicula *V* || a Fidicula *b* || ea fidicula *Plinius* || 12 incipiens
 exoriri *V* || uolt *Plinius* || 13 inhiendis *S* || leniendis esse *b* ||
 leniendis *Plinius* || 14 nunc fidicula *S* || tunc phidiculam *V* ||
 nunc Fidiculam *b* || ad VI idus *S* || VI idus *V* || sexto Idus
b || a. d. VI idus *Plinius* || obseruatur *Vb* || 15 sterelitas *S* ||

S posse eam permutare argentium locorum et aestuantium naturas et a nobis rationem demonstratam esse satis est, reliqua observatione cuiusque constabunt. alterutrum quidem fore in causa, hoc est plenilunium aut interlunium, non erit
 5 dubium. et in hoc mirabilem admirari benignitatem naturae succurrit, iam primum hanc iniuriam omnibus annis accidere non posse propter statos siderum cursus nec nisi paucis noctibus anni idque quando sit futurum facile nosci ac ne per omnes menses timeretur, earum lege diuisum aestate
 10 interlunia praeterquam biduo secura esse, hieme plenilunia, nec nisi aestiuis breuissimisque noctibus metui, diebus non idem ualere. praeterea tam facile intelligi, ut formica minimum animal interlunio quiescat, plenilunio operetur etiam noctibus, auem parram oriente Sirio ipso die non apparere
 15 et donec occidat, e diuerso chlorionem prodire ipso die solstitii. neutrum uero lunae statum noxium esse ne noctibus quidem nisi serenis et omni aura quiescente, quoniam neque

S 1 permutari *b* || legentium locorum estuantium *SV* || arbitrio legentium locorum aestimantium *b* || argentium locorum et aestuantium *Plinius* || 2 demonstratam *ēē S* || esse demonstratam *Vb* || 3 altera utrum *S* || Altera utrumq. *V* || Alterutrum *b* || 4 hoc est reliqua observatione plenilunium *SV* || 5 in hoc mirabilem benignitatem naturae *S* || hoc mirabili naturae benignitate *V* || in hoc mirabilem admirari benignitatem Naturae *b* || in hoc mirari admirabilem *b. n. Ian. Plin. Vol. III p. xxii* || 6 succurritiam *b* || accidere *corr. ex* occidere *S* || 7 statutos *V* || syderum *S* || *ñ S* || 8 ad quod quando *V* || futurum sit facile nosci *Plinius* || noscitur *V* || *ñ S* || 9 teneretur *V* || 10 hyeme *S* || 11 breuissimis *V* || 12 item *b Plinius at cf. Fels. de Plinianor. codd. fatis p. 108* || intellegi *Plinius* || 13 operetur etiam noctibus operetur auem *S* || operetur et etiam noctibus auem *V* || et etiam noctibus operetur *b* || etiam noctibus operetur *Plinius at cf. Fels. l. I.* || 14 orientis porphirio *S* || orientis porphirionem *V* || oriente sirio *b* || adparere *Plinius* || 15 occidant *V* || ediuerso dorione *S* || hedi uel orior. *V* || e diuerso Virionem *b* || e diuerso chlorionem *Plinius* || usq; ad diem *V* || ipso Solstitii die *b* || 16 solsticii *S* || solstitii *Plinius* || 17 omnia uere quiescente *S* || omnib; uere quiescentibus *V* || omni aura quiescente *b* ||

in nube neque in flatu cadunt rores, sic quoque non sine *S* remedio.

Sarmenta aut palearum aceruos et euulsas herbas fructesque per uineas camposque, cum timebis, incendio, fumus medebitur. hic e paleis et contra nebulas auxiliatur, ⁵ ubi nebulae nocent. quidam tres caneros uiuos cremari iubent in arbustis, ut carbunculus non noceat. alii siluri carnem leniter uri a uento, ut per totam uineam fumus dispergatur. Varro auctor est, si fidiculae occasu, quod est initium autumnus, uua picta consecratur inter uites, minus nocere ¹⁰ tempestates. Archibius ad Antiochum Syriae regem scripsit, si fictili nouo obruatur rubeta rana in media segete, non esse noxias tempestates.

Plinii Secundi ex eodem libro.

Primumque a sole capiemus praesagia. purus oriens ¹⁵ atque non feruens, serenum diem nuntiat, at hibernam pallidus grandinem. si et occidit pridie serenus et oritur, tanto certiore fidem serenitatis ostendit. concauos oriens pluuias praedicit, idem uentos, cum ante exorientem eum nubes rubescunt, quod si et nigrae rubentibus interuenerint et plu- ²⁰

1 sine remedio sarmenta (sacramenta *S*) sic continuo *SV* || 3 platea- *S* rum *V* || 4 fructesq. *SV* || et fumus *V* || 5 et om. *V* || est auxiliator *V* || 6 tibi nebulae *V* || tris *Plinius* || 7 in arbustis om. *V* || ut carbunculi non noceant *b Plinius* || siluestri *S* || siluestrem *V* || siluri *b* || 8 leuiter *b Plinius* || ut a uento p *S* || et a uento p *V* || a uento ut per *b* || dispargatur *S* || dispargatur *V* || 9 auctor et si *S* || auctor est: quia *V* || auctor est quod si *b* || auctor est si *Plinius* || phidicule *S* || phydicule *V* || 10 una pitta *S* || una pica *Vb* || uua picta *Plinius* || consecratur *S* || uitis *Plinius* || noceant *V* || 11 Archibius *V* || Antiochum *S* || regem sirie *V* || sirie *S* || 12 sectili *V* || nouo obserata obruatur *b* || tempestates. † Explicit. † *S* || sequitur amplificata popularum descriptio in *SV* cf. adn. p. 112, 3 || 14 *Plin. XVIII 341, 342 Ian.* || Alterum hoc excerptum solus habet *S*, emendauit ex *Plinio* et *Isidoro*. lectiones *Strozziani* sine signo notatae sunt || 16 nūptiat || hibernus || hibernam *Plinius* || 18 certior || certiore scripsi || certior fides serenitatis. *Plinius* || 19 uentos || exoriente || •

S uias; cum occidentis aut orientis radii uidentur coire, plu-
 uias. si circa occidentem rubescunt nubes, serenitatem futuri
 diei spondent. si in exortu spargentur radii partim ad austrum
 partim ad aquilonem, pura circa eum serenitas sit licet,
 5 pluuiam tamen uentosque significabunt; si in ortu aut in
 occasu contracti cernuntur radii, imbrem. si in occasu eius
 pluet aut radii nubem in se trahent, asperam in proximum
 diem tempestatem significabunt. cum oriente radii non illu-
 stres eminebunt, quamuis circumdatae nubes non sint, plu-
 10 uiam portendent. si ante exortum nubes globabuntur, hiemem
 asperam denuntiabunt; si ab ortu repellentur et ad occasum
 abibunt, serenitatem. si nubes solem circumcludent, quanto
 13 minus luminis relinquent, tanto turbidior tempestas erit, si
 uero etiam duplex fuerit orbis, eo atrocior. quod si in ex-
 15 ortu aut in occasu fiet ita ut rubescant nubes, maxima osten-
 detur tempestas. si non ambibunt sed incumbent, a quocum-
 que uento fuerint, eum portendent. si exoriens cingetur orbe,
 ex qua parte is se ruperit, expectetur uentus. si totus de-
 fluxerit aequaliter, serenitatem dabit. si in exortu longe ra-
 20 dios per nubes porriget et medius erit inanis, pluuiam sig-
 nificabit. si ante ortum radii se ostendunt, aquam et uentum
 significant.

S 1 coire || 2 si circa] *Plin. l. l. 343* || 3 spondent || radii om. *Pli-*
nus || gtracti || 6 cernentur *Plinius* || in breui si || 7 trahent spe-
 ram || proximum *Plinius* || 8 cum oriente] *Plin. l. l. 344* || illustros ||
 10 portent || gloriabuntur || 11 denūtiabunt || 13 erit. Si nō ambi-
 bunt sed incubent. a q̄cūq; uento fuerint eum portendent. Q si in
 exortu aut in occasu fiet ita ut rubescant nubes maxima ostendere-
 tur tempestas. Si uero etiam duplex ea fuerit orbis atrocior. cf. *progr.*
Posn. p. 22 || 14 quod si] *Plin. l. l. 345* || 17 portendent, si a meridie,
 et imbrem *Plinius* || cingetur || 18 ipse ruperit || aperit *Plinius*, at
 ruperit *cod. Plinii D² ap. Sillig.* || expectetur *Plinius* || si in exortu]
Plin. l. l. 346 || 20 significauit || 21 ostendent *Plinius* || 22 significant
 om. *Plinius* ||

Proxima intueri lunae praesagia. quartam eam maxime *S* obseruat Aegyptus. si exorta puro nitore fulsit, serenitatem; si rubicunda, uentos; si nigra, pluuias portendere creditur. tusque in quinta decima cornua eius obtusa, pluuiam, erecta et infesta uentos semper significant, quarta tamen maxime. ⁵ cornu eius septentrionale acuminatum atque rigidum illum praesagit uentum, inferius austrum, utraque recta noctem uentosam. si quartam *orbis* rutilus cinget, et uentos et imbres praemonebit. apud Varronem ita est: 'si quarto die luna erit directa, magnam tempestatem in mari praesagiet, ¹⁰ nisi si coronam circa se habebit et eam sinceram, quoniam illo modo non [est] ante plenam lunam hiematurum ostendit. si plenilunio per dimidium pura erit, dies serenos significabit * * *. si caligo orbis nubem incluserit, uentos, qua se ruperit; si gemini orbes cinxerint, maiorem tempestatem, et ¹⁵ magis, si tres erunt * * *. nascens luna si cornu superiore obatrato surget, pluuias decrescens dabit; si inferiore, ante plenilunium; si in media nigritia illa fuerit, imbrem in plenilunio. si plena circa se habebit orbem, ex qua parte *is* maxime splendet, ex ea uentum ostendet. si in ortu cor- ²⁰ nua crassiora fuerint, horridam tempestatem. si ante quartam non apparuerit, uento fauonio flante, hiemalis toto mense erit. si sexta decima uehementius flammea apparuerit, aspe-

1 *Plin. XVIII 347* || Proxima sint iure lunae praesagia *Plinius* || *S*
2 egyptus || si splendens exorta *Plinius* || 3 pluuiam protendere || 4 in
quinta cornua eius obtusa *Plinius* || 5 uentos || 6 illum *id est* aquil-
onium, qui oritur a septentrionibus, cf. *Plin. XVIII 354*: cum a sep-
tentrione, uentum eum. recte igitur uertit *Strackius II p. 286*: ist das
nördliche Horn spitz und starr, so verkündet es diesen Wind. *aliter*
indicauit Silligius l. l. || 7 II ut'q || 8 uentosam || 9 orbis *addidi ex*
Plinio || cingebit uentos || ymbres premouebit || 9 apud Varronem]
Plin. l. l. 348 || 12 est om. *Plinius deleui* || hiemato²¹ || 13 significa-
uit || 14 si rutila, uentos, nigrescens imbres *Plinius* || si caligo] *Plin.*
l. l. 349 || si aliquo orbis || quos eruperit || 15 Si genu³ orbes ||
16 aut nigri, interrupti atque distracti. *Plinius* || 17 obatratto || 19 is
addidi ex Plinio || 20 ostendit || 22 hyemalis ||

S ram tempestatem praesagiet.' sunt et ipsius lunae octo arc-
tuli, quotiens in angulos *solis* accidit, plerisque inter eos
tantum obseruantibus praesagia eius haec: III. VII. XI.
XV. XVIII. XXIII. XXVII. et interlunium.

5

Eiusdem.

Tertio loco stellarum obseruationem esse oportet. dis-
currere *eae* uidentur interdum uentique protinus secuntur,
in quorum parte ita praesagiare. caelum cum aequaliter
totum erit splendidum * * * et repente stellarum fulgor ob-
10 securatur, *ut id* neque nubilo neque caligine fiat, pluuia aut
graues denuntiantur tempestates. si uolitare plures stellae
uidebuntur [et], quo ferentur albescentes uentos ex his par-
tibus nuntiabunt * * * si stellas errantium aliquas orbis in-
cluserint, imbrem significant. sunt in signo cancri duae
15 stellae paruae aselli appellatae, exiguum inter illas spatium
obtinente nubecula quam astrologi praeseptum appellant.
haec cum caelo sereno apparere desierit, atrox hiems se-
quitur; sin alteram earum aquiloniam caligo abstulit, auster
saeuit; si austrinam, aquilo.

20

Existunt stellae et in mari terrisque. uidi nocturnis mi-

S 1 sunt et ipsius] *Plin. l. I. 350* || 2 solis addidi ex *Plinio* || incidat
Plin. || 3 eius hoc est *Plinius* || III. XVII. || 6 *Plin. XVIII 351* || ēē o3 ||
disscurrere || 7 eae addidi ex *Plinio* || un̄ iterdum || secūto24 || 8 pre-
sagare || 9 splendidum, articulis temporum quos proposuimus, autum-
num serenum prestabit ac frigidum. si uer et aestas non sine rigore
aliquo transierint, autumnum serenum et tersum minusque uentosum
facient. 352. autumnus serenitas uentosam hiemem facit. *Plinius* || 10
fluuiant. graues (fluuiant d apud *Sillig.*) || ut id et fiat addidi ex *Pli-
nio* || ut id neque nubilo nec caligine fiat, pluuia aut *Plinius* || 11 de-
nūptiāt || 12 et om *Plinius deleui* || feruntur || iis *Plinius* || 13 nūp-
tiabunt || una si cursitabunt, certos, si id in pluribus partibus fiet,
inconstantis uentos et undique *Plinius* || stellarum errantium aliquam
Plinius || incluserit || 14 sunt in signo] *Plin. l. I. 353* || 16 obtenente
nubecula || astrologi om. *Plinius* || 17 deseruit || hyems || 18 Si in al-
teram (= a apud *Sillig.*) || 20 *Plin II 101* cf. *Laur. Lyd. de ostent.*
p. 8, 17 sqq. *Wachsm.* ||

litum uigiliis inhaerere pilis pro uallo fulgorem effigie ea *S*
et antemnis nauigantium aliisque nauium partibus ceu uo-
cali quodam sono insistunt ut uolucres sedem ex sede mu-
tantes, graues, cum solitariae uenere, mergentesque nauigia
et, si in carinae ima deciderint, exurentes; geminae autem *5*
salutares et p̄speros cursus nuntiantes, quarum aduentu
fugari diram illam ac minacem appellatamque Helenam fe-
runt et ob id Polluci ac Castori id numen assignant eosque
in mari inuocant. hominum quoque capita uespertinis magno
praesagio circumfulgent. omnia incerta ratione et in naturae *10*
maiestate abdita.

Eiusdem.

Arcus cum sunt duplices, pluuias nuntiant, a pluuiis
serenitatem non perinde certam. cum aestate uehementius
tonuit quam fulsit, uentos ex ea parte denuntiat, contra si *15*
minus tonuit, imbrem. cum sereno caelo fulgurat, *pluuiae*
erunt et tonitrua, aut hiemabit, atrocissime autem, cum ex
omnibus quattuor partibus caeli fulgurabit. cum ab aquilone
autem, in posterum diem aquam portendet, cum a septen-
trione, uentum eum. cum ab austro uel coro aut fauonio *20*
nocte serena fulgurabit, uentum et imbrem ex eisdem regio-
nibus demonstrabit. cum ab aquilone fulget et ab euro in-
tonat, tempestatem significat. tonitrua matutina uentum sig-
nificant, imbrem meridiana. si nubes ut uellera lanae spar-
gentur ab oriente, aquam in triduum praesagient. *25*

1 inherero || effigi et || 2 ptibus euocali || 5 hima || 6 prosperi *S*
cursus nuntiae *Plinius* || 7 iram || 8 castoris || nomen || numen *Ian.* ||
assignante || 9 uestinis || 10 in certe || 13 *Plin XVIII 353* || nūptiat
|| 14 n p icertam || post certam addit *Plinius*: circuli nubis circa si-
dera aliqua pluuiam || cum aestate] *Plin. l. l. 354* || 15 quo fulsit ||
denūptiat || 16 fulgora || pluuias addidi ex *Plinio* || 17 tronitua || ab-
himanit (*sic*) || et hiemabit *Sillig.* || aut hiemabit *Ian.* || 18 fulgorauit
|| ab aquilone tantum *Plinius* || 20 choro || 21 fulgorauit || 22 demo-
strauit || cum — significat *om. Plinius* || 23 tonsura mattutina || signi-
ficat || 24 meridianum || si nubes] *Plin. l. l. 356* || spargentur multae
ab oriente *Plinius* ||

S Mare si tranquillum in portu cursitabit et murmurabit intra se, uentum praedicat, si *idem* in hieme, imbrem. mari tranquillo littora ripaeque *si* sonabunt, asperam tempestatem significant.

⁵ *Mutatio tempestatis expectanda est in asperius, cum in nocturna navigatione aqua ad remos et ad gubernacula scintillat. auster imminet, cum luligines hirundinesue uolant aut cum delphini totos se saltibus ostendunt aut caudis aquam feriunt, nam semper inde uentus oritur, quo illi feruntur.*
¹⁰ nec mirum est, muta animalia diuinare sub gurgite, semper enim incipientis aurae motu aquae inclinantur. quam permutationem maris primi undarum incolae sentiunt. itaque propter impetum pugnant siue metu, ne deferantur in littora, siue natura, ne auersorum ceruices undae praecipitent. quid
¹⁵ ergo? delphini tantum hanc iniuriam timent? immo et ceteri pisces. sed hi tantum apparent, quia exiliunt, ceteri in ima gurgitis descendunt.

S 1 Est et aquarum significatio: mare si tranquillum in portu cursitabit murmurabitue *Plin. l. l. 359* || cursu stabat et murmurabat || 2 idem et si *addidi ex Plinio* || in hiemem || mare tranquillum || 3 et littora || litora ripaeque si resonabunt tranquillo, asperam tempestatem *Plinius* || 5 *Isidor. de natura rer. XXXVIII 1, 5 Becker. Suetonii reliqq. ed. Reifferscheid. p. 233* || Mutatio tempestatis expectanda est in asperius et in *addidi ex Isidoro* || 6 scintillat || 7 erundinesue || 11 incipiunt aures motum aque || 13 metum || deserantur in littore || ne deferantur *Isidori codd. CDEFGHK ap. Becker.* || ne unda ferantur *Becker.* || 14 nā ne aduersorum || unda || undae *scripsi* || unda praecipitet *Isidor.* || 15 timentur || 16 ceteri in — descendunt *om. Isidorus* || himo || ima *scripsi* || Liber Colucii pyeri (*corr. ut uidetur ex prerii*) de Stignano Cancellarii Florentini *subscripsit S²* ||

DE STELLIS FIXIS ET ERRANTIBVS.

G

Stellarum aliae cum caelo feruntur ideoque quod non excedunt suos locos fixae nominantur, aliae contra caelum et in ortus caeli eunt, sed mundi celeritate uietae occidere uidentur cum eo, quamuis cursum suum peragant. sol maximum sidus aetheris medii limite ignescit, singulis diebus et noctibus peragit singulas partes, signiferum peruadit annum. luna de sole flammatur, ambit circuitu breuissimo terram triginta diebus, adeo uicina uertici terrae iunctaque, ut in umbram eius incidere soleat et uideri deficere. eadem, cum subiit solem et substitit radiis, facit obscurati- nem, quae defectio solis uidetur. interim caua tamen paucioribus quam xxx diebus circulum suum transit. Saturni stella per maximum ambitum fertur ideoque tricenis mensibus singulis signis resistit. per triginta annos signiferum transit, frigida et sterilis, infecunda terris, nascentibus non salutaris, facit aduersa diuturna nec subita. Iouis stella in singulis signis anno manet, signiferum duodecim annis euadit, salutaris et temperata et uniuersis euntibus prospera.

1 de Stell^L B || DE STELLIS FIXIS ET STANTIB; G || De STELLIS FIXIS ET STANTIBVS G^aG^b || DE STELLIS FIXIS ET ERRANTIBVS Iahn. || huic capit^l praecedit caput de caeli positione in GG^aG^b cf. schol. Stroz. p. 105—107, 13 || 2 tum G^aB || 3 alie contrefixe et stantibus lum[&] et in ortibus B || 4 occide G^aG^b || 5 peragant corr. ex peragunt G^a || 6 &eris B || &heris G^aG^b || 7 sigigulas G^a || anno Censorinus || 8 breuissime G || breuissimę G^aG^b || 9 terra. B || terrę GG^aG^b || terram Iahn. || trigenta G || xxx BG^b talia postea non notauī || uertice terra B || 10 in om. GG^b || uidere difficere B || 11 adeo cum G || subsistit B || 12 cauata^m B || 13 qua GB || 14 stellam B || 15 ressistit B || restitit G^a || trigenta G || 16 sterelis B || terra B || 17 diurna codd. omnes diuturna Iahn. || subitat B || 18 singulis singulis G || annos G || duodecem G^aG^b || 19 temperat uniuersis G || entibus B ||

G Martis stella non eodem spatio signis singulis adhaeret, sed signiferum nouem fere annis peruagatur, ignea intemperans et in aduersis et in mortalibus subita, uel ferit repentinis morbis uel ferro perimit. stellae Mercurii et Veneris solem
 5 secuntur eademque spatia custodiunt. Mercurii stella fit similis illi quam uidet, Veneris genitalis et roscida et prospera et salutaris. luna globum suum creditur habere, sed ignem a sole concipere et quantum percutitur ardescere. quantum igitur a sole discedit, augetur. cum uero contra stetit, toto
 10 feritur aduerso et uelut speculum non uim, sed imaginem reddit. hac uniuersa gignentia crescente pubescunt, tenuescente tenuantur. umor etiam et spiritus omnis augescit, tumescit oceanus, deinde cum ipsius fulgore considit. diuersi ergo caeli et uagantium stellarum concursu quod +temperatur
 15 utrumque deteritur et infra fluit, id excipit luna et soli tradit, quo et animalia uigescunt et humus quodammodo animatur genitali calore, ut ita dixerim uiuo.

Plurimum in originibus ualent, quae in ortu sunt, languent in occasu. ortum facit stella quam sol praeterit, deinde

G 1 spacio *B* || singulis duob; ^{annis} mensib; *B* || habere *G* || haberet *BG^aG^b* || adheret *margo G^b* || sed *om. G^aG^b* || sed — perimit *om. B* || 2 peragat' *G* || 3 in mortalibus *G* || perit *GG^aG^b* || ferit *Carrio* || 4 Mercurii stella *G^b* || stella *codd. omnes* || stellae *Censorinus* || mercurii *B* || 5 sequuntur *G* || sequunt' *G^a* || spacia *B* || similes *G* || 6 uidit *B* || 7 gredit' *B* || s, *G^a* || 8 solo *G^a* || sole *corr. ex solo G^b* || 9 d^lscendit *B* || descendit *G* || descendit *G^aG^b* || discedit *schol. Stroz- ziana cf. p. 198, 4* || steterit *G* || 11 Hęc *G^aG^b* || gignentia *G* || bubescunt, *B* || pubescunt *G* || bubescuntē *G^a* || bubescuntē *G^b* || renuescentuatur *B* || renuescente tenuatur *G* || tenuiscente *G^b* || 12 humor *G* || 13 oceanus *GG^a* || fulgora *B* || fulgo *G^a* || fulgore *corr. ex fulgo G^{b2}* || consedit *corr. ex considit B* || 14 uagantia *BGG^aG^b* || uagantium] *cf. schol. Strozian. p. 198, 10* || concursu *B* || cursu *G^a* || concursu *G^{b2}* || temporet *B* || temperatur *deletur uult Vrlichsius nou. mus. Rhen. a. 1856, XI 169* || 15 deteritur *B* || excipit *BGG^aG^b* || excipit *V* || lunam *B* || solitradit *B* || 17 uiuit *Vrlichsius* || 18 qua *G^aG^b* || 19 occasum *B* || stellam *B* || sol *om. G* || praeteriit *B* ||

stationem matutinam, cum a quinto loco solis steterit. in *G* eodem manet signo, donec ab eodem sole moueatur. quae contraria est soli, mane occidit, oritur simul nocte et uocatur acronychos, deinde rursus altero latere a quinto signo deprehensa postmeridianam stationem facit, donec ingresso 5 sole idem signum sub radiis eius delitescat et in totum occidat. aspiciunt inter se stellae ex quinto signo, quod dicitur trigonum, et habent maximam consensionem. item a quarto, quod [dicitur] tetragonum et centron uocatur, et in alterutrum maximum praestant effectum. item ex contrario, quod est 10 septimum signum et diametron uocatur estque maxime aduersum. cetera dissident uel leuiter aspiciunt, ut tertium quodque, quod dicitur hexagonon.

Signa tropica peregrinationibus praesunt et omnino mobilibus, et in consiliis subinde uariant atque permutant. 15 biformia geminatione rerum omnium repetitionem significant et interim dilationem. solida uehementer et instanter efficiunt et ad exitum uel prospera uel aduersa perducunt, sicut aspiciuntur a stellis uel fauentibus uel repugnantibus. multum tamen refert, cuius quaeque stella domus, alienae an 20 ipsius sit. domus solis est leo, lunae cancer, Mercuri uirgo et gemini, Veneris libra et taurus, Martis scorpio et aries,

1 instationem *B* || stationum *G* || solus *B* || solus corr. ex salus *G* || 2 manet et *G^a* || edem *B* || solem oueat *B* || 4 acronicus *GG^a* || 5 adp̄hensa ē *B* || dep̄hensa ē *G* || post meridianā *G^aG^b* || 6 solo *G* || diletiscat *G* || intotum *G^aG^b* || occidit *B* || 8 maxime *G^aG^b* || 9 dicitur *B* || dicitur *GG^aG^b* deleni || tetraconū *B* || 10 prestat *G^aG^b* || 11 maxime *G* || 12 dissident *BGG^a* || uol *G* || tercium *G^a* || 13 quoq; *G* || ex aquonon *B* || exagonon *GG^aG^b* || 15 molibus *G^aG^b* || adq; *B* || atq; *G* || 16 biformia *B* || trepidationem *B* || 17 dilationem om. *G^aG^b* || 18 producant *BG* || 20 referit corr. ex referit *B* || cuiusque *G* || stelle *G^aG^b* || aliena ipsius *G* || 21 sol. leo (is ut uidetur in ras.) *B* || est om. *G^aG^b* || tuna *G^a* || mercurii *B* || 22 geminis *B* || tauri *G* ||

G Iouis sagittarius et pisces, Saturni capricornus et aquarius. nocturnis originibus fauent luna Mars Venus, plus die possunt sol Saturnus Iuppiter, Mercurius uarie et quomodo consentit aut uisus est.

5

INVOLVTIO SPHAERAE.

Hic est stellarum ordo utrorumque circulorum. septentriones duplices ad austrum uertuntur, figurantur auersis caudis inuicem sibi aduersantes. inter quos oblicus dilabitur draco. habent autem septentriones a dextris iuxta coronam, 10 desuper serpentem in manibus serpentarii. ad unius namque dextrum pedem est serpentarius, cuius serpentarii pedes adtingunt frontem scorpionis; alteri autem retro stat custos, sub pedibus quidem eius uirgo habens igneam in manibus spicam. retrorsis uero uestigiis adiacet leo, mediis aestiuis 15 solistitiis cancer et gemini. pedes autem agitatoris tauri cornibus iunguntur, cuius haeduli desuper obtinent locum septentrionis. namque minoris in ultimum pedem Cepheus trianguli ordine continetur, cyenum manu dextera adprehendens, sub cuius ala equus extendit pedem. ad cuius equi medium 20 pisces conlocati sunt. constituta ante Cepheum Cassiepia et dorso agitatoris Persei pedibus suppositi Andromedae caput equo conexum. ipsi autem equo cyenus stella. inter cyenum

G 1 Ioui *B* || sagittarius *B* || 2 uenunt *B* || possint *B* || 3 iupiter *G*^a || mercurius *B* || uarię *G*^a || comodo *G* || 5 INVOLVTIO. SPHERAE *BG* || INVOLVTIO SPERE (SPERAE *G*^b) *G*^a*G*^b || 7 figura *BGG*^a*G*^b || figurantur *scripsi* || 8 obliquus *BGG*^a*G*^b || 9 drac. *B* || uerbu habent — serpentarii, quae in codd. post spicam u. 14 scripta exstant, hic conlocavi || 11 serpentario *G*^a*G*^b || 13 sub om. *BGG*^a*G*^b || 14 adiecit *BG* || medius *BG* || stius *B* || 15 solisticiis *B* || solestitiis *G* || peds *G* || 16 iungit' *B* || eduli *BGG*^a*G*^b || heduli *G* || septentriones *BG* || 18 ordinem *BG* || cicnum *G*^a*G*^b || manum adprehendens *B* || 19 equus *G*^b || equi *B* || 20 casiepia *G* || 21 superpositis *BGG*^a*G*^b || adromede *BGG*^a*G*^b || 22 equo *B* || connexo *BGG*^a*G*^b || conexum *scripsi* || aeq' *B* || canis stella *BGG*^a*G*^b || cyenus *scripsi* || Item cincu *G*^a || cignum *B* ||

igitur et eum qui in genuculo stat lyra constituitur. in quo-*G*
rum medio ad orientem delphinus agnoscitur. et super equi
caput aquarius extollitur, iuxta quem capricornus est, cuius
caudae haeret. delphinus est super telo aquilae in proximo
habentis serpentarium et coronam. 5

Iam quia de aquilonio circulo dictum est, nunc ad au-
stralem ordinem properemus. sub aculeo scorpionis sacrarium
constitutum est, sub corpore eius anteriora Centauri uidentur,
in quo est bestia. conspicitur et sagittarii pes summus sub
australi circulo, ubi australis piscis et aquaria sub ipsa uir-
gine leoneque medio apud cancerum obtinetur. retro [cau-
da] autem Centaurus est. prope Centauri membra urna et
coruus. a sinistris iugula et fluuius. sub pedibus Orionis,
qui et iugula dicitur, lepus splendidam iugulam fugiens
aspicitur. canis uero retrorsis pedibus fulgida stella resplen-
det. ad tauri pedem protendit manum Orion magnus. gemi-
nis adpropinquat antecanis, arieti et piscibus cetus. conexio
uero piscium communem habet stellam. 15

Porro duodecim signorum ordo hic est. primum arietis
signum in caeli regione locatur, ad quod sol xv kal. April. 20
accedit, in cuius quarta et ut quidam uolunt octaua parte

1 ingeniculo *G^aG^{b1}* || libra *GG^a* || li.ra (b in ras.) *G^b* || 2 adoriente *G*
G^a || delphinus *G^aG^b* || equi *G^a* || 3 iustaque *B* || capricornus *B* ||
4 erit *B* || heret *GG^aG^b* || delphinus *G^aG^b* || qui est *G^aG^b* || tela *codd.*
omn. telo *scripsi* || proximum *B* || 5 habens *BGG^aG^b* || habentis *scripsi*
|| corona *G* || 6 ad om. *G^aG^{b1}* *addidit* *G^{b2}* || 7 ordine *G^aG^b* || sed *G^{b1}*
corr. *G^{b2}* || aquileo *B* || scorpionis *B* || 9 sagittarii pessus; *B* || pes
unus *G* || summus *G^aG^b* || 10 australes pisces *G* || aquarii *BG* || 11
leone *G^a* || leoneque *G^{b2}* || caput *B* || capud *G* || cauda autem tau-
rus est *BGG^aG^b* || cauda *deleui* || 12 Centaurus *scripsi* || membra
G^b || 13 cornus *B* || incolo *BGG^aG^b* || iugula *scripsi* || et *addidi* ||
14 inculo *B* || in collo *G* || colo *G^{a1}G^b* || incolo *G^{a2}* *correxi* || iugum
illam *B* || ungulam *G* || figies *G^aG^{b1}* || 16 manus geminis *G* || 17 ad-
propinquet *B* || arietis *B* || caetus *B* || coetus *G* || cetus *G^aG^b* ||
18 habet om. *G* || 19 primus *G^aG^{b1}* || 20 at *G* || 21 accendit *B* ||
accidit *G^a* || accedit *corr.* *ex* occidit *G^b* || et om. *B* || octaba *B* ||

G aequinoctium uernale facit. post hoc tauri signum constitutum est, ad cuius sidera sol xv kal. Mai. peruenit, inde geminorum, quod xv kal. Iun. lustrare incipit. post hoc cancri, ad quod xv kal. Iul. accedit et in octaua signi parte
 5 solistitium aestiuum facit. inde ordine sequente leonis, quod xv kal. Aug. sol adgreditur, prope quod uirginis signum locatum est, quod xv kal. Septembr. solis cursus attingit. post hoc librae constitutum est, quod sol xv kal. Octobr. ingreditur. in cuius quarta et ut plerique putant octaua parte
 10 aequinoctium autumnale facit. inde scorpii, quod xv kal. Nouembr. solis rota incipit perlustrare. post hoc sagittarii, quod xv kal. Decembr. adgreditur. cui adhaeret capricornus, cuius sidera sol xv kal. Ian. pertingit et in cuius octaua parte solistitium hiemale constituit. cui signo haeret aquarii
 15 signum, quod sol xv kal. Febr. adgreditur. cui iunctum est piscium signum, quod a sole xiiii kal. Mart. contingitur. sicque adimpletur zodiaci ambitus, tot signorum quasi gemmarum ordinibus ornatus, qui habet signa xii, horas xxiiii, punctos ccxx, partes trecentas sexaginta et quinque in longitudine, in latitudine uero duodecim. per cuius circuli obliquitatem septem errantes stellae feruntur id est Saturnus Iouis Mars sol Venus Mercurius luna.

G 2 sydera *G^aG^b* || sol om. *GG^aG^b* || in *f* degeminorum *B* || indegeminorum *G* || 3 inlustrare *G* || 4 acquod (c corr. ex d) *B* || octaua corr. ex octaba *B* || signi scripsi || sui parte *BGG^aG^b* || 5 soleticiū *G* || solistitium *G^b* || sequenti *BGG^aG^b* || quod om. *G* || 6 agust *B* || agūs *G* || sol om. *G* || aggreditur *G^b* || 7 quod om. *G* || quod sol *G^b* || 8 septembris *G^b* || 9 et om. *G* || octaba *B* || 10 aequinoctium — octaua parte om. *G^aG^b* || Indecorpii *B* || 11 sagittarii *B* || sagittarii *G* || 12 aggreditur *G^b* || aderat *B* || 13 sol om. *G* || octaua corr. ex octaba *B* || viii a parte *G* || 14 solsticium (e in ras.) *B* || soletitium *G* || hyemale *G* || signum *B* || herit *B* || 15 xvi k feb *BG* || febr. — xiiii kal. Mart. om. *G^a* || 17 Sic *B* || gemarum *B* || hyemarū *G^aG^b* || 19 cxx *B* || tricentas *BG* || sexsaginti *BG^a* || 20 duodecem *G* || 22 secuntur fabulae siderales in *GG^aG^b* uid. p. 118 sqq. ||

Cum sole et luna septem astra numerantur, quae non *G* sunt fixa in caelo ut cetera sidera, sed in aere feruntur. quae graece planetae, latine autem errantia sidera nuncupantur, non quod ipsa errent, quae cursus suos secundum diuini imperii dispensationem peragunt, sed quod nos errare in sui ⁵ motus inuestigatione faciunt. cum interdum in austrum, interdum in septentrionem, plerumque contra mundum, nunquam cum mundo feruntur. sed ex his duorum maximorum siderum ratione ad tempus dilata ceterorum quinque cursus *et* nomina et ordines explicemus. 10

Summum igitur planetarum Saturni sidus est, qui graece Phaethon dicitur, colore candidum natura gelidum, triginta annis zodiacum peragens, cuius absides altissima in scorpione est. inde Iouis temperatum quod Graeci Phaenon uocant, quod est colore clarum. cuius absides altissima in ¹⁵ uirgine est. et duodecim annis signiferum percurrit. hinc Martis, quod graece Pyrois uocatur, colore igneum, natura feruidum, cuius absides altissima in signo leonis est, et duobus annis signiferi ambitum lustrare dicitur. infra solem namque Venus, quae graece Phosphoros uocatur. quae, ²⁰

2 post cetera *rasur.* *B* || sydera *G^b* || quae graece] *Isid. de nat. G rer. XXIII 3 Becker.* || quod *B* || 3 greci *B* || plantae *G^aG^b* || latini *ex corr.* *B* || errantia. *B* || sydera *G^b* || 4 errent. *B* || cursos *G* || 5 quos *G^aG^b* || insuimotus *B* || 6 in *superscr.* *G^{b2}* || 7 septemtrionem *B* || conuundo *B* || 9 syderum *G^b* || dilata' *B* || delata. *G^b* || 10 cursus nomina *BGG^aG^b* || et addidi ex *Strozzianno cf. p. 183, 5* || explicem *G^a* || 11 planitarum *G^aG^b* || saturn^ussidus (*ns corr. ex ni*) sidus *B* || quod greci feton dicunt *B* || 12 foeton *G* || feton *G^aG^b* || gelium^x *B* || 13 annis *B* || peragens^x *B* || absides *G^a* || altissima *corr. ex altissimus B* || 14 temporatum *B* || phenon *BG* || phen *G^aG^b* || 15 toleredarum *B* || Cuis *G^b* || altissa *G^aG^{b1}* || 16 signi ferum *B* || 17 greci *corr. ex grece B* || pyrohis *B* || pyrro his *G^a* || pyrois *GG^b* || uocant *B* || colore *corr. ex calore B* || 19 signiferum *BG^b* || solemni^am^que *B* || 20 uenus (*us in ras.*) *B* || qu. *B* || q grece *G* || fosforon *B* || fosphoron *G* || phophoron *G^a* || pho^{ph}phoron *G^b* || uocant (*n in ras.*) *B* ||

G cum solem praecedat, lucifer, cum uero sequitur, uesper appellatur. et cum lucifer est, colorem habet candentem, cum uesper, fulgentem, CCCXLVIII diebus signiferum discurrens, a sole numquam absistens longius partibus XLVI. proximum illi Mercurii sidus colore radians, cuius absides altissima in capricorno est, nouem diebus ociore ambitu, modo ante solis exortum modo post occasum, numquam ab eo remotior uiginti duabus partibus. immorantur igitur in coitu solis et non comparent in caelo Saturni sidus et Martis cum plurimum diebus CLXX, Iouis XXXVI aut cum minimum denis detractis diebus, Veneris CLXVIII aut cum minimum LII, Mercurii XIII aut cum plurimum XVIII. occultantur uero meantes cum sole partibus nonnumquam amplius undenis, interdum et a septenis partibus erumpunt.

15 Iam uero quia eorum ordines siue cursus sub breuitate perstrinximus, restat ut quid de his gentilium ridiculosissima uanitas senserit explicemus. Saturnum namque, a quo se tarditatem accipere opinabantur, Phaethonta Solis et Clymenes filium esse dixerunt, qui cum paternos currus affectans sibi atque mundo concremationis detrimenta conflauerit ab Ioue fulmine percussus in Eridanum deciderit et a Sole patre inter sidera sit conlocatus. stellam Iouis, a qua se acci-

G 1 solem (m in ras.) B || appellat' G || 2 gaudentem BGGA^aG^b || candentem scripsi || 4 proxima corr. ex proximum B || 5 calore G || radiens corr. ex radians B || ultima G^aG^{b1} corr. G^{b2} || 6 capricorno B || capricornio G^a || capricornio G^b || ambitum B || 7 exortu. (in ras. s ut uidetur) B || exortus GGA^aG^b || exortum scripsi || occasu. (in ras. s) B || occasus G^aG^b || habeo (h in ras.) B || remotior B || 8 inmorantur G^b || coitus (s in ras.) B || 9 comparē G^aG^{b1} || comparent G^{a2} || 11 ueneris (N ex corr.) B || mercurii B || 12. occultatur G^a || 16 qui G^a ante corr. G^b || ridiculosissimam B || 17 cumq. B || 18 tarditate G || opinabat' G || opinabatur G^aG^b || fetontali dissolis filii filium iese B || fetontalidis solis filii filium esse GGA^aG^b correxi ex Strozzianno || 19 cursos B || 20 conflauerint G^a || conflauerint G^b || 21 flumineq. cursus B || inriedanum B || eridianum G^a || eridianum G^b || et om. G^a || patrae B || 22 sydera G^aG^b || sitē loca-

p. 228, 15 -
230, 3 ex Hygi-
ni Astrologia
II 43 interro-
cata sunt.
Robert, Erat.
cat. lib. 7. 195

pere temperantiam autumabant, dixerunt quendam hominem *G* fuisse, conditum a Prometheo, cunctis forma praestantiorē. quem cum Ioui ut ceteros reddere nollet, idem Phaenon a Mercurio persuasus [†]ut immortalitatem perciperet esse dicitur ut ad Iouem ueniret. ad quem ueniens et proprio nomine ⁵ honoratus et inter astra conlocatus iuxta eorum uanitatē est. Martis autem stella, quam quidam illorum Herculis esse dixerunt, Veneris sequax ab illis fuisse putabatur. nam cum Vulcanus Venerem duxisset uxorem et propter eius obseruantiam Marti copia non fieret nihilque adsequi uideretur, ¹⁰ a Venere coitum impetrauit et quia uehementer amor eum incenderit, Pyrois stella est appellata, a qua etiam se feruorem accipere credebant. Veneris uero stellam, quam nonnulli Iunonis esse opinabantur, dixerunt fuisse Hesperum Aurorae et Cephalī filium et ob pulcritudinem cum Venere ¹⁵ certasse et idcirco inter astra conlocatum esse et Veneris nomen accepisse eo quod ui quadam nonnumquam oriente sole nonnumquam occidente uideatur. ab hac enim stella se uoluptatem accipere profitebantur. porro Mercurii stella, a qua se linguam et sapientiam percipere arbitrabantur, id- ²⁰ circo Mercurio data existimatur, quom primus menses secun-

tus *B* || stellam *corr. ex* stillam *B* || 1 autumnabant *B* || autumant *G*
G^a ante *corr.* *G^b* || 2 praestintiorē *B* || 3 cū (v in *ras.*) *B* || cum
om. *G^aG^{b1}* || iouē *G^b* || nolet *G^aG^b* || fenon *B* || phenon *G* || phen
G^aG^b || 7 quidem *B* || erculis *B* || 9 duxisset *corr. ex* dixisset *B* ||
et om. *G^b* || 10 copiā *G^b* || nihil queadse quiuider' *B* || 11 aduenere
BG || cogitum *B* || morsum *BGG^aG^b* || amor eum *scripsi ex Hygin.*
P. A. II 42 p. 497 Stau. || 12 pyrois sit appellata (apellata *G*) *BG* ||
13 credebant *BG* || 14 hesperim *B* || 15 coephale *G* || pulchritudinem
B || pulchritudine *G^aG^{b1}* || cumuenire (*i corr. ex e*) *B* || 16 conlocatū
ē *G^a* || 17 accipisse *G* || in *G^aG^b* || nonnunquā *G^a* || ·VI· quodam
nominum quam *B* || 18 nūnumquā *B* || stellas *B* || 19 profetebantur
G^b || mercurii *B* || stellam *G^aG^b* || stella & quarte *B* || 21 mercurio
B || existimantur *G^a* || existimantur *G^b* || primi *corr. ex* primū *B* ||
primū *G* || mensis *corr. ex* menses *B* ||

G dum illorum ineptiam instituerit et siderum cursus. a quibusdam uero sidera a Venere condita et Mercurio demonstrata esse credebantur.

Lacteus circulus, quem Graeci galaxian uocant, est per
5 medium caeli uerticem a septentrione consurgens in austrum
deuexus. quem nonnulli idcirco candidiorem putant eo quod
solis cursum per eum fieri arbitrentur. quae opinatio [in eo]
falsa esse conuincitur, quoniam non in eo solis cursus est,
nisi in ea parte qua a signifero contingitur. qui uidelicet
10 dum sint utrique obliqui et alternatim inuicem sibi paene
exaduerso conueniant; in aestiuo circulo in geminis, in hie-
mali in sagittario tantum se contingunt.

Zodiacus uel signifer est circulus duodecim signis con-
stans id est ariete tauro geminis cancro leone uirgine libra
15 scorpione sagittario capricorno aquario piscibus. quorum
signorum tempora et ordines, siue quae unoquoque signo
oriante signa oriantur uel occidente occidunt, in superiore
parte libelli exsecuti sumus. nunc quod restat domino ad-
iuuante breuiter exponemus. est ergo zodiacus circulus ob-
20 liquus, cuius obliquitas solis cursum modo ad hiemalem
circulum uergit, modo ad aestiuum adtollit, modo ad aequi-
noctialem bis in anno id est euntem et redeuntem admittit.

G 1 incepti ā *G^a* || inceptiam (c deleta) *G^b* || instituerit *B* || syderum
G^aG^b || 2 auenere *B* || mercurio *B* || 3 ē credebantur *G^a* || hic quin-
que planetarum imagines exhibent *G^aG^b* || 4 quā corr. in qd. *B* ||
galaxian (n in ras.) *B* || 5 uertice *G* || septentrionem *B* || 6 deuexus
corr. ex deuexos *B* || putanteos. solis *B* || 7 arbitrant' *B* || 8 in eo
deleui || 9 a om. *BG* || 10 uterq. *G^aG^b* || 11 etestiuo *B* || gemini ante
correct. *G^a* || hyemali *G^aG^b* || 12 sagittario *B* || post contingunt: LAC-
TEVS CIRCVLVS infra lactei circuli delineationem praebent *G^aG^b* ||
13 duodecim signa *G* || 14 idem *B* || arieti *B* || gemino corr. ex ge-
minis *B* || librae *B* || 15 sagittario *B* || capricornio *G^a* || capricornio
G^b || pisci... *B* || 16 quae om. *B* || 17 superiori *G^aG^b* || 18 exsecuti
G^aG^b || sum *G^a* ante corr. *G^b* || adiuante *G^aG^b* || 19 exponam *G^a*
ante corr. *G^b* || 20 cursum/ *B* || hyemalem *G^aG^b* || 21 uergit/ *B* ||
adtollit/ *B* || attollit *G^aG^b* || 22 et redeuntem om. *G^aG^b* ||

unde fit ut cum ad hiemalem deuexus fuerit maiora sint *G*
 spatia noctis quam diei et terra eo a se longius discurrente
 hiemis rigores sustineat et cum se ad aestium extulerit
 maiora sint spatia diei quam noctis et terra eo supra se
 propius cursum faciente calefacta semina quaeque concepta
 matura reddere cogatur et cum se aequinoctiali dederit ae-
 qualia sint spatia dierum ac noctium et terra uernales siue
 autumnales temperies aut eo a brumali ueniente aut ab
 aestiuo redeunte suscipiat. quae omnia ut praefati sumus
 eiusdem signiferi obliquitas facit. qui si recta linea ab oriente 10
 in occidentem discurreret semper aequales dies et noctes
 existerent et nulla temporum uarietas mundum ornaret. nam,
 ut philosophi aiunt, non aliud habitatur in terris quam quod
 illi subiaceret. reliqua autem a polis squalent, a septentrionali
 uidelicet, qui appellatur boreus et numquam occidit, et ab 15
 australi, qui appellatur austronotius et numquam uidetur. de
 quibus in libro beati Iob scribitur: qui facit arcturum et
 Oriona et Hyadas et interiora austri. est igitur per eundem
 signiferum septem stellarum errantium cursus. Veneris tan-
 tum stella excedit eum binis partibus. luna quoque per to- 20

1 ad om. *G^aG^{b1}* || hyemalem *G^aG^b* || fuerint (n in ras.) *B* || 2 spa- *G*
 tia * *B* || quae (e in ras.) *B* || 3 hiemi frigoris *B* || hyemis *G* || su-
 stineant *G^b* || extulerit *G* || 4 re propitius *G^aG^{b1}* || 5 propius *G* ||
 cursus *G* || tale fata *G^aG^{b1}* || semineq; q; ē coeptamatura *B* || 6 co-
 gatur post corr. *B* || aequinoctialē (ē corr. ex i) *B* || 7 sunt *B* ||
 actioctiū *B* || 8 autumpnales *B* || auteo abrumali *B* || aut abstiuo *B*
 || at *G^a* || at *G^b* || 9 suscipiatq; ^{oīna} ut *B* || 10 quasi recta *G^aG^{b1}* ||
 linia *G* || aboriente *B* || 11 discurret (e corr. ex i) *B* || 12 existerent
 (tertia a deleta) *B* || 13 aliut *G* || habet' (e corr. ex i) 14 illis *BG* ||
 15 apellatur *G* || boreas *BG* || boreus — appellatur om. *G^aG^{b1}* || E ab
 australiq; *G^{b2}* || 16 apelatur *G* || austro notius *G* || austronocius
G^a || austro notius *G^b* || 17 in om. *G^aG^b* || Iob. IX, 9 eundem Iobis
 locum adfert Isidorus de n. rer. XXVI, 1 || arturum *BG* || 18 orion a
 & yadas (a in ras.) *B* || yadas *G* || hyathas *G^a* || eudem ante corr. *G^b*
 || 19 tam *G^aG^{b1}* || 20 eum om. *G^aG^{b1}* || luna] *Plin. n. h. II 66 sq.* ||
 lunā *G* ||

G tam eius latitudinem uagatur, sed omnino non excedit eum.
ab his Mercurii stella laxissime, ut tamen e duodenis par-
tibus, tot sunt enim latitudines, non amplius octonas per-
erret neque has aequaliter, sed duas medio eius et supra
5 quatuor et infra duas. sol deinde medio fertur inter duas
partes flexuoso draconum meatu inaequalis, Martis stella
quatuor mediis, Iouis media et super eam duabus, Saturni
duabus ut sol.

G 1 in omnino (no in ras.) *B* || 2 mercurii *B* || & duodenis *B* || ea
duodenis *G* || 3 perrat *BGG^aG^b correxi* || 4 hās *B* || 5 sed in dimi-
dio *B* || sed in demedio *G* || sed in medio *G^aG^{b1}* || sed inde medio
G^{b2} || sol deinde *Plinius* || 6 flexus . o *B* || fluxuoso *G^aG^{b1}* || 7 ea *G^a*
G^b || *secuntur duo capita de luna et sole in GG^aG^b uid. p. 193—202* ||

SCHOLIA BERNENSIA.

Indefessa trahit] u. 18

Helix arcturus maior. habet autem in capite stellas obscuras VII, in scapula I, super pectus I, in pede I, in dorso I, in tibia anteriore II, super caudam III. sunt omnes XVI. 5

Tres temone] u. 27

Draco, qui continet utrosque arcturos, Helicis superuoluit caput, Fenicis circumcingit caudam. habet autem in capite stellas splendidas III et per totum corpus XII ab inuice distantes. sunt omnes XV. 10

Hinc Iouis altrices] u. 39

[†]Helix, qui et arcturus minor dicitur et a quibusdam canis cauda uocatur. habet autem per unumquemque angulum in umero splendidam stellam I, in cauda III. sunt autem inter ambos arcturos stellae XXIII; super autem sunt stellae 15 X, quae praecedunt et dicuntur ludentes, et nitidissima una, quae uocatur polus, ubi dicunt totum mundum reuolui.

Hunc illi Bacchus] u. 72

Corona uero habet stellas VIII in circuitu positas. sed ex ipsis sunt III splendiores ad caput serpentis arcturi. 20

Et uastos umeros] u. 76

Serpentarius, qui et Asclepius dicitur. stans uero supra scorpionem tenet serpentem in manibus. habet autem in capite stellam splendidam I, in sinistra manu III, in dextra

4 spatula *B* || scapula *scripsi* cf. *infra* p. 236, 20 || 7 Et draco, qui continet utrosque arcturos, Helicis supra uoluens caput et Phoenicis circumcingens (circumcigens *Mign.*) caudam *Raban. Maur. de comp. LI Tom. I 695 Mign.* || 8 post Fenicis quatuor fere litterar. *ras. B* || circumcingint *B* || 12 Helix *B* immo Phoenix || 16 que *B* || mmissima *B* || nitidissima *scripsi* || 22 Tunc serpentarius, qui et Asclepius uocatur, stans supra scorpionem tenet serpentem in manibus *Raban. Maurus* ||

III, in utroque umero I splendidam, in utrisque lumbis I, in utroque genu I, in dextra tibia I, in utroque pede I. sunt omnes XVII. serpens, quem tenet in manu habet, stellas in capite II, per reliquum corpus III. fiunt hi simul XXIII.

5 *Stella sub aetheria] u. 87*

Scorpio habet stellas in utrisque labiis II, quarum priores sunt magnae, secundae obscurae, in fronte uero III, media autem ex ipsis splendidior est ceteris, in spino splendidas III, in uentre II, in cauda V, super aculeum II. sunt
10 omnes XVIII.

Sive ille arctophylax] u. 91

Hercules, qui stans genu flexum habet. *habet* autem stellam in capite I, in utroque umero I splendidam, in cubito sinistro I, in dextra coxa II, in genu dextro I, in eadem
15 tibia I, in sinistro genu I, in eadem tibia unam, in dextra manu I et in ropalo, quem tenet eadem manu, I. sunt omnes XII.

Tradidit astrorum] u. 106

†Arctoas, qui et Bootis, fertur esse custos plaustris. *habet* autem stellas in dextra manu quae non occidunt III, in capite splendidam I, in utroque umero I, in utrisque mamillis I, in dextro cubito III, in sinistro I, in utroque genu I. sunt omnes XVI.

Degeneres semper] u. 127

25 Virgo, quae et iustitia appellatur. habet stellam in capite obscuram ualde unam, in unaquaque ala duas, in utrisque umeris singulas, in unoquoque cubito unam, in singulis manibus singulas, in penula uestimenti sex, in unoquoque pede unam. omnes XVIII.

4 reli. quū (n in ras.) B || 7 magne secunda obscure B || 12 flexu B || flexum scripsi, an genua flexa? || habet addidi || 14 coxia B || 16 ropolo B || 19 Arctoas B quod ex Archas ortum suspicor cf. Raban. Maur. l. l. item Arcas qui et Bootes fertur esse custos plaustris || 25 que B || appellatur B ||

Qua media est Helice] u. 147

Cancer habet stellas splendidas in testa III, in dextris pedibus per singulos I, in sinistro primo I et in sinistro tertio I, in quarto I, in ore unam, in dextro labio III, in sinistro II. sunt omnes x et †VIII. 5

Hunc ubi contigerit] u. 150

Leo habet stellas in capite III, in ceruice II, in pectore I, in dorso III, in summitate caudae splendidam unam, sub pectore II, in anteriori pede splendidam unam. sunt omnes XIII. 10

Castora Cecropii] Auién. Phaen. u. 373

Ex geminis prior, qui excedit a cancro, habet stellam in capite splendidam I, in utroque umero splendidam I, in utroque genu unam. sunt omnes v. alter uero habet stellam in capite splendidam I, in umero sinistro I, per singula fe- 15 mora I, in dorso III. sunt omnes VII, inter utrosque uero XII.

Nodum stella premit] u. 246

Pisces. aquilonius habet stellas XII, australis xv. linteum eorum, in quo continentur, habet stellas ad aquilonem III, ad occasum III, ad orientem III, in conexum tres. sunt omnes 20 XXXVIII.

Sublimis fulget] u. 253

Perseus, qui fertur tenere caput Gorgonis, habet stellas in utroque umero splendidam I, in summitatem manus dextrae I, in eiusdem cubito I, in summitatem manus sinistrae 25 I, in uentre I, in dextro lumbo nitidam I, in dextro femore splendidam I, in utroque genu I, in tibia II. †Gurgonus dicitur habere in capite stellam I et in crinibus III. sunt omnes XVI.

Regna Iouis superosque] u. 265

Virgiliarum sunt VII stellae, quarum una uix intuetur, quam dicunt ob amorem Orionis fugisse. quidam a Sole 30

2 testo B || 5 VIII B || 18 Pisces aquilonius. B || 23 gurgonis B || 26 I addidi || 31 haec fabula ab aliena manu scripta est || 32 amore B ||

persecutam arbitrantur uocatamque Electram. nonnulli uero Meropen esse autumant, quae a quodam nupta *nominata* sit Ypodamia.

Contra spectat auem] u. 275

5 Lyra habet stellas in utroque pectine 1, in singulos pedales 1, in modulo 1, in utroque umero 1, in iugo 1, in tympano splendidam atque candidam 1. sunt omnes viii.

Dexterio iuxta] u. 282

Cygnus habet stellam in capite splendidam 1, in collo 10 splendidam 1, in dextra ala v, unam nitidam, quae est erga collum, in sinistra ala v, in corpore 1, in genitali suo magnam 1. sunt omnes xiiii.

Et cum terrores] u. 291

Capricornus habet in utroque cornu stellas 11, in nari- 15 bus splendidam 1, in capite 11, in collo splendidam 1, in pectore 11, in anteriore pede 1, in summitate ipsius pedis 1, in dorso vii, in uentre v, in cauda 11. sunt omnes xxvi.

Infestam noctem] u. 309

Sagittarius habet stellas in capite 11, in costis 11, in 20 dextro cubito 1, in scapula nitidam 1, in dorso 11, in cauda 11, in anteriori genu 1, in utroque pede 1, in arcu 11 et in iaculo 111, una uero in summo, alia in medio obscura et duae in pennis iaculi, ex quibus una est clarior. sunt omnes xviii.

25 *In thalamos Neptune tuos] u. 323*

Delfinus non multum supercurrit capricorno. habet in ore stellam 1, in uertice 11, in ala secus uentrem 111, supra dorsum 1, in cauda 11. sunt omnes viii.

Sic uagina ensis] u. 332

30 Orion oblicus quidem tauro habet in capite stellas splen-

1 persecutas *B* || nonnulli ū pen. ē. autumant *B* || nonnulli uero Meropen esse autumant *scripsi et postea nominata addidi ex schol. Stroz.* p 150, 1 || 5 Lira *B* || pectino *B* || 6 modulo *B* || 9 Cignus *B* || 11 genitale *B* || 14 Capricornus. *B* || 26 cf. *schol. Stroz.* p. 162, 10 || Delfinus. *B* || copri corno *B* || 30 tauro. *B* ||

didas III, ex quibus una est splendidior ceteris, in utroque umero splendidam I, in dextro cubito I obscuram, in summitate manus I, in zona III, in mantile III obscuras, in utroque genu I, in utrisque pedibus I. sunt omnes XVII.

Discernitque ortu] u. 337

5

Canicula, quae oritur post Orionem, habet stellam splendidam in lingua I, quam Sirium et canem uocant, rutilantem multum et per colores inmutantem, in utroque umero obscuram I, in pectore II, in anteriore pede sinistro III, in dextro I, supra dorsum III, in uentre II, in sinistro lumbo I, in posteriori pede sinistro I, in summitate caudae I. sunt omnes X et VII.

Auritur leporum] u. 341

Lepus habet stellas in utrisque auribus I, in corpore II, in dorso nitidam I, in posterioribus pedibus per singulos 15 I. sunt omnes VII.

Ut cum decurrens] u. 347

Navis, quae apud Argiuos Argo uocatur, habet stellas in anteriore parte [navis] IIII et in puppi III, in utroque temone V, in uelo III, in costa navis V. sunt omnes XXVI. 20

Diuerso posita] u. 359

Cetus sub ariete et piscibus gradiens habet stellas in cauda II obscuras, a cauda usque ad gibbum VI, in uentre VI. sunt omnes XIII.

Eridanus medius] u. 367

25

Eurus, qui et Eridanus et a quibusdam Nilus, qui et Gion, a meridianis partibus habens initium, ad Orionis pedem tendens. subiacet ei stella, quae uocatur Canobos, splendens, quae tangit temonem navis. spatium paruum paret eo

4 xiv B || 7 linguam (m in ras.) B || syriū B || 9 anteri pede B || 22 Co&us B || 23 gimū B cf. schol. Stroz. p. 173, 16 || 26 Eurus, qui et Eridanus, cui subiacet stella quae dicitur Canopos, splendens, quae timonem navis tangit Raban. Maurus || 27 iniciū B || 28 canouos B || 29 timone. navis B ||

quod circa terram esse uidetur. habet stellas in prima acie III, in secunda III, in tertia III usque ad nouissimas VII, quas dicunt more Nili fluuii esse. sunt omnes XVI.

Ventre sub aegoceri] u. 381

5 Piscis magnus, qui et auster dicitur. a capricorno usque ad pisces eius longitudo protenditur. qui subiacet et aquario et suscipit eius effusionem. habet stellas XII, ex quibus una fertur esse subtus pedes aquarii et tres in branchiis eius. ipsae autem clariores esse noscuntur.

10 *Fundentis latices] u. 391*

Aquarius habet in capite stellas obscuras II, in utroque umero I, in utroque cubito splendidam I, in summis manibus I, per singulas mamillas I, subtus mamillas ex utraque parte I, in sinistro lumbo I, in utroque genu I, in dextra tibia I, in singulis pedibus I. sunt omnes XVIII. effusio autem aquae fit dextra laeuaque, in qua II splendidae sunt, ceterae uero obscurae.

3 x.iii B || 8 brancis B || 9 ipse B || esse ceteris noscuntur *schol.*
Strozz. p. 176, 15 || 16 leuaq. B || in quo . ũ. splendide B || in lacuna post u. 320 haec sunt: Aquila habet in pede stellam I, in medio corpore obscuram I, in rostro superiori I, in subteriori I. sunt omnes III.

INDEX IN SCHOLIA.

- abscissio tauri 76, 5. 18. 137, 6.
 absides cf. apsidēs 227, 13. 18. 228, 5.
 Achilles 90, 18. 100, 2. 178, 8. 15.
 acini 208, 4. 213, 6.
 Acrisius 147, 3.
 acronychos 198, 19. 223, 4.
 Actaeon 196, 1. 3.
 adamantina Persei harpe 82, 15. 147,
 9. 20.
 adytos 88, 19. 157, 17.
 Aetes 143, 6. 19.
 aegiochus cf. αἰγίοχος 74, 2.
 Aegipan 87, 3. 89, 9. 155, 14. 158, 4.
 Aegle 175, 3.
 Aegyptii 89, 5. 156, 14. 158, 4. 187,
 27.
 eorum reges quo more regno
 potiantur 88, 13 sq. 157, 9 sq.
 Aegyptus 81, 9. 87, 13. 88, 3. 9. 12.
 16. 89, 11. 145, 4. 20. 156, 6. 157,
 5. 9. 13. 158, 6. 203, 6. 204, 15. 205,
 9. 13. 206, 6. 11. 18. 207, 7. 208, 1.
 6. 13. 213, 8. 217, 2.
 Aegyptus Danai frater 172, 8. 14.
 Aeolus 79, 5. 141, 7. 17.
 aeorae 67, 4. 169, 12.
 aequinoctiales sortes 114, 9. 116,
 16.
 aequinoctiolia signa 107, 11.
 aequinoctialis circulus 68, 17. 105,
 8. 106, 5. 107, 1. 116, 9. 118, 10.
 128, 13. 182, 2. 18. 188, 5. 11. 211,
 2. 230, 21. 231, 6.
 aequinoctium 114, 10. 204, 1. 209,
 15 sq.
 autumnale s. autumni 106, 1.
 209, 13. 226, 10.
 uernum s. uernale 106, 1. 204,
 9. 212, 5. 226, 1.
 aequitas 65, 21. 126, 2.
 aer 56, 1. 8. 57, 2 sq. 110, 1. 15 sq.
 111, 1. 182, 13. 202, 2. 211, 7.
 227, 2.
 ἄηρ 56, 13. 110, 11.
 Aeschylus 82, 15. 84, 11. 152, 1.
 Aesculapius 62, 14.
 Aesculapius 74, 16. 90, 18. 100, 2.
 135, 10. 161, 10. 178, 8.
 Aesculepius cf. Asclepius 91, 11.
 aestas 150, 16. 195, 17. 200, 2. 210,
 15. 214, 9. 219, 14.
 aestivae noctes 214, 11.
 aestivalis s. aestivus solstitialis
 circulus 106, 10. 107, 1.
 aestivum solstitium 105, 8. 138, 12.
 20. 224, 14. 226, 5.
 aestivus circulus 187, 20. 188, 4. 8,
 14. 230, 11. 21. 231, 3. 9.
 aestivus tropicus circulus 77, 7. 105,
 6. 137, 13.
 aether 56, 1. 110, 1. 221, 6.
 Aetherie 175, 3.
 Aethiopes 77, 8. 137, 14. 138, 13.
 Aethiopia 106, 7.
 Aetna 154, 3.
 Africa 80, 11. 144, 1. 172, 13.

- Agenor 74, 14. 135, 8.
 agitator 74, 6. 108, 4. 16. 132, 16.
 21. 134, 9. 19. 224, 15. 21. 133.6
 Aglaosthenes Naxiacorum scrip-
 tor 59, 10. 91, 19. 115, 2. 16. 160, 14.
 Aglauros 133, 7.
 agones 99, 11. 177, 7.
 αἰγύλας 134, 9.
 [αἰγύλας 157, 11]
 Alcyone 76, 10. 83, 16. 149, 6. 150, 5.
 Alexandria 80, 17. 144, 5. 189, 18.
 alligamentum piscium 81, 16. 146,
 7. 10.
 altarium 191, 16. 21.
 Amalthea 73, 10. 14 sq. 133, 15. 134,
 2 sq.
 amaxa 76, 1 sq.
 Ambrosia 75, 4.
 Ammon Juppiter 144, 4. 7.
 Amphianus tragoediarum scrip-
 tor 94, 17. 168, 4.
 Amphidymon 72, 5. 131, 11.
 Amphion 68, 7. 127, 8.
 Amphis comicus 58, 9. 113, 3. 16.
 Amphitrite 92, 3. 161, 15. 22.
 amphyriso 131, 12.
 Anaximander 209, 15.
 Andromeda 77, 8. 19. 98, 1. 109, 8.
 137, 14. 138, 13. 22. 139, 2. 12. 23.
 142, 19. 144, 16. 22. 146, 8. 17. 147,
 15. 173, 11. 13. 19. 189, 10. 191, 1.
 6. 20. 22. 224, 21.
 anguis 61, 2.
 anguis (astrum) 62, 14. 18. 100, 18.
 101, 6. 8. 18. 181, 6 sq.
 anguli solis 218, 2.
 anima 57, 10. 15. 111, 4. 8.
 anni dies 193, 7 sq. 17 sq.
 anni Aegyptii dies 89, 1. 157, 18.
 anni circulus 195, 16.
 antecanis s. anticanis 109, 7. 170,
 4. 181, 20. 23. 225, 17.
 anteindemiator 208, 2. 5.
 antichthones 106, 11. 14.
 Antiochus Syriae rex 215, 11.
 antipodes 106, 12.
 antiscioe 106, 14.
 Antisthenes 178, 10. 16.
 antistoechoe 106, 14.
 Apis 88, 15. 157, 12.
 Apollo 62, 14. 84, 1. 3. 9. 86, 3 sq.
 91, 10. 121, 1. 4. 18. 150, 12. 151,
 4. 10. 154, 13 sq. 157, 8. 160, 15.
 161, 8. 180, 4. 17. 181, 1 sq. 21.
 195, 4 sq. 199, 15.
 apsides cf. absides 184, 7.
 aqua elementum 194, 5.
 aquae fusio s. effusio 85, 12. 87, 1.
 155, 12. 189, 15. 238, 16.
 aquaria 225, 10.
 aquarius 85, 11. 13. 86, 18. 98, 16.
 108, 13. 14. 153, 8. 12. 16. 154, 1.
 155, 6. 176, 12. 14. 23. 184, 23. 187,
 25. 189, 15. 191, 17. 192, 20. 203,
 9. 224, 1. 225, 3. 226, 14. 230, 15.
 238, 6. 8. 11.
 aquila Jovis 153, 12. 160, 10 sq.
 22 sq. 161, 3 sq.
 aquila (astrum) 91, 16. 108, 20. 160,
 7. 20. 161, 7. 21. 189, 11. 190, 22.
 191, 16. 203, 4. 206, 3. 207, 7. 9.
 210, 20. 211, 3. 12. 213, 2. 9. 225,
 4. 238 adn.
 aquilo 114, 8. 116, 8. 118, 15. 129,
 17. 160, 2. 17. 189, 6. 194, 15. 195,
 2. 202, 5. 216, 4. 218, 19. 219, 18.
 22. 235, 19.
 Aquilo 95, 3. 168, 10.
 aquilonius circulus 105, 2. 108, 21.
 polus 114, 12. 16. 18. 116, 15.
 ara 189, 14.
 Aratus 55, 6. 56, 5 (u. 223). 14 u. 1.
 2). 59, 14. 78, 22. 98, 7. 109, 16.
 110, 4 (u. 223). 12 (u. 1. 2). 115,
 8. 125, 4. 19. 141, 1. 149, 8. 16.
 174, 4. 21. 202, 4.

- Arcades 58, 17. 113, 10.
 Arcadia cf. Archadia 58, 5. 72, 4.
 112, 5. 131, 10.
 Arcas Callistus filius cf. Archas
 58, 9. 15. 64, 15. 19. 113, 3. 9. 16.
 Archadia 112, 9. 123, 10.
 Archas 123, 9. 124, 3.
 Archibius 215, 11.
 articus circulus 77, 7. 137, 13. 23.
 138, 12.
 subterraneus 95, 15. 170, 1.
 †Arctoas 234, 19.
 arctophylax (-philax) 114, 5. 20.
 arctos 75, 18. 76, 2. 116, 1.
 arcturus et arcturi 65, 1. 6. 67, 8.
 116, 2. 20. 120, 10. 19. 123, 7. 18.
 124, 14. 189, 8. 190, 7. 204, 3. 205,
 17. 206, 4. 207, 11. 208, 6. 8. 11.
 209, 8. 9. 210, 6. 212, 18. 231, 17.
 233, 7. 15. 20.
 maior 111, 19. 114, 8. 137, 21. 233, 3.
 maximus 116, 19.
 minor 111, 19. 114, 4. 19. 116,
 8. 137, 21. 233, 12.
 Arcturus 113, 15. 21. 169, 6.
 Arctus 113, 2.
 arcus 219, 13.
 Argi 78, 13. 140, 8. 172, 14 sq.
 Argiui 147, 3. 237, 18.
 Argo 98, 10. 100, 6. 189, 14. 190,
 27. 191, 15. 237, 18.
 Argos naus 172, 13.
 Ariadne 61, 17. 62, 5. 119, 13. 24.
 120, 3 sq. 189, 9.
 aries 80, 5. 9. 81, 4. 7. 17. 106, 1.
 107, 7. 10 sq. 109, 8 sq. 142, 8. 20.
 143, 1 sq. 144, 16. 22. 145, 3. 146,
 8. 17. 173, 9. 17. 184, 22. 187, 24.
 191, 21. 192, 23. 223, 22. 225, 17.
 19. 230, 14. 237, 22.
 aries chrysomallus 143, 12.
 aries dux et princeps signorum 80,
 9. 143, 13.
 Juppiter Ammon 80, 14. 144, 4 sq.
 Arion 165, 1. 13 sq. 166, 1 sq.
 Aristaeus 86, 3. 6. 17. 154, 13 sq.
 155, 5.
 Aristomachus 93, 13. 164, 10. 17.
 Aristoteles 188, 2.
 de animalium ratione 170, 16.
 21.
 de bestiis 101, 2. 181, 3.
 Artemidorus 92, 11. 161, 15.
 ar(ē)ticuli lunae 218, 1.
 arx Athenarum 133, 10. 21.
 Asclepius 63, 3 sq. 120, 13. 121, 12.
 16. 178, 15. 233, 22.
 aselli 218, 15.
 asini 70, 12. 71, 11. 18. 129, 13 sq.
 Assyria 205, 2. 11. 206, 3. 11. 18.
 208, 2. 4.
 Asterope 83, 17. 149, 7. 150, 6.
 astra duodecim cf. signa d. 164, 8.
 astrologi 120, 13. 21. 146, 16. 218,
 16.
 astrologia 90, 18. 178, 9. 209, 13.
 Atargatis 65, 19. 125, 15.
 Athamas 142, 9.
 Athenae 133, 21. 169, 8.
 Athenaeus s. Atheniensis Fere-
 cydes s. Pherecydes 75, 2.
 136, 5. 18. 149, 4.
 Athenaeus Icarus 168, 16.
 Athenienses 68, 4. 127, 4. 169, 11.
 uirgines 67, 3.
 Atheniensis Erigone 66, 6.
 athla Herculis 69, 17.
 Atlantides 77, 1. 84, 2. 150, 13.
 insulae 92, 7 cf. 162, 3. 16.
 Atlantis 92, 4. 161, 17. 162, 3.
 Atlas 117, 4. 16. 136, 12. 161, 24.
 162, 16.
 Atlantis filiae 60, 12. 76, 6. 83, 12.
 117, 5 sq. 150, 2.
 Attica (terra s. regio) s. Attice
 66, 12. 84, 20. 152, 11. 17. 168, 16.

- 203, 3. 204, 6. 11. 16. 205, 9. 206,
1. 17. 207, 9. 14. 208, 6. 209, 2. 9.
augmenta lunae 200, 16.
aurgia auium 57, 8. 111, 2.
aurea mala 60, 11. 61, 3. 117, 3 sq.
15 sq. 118, 3 sq. 18.
aurea s. aurata pellis 143, 1. 7. 19.
aureum saeculum 65, 14. 125, 10.
aureus imber 82, 12. 147, 2. 18.
auriga 133, 13.
Aurora 186, 1. 229, 15.
auster 107, 15. 129, 17. 183, 1. 187,
2. 194, 16. 216, 3. 217, 7. 218, 18.
219, 20. 220, 7. 224, 7. 227, 6. 230,
5. 231, 18.
auster stella 238, 5.
australis circulus 105, 2. 108, 25.
128, 13. 170, 2. 225, 10.
ordo 108, 21. 225, 6.
polus 111, 16. 118, 17. 231, 16.
tropicus circulus 106, 16.
austonotius polus 231, 16.
autumnale aequinoctium 106, 1. 226,
10.
autum(p)nalis temperies 188, 13.
231, 8.
autum(p)nus [195, 17.] 200, 3. 207,
12. 215, 10.
bacchae 84, 11. 152, 1.
Bacchus 120, 15.
balteus Orionis 94, 7. 166, 20.
Βαυβύχη stagnum 98, 17.
barba Apollini nulla 195, 12.
Bassarides 152, 14.
Bellerophon(tes) 141, 75.
Belorofontes s. Bellorofon(tes) 79,
2. 141, 5.
Belus 172, 7.
Berenices crines 72, 20. 132, 12.
bestia 108, 24. 179, 17. 225, 9.
bestias pro deis observant Aegyptii
88, 3. 156, 13.
bestiola 100, 8. 179, 8. 10.
biformia, signa 107, 9. 13. 199, 8.
223, 16.
biga Lunae 199, 21. 200, 15.
bissexthus dies 193, 11. 15.
Bisthoni 63, 17. 166, 5.
†Boecinice (boecmice) stagnum 176,
7. 19.
Boeotia 204, 12. 205, 9.
bolides planetae 186, 21.
bolis 186, 22.
Bootes (Bootis) 64, 24. 123, 7. 18.
124, 9. 125, 1. 16. 189, 8. 190, 18.
22. 191. 3. 23. 234, 19.
boreus polus 231, 15.
borius piscis 81, 15. 17. 19.
boues Apollinis 84, 1. 150, 12.
bruma 203, 2.
brumalis circulus 188, 13. 231, 8.
brumalis tropicus circulus 106, 16.
Busaltis 143, 9.
†caballum 93, 2. 163, 9.
Cadmus 76, 3. 136, 16.
caelulum 189, 14.
caelum 56, 1. 3. 109, 21. 110, 2.
caeli centrum 166, 23. 167, 12.
circuli 104, 2. 105, 1.
cursus 198, 10. 221, 2 sq. 222,
14.
hemisphaeria 187, 13.
sphaera 111, 15.
Caesar 203, 2. 5. 204, 1. 4. 6. 10. 13.
205. 1. 8. 12. 16. 206, 2. 3. 7. 10. 207,
8. 11. 208, 1. 2. 8. 14. 209, 3. 5. 7.
16.
Caldaei 187, 26. 206, 16.
Callimachus 96, 9. 170, 11.
Calliope 84, 3. 151, 6. 16.
Callirrhoe 153, 10.
Callisto 58, 10. 64, 15. 112, 4. 113,
4. 123, 10. 20.
calor genitalis 198, 13. 222, 17.

- Camenae 55, 4. 109, 14.
cancer 68, 9. 70, 6. 71, 10. sq. 16.
105, 7. 107, 12. 108, 4. 128, 8. 15
sq. 18. 23. 129, 14. 130, 10. 179,
22. 180, 1. 182, 19. 184, 20. 187,
24. 190, 15. 192, 7. 204, 4. 218, 14.
223, 21. 224, 15. 225, 11. 226, 3.
230, 14. 235, 2. 12.
cancri 215, 6.
canicula 86, 8. 15. 95, 11. 17. 154,
18. 155, 3. 167, 3. 15. 189, 12. 190,
20. 23. 27. 191, 11. 206, 13. 210,
20. 211, 4. 212, 7. 213, 8. 237, 6.
caniculares dies 167, 4. 16.
canis 64, 13. 67, 12. 94, 14 sq. 18 sq.
95, 11. 109, 5. 167, 22. 168, 2 sq.
7 sq. 169, 16. 19. 203, 3. 205, 10.
11. 13. 206, 2. 207, 2. 212, 6. 213,
5. 225, 15. 237, 7.
canis cauda 111, 20 sq. 114, 5. 20.
115, 18. 233, 13.
canis Europae custos 94, 9 sq. 167,
8 sq. 17 sq.
canis Icarii 66, 17. 67, 10. 168, 20.
169, 14.
canis magnus 172, 1. 17.
maior 102, 1. 5. 182, 1. 17.
minor 206, 14.
canis Orionis 95, 9. 19. 102, 2. 167,
19. 170, 5. 182, 5. 21.
canis prior 102, 1. 4.
Canopus s. Canobus (os) 98, 9. 175,
9. 17. 189, 16. 237, 28.
capella 205, 13. 206, 1. 208, 8. 209, 1.
capella Solis filia 73, 12. 133, 17.
caprea 134, 17. 155, 22.
capra 73, 7. 74, 4. 7. 9. 133, 12. 14
sq. 134, 15. 156, 2. 188, 24. 191,
15.
capricornus 87, 3. 11. 89, 12. 105, 6.
107, 11. 108, 14. 118, 11. 155, 14
sq. 19. 156, 4. 162, 10. 176, 23. 182,
4. 20. 184, 8. 22. 187, 25. 191, 14.
192, 8. 19. 224, 1. 225, 3. 226, 12.
228, 6. 230, 15. 236, 14. 26.
- 238, 5.
carbunculus 210, 10. 215, 7.
Cassiopeia 78, 2. 108, 15. 16. 138, 9.
21. 139, 3. 12. 173, 11. 20. 189, 10.
191, 7. 224, 20.
Castor 68, 2. 69, 1. 127, 2. 11. 20.
9, 8.
cataclysmus (cataclismus) 85, 14.
154, 2.
+Caubrisa 93, 13. 164, 10.
caua luna 221, 12.
Cedalion 163, 17.
Celaeno 76, 10. 83, 16. 149, 7. 150, 6.
Celcinius s. celecinius mons 122,
9. 166, 11.
Centaurus 79, 9. 89, 18. 90, 1. 91, 7.
100, 6. 108, 23. 25. 158, 22. 159,
18. 178, 2 sq. 14. 180, 3. 14. 189,
1. 14. 191, 4. 10. 13. 17. 19. 21. 225,
8. 12.
centauri 158, 17. 159, 20.
centratus circulus 196, 6.
centron 199, 2. 223, 9.
centrum caeli 166, 23. 167, 12.
solis 211, 2. 5.
terrae 211, 5.
Cephalus 94, 11. 167, 11. 186, 1. 229,
15.
Cepheus 77, 10. 108, 11. 15. 137, 11.
21. 139, 12. 147, 15. 158, 14. 21.
173, 10. 19. 189, 10. [190, 6] 190,
8. 191, 2. 6. 13. 224, 17. 20.
Ceres 65, 19. 125, 14. 22.
cetus 109, 9. 173, 9 sq. 17 sq. 174, 2.
15. 17. 189, 13. 191, 2. 25. 192, 2.
225, 17. 237, 22.
Chaldaei cf. Caldae 204, 13.
chelae 123, 4. 189, 22. 24.
chelia 64, 12.
+Chelippius mons 122, 7.
Chios 63, 14. 92, 18. 122, 7. 163, 6.

Chiron 79, 10. 90, 16. 99, 17. 100,
3. 178, 5. 7. 14.
Chironis filia 79, 3. 141, 6. 16. •
chlorion 214, 15.
choreutae 60, 4.
chrysomallus aries 143, 12.
circenses stellae 116, 17.
circuli caeli 104, 2. 105, 1. 106, 3 sq.
190, 9. 224, 6.
 παράλληλοι 105, 3.
 planetarum 186, 11. 188, 19.
 solstitiales 105, 4.
 tropici 105, 4. 106, 9.
circulus aequinoctialis 68, 17. 105,
8. 106, 5. 11. 107, 1. 116, 9. 118,
10. 128, 13. 182, 2. 18. 188, 5. 11.
211, 2. 230, 21. 231, 6.
 aestiuus 187, 20. 188, 4. 8. 14.
230, 11. 21. 231, 3. 9.
 anni 195, 16.
 aquilonius 105, 2. 108, 21.
225, 6.
 arcticus 77, 7. 137, 13. 23. 138, 12.
 arcticus subterraneus 95, 15.
170, 1.
 australis 105, 2. 108, 25. 128,
13. 170, 2.
 brumalis 188, 13. 231, 8.
 centratus 196, 6.
 hiemalis 188, 4. 6.
 lacteus 104, 2 sq. 182, 1. 17. 186,
25 sq. 188, 1. 210, 17 sq. 230, 4.
 lunae 221, 13.
 notius 68, 17.
 septentrionalis 77, 6. 137, 12.
138, 19. 190, 7. 191, 7.
 signifer 106, 15. 107, 3. 6. 183, 9.
17. 21. 184, 2. 8. 187, 18. 23. 188,
15. 18. 221, 7. 15. 18. 222, 2. 227,
16. 19. 228, 3. 230, 9. 13. 231, 10.
19.
 signorum 182, 9.
 solstitialis 190, 11.

solstitialis aestiuus s. aestiva-
lis 106, 9. 107, 1.
 tropicus aestiuus 77, 7. 105, 6.
137, 13.
 tropicus australis brumalisque
idem 106, 16.
 tropicus hibernus s. hiemalis
68, 17. 105, 5. 128, 13. 170, 1.
 zodiacus u. h. u.
cithara Amphionis 63, 7.
citharae ars 90, 18. 165, 2. 178, 8.
claua 61, 15.
clima septentrionale 77, 15.
Clymene 174, 8. 185, 4. 228, 18.
Colchi 79, 18. 80, 4. 143, 5.
columbae a Syris deorum potestate
decoratae 82, 10. 146, 5.
cometes 186, 15.
 Mercurialis 186, 18.
Cometes 149, 12. 21.
commisura piscium 208, 15.
conexio piscium 109, 9. 225, 17.
Corinthii 165, 2.
Corinthus 165, 9. 13.
corona 99, 12. 177, 8.
corona (Ariadnes) 61, 17. 62, 10.
108, 7. 10. 119, 13. 23. 120, 4. 9. 17.
189, 9. 190, 12. 15. 20. 191, 3. 8.
206, 16. 209, 2. 4. 224, 9. 225, 5.
233, 19.
corona lunae 217, 11.
Coronis 75, 4.
corus 219, 20.
coruus 100, 13. 101, 6. 11. 16. 109, 1.
179, 15. 21. 180, 3. 14 sq. 181, 1.
7. 14. 189, 12. 225, 13.
crater 100, 19. 101, 5. 14. 17. 179,
21. 181, 6. 12. 189, 12. 191, 19.
cratera 190, 27.
Crates 55, 11. cf. 109, 21. 56, 8. 110, 7.
 comicus 55, 6. 109, 16.
†Crates tragoediarum scriptor 152,
13. 153, 14.

- Cratinus tragoediarum scriptor 84, 21.
 crementa lunae 200, 19. 201, 3.
 Creta s. Crete 59, 12. 74, 18. 93, 5.
 115, 4. 19. 119, 14. 120, 14. 135, 12. 21. 163, 20. 164, 3.
 Cretensis Juppiter 59, 15.
 Cretica qui conscripsit 62, 3. 120, 2.
 crinis Ariadnae 62, 9. 120, 8. 16.
 crines Berenices *Εὐαγγελίδος* 72, 20. 132, 12.
 crines virginum quae Lesbo perierunt 72, 21. 132, 13.
 Crotus 90, 3. 11. 159, 2. 8.
 Crumissa insula 143, 10.
 Cupido 102, 13. 139, 13. 185, 12.
 Curetes Idaei 59, 14. 115, 8.
 curiales diui 127, 21.
 custos 108, 2. 224, 12.
 Cyclopes 91, 10. 161, 9. 177, 19.
 †Cydropsia 106, 6.
 cygni 159, 19. 160, 15. 175, 5.
 cygnus s. cyncus 84, 19. 108, 12.
 17. 152, 10. 16. 189, 9. 190, 25. 191, 1. 16. 224, 18. 22. 236, 9.
 Cygnus 173, 3. 5
 Cyllenius 186, 14.
 Cynosura nymphea 59, 10. 13 sq. 115, 3. 7 sq.
 portus et locus 59, 13. 115, 6.
 cyon 67, 12. 169, 16.
 Cyrene 86, 5. 154, 14.
 Cyrenae 86, 6. 154, 15.
 Danae 82, 12. 147, 1. 3. 19.
 Danaus 172, 7 sq.
 Danai filiae 172, 8 sq. 173, 1 sq.
 Dardanus 76, 8. 83, 15. 150, 4.
 dea Syrias. Syriae 82, 1. 145, 13. 176, 20.
 defectio solis 221, 12.
 defectus lunae 198, 6.
 dei (di, diui) 55, 8. 58, 3. 60, 10.
 62, 1. 71, 6. 111, 13. 117, 2. 14 sq. 119, 14. 130, 5 sq. 141, 9. 145, 17.
 153, 13. 19. 155, 2 sq. 156, 2. 7 sq. 157, 1 sq. 158, 1 sq. 160, 9. 21. 177, 4. 17. 207, 6.
 adiutores 95, 2. 168, 9.
 curiales 127, 21.
 gentilium 129, 18. 130, 19.
 Samothracae 68, 18. 127, 9.
 deorum minister 186, 19.
 delphini 220, 8. 15.
 delphinus Arionis 165, 8 sq. 166, 3.
 delphinus (delfinus, signum) 92, 6.
 9. 108, 19. 162, 2. 4. 10. 15. 189, 11. 190, 24. 203, 5. 7. 206, 5. 208, 1. 10. 225, 2. 4. 236, 26.
 delta littera 144, 17. 24.
 deltoton 145, 1. 18. 189, 10. 191, 23.
 Derceto 98, 18.
 detrimenta lunae 200, 16.
 Deucalion 85, 14. 20. 154, 2. 9. 174, 13.
 deus maximus Apis 88, 15. 157, 12.
 Dia insula 62, 1.
 diadema regum Aegyptiorum 89, 4.
 diametron 199, 4. 223, 11.
 Diana 58, 6 sq. 10 sq. 59, 6. 63, 15.
 64, 2 sq. 79, 9. 93, 6. 10. 96, 10.
 112, 5 sq. 9 sq. 113, 4 sq. 16. 19.
 122, 8 sq. 18. 125, 18. 141, 10. 20.
 163, 21. 164, 4. 7. 166, 12 sq. 170, 11. 199, 15. 200, 3. 7 sq. 201, 1.
 uiarum praeses et uirgo 199, 17 sq.
 dies 188, 7. 9. 12. 17. 192, 27. 193, 2. 14. 19. 194, 1. 195, 17. 221, 6. 231, 2. 4. 7. 11.
 dies anni 193, 7 sq. 17 sq. 197, 3.
 anni Aegyptii 89, 1. 157, 18.
 caniculares 167, 4. 16.
 dies longissimus 206, 8.
 dies mensis 197, 4 sq.
 diei umbilicus 196, 6.
 Diodorus 57, 11. 111, 5,
 Dionys(i)us 120, 15. 129, 18.

- Dioxippe 175, 3.
 diuinatio 195, 7.
 Dodonaeus Juppiter 70, 14. 129, 5.
 Dodoniades sponsae 136, 19.
 Dodonides nymphae 75, 3. 136, 5.
 domicilia 63, 7. 122, 13.
 domus planetarum 184, 19 sq. 223, 20 sq.
 draco (signum) 60, 6 sq. 13. 107, 17. 116, 2. 118, 2. 21. 119, 1. 189, 7. 224, 9. 233, 7.
 septentrionalis 108, 9. 190, 10.
 draco custos aureae pellis 143, 8.
 Europae 94, 9. 167, 8. 17.
 Hesperidum hortorum 60, 7. 13. 117, 7. 118, 2.
 dracones 232, 6.
 Duana 200, 4.
 duodecim athla Herculis 69, 17.
 astra s. signa 70, 11. 122, 12. 128, 12. 129, 2. 146, 3. 164, 8. 182, 10. 187, 23. 189, 20. 25. 225, 19. 226, 18. 230, 13.
 eclipsis solis 194, 7.
 effusio aquae s. urnae 155, 11. 176, 13. 238, 7. 15.
 Electra 76, 8. 83, 14. 149, 6. 10. 18. 150, 4. 236, 1.
 electrum 175, 1.
 elementum 194, 5.
 Endymion 201, 6 sq. 11.
 engonasin 61, 2 sq. 189, 9.
 eniochus 188, 24. 189, 10. 191, 9. 11. 14.
 Epimenides 87, 6. 155, 17.
 equi albi 133, 8. 19.
 tequi sidus 208, 15.
 equus 108, 12. 13. 140, 15. 24. 141, 10. 191, 18. 204, 8. 207, 14. 224, 19. 22. 225, 2.
 Eratosthenes 74, 20. 135, 13. 161, 18.
 Erichthonius 73, 2. 7. 132, 21.
 Erictonius 132, 16. 133, 6.
 Eridanus 98, 7. 109, 3. 174, 4. 10. 21. 185, 7. 189, 13. 19. 190, 19. 25. 191, 3. 228, 21. 237, 26.
 Erigone 66, 6. 16. 67, 2. 125, 2. 168, 21. 169, 4 sq. 10.
 errantes stellae 188, 19. 218, 13. 221, 1. 226, 21. 231, 19.
 errantia sidera 182, 14. 197, 1. 227, 3.
 Erythreus 196, 1 sq.
 etesiae 95, 5. 168, 12. 207, 8. 208, 5. 14.
 Euctemon 209, 15.
 Eudora 75, 4.
Εὐεργέτιδος Berenices crines 72, 20. 132, 12.
 Eufrates 81, 20. 145, 10.
 Euripides 73, 6. 77, 7. 78, 13. 79, 3. 137, 14. 138, 12. 139, 23. 140, 4. 141, 6.
 Europa 74, 14 sq. 94, 9. 135, 8 sq. 20. 167, 8. 17. 201, 10.
 eurus 219, 22.
 Eurys 237, 26.
 Euryale 163, 4.
Εὐρύαλη 148, 1.
 Eurydicè 84, 6. 151, 9.
 Eurypyle 92, 16.
 Eurystheus 69, 18. 72, 6. 131, 13.
 Euschemo 90, 3. 159, 2.
 Euxinus sinus 143, 18.
 faces planetae 186, 20 sq.
 †Facetis 176, 7.
 faunius 203, 2. 204, 1. 217, 22. 219, 20.
 Fenix 233, 8.
 Ferecydes (ides) 80, 6. 116, 21.
 Athenaeus 75, 2.
 festi dies Aegyptiorum 88, 10. 157, 6.
 Atheniensium 67, 4. 169, 11.
 fidicula 203, 6. 11. 205, 10. 17. 206, 10. 207, 12. 213, 11. 14. 215, 9.

- Filiscus* 70, 15.
fixae stellae s. fixa sidera 221, 1. 3.
 227, 2.
Floralia 211, 20. 212, 8.
flumen 191, 2.
fluuius 109, 2. 173, 9. 17. 174, 2. 15.
 20. 192, 2. 225, 13.
foedus 99, 12. 177, 8.
Foenice 114, 19. 135, 20.
Forcus 147, 10.
formica 214, 12.
Fortuna 65, 19. 125, 15. 22.
Frixus 142, 21. 143, 18.
fusio aquae cf. effusio 85, 12. 87, 1.
 urnae 98, 17.

galaxias (-eas) 186, 25. 230, 4.
Ganymedes 85, 9. 91, 16. 153, 9. 17.
 160, 8.
gemini 68, 5. 9. 69, 2. 14. 108 4 sq.
 109, 7. 114, 10. 14. 127, 6. 11. 20.
 134, 12. 17. 180, 14. 182, 3. 19. 184,
 21. 187, 20. 24. 191, 25. 192, 26.
 211, 2. 223, 22. 224, 15. 225, 16.
 226, 2. 230, 11. 14. 235, 12.
 †*geniculatore* 78, 22. 141, 1.
is qui in geniculo stat 108, 9. 18.
 225, 1.
genitalis calor 198, 13. 222, 17.
 sucus 211, 7.
gentiles 129, 13. 18. 130, 18. 134,
 20. 149, 17. 150, 17. 153, 17. 167,
 16. 170, 18. 176, 18. 178, 20. 180,
 15. 185, 2. 195, 4. 199, 14 sq. 228,
 16.
Geon cf. Gyon, Gion 175, 6.
gigantes 60, 15. 71, 6. 8 sq. 130, 5.
 sq. 13 sq.
Gion 237, 27.
gladius Orionis 94, 7. 163, 2. 12. 166,
 18. 21. 204, 13. 206, 2. 5. 7. 209,
 10.

Gorgo 82, 13. 83, 5. 8. 148, 12. 19. 22.
 235, 23.
Gorgones 82, 16. 83, 1. 147, 10. 12.
 21. 148, 4.
Gorgoneum capud 73, 19. 134, 6.
Graece 86, 2. 123, 4. 154, 11 sq. 181,
 20. 182, 14. 183, 7. 16. 20. 24. 184,
 5. 186, 25. 195, 5. 196, 2. 6. 227,
 3. 11. 17. 20.
Graeci 67, 6. 70, 12. 111, 16. 114, 4.
 129, 4. 144, 17. 24. 149, 2. 14. 169,
 13. 181, 23. 205, 6. 227, 14.
Grai 189, 24.
 †*Gurgonus* 235, 27.
gymnici ludi 72, 13. 132, 4.
 †*Gyon cf. Geon* 175, 13.

haedi 73, 8. 74, 5. 7. 10. 133, 13. 135,
 1. 188, 24. 191, 15. 205, 9. 209, 1.
 4. 210, 7.
haeduli 108, 6. 134, 19. 135, 17. 224,
 16.
 †*Hammon cf. Ammon* 80, 14. 19.
Helena 85, 1. 153, 1. 14. 219, 7.
Heliades 175, 1.
Helice 59, 15. 111, 19. 112, 1. 4. 8.
 115, 2. 8. 15. 19. 116, 3. 134, 12. 16.
Helicon 90, 5. 141, 2. 13. 159, 3.
Helie 175, 3.
Helix 233, 3. 7. †12.
Helle 79, 18. 80, 2. 142, 9. 21 sq.
 143, 3.
Hellespontus 80, 3. 143, 3. 16.
hemisphaeria caeli 187, 13.
heniochus cf. eniochus 209, 3.
ἡνίοχος 135, 1.
Heraclea Panyasidis 61, 4. 118,
 5. 129, 12.
Heraclides Ponticus 102, 12.
 185, 9.
Hercules 60, 8. 14 sq. 61, 2. 5 sq. 9.
 69, 4. 13. 17. 70, 7 sq. 71, 24. 72,
 3. 6. 100, 3. 104, 4. 117, 8 sq. 118,

4. 19. 127, 15. 128, 16 sq. 24. 129,
1. 131, 8. 12 sq. 21. 178, 10. 17.
187, 4. 234, 12.
Herculis stella 185, 16. 229, 7.
Herodotus 56, 8. 110, 7.
Hesiodus 58, 5. 65, 9. 80, 2. 92,
16. 93, 20. 112, 4. 8. 125, 3. 18. 142,
8. 20. 163, 4. 14. 174, 6. 185, 7.
209, 12.
Hesperides 117, 5.
Hesperidum horti 60, 7.
Hesperus 103, 9. 12. 186, 1. 3. 229,
14.
hexagonon 199, 6. 223, 13.
hiberni fructus 211, 15.
hibernum solstitium 105, 6.
hibernus tropicus circulus 105, 5.
hiemale solstitium 226, 14.
hiemalis circulus 187, 20. 188, 4. 6.
230, 11. 20. 231, 1.
hiemalis tropicus circulus 68, 17. 95,
15. 128, 13. 170, 1.
hiems 150, 15. 162, 14. 22. 188, 8.
[195, 17.] 200, 2. 209, 10. 210, 15.
214, 10. 231, 3.
Hippocrene 79, 1. 141, 3.
Hippodamia 150, 1. 14.
ἵππος 56, 6. 110, 5.
hirundo 204, 2. 208, 12. 220, 7.
Homerus 55, 2. 56, 2 (T 357). 65,
1. 109, 12. 110, 2 (T 357). 124, 9.
horae 83, 19. 150, 8. 186, 8.
Horae 62, 3.
horti Hesperidum 60, 7. cf. 117, 4.
118, 2.
Junonis 117, 4.
hortus deorum 117, 15.
Hya 75, 10. 136, 12.
Hyades cf. yades 75, 1. 7. 11. 15. 17.
76, 2. 4. 16. 136, 4. 8. 15. 137, 1. 3.
231, 18.
Hyas 75, 12.
hydra cf. ydra 70, 7. 128, 16. 180, 21.
hydra (signum) u. ydra.
hydria 128, 24.
hydrochoeus (-choos) 85, 13. 154, 1.
[ὕδροχόος 157, 10]
hydrus 109, 1. 189, 12. 190, 23. 191, 4.
Hymettus 66, 19. 169, 2.
Hypermestra 173, 2.
Hyrieus 76, 10. 83, 16. 150, 6.
iaculum sagittarii 159, 18 sq. 160,
15 sq. 236, 2 sq.
Iason 69, 4. 127, 14.
Icarius s. Icarus 66, 6. 10 sq. 15.
67, 2. 7. 11. 168, 13. 16. 19 sq. 169,
4 sq. 10. 15.
Ida 87, 7. 153, 10. 155, 17.
Idaeae nymphae 59, 11. 115, 4.
Idaei Curetes 59, 14. 115, 8.
ignis uaticiniis adhibetur 99, 13.
177, 9.
imber aureus 82, 12. 147, 2. 18.
imbres aquarii 85, 8. 153, 9. 16.
inaurata pellis 69, 5. 127, 15.
immortalitas animae 57, 15.
intercalare Aegyptiorum reges ue-
tantur 88, 20. 157, 18.
interlunium 211, 15. 213, 5. 214, 4.
10. 13. 218, 4.
inuolutio sphaerae 224, 5.
Io 74, 21. 135, 22.
Iob 231, 17.
Iouis 59, 7. 61, 6. 64, 17. 71, 3. 73,
3. 74, 14. 75, 6. 82, 4. 91, 19. 93,
9. 14. 99, 9. 118, 6. 121, 2. 17. 124,
1. 130, 3. 133, 11. 15. 19. 135, 7.
136, 8. 141, 4. 145, 16. 160, 10.
164, 6. 11. 169, 5. 177, 5. 187, 4.
Iouis (planeta) 188, 20. 226, 22.
Isidorus in naturalibus 101, 3.
181, 4.
Isis 88, 19. 95, 8. 157, 16. 169, 19.
Istoe Cretae oppidum 59, 12. 115, 5.

- Italia 147, 5. 203, 8. 204, 7. 206, 4.
207, 9. 211, 13. 213, 9.
- iugula 93, 20. 109, 2. 4. 122, 17. 162,
12. 20. 163, 1. 11. 225, 13 sq.
- Iuno 58, 18. 60, 8 sq. 69, 18. 70, 6.
10. 13. 72, 2 sq. 11 sq. 75, 6. 104,
4. 113, 12. 117, 2. 4. 7. 14. 118, 3.
18. 128, 15. 129, 2. 4. 131, 10. [12.]
132, 1 sq. 136, 7. 187, 4. 6.
- Iunonis stella 185, 22. 229, 14.
- Iuppiter (Iupiter) cf. Iouis 55, 2.
4 sq. 58, 7. 9. 17. 60, 10. 14. 62, 15
sq. 63, 12. 16. 64, 5. 15 sq. 22. 65,
9. 67, 2. 68, 5. 69, 9. 18. 70, 4. 71,
2. 22. 73, 8 sq. 11. 15. 74, 12. 18
sq. 22. 76, 8. 80, 5. 81, 8. 82, 6. 8.
83, 14. 84, 14. 19. 85, 2. 18. 87, 6
sq. 90, 8. 14. 91, 11 sq. 17. 93, 19.
94, 15. 98, 2. 102, 14. 104, 6. 109,
12. 14. 112, 6. 10. 113, 3. 11. 16. 21.
115, 1. 15. 20. 117, 2. 9. 14. 118,
19. 121, 4. 122, 1. 5. 11. 16. 123,
9. 11 sq. 20 sq. 124, 7. 17. 125, 3.
18. 127, 5. 18. 131, 6. 133, 1. 3. 12.
16. 134, 2. 135, 5 sq. 11 sq. 19 sq.
136, 3. 141, 14. 145, 2. 19. 146, 1.
3. 147, 1. 4. 17. 149, 5. 150, 3.
152, 4. 10. 16. 153, 1. 11. 13. 18.
154, 6 sq. 155, 17 sq. 156, 1. 6. 159,
6. 11. 160, 1. 8. 14. 16. 21. 161, 9
sq. 18. 164, 16. 18. 166, 3. 5. 167,
18. 168, 3. 169, 4. 173, 14. 174, 11.
177, 10. 18 sq. 178, 3. 12. 18. 185,
6. 12. 14. 187, 8. 228, 21. 229,
3. 5.
- Iuppiter: aer 56, 1. 8. 57, 6. 110, 1.
7. 19.
aer percussus 57, 4. 110, 17.
aether 56, 1. 110, 1.
Ammon eiusque fanum 144, 4 sq.
anima 57, 10. 111, 4.
bonorum omnium causa 58, 2.
111, 11.
- caelum 55, 11. 56, 2. 109, 21.
110, 2.
Camenarum origo 55, 5. 109, 15.
causa ttalis 57, 12. 111, 6.
Cretensis 59, 15. 115, 8.
deorum omnium princeps 55,
8. 109, 18.
Dodonaeus 70, 14. 129, 5.
fabulosus 55, 9. 57, 11. 109, 19.
111, 5.
genus eius homines 57, 14. 111, 8.
Hammon cf. I. Ammon 80, 14.
eius fanum 80, 15 sq.
lenis aduersus delicta 57, 15
sq. 111, 9 sq.
Lycaeus 58, 15. 113, 9.
naturalis 55, 10 sq. 109, 19 sq.
parens 86, 11. 154, 21.
parens omnium, hominum deo-
rumque 58, 2 sq. 111, 12 sq.
spiritus per materiam manat
57, 10. 111, 3.
uiae plenae Ioue 57, 4. 13. 110,
17. 111, 7.
uox 57, 2 sq. 110, 15.
- Iouis nutrices 59, 15. 115, 8.
nutrix 59, 11. 115, 3. 17. 134,
18. 155, 23.
signum aquila 160, 9.
- Iouis (Iuppiter) stella cf. Iouis 102,
16. 183, 16. 184, 13. 22. 24. 185,
8. 15. 186, 12. 17. 221, 17. 224, 1.
3. 227, 14. 228, 10. 22. 232, 7.
- Iustitia 65, 10. 21. 125, 4. 7. 19. 21.
126, 2. 234, 25.
- Κηφεύς 138, 3. [5]
- labyrinthus 62, 7. 120, 6.
Lacedaemon 76, 9. 83, 15. 150, 5.
Lacedaemonia 127, 21.
lacteus circulus 104, 2. 182, 1. 17.
186, 25. 188. 1. 210, 17. 211, 1 sq.
230, 4.

- lacus Triton 82, 18.
 Laernius fons 70, 7.
 λάας 154, 12.
 lampades 186, 20.
 Lampetie 175, 3.
 Lampros 196, 1. 4.
 laoe 86, 2.
 λαός 154, 11.
 Latine 67, 4. 93, 20. 182, 14. 227, 3.
 Latini 145, 1. 18. 149, 2. 14. 163, 1.
 11. 167, 3. 15.
 latitudines 232, 3.
 Latona 93, 6. 10.
 Latonia uirgo 200, 11.
 Leda 152, 12.
 Lemnus 93, 1. 163, 9.
 leo 62, 9. †11. 72, 2. 14. 108, 3. 118,
 11. 14. 17. 120, 8. 17. 125, 2. 17.
 131, 6 sq. 20 sq. 132, 2. 180, 2. 13.
 182, 3. 20. 184, 20. 187, 24. 190,
 20. 192, 10. 203, 11. 207, 3. 10.
 223, 21. 224, 14. 225, 11. 226, 5.
 227, 18. 230, 14. 235, 7.
 lepores in Lerum insulam invecti
 96, 13 sq. 171, 2 sq.
 lepus quemadmodum pariat 96, 4.
 170, 15. 20.
 lepus 96, 2. 8. 97, 5. 109, 4. 170, 4
 sq. 17. 171, 12. 174, 20. 179, 7.
 189, 13. 190, 23. 225, 14. 237, 14.
 Lernaëus fons cf. Laernius f. 128,
 16.
 Leros insula 96, 13. 171, 2.
 †Lesbii montes 84, 13. 152, 3.
 Lesbos 72, 21. 132, 13
 Liber 61, 17. 62, 4. 66, 7. 67, 1. 70,
 13. 71, 6. 75, 8. 80, 10. 13 sq. 84,
 8. 11. 119, 13. 120, 3. 129, 4. 130,
 6. 136, 9. 142, 11. 143, 14. 144, 2
 sq. 149, 5. 152, 1. 168, 14. 169, 3.
 Liber pater 120, 15. 129, 19. 136,
 18. 151, 11. 21. 152, 14.
 Liberi nutrices 75, 2. 136, 5 cl. 18.
 libra 64, 12. 106, 1. 107, 11. 123, 4.
 125, 2. 17. 184, 21. 187, 24 sq. 189,
 22. 24. 190, 27. 204, 14. 223, 22.
 226, 8. 230, 14.
 Licaon 112, 8.
 Liguria 175, 4.
 litterae 90, 19. 211, 17.
 Lucanus 186, 13.
 lucifer 183, 25 sq. 228, 1 sq.
 Lucina 200, 5.
 ludi gymnici 72, 13. 132, 4.
 quinquennales 99, 11. 177, 7.
 luligo 220, 7.
 luna 182, 12. 184, 20. 23. 188, 20.
 194, 7. 9. 195, 14. 197, 1 sq. 198,
 2 sq. 199, 15. 17. 21. 200, 3. 8. 10.
 13. 201, 7. 12. 15. 202, 2. 4. 211,
 8. 214, 16. 217, 1. 10. 16. 218, 1.
 221, 8. 222, 7. 15. 223, 21. 224, 2.
 226, 22. 227, 1. 231, 20.
 caua 221, 12.
 plena 217, 12. 19.
 quarta 202, 6 sq. 217, 1. 5. 8. 21.
 Luna 72, 2. 131, 10.
 lunae augmenta 200, 16.
 biga 199, 21. 200, 15.
 corona 217, 11.
 crementa 200, 19. 201, 3.
 detrimenta 200, 16.
 equi 200, 1 sq.
 Lycaeï Iouis templum 58, 15. 113, 9.
 Lycaeus mons 64, 22. 124, 6.
 Lycaon cf. Licaon 58, 5. 14. 64,
 16. 18. 112, 4. 113, 8. 20. 123, 11.
 21. 124, 1 sq. 18.
 Lycurgus 75, 5. 136, 6. 149, 4.
 Lycus 76, 11. 83, 17. 150, 6.
 Lynceus 173, 2.
 lyra 83, 21. 108, 10. 18. 150, 10. 17.
 189, 9. 190, 12. 24. 191, 13. 225,
 1. 236, 5.
 lyra Amphionis 127, 9.

- Maera canis** 168, 21.
magnus canis 172, 1. 17.
 piscis 176, 5. 17.
Maia 76, 9. 83, 15. 149, 7. 150, 4.
maior canis 102, 1. 5 sq. 181, 20. 23.
 piscis 81, 13. 98, 16.
mala aurea 60, 11. 61, 3. 117, 3 sq.
 15 sq. 118, 3 sq. 18.
mare 220, 1 sq.
mare rubrum 106, 7.
Mars 76, 11. 83, 17. 143, 6. 150, 6.
 185, 19. 229, 10.
Martis sidus s. stella 103, 3. 183,
 20. 184, 12. 21. 23. 185, 16. 186,
 18. 188, 20. 222, 1. 223, 22. 224,
 2. 226, 22. 227, 17. 228, 9. 229, 7.
 232, 6.
materia 57, 9.
medicina 90, 18. 121, 1. 16. 167, 10.
 178, 5. 8.
Medusa 83, 1. 148, 4. 15.
Μέδουσα 148, 1.
Melanippe 79, 3. 141, 6. 16.
Memphis 88, 12. 157, 9.
menses 186, 6. 214, 9. 229, 21.
mensis aquarii 153, 16.
 capricorni 155, 20.
Mercurialis cometa 186, 18.
Mercurius 74, 3. 76, 9. 82, 4. 14. 83,
 15. 84, 1. 93, 15. 17. 96, 3. 102,
 14. 103, 14. 134, 10 sq. 145, 2. 16.
 19. 147, 8. 19. 150, 4. 11. 18. 151,
 3 sq. 14 sq. 164, 11. 14. 19. 170, 13.
 18. 185, 12. 186, 6. 9. 229, 4. 21.
 230, 2.
Mercurii sidus s. stella 103, 13. 184,
 5. 15. 20. 24. 186, 4. 188, 20. 222,
 4 sq. 223, 21. 224, 3. 226, 22. 228,
 5. 11. 229, 19. 232, 2.
Merope 76, 11. 83, 18. 92, 18. 149,
 7. 13. 21. 150, 7. 163, 7. 16. 175,
 2. 236, 2.
messis 210, 16.
Methymnaeus Arion 165, 1.
miluus 204, 6. 8.
mimus Sophronis 55, 7. 109, 17.
Minerva 60, 16. 73, 6. 77, 10. 78, 9.
 83, 2 sq. 97, 13. 117, 10. 132, 16.
 133, 2 sq. 138, 2. 140, 3. 148, 2. 5.
 15. 172, 2. 11 sq. 19.
Minos 62, 4. 94, 10. 120, 3. 14. 167, 9.
Mnaseas de Europa 201, 9.
Molorchus 72, 6. 131, 14.
monstra dextra 57, 8. 111, 2.
mundus 183, 2 sq.
Musa Calliope 84, 4.
Musae 55, 2. 83, 21. 84, 4. 12. 90,
 6. 8. 11. 92, 12. 109, 12. 151, 5. 7.
 16 sq. 152, 3. 159, 4. 6. 9. 162, 8.
Musarum filius 159, 21.
 nutrix 90, 3. 15. 159, 2. 12.
Musaeus 84, 13. 152, 4.
Musaeus 73, 8. 75, 10. 133, 14. 136,
 12. 150, 1.
musicum signum 92, 12. 162, 7.
Myrtilus agitator 74, 2. 134, 10.
Myrtilus (scriptor) 76, 2. 136, 16.
mysteria 68, 19. 127, 10.
naugantes quae obseruent sidera
 112, 2. 115, 1. 116, 4. 177, 2. 15.
naugatio 65, 12. 125, 8. 150, 16.
navis 90, 10. 91, 6. 97, 14. 109, 6.
 172, 2. 18. 173, 4. 189, 14. 190, 27.
 237, 18 sq. 29.
Naxia regio 161, 1.
Naxiaca Aglaosthenis 59, 10. 115, 3.
Naxos 62, 8. 91, 20. 115, 6. 120, 7.
 149, 4. 161, 2. 18. 20.
Nebula 80, 1. 142, 10.
nectar 85, 11.
Nemea 72, 4. 13. 131, 11. 132, 4.
Nemesis 84, 21. 152, 12. 18.
Neptunus 70, 4. 74, 12. 76, 10. 77,
 18. 80, 3. 83, 16. 86, 11. 92, 2. 7.
 16. 93, 15. 135, 6. 139, 1. 15. 143,

4. 9. 17. 150, 5. 154, 21. 161, 15.
 17. 22. 24. 162, 3. 17. 163, 4 sq. 14
 17. 164, 12. 18. 173, 10. 18.
 †Neraida 129, 11.
 Nereides 77, 17. 138, 10.
 Nereis 138, 22. 173, 11. 19.
 Nicostrata 115, 17.
 Nicostratus 59, 12. 115, 5.
 Nigidius 63, 13. 65, 20. 68, 18.
 72, 1. 74, 20. 80, 8. 81, 20. 85, 13.
 87, 11. 90, 10. 122, 6. 126, 1. 127,
 9. 131, 9. 135, 5. 154, 1. 156, 3.
 159, 8. 166, 4. 195, 1. 201, 15.
 Nilus 81, 10. 98, 8. 145, 6. 21. 150,
 13. 19. 175, 6 sq. 13 sq. 237, 26.
238, 3
 Nili ora (os) 98, 13. 176, 3.
 Nisaeus (Niseus) 63, 17. 166, 5.
 nixus 189, 9. 190, 10. 22. 191, 3. 9.
 12.
 noctes aestivae breuissimaeque 214,
 11.
 notium signum 95, 16.
 notius circulus 68, 17.
 piscis 81, 16. 18 sq.
 notus 202, 6.
 nox cf. noctes 188, 7. 9. 12. 17. 192,
 28. 193, 4. 14. 221, 7. 231, 2. 4. 7.
 11.
 breuissima 206, 8.
 Numa 212, 1.
 'nuntius' Sophronis mimus 55, 7.
 109, 17.
 nuptiae Iouis et Iunonis 60, 10. 117,
 2. 14.
 Liberi et Ariadnes 62, 1. 119,
 14. 120, 16.
 nutrices Iouis 59, 15. 115, 9.
 Liberi 75, 2. 136, 5. cf. 18.
 nutrix Iouis 59, 11. 115, 4. 17. 134,
 18. 155, 22.
 Musarum 90, 3. 15. 159, 3. 12.
 nympphae Dodonides 75, 3. 136, 6.

Idaeae 59, 11. 115, 4.
 oceanus 198, 9. 222, 13.
 Oceanus 75, 10. 90, 15. 159, 13.
 178, 4.
 oenochous 85, 10.
 Oenomaus 74, 3. 76, 11. 83, 17. 134,
 10. 150, 7.
 Oenopion 92, 18 sq. 93, 4. 163, 7.
 164, 1 sq.
 oleae 212, 15. 213, 3.
 ὄλοι 70, 13. 71, 17. 129, 4. 130, 12.
 ophiuchus (ophiucus) 188, 25. 189,
 11. 190, 16. 21. 191, 12. 24.
 οφιοῦχος 122, 4.
 Opora 94, 19. 95, 4. 6. 168, 7. 11.
 Ops (Opis) 104, 6. 187, 8.
 ora Nili 98, 13.
 oracula Sibyllae 212, 9.
 orbes qui sidera cingunt 216, 14.
 17. 217, 8. 14 sq. 19. 218, 13.
 orientales 114, 15.
 Orion 63, 10 sq. 14. 21. 64, 4. 6. 93,
 5. 9. 18. 94, 1. 95, 9 sq. 19. 96, 11.
 98, 6. 102, 2. 109, 2 sq. 7. 122, 2
 sq. 17. 142, 19. 149, 9. 17. 158, 14.
 21. 162, 12 sq. 20 sq. 164, 7. 15. 21.
 166, 9. 14. 167, 19 sq. 170, 4 sq. 17.
 174, 3. 16. 182, 5. 21. 189, 12 sq.
 190, 19. 191, 7. 11. 25. 192, 2. 204,
 5. 13. 205, 11. 206, 11. 17 sq. 210,
 7. 225, 13. 16. 231, 18. 235, 32.
 236, 30. 237, 6. 27.
 Orionis balteus, gladius, zona u.
 hh. uu.
 Orpheus 84, 3. 151, 5. 15.
 Orpheus mons 86, 5. 154, 15.
 oscillum 67, 5. 7. 169, 14.
 Ouidius 58, 18. 113, 12.
 Padus 109, 3. 174, 4. 10. 22.
 Paeon 143, 4. 17.
 paleae 215, 3. 5.

- Pan 87, 15. 89, 8 10. 156, 7. 11. 158,
 3 sq.
 Panathenaea 73, 4. 133, 10.
 Pandrosos 133, 7.
 Pangaeus (Paggaeus) mons 84, 9.
 151, 12. 22.
 Panopolis 89, 12. 158, 7.
 panthera 189, 1.
 Panuas(s)is 61, 4. 118, 5
 Panyasis Heracleae scriptor cf.
 Panuassis 70, 9. 128, 17. 129, 12.
 παράλληλοι circuli 105, 3.
 Parilicium sidus 205, 3.
 parra auis 214, 14.
 παρθένος 126, 12.
 Pasiphae 136, 1.
 Pegasus 79, 1. 141, 5. 15. 189, 11.
 190, 26. 191, 1. 18.
 Pelasgus 123, 11.
 Pelinaeus mons 63, 15. 64, 1.
 Pelium (-on) mons 79, 4. 6. 100, 1.
 141, 8. 178, 7.
 pellis inaurata (aurata, aurea) 69,
 5. 127, 15. 143, 1. 7. 19.
 Perianthus Rhodius 72, 1. 131, 7.
 Perseus 77, 9. 78, 10 sq. 13. 82, 12.
 17. 98, 1. 108, 16. 138, 1. 14. 139,
 24. 140, 2 sq. 16. 147, 1. 7. 14. 16.
 148, 6. 16. 173, 13. 21. 189, 10. 191,
 15. 22. 224, 21. 235, 23.
 pestilentia 67, 14. 154, 20. 155, 4.
 169, 8 sq. 17. 186, 23.
 Phaenomena 55, 3. 109, 13.
 Phaenon 102, 11. 103, 1. 183, 7. 227,
 14. 229, 3.
 Phaeo 75, 4.
 Phaesula 75, 4.
 Phaethon 103, 2. 174, 7. 14. 175, 4.
 185, 4. 228, 18.
 stella 103, 1. 183, 16. 227, 12.
 Pherecydes (-ides) cf. Fere-
 cydes 60, 10. 117, 1. 142, 8. 21.
 174, 4.
 Athenaeus s. Atheniensis 136,
 5. 17. 149, 3.
 Philemon comicus 56, 9. 110, 8.
 Philiscus cf. Filiscus 129, 6.
 Philogaeus 196, 1. 6.
 philosophi 55, 10. 109, 20. 183, 11.
 194, 4. 197, 9. 231, 13.
 philyra 178, 6.
 Philyra 90, 16. 99, 17. 178, 2 sq.
 Phoebe 175, 3.
 Phoenix cf. Foenice 59, 5. 114, 4.
 116, 3.
 Phoenix u. Fenix.
 Phorcus u. Forcus.
 Phosphoros (-on) 103, 8 sq. 12. 183,
 24. 186, 3. 227, 20.
 Phrixus cf. Frixus 79, 18. 80, 4.
 142, 9. 143, 5.
 physici 188, 2. 16.
 pisces 81, 20. 99, 2. 109, 9. 145, 9
 sq. 146, 3 sq. 173, 9. 17. 174, 17.
 176, 5. 12. 18. 22. 184, 22. 187, 25.
 191, 18. 192, 22. 224, 1. 20. 225,
 17. 226, 16. 230, 15. 235, 18. 237,
 22. 238, 6.
 pisces Syris sancti 82, 10. 99, 4.
 146, 4. 176, 10.
 piscis 116, 14. 146, 9. 17. 204, 5.
 aquilonius 146, 6. 9. 14. 18. 235, 18.
 australis 146, 6. 9. 14. 18. 225,
 10. 235, 18.
 austrinus 189, 14. 190, 16. 21.
 191, 20.
 borius 81, 15. 17. 19. 146, 11.
 magnus 176, 5. 17. 238, 5.
 magnus austrinus 108, 14.
 maior 98, 16.
 maioris eggoni 81, 13. 145, 9.
 notius 81, 16. 18 sq. 146, 11.
 piscis cauda capricorno cur
 tribuatur 155, 15. 19. 156, 3. 17.
 piscium conexio s. commissura 109,
 10. 208, 15. 225, 18.

planetae [99, 6]. 102, 10. [176, 16].
182, 14. 183, 6. 186, 10. 16. 227,
3. 11.

bolides 186, 21.
faces 186, 20.

plaustrum 123, 7 sq. 18. 234, 19.

plausus ars 90, 9. 159, 7.

plenilunium [210, 5.] 212, 11. 213,
1. 3. 7. 214, 4. 10. 13. 217, 13. 18.

Pliades 75, 12. 15. 76, 5. 83, 12. 136,
16. 137, 8. 17. 149, 2. 14.

Plinius Secundus 186, 15. 203,
1 (l. XVIII) 215, 14 (l. XVIII).

Plutonia coniunx 200, 12.

pluviales Hyades 75, 9. 136, 10.

poetae 140, 24. 172, 18.

Pollux 68, 2. 69, 1. 127, 2. 11. 20.
219, 8.

polus 60, 3. 114, 12. 115, 13. 116, 7.
118, 16. 231, 14. 233, 17.

aquilonius 114, 12. 116, 16.

australis 111, 16. 118, 17. 231, 16.

austrotonius 231, 16.

boreus 111, 18. 231, 15.

septentrionalis 111, 17. 231, 14.

Polydectes 82, 13. 147, 8. 19.

Polyxo 75, 4.

pompa Panathenaeorum 133, 21.

†plocanaphora 107, 5.

praesagia siderum 215, 15. 217, 1.
218, 3. 6 sq. 219, 10. 13.

praesepe 129, 13 sq. 130, 17.

praesepeium 71, 5. 12. 18. 130, 9. 131,
1. 218, 16.

Priapus 70, 21. 71, 1. 130, 1 sq.

prior canis 102, 1. 4.

pristis 98, 1 sq. 173, 9 sq.

Procris 94, 11 sq. 167, 10 sq.

procyon 102, 5. 181, 20. 23. 189, 12.
190, 23. 191, 16. 206, 12. 207, 1.

Prometheus 102, 12. 185, 11. 229, 2.

propus 68, 8. 128, 7.

πρόπους 68, 16. 128, 11.

Proserpina 200, 8. 13.

protrygeter 67, 17.

προτρύγητης 126, 15.

Ptolomaeon (-meon) 175, 10. 189,
17.

†Pyrrantus 165, 3. 10 sq.

Pyrois 103, 4. 7. 183, 20. 185, 21.
227, 17. 229, 12.

Pyrrha (Pyrra) 85, 15. 86, 1. 154, 3.
10. 174, 13.

quadrupedes 131, 21. 170, 15. 20.

quinque stellae quas planetas uo-
cant 102, 10.

quinquennales ludi 99, 11. 177, 8.

rachis 76, 5. 77, 1.

ράχης 137, 7.

reges Aegyptiorum quo more regno
potiantur 88, 13 sq. 157, 9 sq.

regia stella 132, 14. 203, 10. 207,
10.

Rhamnus (Ramnus) 84, 20. 152, 11.
17.

Rhodus Periandrus 72, 1. 131, 7.

robigo 210, 9. 212, 2.

Robigalia 211, 20.

Roma urbs 205, 3.

Romani 206, 13.

ropalus 119, 22. 234. 16.

rubeta rana 215, 12.

rubrum mare 106, 8.

sacrarium 108, 22. 177, 2 sq. 15 sq. 178, 13. 20. 179, 9. 19. 189, 15. 225, 7.

saeculum aureum 65, 14. 125, 10.

sagitta 91, 10. 15 cf. 159, 19. 161,
7. 11. 189, 11. 190, 25. 191, 16. 203,
6. 208, 5. 7.

sagitta Apollinis 161, 8.

sagittandi ars 90, 9. 159, 7.

- sagittarius 89, 18. 90, 10. 91, 1. 108,
24. 116, 13. 118, 13. 158, 13. 20.
22. 160, 3. 18. 184, 22. 187, 21. 25.
191, 11. 192, 15. 211, 2. 224, 1. 225,
9. 226, 11. 230, 12. 15. 236, 19.
- salutares 68, 6. 127, 6 cf. 219, 6.
- Samothraces dei 68, 18. 127, 9.
- sapientes mundi 194, 11.
- Satirus 129, 19.
- Saturnus 90, 16. 99, 9. 17. 104, 5.
7. 177, 5. 18. 178, 2. 183, 13. 187,
8 sq. 188, 19.
- Saturni stella s. sidus 103, 3. 183,
6. 184, 12. 22. 24. 185, 3. 186, 11.
18. 221, 13. 224, 1. 3. 226, 21. 227,
11. 228, 9. 17. 232, 7.
- satyri 71, 7. 90, 3. 130, 6. 159, 1.
- scorpio 64, 3. 93, 8. 10. 122, 6 sq.
164, 5. 16. 166, 13.
- scorpio (signum) cf. scorpius 62,
13. 63, 14. 96, 7. 108, 1. 22. 120,
12. 20. 122, 12. 158, 13. 20. 164,
8. 170, 9. 177, 3. 16. 184, 21. 187,
25. 27. 191, 5. 204, 7. 223, 22. 224,
12. 225, 7. 227, 13. 230, 15. 233,
23. 234, 6.
- σκορπιός 122, 5.
- scorpius (-os) 64, 5. 7. 122, 1. 16.
189, 21. 23. 192, 13. 226, 10.
- septentrio 108, 6 sq. 123, 19. 138,
18. 183, 2. 187, 2. 189, 7. 219, 19.
224, 16. 227, 7. 230, 5.
- minor 108, 11. 224, 17.
- septentrionale clima 77, 15.
- septentrionalis circulus 77, 5. 137,
11. 138, 19. 190, 7. 9. 191, 7.
- draco 108, 9. 190, 10.
- septentriones 60, 6. 17. 62, 11. 75,
18. 107, 14. 117, 11. 123, 8 sq. 19.
189, 5. 224, 6. 9.
- Seriphus insula 82, 13. 147, 8.
- serpens 61, 4. 8. 63, 2. 5. 122, 20.
- serpens (signum) 108, 8. 116, 20.
118, 8. 18. 120, 10. 13. 19. 21. 121,
11. 15. 24. 188, 25. 190, 17. 21. 224,
10. 233, 20. 23. 234, 3.
- serpentarius 62, 13 sq. 107, 17. 108,
1. 8. 20. 120, 12. 20. 192, 1. 224,
10 sq. 225, 5. 233, 22.
- Sibylla 212, 9.
- Sicilia 154, 4.
- sidera errantia 182, 14. 197, 1. 227, 3.
- Sidon 74, 14. 135, 8.
- Sidones 114, 5. 115, 20.
- Sidonia 74, 15. 135, 9.
- signa aequinoctialia 107, 11.
biformia 107, 9. 13. 199, 8. 223,
16.
- duodecim 70, 11. 122, 12. 128,
12. 129, 2. 146, 3. 182, 10. 187, 23.
189, 20. 25. 225, 19. 226, 18. 230,
13.
- solida 107, 9. 12. 199, 9. 223, 17.
- solstitialia 107, 11.
- tropica 107, 9 sq. 12. 199, 6. 223,
14.
- signa tempestatis uel serenitatis
cf. praesagia 163, 3. 13. 194, 10
sq. 201, 14 sq.
- signifer circulus 106, 15. 107, 3. 6.
183, 9. 17. 21. 184, 2. 8. 187, 18.
23. 188, 15. 18. 221, 7. 15. 18. 222,
2. 227, 16. 19. 228, 3. 230, 9. 13.
231, 10. 19.
- signorum circulus 182, 9.
- signum musicum 92, 12. 162, 7.
- silurus 215, 7.
- Sirius 64, 13. 95, 8. 166, 23. 167, 2.
12. 14. 22. 169, 19. 170, 17. 214,
14. 237, 7.
- Sisyphus 76, 12. 83, 18. 150, 7.
- Socrates 109, 21 cf. 55, 11.
- Sofocles 77, 17.
- sol 106, 5 sq. 182, 9. 12. 183, 25. 184,
2. 9. 11. 17. 20. 24. 187, 15. 17. 188,
3. 20. 192, 28. 193, 5 sq. 194, 3 sq.

8. 195, 2 sq. 10 sq. 197. 1. 3. 5. 8.
198, 3 sq. 7. 12. 15 sq. 199, 16. 21.
202, 2. 203, 8. 207, 2. 6. 211, 2. 5.
212, 3. 10. 215, 15. 218, 2. 221, 5.
8. 11 sq. 222, 4. 8 sq. 15. 19. 223,
1 sq. 6. 21. 224, 3. 225, 20. 226, 2
sq. 6 sq. 11. 13. 15 sq. 22. 227, 1. 19.
228, 1. 4. 6. 8. 13. 229, 18. 230, 7
sq. 20. 232, 5. 8. •
- sol Apollo 84, 8 sq. 151, 12 sq. 152, 14.
Sol 93, 2. 149, 9. 18. 151, 20. 163,
10. 19. 164, 1. 185, 8. 199, 15. 228,
21. 235, 32.
- Solis equi 195, 18 sq.
 filia 73, 12. 133, 17.
 filius 103, 2. 174, 8. 185, 4. 228,
 18.
 quadrigae 73, 3. 133, 9. 20. 195,
 14.
solida signa 107, 9. 12. 199, 9. 223,
 17.
solstitiales circuli 105, 4.
solstitialia signa 107, 11.
solstitialis, circulus 190, 11.
 aestiuus s. aestiualis 106, 9.
 107, 1.
solstitium (solistitium) 206, 8. 10.
 207, 3. 213, 4 sq. 214, 16.
 aestium 105, 8. 138, 12. 20. 224,
 15. 225, 5.
 hibernum s. hiemale 105, 6. 226,
 14.
- Sophocles cf. Sofocles 138, 9. 21.
Sophron in mimo 55, 7 sq. 109, 17.
sortes aequinoctiales 114, 9 sq. 116,
 16.
- Sositheus tragoediographus 90,
 4. 159, 1. 20.
- sphaera caeli 111, 15.
sphaerae inuolutio 224, 5.
spicae 65, 19. 125, 15.
spica (signum) 67, 19. 108, 3. 126,
 17. 208, 13. 224, 14.
- spiritus qui per materiam manat
 57, 10. 111, 3.
- sponsae Dodoniades 136, 19.
- statio matutina 190, 16. 223, 1.
 postmeridiana 190, 20. 223, 5.
- stellae errantes u. errantes st. et
 errantia sidera 227, 2.
 fixae 221, 1. 3.
 uagantes 198, 10. 222, 14.
- Sterope 76, 11.
Στενώ 148, 1.
- Stilbon (-o) 103, 13. 15. 184, 5. 186, 8.
- Stoici 57, 9. 111, 3.
- subterraneus arcticus circulus 95,
 16. 170, 1.
- suculae 136, 17. 137, 16. 204, 15.
 205, 2. 7. 12. 209, 7 sq.
- symposia 99, 13 cf. 177, 10.
- Syri 82, 9. 99, 1. 146, 4. 176, 8. 10.
- Syria 145, 13. 215, 11.
- Syria (-ae) dea 82, 1. 145, 13. 176, 20.
- taurus 74, 13 sq. 75, 1. 76, 3. 5. 13.
 77, 1. 80, 8. 81, 5. 96, 11. 108, 5.
 109, 6. 134, 13. 17. 135, 4 sq. 18
 sq. 136, 4. 17. 137, 1. 144, 9. 150,
 15. 162, 12. 20. 184, 21. 187, 24.
 191, 23. 192, 24. 212, 3. 10. 223,
 22. 224, 15. 225, 16. 226, 1. 230,
 14. 236, 30.
- Taurus mons 87, 13. 156, 5.
- Taygete 76, 9. 83, 15. 149, 7. 150, 5.
- Telchines 59, 14.
- Telchinii 115, 7.
- Tellus 93, 7. 164, 5.
- tempestates 67, 9. 86, 11. 154, 22.
 210, 3. 213, 13. 215, 11. 13.
- terra 106, 3. 188, 7. 9. 12. 211, 5. 221,
 9. 231, 2. 4. 7.
- Terra 60, 11. 73, 13 sq. 117, 3. 14.
 122, 19. 132, 22. 134, 1. 164, 16.
- terrestris uocatur Eridanus s. Nilus
 98, 11. 175, 12.

- testudo 84, 1. 150, 20. 151, 1 sq. .
tetragonon 199, 2. 223, 9.
Thales 209, 14.
Thebae 75, 6. 93, 14. 94, 12. 136,
7. 164, 10. 168, 1.
Thebais 164, 18.
Thebani 94, 13. 168, 1.
Themis 65, 9. 73, 9 sq. 125, 3. 133,
15.
Theophane 143, 9.
therion 100, 5. 8. 179, 8.
Theseus 62, 7. 69, 13. 120, 6.
Thessalus Deucalion 85, 14. 154, 2.
Thracia 178, 3.
Thyene 75, 5.
tilia 178, 6.
tineae 201, 3.
Titanes 73, 13. 16. 91, 20. 133, 18.
134, 4. 155, 23. 161, 2. 20.
Titani 73, 18. 87, 7. 134, 5. 155, 18.
Trapezos 124, 2.
triangulus 109, 9. 145, 2. 18. 224, 17.
trigonum 81, 10. 199, 1. 223, 8.
Triton lacus 82, 18.
Triuia 200, 5.
Troilus 153, 10.
tropica signa 107, 9 sq. 12. 199, 6.
223, 14.
tropici circuli 105, 4. 106, 9.
tropicus circulus aestiuus 77, 7.
137, 13.
australis brumalisque idem 106,
16.
hiemalis 68, 17. 95, 15. 128, 13.
170, 1.
Tubero 132, 14. 203, 10.
turibulum cf. sacrarium 99, 8 sq.
191, 17.
Tyndaridae 69, 1. 127, 11.
Typhon 87, 13. 16. 88, 2 sq. 11. 89,
6. 156, 5 sq. 157, 7. 158, 1.
uagantes stellae 198, 10. 222, 14.
Varro 194, 14. 212, 3. 10. 213, 11.
215, 9. 217, 9.
uates 99, 13. 177, 9.
uenti dei 86, 12. 154, 22.
uentus 202, 1.
Venus 62, 3. 99, 3. 103, 5 sq. 145.
13. 176, 8. 10. 21. 185, 17 sq. 186,
2. 9. 229, 8 sq. 11. 15 sq. 230, 2.
Veneris (Venus) sidus s. stella 103,
8. 183, 24. 184, 6. 14. 21. 23. 185,
22. 186, 17. 188, 20. 222, 4. 6. 223,
22. 224, 2. 226, 22. 227, 20. 228,
11. 229, 13. 231, 19.
uer 200, 3.
uergiliae cf. uirgiliae 149, 3. 15. 204,
10 sq. 205, 14. 16. 209, 6. 10 sq.
210, 14. 212, 16.
uermiculi 200, 19.
uernalis temperies 188, 12. 231, 7.
[uernum 195, 16]
uernum s. uernale aequinoctium 106,
1. 204, 9. 212, 5. 226, 1.
uesper 183, 26. 184, 1. 228, 1. 3.
Vesta 55, 6. [8.] 109, 16. [17]
Vinalia 211, 20.
priora et altera 212, 13. 213,
10.
uindemia 208, 3. 210, 16.
Vinolentus 163, 16. 20.
uinum 66, 7. 100, 15. 180, 6. 212, 14.
uirgiliae cf. uergiliae 114, 10. 142,
19. 235, 31.
Virgilius 194, 11. 200, 6. 202, 7.
uirgines Athenienses 67, 3.
quae Lesbo perierunt 72, 21.
132, 13.
uirgo 65, 20 sq. 67, 14. 101, 14. 18.
108, 2. 109, 1. 125, 1. 16. 126, 1
sq. 169, 5. 181, 13. 184, 21. 187,
24. 189, 23. 190, 24. 192, 12. 208,
14. 223, 21. 224, 13. 225, 10. 226,
6. 227, 16. 230, 14. 234, 25.
uites 212, 15. 213, 3. 215, 10.

- uitreus Persei clipeus 148, 3.
umbilicus diei 196, 5.
uolatilia 160, 11. 23.
uox 57, 2. 110, 15.
uredo 210, 10.
urna 98, 17. 109, 1. 176, 13. 179, 16.
225, 12.
ursa 58, 8. 12. 19. 64, 24. 113, 2. 6.
ursa (signum) 58, 18. 102, 3. 113,
11. 124, 8.
 maior 76, 1.
 minor 59, 5. 9.
uua picta 215, 10.
Vulcanus 62, 5. 71, 6. 73, 6. 82, 15.
93, 1. 103, 6. 119, 24. 120, 4. 129,
19. 130, 6. 132, 16. 22. 133, 1. 5.
147, 9. 20. 163, 9. 185, 17. 229, 9.
uulpes 94, 13. 15. 168, 1 sq.
- Y .littera 136, 12.
yades 205, 5.
ydra 180, 11.
ydra (signum) 179, 15. 21.
ydrus 190, 26. 191, 10. 18 sq.
tyonem 136, 13.
Ypodamia 236, 3.
- Zenodotus Aetolus 57, 10. 110, 4.
Zethus (Zetus) 68, 6. 127, 8.
Ζεύς 56, 4. 7. 13. 110, 3. 6. 11.
zodiacus circulus 125, 2. 17. 127,
24. 128, 12. 143, 13. 158, 15. 22.
176, 6. 18. 187, 23. 188, 1. 3. 189,
4. 19. 193, 6. 8. 197, 8. 226, 17.
227, 13. 230, 13. 19.
zona Orionis 206, 11.
 Zeti 127, 8.
zonae 106, 3.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

Praefationis p. VIII lege ἀθέτης p. IX, 14 uero p. XII sententiam a Godofredo Bernhardo in adnotationibus 200 et 404 ad librum de litteris Romanis, cui libro plurimum se debere grato animo mecum nemo non fatebitur, prolatum ideo praetereundam duxi quod ab Imhofio l. i. firmis iustisque argumentis refutata est.

Carminis u. 178 lege quae 180 compagine 253 adde incisionis signum post fulget 269 lege hiemps 311 supra 495 longa in nocte 547 tum 594 hinc 595 et 632 scorpios fragm. III 74 Hesperos 104 fulmine

Scholiorum p. 57, 15 lege αἰτ (obliquis litteris) 61, 13 parte in 61, 15 adde unam post dextram 62, 6 lege factam 62, 22 lege manu claras 68, 11 claras in dextro 73, 16 Amaltheae 77, 13 dextera 86, 16 XL 90, 9 adde inter ante mortales 93, 17. 18 lege Mercuri 98, 1 Haec ibidem Andromeda 99, 16 Chiron qui dicitur 101, 8 adde claras post tres 111, 9 adde ait post lenem 147, 4 lege cognouit 154, 12 λᾶας 165, 2. 3 Corinthiorum 169, 13 γέγεσθαι 169, 17 exoritur 185, 11 cunctis

In adnotatione ad u. 15 lege laetis Vbe ad u. 24 adde leuaq: A 26 adde A post uera 83 tolle A post impar 113 tolle discordia non A 146 lege: leguntur 151 adde aetas A 174 lege: transfixa 177 tolle nauis A 201 lege NOTV 208 adde A post candit 247 adde A post cernantur 273 adde A post leua 303 lege in alto B 306 lege titan etiam contigit AP || arctum P 342 adde AP post infra 392 post nulum tolle pernicia AP 446 adde partes APB 465 lege tum B 512 tolle et post traxit 543 tolle A post secunda 549 lege flumine A fragm. I, 40 dimidium uersum i. e. uerba una uia est solis fragm. III, 9 adde data A 25 ad cum A 42 cauda AP 77 lege cauere 104 post ruptis adde A 139 lege discedere 142 post Spes quae adde A.

p. 55, 1 lege: Posnan. 55, 5 adde et origo A et lege solus ita incipere 56, 8 lege cratem A cratē P adde A post esse om. 57, 1 lineolae inter litteras Graecas delendae sunt 57, 11 adde Iouis A 57, 15 ait om. AP addidi ex SV 58, 16 lege p̄sequetur A 59, 12 adde crete AP 60, 17 in AP || inter scripsi || conlocasse A 61, 13 lege: I addidit ε, adde in om. AP addidi 61, 14 adde TONATOC A TONATOC P 62, 22 adde claras om. AP addidi 63, 14 in om. AP addidi 64, 9 lege dorsum AP 64, 10 adde X nouem A 67, 11 adde carii A 68, 19 dele A post aenumerare 69, 11 adde immortalis A 70, 3 lege preter 71, 22 Hic notabilis et maximus insertus signis est con. Hermannus Peter 71, 24 adde berceles AP 72, 1 adde hodie AP 72, 20 adde benices A 73, 5 de huius initio Euripides refert coniecit Io-

sephus Frey 73, 15 lege ematheae *A* ibidem lege cum Curetibus Amaltheam ε 74, 21 lege 'Ιούς 75, 9 lege γειν 75, 10 lege 10 concitat et dele 10 ante ex ista 76, 1 adde quod ea *AP* 76, 10 lege quatyclus 78, 3 lege: Strozzianno 79, 3 lege euripiden 79, 5 adde conseruaret *AP* conseruasse scripsi 79, 7 lege eis 80, 4 adde ex ea *AP* 82, 14 post arpena adde mercurio 83, 16 lege ercus *A* et hercus *P* 85, 8 lege: fab. 153 86, 20 lege: hic et infra 87, 1 adde sit *A* 87, 4 lege pōscisse 88, 11 adde pythōn *A* 88, 17 lege 17 ut labore *AP* ne labore scripsi 88, 18 lege deducunturq. 88, 19 lege sacerdoti 88, 20 adde mentem *AP* 90, 14 adde ei *AP* 91, 6 adde stellas *A* 92, 3 lege uxorem quem *A* || quam 92, 6 lege delphinum 92, 13 adde 13 ante 1 om. *P* 96, 2 codicum scripturam aliqua de causa recte se habere probauit Bursian. in *annal. philol. nou. a. 1866* p. 766 adn. 12. 96, 8 adde 8 ante dicimus et dele 8 ante oportere 96, 15 lege exterae scripsi 96, 19 et 97, 1 adde coepisse et scripsi 91, 3 adde semine *AP* 99, 8 pone 9. iouis *P* post 'Schaub.' et adde 8 ante fecer 100, 2 altorque eorum suspicatur Hermannus Peter 101, 12 lege pinnās 106, 3 Vt circuli in caelo, ita in terra: zonae uocantur. Hultschii Censorin. edit. a. 1867 106, 12 quibusque antipodes infra sunt et 14 antichthones — nominantur delet Hultschius 107, 5 et poplocanaphora [poploe anafora Censorin.] dicuntur delet Hultschius 112, 3 huc pertinet etiam Hygini fabula 177 119, 8. 9 adde in dextro pede 1 addidit *S*² 132, 10 adde unam claram *V* 133, 3 adde Ciungium *S* 136, 9 cf. Hygini fab. 192 141, 7 adde ab eo loco *S* 141, 7 namque cum ab Aeolo compressa esset coni. Hermannus Peter 145, 7 adde ceteris om. *V* 146, 15 adde utrūq. *G* *G*^a*G*^b utrumque scripsi 150, 12 adde et om. *V* 152, 2 lege discerpserunt 157, 10 lege priore 159, 17 subitus mutare non debebam 160, 16 furati fuissent scribendum est 174, 2 adde ut superius diximus] cf. p. 173, 9 174, 15 adde ut superius diximus] cf. p. 173, 17 175, 13 adde exestimat' *GG*^a*G*^b 188, 10 adde faciens *S* 195. 1 *V* praebet haec: significat. hunc idem gentiles Nigidius 198, 10 adde fulgor *S* 199, 2 dicitur delendum erat cf. p. 223, 9, contra Hultschius uerba et centron uocatur deleuit 201, 12 aporroa coni. Mehler. Mnaseae Patrar. fragm. p. 25 201, 13 prosit Fulgentius 218, 8 aequaliter, non aequabititer, ut scriptum est in progr. Posnan. p. 23, 25 219, 1 fulgurum Plinius ed. Dettlesen ibid. 6 praenuntiae idem. 220, 12 perturbationem falso scriptum est in progr. Posnan. p. 24, 26 221, 1 uagantibus mauult Hultschius 222, 17 uerba ut ita dixerim delenda censet Hultschius, at glossematis speciem non prae se ferunt 224, 3. 4 consensit Censorinus.

BAYER, SCHWERSTBESCHÄDIGTEN
ARBEITSFÖRSONGE E.V.
8 MÜNCHEN 23
LEOPOLDSTR. 159 TEL. 39 57 07

